Tabula

Tabula sequentis opis qd Manipulus curatoꝝ nuncupať feliciter incipit.

Liber iste pma sua diuisiõe i tres ptiť ptes In pma parte agiť de sacramẽtis. ⁊ de his q̃ ptinẽt ad ipoꝝ sacramẽtoꝝ administrationẽ. Et diuidiť ps illa pncipalis in septez tractatus. quoꝝ pmus est de sacramẽtꝫ in generali. ⁊ habet tria capitula.

Tractatus

secundus prime ptis de baptismo. Et habꝫ octo capitula.

Tractatus

tertius pme partis de confirmatione. Et habet septẽ capitula.

Tractatus

quartus pme partis de eucharistia. Et habet vndecĩ capitula.

Tabula

Tractatus

quintus prime partis d̃ ordinibus. Et habet q̃nqꝫ capitula.

Tractatus

sextus p̃me partis de extrema vnctiõe. Et habet septẽ capitula.

Tractatus

septimus p̃me p̃tis habet duas p̃tes sub se. Prima ẽ de sponsalibꝰ. Et habet q̃nqꝫ capitula.

Scd̃a pars

septimi tractatus de matrimonio. Et hꝫ octo capl̃a.

Tabula

Scda particula pncipalis hui9 opis

bz qttuor tractat9. Prim9 est de pnia i generali. Et bz quattuor capl'a.

Tractatus

secundus scde ptis pncipalis de contritione habet septem capitula.

Tractatus

tertius de pfessioe habz vndecim capitula.

Tabula

Tractatus

quartus secūde ptis pnci palis ꝺ satisfactiōe hn̄s sex capitula pncipalia.

Tertia pars

pncipalis totius opis est ꝺ articulis fidei. ꝛ habꝫ quattuor capitula pncipalia.

Finit Tabula.

4

Incipit feliciter doctissimi ac famosissimi viri dñi Guidonis d mõte Rotherij liber q̄ Manipulus curatorꝝ vulgarit᷑ appellat᷑: ĩ q̄ ꝑnecaria officia eorꝝ q̄bꝫ cura aĩaꝝ cõmissa ē ẜm septē sacroꝝ ordinē breuiter ꝑtractant᷑.

Actoris epistola.

Reuerendo ĩ chrĩo prĩ ac dño: dño Richardo diuina ꝓuidētia sctē Valētine sedis epo: suoꝝ deuotorꝝ minim⁹ Guido de mõte Rotherij cũ deuota ꝛ hũili recõmēdatõe se totũ suis obseq̃is mācipatũ. Fons sapiē dei ꝑbũ dispositõe mirabili cuncta ordinās ꝛ disponēs militantē eccl'iam ordiauit ꝛ disposuit ad ĩstar eccie triũphātis. Qđ figuratiue fuit oñsũ legislatori moysi qñ fuit sibi ꝓceptum edificare tabernaculũ in deserto. iuxta exemplar qđ fuerat sibi in monte demonstratũ. Tabnaculũ in h⁹ mũdi deŝto ꝯstructũ: ē militās eccia ad ĩstar supne hierusalē ordĩata. C⁹ q̄dē militātis eccie fũdamēta ĩ montibꝫ sctĩs ꝓpha rememorās ꝑ mõtes ꝓlatos superiores apl'is succedētes ĩsinuat. q̄ ad modũ spirituum sup̄me hierarchie: medios: ĩferiores vicꝫ ꝓlatos illũinãt: ꝑficiũt ꝛ purgãt vt sic medij a supioribꝫ illũinati sciētijs: ꝑfecti ꝟtutibꝫ ꝛ erroribꝫ expurgati. inferiores scl'ares s. ꝛ laicos silr̄ mõ illũinēt: ꝑficiāt ꝛ purgēt. qđ facere neq̄unt nisi fuerit diuina grã ꝛ doctrĩa ĩbuti. Hec ḡ attēdēs ꝛ vigili meditatõe ꝑpēsans seq̄ns opusculũ de instructõe neophicorꝝ curatorũ cõposui: rudi q̄dē stilo sed vtili. nõ curās de ꝟboꝝ ornatu: sꝫ de aĩaꝝ cõmodo ꝛ ꝓfectu. Quod q̄dē opusculũ ad vos q̄ estꝭ sacrosctē eccl'ie lumiare ꝓclaꝝ. q̄ lucetis velut lucerna lucēs ĩ firmamẽto eccl'ie militãtꝭ: q̄ radio dĩne sapie: exēploq̃ꝫ vite scĩssime: ac sarcl'o correctiõis charitatie subditos vr̄os illũĩnatꝭ: ꝑficitis ꝛ purgatis: duxi hũilit᷑ destinãdũ vt lima correctõis vr̄e politũ ꝓdeat in publicũ qđ sine illa nõ audet. Suscipiatis pr̄ ꝛ dñe reuerēde cuꝫ affectu beniuolo ꝓsens opusculum qđ offert humilitas cõminat᷑ affect⁹: ac charitas ꝑsuadet. Correctũq̃ꝫ ꝛ emen

datū si vr̄e dn̄atōi videt̄ cōi-
care placeat curatis neophi
cis. vt q̄ nesciūt addiscāt. ⁊ q̄
sciūt scire se gaudeāt ⁊ ad ma
iora ↄscēdāt. Ur̄am reuerē-
dā p̄sonā ↄseruet deus ecclie
sue sctē: cui me hūil̄r recōmē
do. Scp̄tū Thurolij Anno
dn̄i. M. cccxxxiij.

Incipit prologus.

Quia s̄m qđ dic̄ p̄pha
Malachias. c. ij. imo
dn̄s p̄ Malachiam.
Sacerdotis labia custodiūt
sciam. ⁊ legē req̄rūt đ ore ei⁹
Angel⁹ ei dn̄i exercituū ē. xj.
q. j. Sacerdotib⁹. Idcirco
ne sacerdotib⁹ leg̃ euāgelice
ↄtigat id qđ dn̄s cuidā sacer
doti legis moysaice p̄ Osee
p̄phā ↄminat̄ di. Qr tu sciā
r̄pulisti. repellā te ne sacerdo
tio fungar̃ mihi: dignū duxi
ad īstructionē neophicoꝝ sa-
cerdotū maxie curatoꝝ scri-
bere aliq̄ p̄ q̄ possint se i exe
cutōe sui officij dirigere ⁊ đo
debite mīstrare. Neo āt đ p̄-
sūptiōis temeritate me iudi-
cet. q̄ ego pctōr ig̃rās ⁊ īsci⁹
p̄sumā sacros sacerdotes q̄
sacre leg̃ p̄fessores sr̄ īstrue-
re aut īformare. Cōfisus tn̄
đ illi⁹ adiutorio q̄ ora mutoꝝ
apit ⁊ līguas īfātiū disertas
fac̄ ⁊ loq̄. tētabo breuit̄ aliq̄
scribere vt dem mag̃ p̄fecti ⁊
p̄itiorib⁹ mat̄iā altiora ac sb
tiliora ac mag̃ vtilia scribēdi
sil̄is p̄uo caniculo q̄ latratu
suo magnos leporarios inci
tat ad currēdū. Cōfido ei q̄
ille q̄ dedit asine Balaā loq̄
lā mihi rōnali creature īfun-
det gr̄am: ne venerabiles sa-
cerdotes erubescāt a me coꝝ
s̄uitore mīmo edoceri. s ↄsi
derēt illđ v̄bū eximij docto. Aug. Ego iā senex ⁊ sexagin
ta ānoꝝ etat̃ nō erubescerē a
puero annicl'o edoceri. Lic
ei vt đt Sene. v̄ecūdosū sit
senes addiscere: tn̄ mag̃ v̄e-
cūdosū ē eos ig̃rare. Quō āt
q̄libet si velit suū officiū đbi
te exeq̄: đ scire illa q̄ ad suū
officiū spectāt. Officiū āt sa
cerdotū maxie curatoꝝ cōsi-
stit i q̄ttuor s̄m q̄ttuor etymo
logias isti⁹ nōis sacerdos q̄
habēt a Damasceno. Quia
sacerdotes sr̄ missaꝝ celebra
tores. iō đr sacerdos q̄si sa
cra dicēs. Plebis doctores
⁊ iō đr sacerdos q̄i sacra do-
cēs. Cōfessionū auditores. ⁊
iō đr sacerdos. q̄si sacer dux
Sacroꝝ mīstratores. ⁊ iō đr
sacerdos q̄i sacra dās. Ergo
p̄pt̄ p̄mū dn̄t hr̄e tm̄ đ scia q̄
sciāt recte ⁊ distincte legere ⁊
ↄgrue p̄nūciare ⁊ accētuare.

ꝛ ad minꝰ grāmaticalit̄ itelligere ea q̄ in misse officio ptinent. Propt̄ scđ3 dn̄t hr̄e tātū d̄ scia ꝙ sciāt nūez sacroꝝ. et q̄ sit debita forma cuiuslibet sacri. ꝛ modū ea d̄bite mistrādi: potissime de sacris q̄ ad eos spectāt. Propt̄ t̄tiū dn̄t hr̄e tātū de scia ꝙ sciāt discernere īter leprā ꝛ leprā .i. iter pctm̄ ꝛ pcm̄. ꝛ īponere pn̄ias salutares. Propter q̄rtū dn̄t hr̄e tātū d̄ scia ꝙ sciāt ad minus pp̄lm sibi cōmissū i articul' ꝛ alijs rudimētis fidei informare. Omisso autē p̄mo q2 illd̄ spectat ad grāmaticā ꝛ sat3 suppono ꝙ dn̄i epi nullū ad sacerdotiū ordinē p̄mouēāt nisi sufficiēt̄ fuerit i grāmaticalibꝫ informatꝰ. Et q2 d̄ h̄ agek qn̄ dicek d̄ sacro eucharistie de alijs tribꝫ in h̄ libello est agēdū. Quē libellū volui vocari Manipulum curatoꝝ3. eo ꝙ sacerdotes potissime curati dn̄t libellu3 istū hr̄e p̄ mātbꝫ vt videāt ea q̄ circa officiū eoꝝ sk̄ agēda.

Finit p̄logus

Diuisio huius opis.

Diuidit̄ g̃ opusculū h̄ i tres ptes. In q̄ꝝ p̄ma agit̄ d̄ sacris ꝛ hiis q̄ ptinēt ad sacroꝝ admīstratione. In scđa de penitētijs ꝛ his q̄ ptinent ad ↄfessionū audientiā ꝛ pn̄iaꝝ īpositōe3 In tertia de articulis fidei ꝛ q̄ ptinēt ad pp̄li informatiō3

Quantū ad p̄mā ptē p̄mo videbunt̄ aliq̄ de sacris i generali. Scđo de q̄libet eoꝝ in speali. Et p̄mo d̄ sacro baptismi. Scđo de sacro cōfirmatiōis. Tertio de sacro eucharistie. Quarto de sacramento ordis. Quinto de sacramēto extreme vnctionis. Sexto de sacramento matrimonij.

Tractatus

p̄mus de sacramentis in generali. Et h3 tria capl'a.

De institutiōe sacroꝝ.

Capl'm p̄mū.

Quantum ad sacra in gn̄ali. p̄mo videndu3 est de eoꝝ institutōe. Scđo d̄ eoꝝ efficacia ꝛ v̄tute. Tertō d̄ eorū nūero ꝛ distinctōe. Sciendū ē g̃ ꝙ sacra oīa noue legis fuerūt īmediate instituta a chr̄o. qđ p̄bāt doctores sic. Illiꝰ ē sacra alicuiꝰ legis istituere cuiꝰ ē legē dare ꝛ ↄdere s3 chr̄s fuit īmediate ↄditor institutor ꝛ dator noue leg' vt diffuse p̄bat apl's in epl'a.

ad Gal. et habetur in Esaia dicente. Dominus rex noster: dominus legifer noster. ipse veniet et saluabit nos. Ergo ad solum christum pertinuit noue legis sacra instituere. Unde sacramentum baptismi instituit quando baptismum a Joanne in iordane suscepit. Tunc enim ut dicit Beda. tactu sue mundissime carnis vim regeneratiuam contulit aquis. Licet autem tunc sacramentum baptismi instituerit: tamen nullus ad susceptionem baptismi erat obligatus usque post resurrectionem quando in die ascensionis dixit apostolis. Euntes docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti Mat. vlti. et Mar. vl. Euntes in mundum vniuersum predicate euangelium omni creature: qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit. qui vero non crediderit condenabitur. Sacramentum autem confirmationis instituit quando imposuit manus super capita puerorum. et apostolis prohibentibus dixit. Sinite paruulos venire ad me. Licet aliqui doctores dicant quod sacramentum confirmationis instituit in die pentecostes quando misit visibiliter spiritum sanctum super apostolos. Primum tamen reputo verius. Sacramentum autem eucharistie instituit in die cene quando post comestionem agni pascalis panem et vinum in suum corpus et sanguinem sua ineffabili potestate conuertit dicens. Accipite et comedite hoc est corpus meum. Et sumpto calice dixit. Bibite ex hoc omnes. hic est calix sanguinis mei. Sacramentum autem penitentie instituit quando exordium sue saluberrime predicationis assumpsit dicens. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Quod autem essent peccata sacerdotibus confitenda figuratiue instituit. quando decem leprosis ab eo mundatis precepit dicens Lu. xvii. Ite ostendite vos sacerdotibus. Licet enim teste propheta Ezech. xviii quod dicit in persona dei. Quacunque hora ingemuerit peccator omnium iniquitatum eius non recordabor. Licet peccata in contritione dimittantur: tamen peccata sunt nihilominus sacerdotibus confitenda si possibilitas occurrat. Sacramentum ordinis instituit quando in die cene postquam communicauit apostolos dixit eis. Hoc facite in meam commemorationem. Tunc enim secundum doc. omnes apostolos in presbyteros ordinauit. Sacramentum vero ordinis christus instituit septupliciter secundum quod septem sunt ordines. quattuor non sunt sacri et minores. vt hostiariatus: lectoratus: exorcistatus: et accholytatus. Et tres sacri et maiores vt subdiaconatus: diaconatus: et presbyteratus qui omnes dicuntur vnum sacramentum. quia ad vnum puta presbyteratum principaliter ordinantur. Ordi-

nē hostiariatꝰ īstituit qñ fec flagellū ꝺ funiculꝭ. ꝛ eiecit de tēplo vēdētes ꝛ emētes. Ordinē lectoratꝰ īstituit qñ legē do ꝟba Esaie ꝑdicauit dicēs Spūs dñi sup me. eo ꝙ vnxerit me: paupibꝫ euāgelizare misit me ꝛc. Ordinē exorcistatꝰ īstituit qñ demōes ab hoībꝫ obsessis eijci precepit. Ordinē accholytatꝰ īstituit qñ ꝑdicādo dixit. Ego sum lux mōi. Ordinē āt subdiaconatꝰ īstituit qñ pꝰ cenā pedes discipłoꝝ suoꝝ lauit. Ordinē diaconatꝰ velut leuita vigilare monuit. Ordinē p̄sbyteratꝰ īstituit qñ discipulꝭ suis corpꝰ ꝛ sanguinē ꝑbuit sumēdū dicēs. Hec q̄tiēscūq; feceritꝫ in mei mēoriā faciatꝫ. Dūq; pꝛi corpꝰ ꝛ sāguinē suū in ara crucꝫ semetip̄m hostiā obtulit ꝛc. Sacr̄m aūt extreme vnctionis instituit qñ apłos misit vngere īfirmos ꝛ sanare. Vñ illud qꝺ dicūt aliq̄ doc. s. ꝙ b. Jac. īstituit istꝺ sacr̄m qñ dixit ī canonica sua. Infirmaꝭ q̄s ex vobꝭ inducat p̄sbꝛos eccłie: ꝛ orēt sup eū vngētes eū oleo ī noīe dñi. Salua eoꝝ reuerētia ñ reputo veꝝ ꝓpꝭ rōnē in ꝓnci pio hꝰ capłi dictā. Credo em̄ ꝙ illꝺ dictū b. Jac. nō fuit īstitutio sacri sed ꝓmulgatio. Vñ ꝺ. Jac. nō fuit īstitutoꝛ huiꝰ sacri ꝫ solū ꝓmulgatoꝛ. De sacro āt mr̄imonij qñ fuerit īstitutū. ꝛ vtꝝ fuerit īstitutū a chꝛo īcarnato ē dubiū: cū mr̄imoniū fuerit īstitutū ī statu īnocētie. ꝛ fuit in tp̄e qꝺ fuit añ īcarnatiōꝫ sic ꝛ pꝰ īcarnatōem. Et ideo ad hm̄ōi dubitatōis solutōꝫ sciendū ē ꝙ mr̄imoniū ꝑt tribꝫ mōis ꝯsiderari. Vno mō ꝑut est officiū naꝭe. Alio mō ꝑ ut est remediū carnalꝭ ꝯcupīe. Tertio mō ꝑut ē signū alicꝰ rei. s. ꝯiūctiōis chꝛi ꝛ eccłie: quā significat ꝯiūctio anīoꝝ viri ꝛ vxoꝛis: ꝛ ꝯiūctōis nature hūane ꝛ diuie in p̄sonā filij dei. quā ꝑcat ꝯiūctio corpoꝝ. Mr̄imoniū ꝑmo ꝛ secūdo mōis cōsideratū nō est sacr̄m ꝑut h̄ loq̄mur de mr̄imonij sacro. Tertio mō ꝯsideratū ē mr̄imōiū sacrꝫ. ꝛ sic fuit īstitutū a chꝛo qñ ī vꝺo ꝟgīs voluit nr̄am naturā diuīe nature vnire ī vnitatē sui suppositi seu p̄sōe: q̄m vniōꝫ ꝑcat mr̄imōiū. Sic ei ī actu mr̄imōiali vir ꝛ vxoꝛ sꝭ duo ī carne vna. sic due naꝭe. s. humana ꝛ diuīa sꝭ ī p̄sona vna vicꝫ ī p̄sona filij. Et istꝺ sufficiat de īstitutōe sacroꝝ.

mr̄imonij

De efficacia ꝛ ꝟtute sacr̄o
rū in gn̄ali. Cap. II.

E efficacia et virtute
d sacroꝝ sciēdū ē ꝙ ꝟtꝰ
sacroꝝ in generali. qꝛ
pꝰea dicet̄ d̄ ꝟtute cuiuslibet
in spēali ꝯsistit ī duobꝰ. s. ī au
ferēdo culpā ꝛ ꝯferēdo grāz.
Dē eī sacr̄m noue legꝫ nisi sit
obex. i. īpedimētū ex pte reci
piētis aufert culpā si inuenit
eā. ꝛ ꝯfert vl' auget grāz. ꝛ p
h̄ drn̄t sacr̄a noue legis a sa
cr̄is ātiq legꝫ. qꝛ sacra veterꝫ
legꝫ sacr̄o circūcisionis exce
pto q̄ꝫtū erat ex pte opis opa
ti nullā ꝟtutē hēbāt q̄ꝫtū ad
ablutōz cl'pe ꝛ collatōz grē sꝫ
totā ꝟtutē ꝛ efficaciā habe
bant ex parte opis opantis.
Sacr̄a āt noue legꝫ nō solū
hn̄t efficaciā ex pte opis opa
ti: imo ēt ex pte opis opantꝫ.
Opꝰ opans vocat̄ d̄uotō sus
cipiētꝫ sacr̄m. Opꝰ opatū vo
cat̄ opꝰ exercitatū circa sacr̄a
Sic opꝰ opatū i baptismo ē
aspsio vl' imersio aq̄ ꝛ platio
ꝟboꝝ. ꝛ ꝙ sacra noue legꝫ q̄ꝫ
tū est ex pte opis opantis cō
ferūt grāz: ꝛ sic cā grē pꝫ p dif
finitionē sacr̄i positā a mgr̄o
sniaꝝ i. iiij. li. dis. j. q̄ talis est
Sacr̄m est īuisibil' grē: visi
bil' forma. vt eiꝰ silr̄itudinē ge
rat ꝛ cā existat. Utꝝ āt sit grē
cā sine q̄ nō aut ꝑꝑt quā indi
geret studio maioꝛꝫ ꝯsidera
tiōis q̄ꝫ ptineat ad pn̄s opu
sculū. ꝛ iō relinq̄. Est ꝛ alia
ꝟtus sacroꝝ noue legis. qꝛ q̄
dā eoꝝ impmūt characterē
in suscipientibꝰ ea. sic bapti
smus: ꝯfirmatio: ꝛ ordo. Et
est character q̄dā ptās spēal'
p quā suscipiēs sacr̄m p̄t ali
q̄d facere vl' recipe. qd̄ nō po
terat aū. Sic baptizatꝰ p̄t re
cipe alia sacr̄a eccl'ie. qd̄ n̄ p̄t
facere nō baptizatꝰ. Et ordi
natꝰ pōt exercere officiū sui
ordinis qd̄ nō p̄t facere non
ordinatus Et ꝯfirmatus
tenet̄ audacter ꝯfiteri fidēz
chr̄i tpe psecutionis fidei. ad
qd̄ nō tenet̄ nō ꝯfirmatꝰ nisi
forte ī spēali inq̄reret̄ de fide
Alia aūt sacr̄a. s. eucharistia
extrema vnctio: ꝛ mr̄imoniū
nō impmūt characterē ꝛ pn̄t
ml'toties iterari. Sic hō p̄t
ml'toties cōicare ꝛ ml'toties
ꝯfiteri: ꝛ ml'toties inungi. ꝛ
mortua vna vxore cū alia ꝯ
here. Sed sacr̄a q̄ impmūt
characterē n̄ pn̄t nec dn̄t ite
rari. Sic nullꝰ dꝫ bis bapti
zari vl' ꝯfirmari: vel eodē or
dine ordīari. Et est rō. qꝛ ꝟtꝰ
eoꝝ sp māet. s. charact' q̄ ē ide
libil'. Et istō sufficiat d̄ ꝟtu
te ꝛ efficacia. sacroꝝ ī gn̄ali.

De numero sacroꝝ.
Caplm. III.

q Uantū aūt ad nūeꝝ sacroꝝ sciēdū ē q septē sūt sacra. s. baptismus: ꝯfirmatō: eucharistia pnia: extrema vnctio: ordo. ⁊ mrimoniū. Distinctio ⁊ sufficiētia hoꝝ sacroꝝ daṫ a q̄busdā doctoribꝰ tal'. Sic̄ est ī vita corpali: sic suo mō dꝫ eē ī vita spūali. In vita āt corpali sic videmꝰ q ṗmo gn̄aṫ hō scdo augeṫ. tertio nutriṫ: q̄rto venit ad tātā pfectōēꝫ virtutis q pt sibi silem gn̄are. ⁊ sic genꝰ hūanū multiplicaṫ. Et qꝛ sanitas hoīs pt īpediri p infirmitatē, iō hō indiget medicia duplici. vna ꝯ infirmitatē: alia ꝯ reliq̄as īfirmitatꝫ. Et sic̄ ī vita corpali q̄nqꝫ sūt nec̄aria. s. gn̄atio. augmētū: nutrimētū: multiplicatio ⁊ medicina. sic in vita spūali q̄lis est vita fideliū viuentiū ī fide ⁊ vnitate eccl'ie sūt q̄nqꝫ necessaria. s. spūalis generatio q̄ fit ī baptismo p quā hō regeneraṫ chro. Spūale augmentū qd̄ fit ī ꝯfirmatōe in qua gr̄a baptismalis augeṫ. Spūale nutrimētū qd̄ daṫ ī eucharistia q̄ ē cibꝰ spūal' aīe Et qꝛ fideles indigēt multiplicari spūal'r ⁊ corpal'r. q̄ꝫtū ad multiplicationē spūalē accipiṫ sacr̄m ordis: p qd̄ ministri eccl'ie ml'tiplicaṫ. Quātū ad multiplicationē corpalez accipiṫ sacr̄m mr̄imonij. qd̄ ordiaṫ ad multiplicatōem fideliū. Spūalis medicina est sacr̄m pnie ꝯ spūalē infirmitatē q̄ est pctm̄. Cōtra reliq̄as pctōꝝ est extrema vnctio Et sic patet numerus ⁊ sufficientia septē sacramētoꝝ. Et ista sufficiant de sacramētis in generali.

Tractatus scd̄s ṗme partis de baptismo. Et hꝫ octo capitula.

n Unc dicē dū est d̄ sacramētis in spēali. Et ṗmo d̄ baptismo. Circa qd̄ ꝯsiderāda sunt octo. Primo q̄d ē baptismus. Scd̄o de materia eiusdem. Tertio de forma. Quarto d̄ mīstro baptismi Quinto de suscipientibꝰ baptismū. Sexto d̄ ritu baptismi. Septimo de effectu baptismi. Octauo de annexis baptismo.

Quid est baptismus ⁊ vnde dicaṫ. Capl'm. I.

b Aptismus est ablutio corpis exterior cū p̄scpta. i. taxata

forma v̄bor̄ fctā, ita tñ q̄ il-
la ablutio materialꝭ q̄ fit ex-
teri⁹ in corpe est signū ablu-
tiōis spūalꝭ quā de⁹ facit ite-
rius ī mēte. Et dr̄ baptism⁹ a
baptizo, as, qd̄ idē est qd̄ ab
luo, is. Uñ baptism⁹ grece
idē est qd̄ ablutio latine.

De materia baptismi.

Caplm̄. II.

Materia baptismi est
aq̄ simplex elemēta-
ris. Q, āt ista aq̄ sit ppa ma̅tia
baptismi tota rō ē ex īstituti-
one chr̄i q̄ instituit baptismū
fieri in aq̄ elemētari. Si em̄
īstituisset baptismū fieri ī vi-
no vel ī aliq̄ alio liq̄re. vinū
vꝭ ille ali⁹ liq̄r eēt ppa ma̅tia
baptismi. Aliq̄ tñ ɔgruētie
assignāt a doctorib⁹ q̄re chr̄s
īstituit baptismū mag̃ fieri ī
aq̄ q̄ȝ in aliq̄ alio liq̄re. Qua-
rū vna ē, q̄r sacr̄m ma̅tie neci
tatis dȝ hr̄e materiā maxime
cōeȝ: ne ꝑpt̄ d̄fectū ma̅tie ali-
q̄s īpedirek a susceptōe bapti
smi. sȝ baptism⁹ ē sacr̄ȝ ma̅tie
nc̄itat̄, q̄r sine baptismo nul
lus pt̄ saluari. iō ne vll⁹ possȝ
se excusare a susceptōe bapti
smi ꝑpt̄ d̄fectū ma̅tie vꝭ cari-
stiā ei⁹. baptism⁹ dȝ hr̄e mate
riā ma̅tie cōeȝ. talꝭ āt ma̅tia ē
aq̄ q̄ īuenit ī q̄libȝ t̄ra ⁊ d̄ fa-
cili pt̄ hr̄i. Possȝ se aliq̄s ex-
cusare si ma̅tia baptismi eēt
vinū vꝭ oleū vꝭ lac: vꝭ ali⁹ liq̄r
ꝑciosior q̄ ñ īueniret ī oī t̄ra.
nec posset ita q̄libet d̄ facili
hr̄e. Alia ɔgruētia siue rō q̄-
re aq̄ est ppa ma̅tia baptismi
assignāt a doctorib⁹ talis. q̄r ꝓ
prietas aq̄ ma̅tie ē ɔueniēs
baptismo. Est ei aq̄ mūdifi-
catiua sordiuȝ: refrigeratiua
estuātiū: ꝑuia, i. lucida oculꝭ ī
tuētiū. Silꝭr baptism⁹ mūdat
sordes aīe. iō vocat baptism⁹
q̄r baptism⁹ grece idē ē qd̄ lo
tio latīe. Uñ baptizare idē ē
qd̄ lauare. Baptism⁹ ei refri
gerat estū carnalꝭ ɔcupīe. illu
minat ocl̄os mētis respectu
diuīe noticie. Arguūt g̃ do-
ctores sic. Illd̄ ē ppa ma̅tia
baptismi c⁹ ꝓꝓetas ma̅tie cō
uenit baptismo. sȝ aq̄ ⁊c. g̃ aq̄
ē ppa ma̅tia baptismi. Utrȝ
āt aq̄ sit bn̄dicta vꝭ ñ nihil fac̄
ad baptismū. q̄r ita bñ pt̄ fie
ri baptism⁹ in aq̄ nō bn̄dicta
sic ī aq̄ bn̄dcā. Sȝ aq̄ bapti
smalꝭ in eccl̄ia bn̄dicit ꝑpt̄ so
lēnitatē ⁊ maiorē reuerentiā
ad baptismū. Q, etiā aq̄ sit
calida vꝭ frigida nihil ad ba
ptismū. sȝ ꝑ vitādū est piculū
baptizādi. Sȝ nūq̄d ī aq̄ ro
seacea vꝭ ī aq̄ ardēte vꝭ ī aliȷs
aq̄s distillat̄ posset fieri ba-
ptism⁹ si aq̄ elemētar̄ īueniri

nõ possʒ. Dõm est ꝙ ñ. qꝛ tales aq̃ ñ sīt ꝓpe aq̃ sʒ hũores illoꝝ corpm a q̃bꝫ distillant. In lixiuio āt si aq̃ nõ possit īueniri possʒ fieri baptismꝰ: cũ lixiuiũ nihil aliḋ sit nisi aq̃ colata p cineres. Et ꝓpt̃ eādē rōnē dicũt aliq̃ doctores ꝙ ī vrina ꝓpt̃ ↄ̄fectũ aq̃ possʒ baptizari. qḋ tñ ñ credo eē veꝝ qꝛ vrina ñ est aq̃ sʒ hũoꝛ resolutꝰ a cibis comestis. Et ideʒ dico ↄ̄ saliua. ī c. Non vt apponeres. ↄ̄ baptis. Sʒ nõne ī brodio carniũ possʒ fieri baptismꝰ vbi aliq̃ alia aq̃ ñ posset īueniri. Dõʒ ē. qꝛ aut tāta resolutio carniũ est fcā ī brodio illo ꝙ desinit ibi eē ꝑ oꝛ spēs aq̃. ꝛ ē alia spēs ↄ̄ nouo generata. ꝛ tũc ñ pt ibi fieri baptismꝰ. aut ñ ē ibi tāta resolutio facta carniũ. ꝛ tũc fieri pt. ꝛ in tali brodio baptizari. Q̃ñ āt tal' resolutio sit fcā aut q̃ñ nõ. pt ꝑpēdi ī spissitudīe. Si āt sit tāta spissitudo illiꝰ brodij q̃nta ē ī cutio vl' aliq̃ntulũ mioꝛ nõ credo ꝙ possit in illo brodio baptizari. Si āt nõ sit spissitudo sʒ brodiũ sit aliq̃ntulũ pigue. credo ꝙ tũc ī illo brodio possʒ baptizari. Et idē dico de luto. s. si aq̃ exꝓmat̃ ex illo luto. in illa aq̃ exp̄ssa pt fieri baptismꝰ.

Si nix etiā liq̃fierʒ. ī illa aq̃ liq̃facta a niue possʒ baptizari. Solet aũt ab aliq̃bꝫ tal' q̃ri. si eēt vnꝰ puer baptizandꝰ iuxta vnũ puteũ ꝓfũdũ ꝛ ille q̃ ↄ̄beret pueꝝ baptizare ñ hr̄et cũ q̃ extraherʒ aq̃m de puteo. nec posset aliunde aquā hr̄e. ꝛ puer eēt in ꝑiclo mortꝭ. nũq̃d dʒ pueꝝ ꝓijcere ad puteũ dicēdo Baptizo te ī noīe pr̄is ꝛ filij ꝛ sp̄ũsſcī. Dicēdũ ē ꝙ ñ. qꝛ ſm qḋ ḋt beatus paulꝰ. Nõ sūt faciēda mala vt eueniāt bõa. Lʒ ḡ ex h̃ istḋ bonũ euēiret ꝙ aīa istiꝰ pueri saluaret̃. tñ ille q̃ ꝓijceret istũ puerũ faceret istḋ maluʒ ꝙ peccaret mortal'r. ꝛ sic q̃ntũ ī se eēt dānaret aīaʒ suā ꝛ q̃libet ex oꝛdīe charitatꝭ tenet̃ plꝰ diligere aniam suā q̃ʒ aīaʒ cuiꝰ cũq̃ʒ altiꝰ. ꝛ si dicat̃ ꝙ tal' possʒ pꝰea ↄteri ꝛ ↄfiteri ↄ̄ isto pctō. ꝛ sic ñ dānaret̃ aīa sua. Dõm ꝙ istḋ ē fatuũ dicere. qꝛ nullꝰ certꝰ est de vita sua. vñ iste nõ est certꝰ an stati postq̃ʒ ꝓiecerit pueꝝ vl' etiā ī ip̄o actu ꝓiectōis moriat̃. Vñ hr̄e talē speʒ ē ꝓpe tēptare deũ. qꝛ certũ est ꝙ tal' si ꝓijciat pueꝝ peccat mortal'r īcertũ est aũt si deꝰ daret sibi spaciũ ↄfitēdi. Quare sciēdũ ē ſʒ ↄsiliũ b. Aug. dicētꝭ. Te

ne certū et dimitte incertū. de pe. di. vii. c. ii. hitū ē loco suo

De forma baptismi.

Capl'm. iii.

Circa formā baptismi sciēdū ē q' alia forma vtunt greci i baptizādo. et alia forma vtunt latini Nā greci vtūt t'li forma Baptizet fu' chri tal' i noie pris et filii et spūssci. amē. Latini aūt vtūt t'li forma. Baptizo te i noie pris et filii et spūssci amē. Et q̄uis ex vtraqz forma seqt baptismus. nā greci ita bñ baptizati sūt sic latini qd pz qñ redeūt ad vnitatē fidei eccl'ie rhomane nō rebaptizāt: tñ forma latinoꝝ ɔueniētior est q̄ grecoꝝ. qd pz q̄ ad nūc ex duobꝫ. Prio qr illa forma baptismi ɔueniētior ē q̄ mag' ɔcordat cū vbis chri instituētis baptismū. s3 chrs īstituēs baptismū dixit apl'is vt recitat btūs Mat. in euāgelio suo ca. vlti. Ite docete oēs gētes baptizātes eos in noie pris et filii et spūssci. Et cū istis vbis magis ɔcordat vbū istud baptizo. q̄ h vbū baptizet. qr h vbū baptizo ē actiuū. et istud vbū baptizet est passiuū. et istō pricipiū baptizātes descēdit ab actiuo et nō a passiuo. q̄re ɔueniētior est forma latinoꝝ q̄ dīt baptizo: q̄ forma grecoꝝ q̄ dic baptizet. Scdo pōt patere idē sic. Illa forma est ɔuenientior forma baptismi. i q̄ et p quā mag' exprimunt ea q̄ sūt necessaria in baptismo. s3 tal' est forma latinoꝝ p cōpatiōe ad formā grecoꝝ. qr i baptismo est necessaria vt' dei ɔferēt efficaciā baptismi. et istō tāgit in vtraqz forma cū dr. ī noie pris et filii et spūssci. Est etiā ibi necessaria psona suscipiēts baptismū. et ista exprimitur i forma grecoꝝ. cū dr. seruus chri tal. In forma āt latinoꝝ exprimit. cū dr: te. Etiā ē ibi necaria psona mistri baptizantis. que nō exprimitur ad minus explicite in forma grecoꝝ. In forma āt latioꝝ exprimit explicite cū dr baptizo. q̄re ɔueniētior est forma latioꝝ q̄ grecoꝝ. Verisil'e ei est q' forma q̄ vtit rhomana eccl'ia. q̄ disponēte dño oim eccl'iaꝝ caput est et mgra. extra de bap. et ei' effec. c. maiores. sit ɔueniētior quacūqz alia. Est g̃ debita forma baptismi. Baptizo te i noie patris et filii et spūssci. amen.

Q. āt noiat psona baptizanda: vl' q' ponat ibi ego et nomē. dicēdo Petre vl' Maria

ego baptizo te ⁊c. ñ sūt ꝺ esse
forme. qm̄ sine ipis possꝫ fie
ri baptism⁹: tñ ꝺñt poni i for
ma ꝑpt maiorē expssiōez. nō
ei ē necariū ꝙ expsse ponāt.
Ista āt forma pt ꝓferri i lati
no vl' i q̄cūq; alio idiomate.
Utꝝ āt possit aliq̄d imuta
ri circa istā formā. Sciēdū ē
ꝙ ille q̄ imutaret aliq̄d circa
istā formā aut itēdit mutare
ritū eccl'ie. ⁊ sic nō eēt baptis
mus. aut itēderet illꝺ facere
qꝺ fac̄ eccīa: ſꝫ ex igrātia vel
iaduertētia aliq̄d circa istaz
formā mutaret. Et tūc circa
h̄ sciēdū est ꝙ tal' mutatio pt
fieri q̄nq; mōis. Uno mō to
talit' mutādo ꝟba ipi⁹ forme
⁊ tūc ñ fit baptism⁹ ex tali for
ma. sic̄ si diceret' baptizo te i
noie genitorꝫ ⁊ gēiti ⁊ ꝓcedē
tis ab vtroq;. Licet ei ex cōi
vsu loq̄ndi genitor significꝫ
p̄rez. ⁊ genit⁹ significꝫ filiū. ⁊
ꝓcedēs ab vtroq; significet
spm̄sctm̄. Tñ ꝓpe loq̄ndo in
diuīs genitor ⁊ genit⁹ ⁊ ꝓce-
dēs expsse ꝟcāt act⁹ notiona
les q̄ ipas ꝑsonas. in forma
āt baptismi ꝺꝫ fieri mētio ex-
p̄ssa de ꝑsonis. Alio mō pōt
fieri mutatio circa formā ba
ptismi: trāsponēdo ꝟba ipi⁹
forme. sic̄ si diceret' sic. Ba-
ptizo te ego i noie p̄ris ⁊ filij
⁊ spūsscti amē. vl' q̄cūq; alio
mō trāsponēdo Et tūc cū ma
net idē sensus verboꝝ ex tali
mutatōe nō ipediret' baptis-
m⁹. Alio mō pt fieri mutatō
circa ipam formaz baptismi
addēdo aliq̄d ad ipaz formā
Et tūc aut tal' additio corrū-
pit sensū ꝟboꝝ forme. sic̄ mu
tabat formā Arri⁹ dicēdo sic
Baptizo te i noie p̄ris maio
rꝫ: ⁊ filij miorꝫ: ⁊ spūsscti. Ta
lis additō corrūpit sēsū ꝟbo
rū forme cū tollat eq̄litatē ꝑ
sonaꝝ. ⁊ sic nō fit baptismus
Aut tal' additio nō corrūpit
sensū ꝟboꝝ forme: imo ñ ob
stāte tali additōe adhuc ma-
net idē sensus ꝟboꝝ. Et tūc
si ille q̄ addit aliq̄d itēdit mu
tare formā eccl'ie nihil facit:
cū nō baptizet in fide eccl'ie.
Si āt nō intēdit mutare for
mā eccl'ie: ſꝫ ex q̄dā fatua de-
uotōe addat aliq̄d. vt sic Ba
ptizo te in noie p̄ris ⁊ filij et
spūsscti. amen. ⁊ btē ꝟgis. vt
btā ꝟgo adiuuet te: vel aliq̄d
aliꝺ tale. tal' additio ñ ipedit
baptismū. Alio mō pt muta-
ri forma baptismi diminuē-
do ꝺ ea aliq̄d. Et tūc si dimi
nuat' dictio itegra q̄cūq; sit
illa ꝺ oīb⁹ istꝫ. baptizo te i no
mie p̄ris ⁊ filij ⁊ spūsscti amē
nihil fac̄. q̄r oīa ista ꝟba sūt de

eē forme. Si āt n̄ diminuat dictio iteḡ ſʒ ps dictōis. tūc aut diminutio tal' fit in pnci pio dictōis. ſic̄ ḋ iſta dictōe pr̄is l' q̄cūq₃ alia ſbtrahat p̄ma lr̄a vl' p̄ma ſyllaba. tal' di minutio ipedit baptiſmū cū tollat ſenſus ꝟboꝝ. Si aūt tal' diminutio fiat de fine di ctōis. ſic̄ ḋ iſta dictōe pr̄is re moueat s. vl' aliq̄d aliḋ tale. tal' diminutio nō īpedit ba ptiſmū cū maneat idē ſenſus ꝟboꝝ ſic̄ narrat in decret͂. ḋ ɔſe. d. iiij. c. Retulerūt. ꝙ q̄dā ſacerdos ignar⁹ ligue latine: baptizabat ſb iſta forma ver boꝝ. Baptizo te i noie pr̄ia ꝛ filia ꝛ ſpūſctā. amē. Et ḋt pa pa ī decreto illo ꝙ ꝟe bapti zabat. Alio mō p̄t fieri muta tio circa formam baptiſmi i terrūpēdo ꝟba ipi⁹ forme. et tūc ſi ſit tāta interruptio ꝙ ipa īpediat ītētōeʒ baptizāt͂. ſic̄ ſi de mane diceret. Ego ba ptizo te. ꝛ poſtea iret ad expe diēdū negocia ſua. ꝛ qn̄ redi ret diceret. in noīe pr̄is ꝛ filij ꝛ ſpūſſcti amē. nihil faceret. Si āt nō ſit tāta interruptio ꝙ īpediat ītētionē baptizāt͂ ſicut ſi diceret. Baptizo te in noīe pr̄is. Et h̄ dicto dicat aſtantib₉. tacete vl' orate: vel aliq̄d tale. ꝛ poſtea ꝓficeret ex h̄ nō impedit baptiſmus.

De miniſtro baptiſmi. Capl'm. IIII.

Miniſter baptiſmi eſt duplex Un⁹ extra ca ſū necitat͂. ꝛ iſte eſt ſol⁹ ſacerdos. q̄ ad ſolū ſacer dotē extra caſuʒ necitat͂ ꝑti net baptizare. Cu⁹ rō aſſignat a doctorib₉ tal'. Ille eſt ꝓpri⁹ ꝛ miſter ordiari⁹ ſacroꝝ q̄ hʒ ptātē ſup corp⁹ chr̄i veꝝ. ſed ſacerdos ſol⁹ eſt tal'. ḡ ſol⁹ ſa cerdos eſt ꝓpri⁹ ꝛ ordiari⁹ mi ſter ſacroꝝ. Q₃ āt ad illū ꝑ tineat miſtratio ſeu diſpenſa tio ſacroꝝ q̄ hʒ ptātē ſup cor pus chr̄i veꝝ. pbat ſic. q̄ ad illū ꝑtinet ordīatio corporis chr̄i myſtici. qḋ eſt eccl'ia. i. ɔgregatio fideliū q̄ hʒ ptātē ſup corp⁹ chr̄i veꝝ. ſʒ diſpēſa tio ſacroꝝ ꝑtīet ad ordinatoꝛ̄ corpis chr̄i myſtici. ḡ diſpē ſare ſacr̄a ꝑtinet ad illū q̄ hʒ ptātē ſup corp⁹ chr̄i veꝝ. ſed talis eſt ſol⁹ ſacerdos q̄re ad ſolū ſacerdotē ꝑtinet diſpēſa re ꝛ miſtrare ſacr̄a. Ali⁹ ē mi ſter baptiſmi in caſu necitat͂ ꝛ iſte pōt eē tā vir q̄̄ mulier: tā fidelis q̄̄ infidel'. Hoc em̄ intereſt īter baptiſmū ꝛ alia ſacr̄a. ꝙ miſter baptiſmi pōt eē ali⁹ q̄̄ ſacerdos: nō aūt mi ſter alioꝝ ſacroꝝ. Et rō iſti⁹

est, q̄ baptism⁹ est sacr̄m ma-
xime necessitat⁊: nō autē alia
sacr̄a, q̄ sine baptismo null⁹
pōt esse saluus, nulla em̄ sine
baptismo sal⁹ est. Sine aūt
alijs sacr̄is saluant̄ m̄lti. Ar
guunt ḡ doctores sic. Illud
sacr̄m qd̄ est tāte necessitat⁊
q̄ sine ei⁹ susceptiōe null⁹ sal-
uari pt debet h̄re ministrum
ita cōem q̄ ꝓpter defectū mi-
nistri nullus ab ipi⁹ suscepti
one excuset̄, sed sacr̄m bapti
smi est tāte necessitat⁊ q̄ sine
ei⁹ susceptōe null⁹ saluari pt
dicente chr̄o saluatore nr̄o in
Joāne ca. iij. Nisi quis rena
tus fuerit ex aq̄ ⁊ sp̄ūsctō nō
pt introire in regnū dei. Jō
sacr̄m baptismi dʒ h̄re mini
struʒ ita cōem q̄ nemo ꝓpter
defectū mistri excuset̄ a susce
ptiōe baptismi. Et idcirco i
casu necessitat⁊ tā vir q̄ȝ mu
lier: tā fidelis q̄ȝ infidelis, sic̄
iudeus: paganus: hereticus
baptizare pōt: dūmō bapti-
zet in aqua, ⁊ debite ꝓferat
verba forme baptismi, ⁊ ha-
beat intentōem faciendi illd̄
qd̄ facit eccl̄ia. Licet infide-
lis nō crederet illud valere:
ita tn̄ q̄ sp̄ deferendū est cete
ris parib⁹ digniori. Vn̄ infi
delis in p̄sentia fidelis nō de
bet baptizare, mulier etiā in
p̄ntia viri nō dʒ baptizare, nō
ꝓmot⁹ etiā ad sacros ordīes
in p̄ntia ꝓmoti. Laicus etiā
in p̄ntia clerici tonsurati nō
debet baptizare. Et rō istoꝝ
est q̄ ille q̄ baptizat in ꝑsona
chr̄i baptizat, ⁊ rep̄ntat eius
ꝑsonā q̄ ꝑfecti⁹ rep̄ntat̄ ꝑ fide
lē q̄ȝ ꝑ ifidelē: ꝑ virū q̄ȝ ꝑ mu
lierē: ꝑ ꝓmotū q̄ȝ ꝑ nō ꝓmotū
⁊ ꝑ tonsuratū q̄ȝ ꝑ nō tonsu-
ratū. Sciendū est tn̄ q̄ in il-
lo q̄ baptizat req̄rit̄ intentio
baptizādi, s. faciēdi illud qd̄
intēdit seu facit eccl̄ia aliter
nō eēt baptismus: q̄ȝuis alia
necāria ad baptismū sint ibi
Nō aūt req̄rit̄ tal̄ intētio q̄
baptizās intēdat baptismū
valere baptizato ad vitā eter
nā: imo cū intētōe ꝯria, s. cū
intētōe q̄ baptism⁹ nihil va-
let. Sufficit em̄ q̄ baptizās
itēdit facere illd̄ qd̄ fac̄ eccl̄ia
qd̄cūq̄ȝ sit illd̄ ⁊ valet bapti
sm⁹. Et nūq̄d si aliq̄s min⁹
vl̄ q̄cūq̄ȝ ali⁹ ludēdo asꝑgat
aq̄m suꝑ aliq̄s n̄ baptizatos
dicēdo. Baptizo vos ī noīe
p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄ūsscti amē, ta-
les erūt baptizati. Dōm ē q̄
talis aut itēdit baptizare in-
tēdēdo facere qd̄ facit eccl̄ia
lʒ d̄ h̄ faciat trufas ⁊ derisio
nes suas. Et tūc talis q̄ȝuis
ḡuit̄ peccet faciēdo irreuerē-

tiā sacro: tñ ꝟe ꝯfert baptismū. Si āt nō ītēdat ī mēte sua facere qđ fac̄ ecc̄ia nihil fac̄. Nūqđ etiā ī cāu necessitatꝫ aliq̄s p̄t baptizare seipsū. Dōm est ꝙ ille casus pōit ī q̄dā decretali incipiēte. De bitū. extra de bap. ⁊ ei⁹ effec. vbi narrat de q̄daꝫ iudeo q̄ ꝓpt iudeoꝝ metū ñ erat aus⁹ vocare aliquē fidelē. sꝫ accipiēs aquam dixit. Baptizo me ī noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ sp̄ūſſci amē. Et ad h⁹ euidētiā notādū ē ꝙ triplex ē baptism⁹. s. flumis: flaminis: ⁊ sanguis. Flumis scꝫ qñ aliq̄s baptizat in flumine siue ī aq̄. ⁊ iste est sacr̄m ecc̄ie. Et ꝺ isto loq̄mur h̄. Et loq̄ndo ꝺ tali baptismo null⁹ p̄t baptizare seipꝫ. Et rō reddit a papa in illa decreali. q꜡ baptism⁹ est q̄dā gn̄atio sp̄ūalis. Et iō sic̄ seipm̄ null⁹ p̄t gn̄are corpal'r dicēte btō Augu. in li. de trini. Null⁹ gignit seipm̄ corpaliter: ita null⁹ seipum p̄t generare sp̄ūal'r. baptizādo vicꝫ se ipm̄. Et ē ali⁹ baptism⁹. s. flaminis qñ sp̄ūſſctūs mūdat ⁊ abluit aīam alicui⁹ īuisibil'r a pctō. Et tali baptismo p̄t aliq̄s baptizare seipm̄ disponēdo seipm̄ ad gr̄aꝫ dei. ⁊ sic nō baptizat⁹ adult⁹ habēdo deuotionē ad baptismū. ⁊ essendo in ꝓposito ꝙ si h̄ret optunitatē susciperet sacr̄m baptismi. ⁊ si moriat ī tali ꝓposito saluat. nec est h̄ ꝯ ꝟbū qđ est sup̄ allegatū. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ sp̄ūsctō nō pōt ītroire ī regnū dī. q꜡ ītelligēdū ē r̄nat⁹ ex aq̄ ī puul'ī re. sꝫ ī adultꝫ vl' in re vl' ī voto. Et lꝫ iste nō sit regenerat⁹ ex aq̄ ī re: est tñ ī voto. Et ē ali⁹ baptism⁹. s. baptism⁹ sāguis. s. qñ aliq̄s ñ baptizat⁹ suscipit mortē p fide chri. Et tal' baptism⁹ ꝓficit ad salutē dū tñ habeat baptism⁹ aq̄ ī voto. si ille q̄ sustinet mortē ē adult⁹. Sic̄ hr̄ in legēda btē Catarine de illis rhetoribꝫ q̄ ad ei⁹ p̄dicatōem ꝯuersi fuerūt q̄s ipatoꝛ fec̄ cōburi. Si āt nō sit adult⁹ ñ req̄rit t'le votū. sꝫ sufficit mors tolerata p chrō sic̄ fuit ꝺ īnocētibꝫ. Et t'li baptismo null⁹ pōt se baptizare q꜡ nulli licitū ē intficere seipsū p q̄cūq꜡ cā. Nec ē ꝯ h̄ ꝺ sāsone ⁊ rasia q̄ intfecerīt seipos Quia vt ꝺr btūs Hiero. Factū coꝝ nō ē trahēdū ad ꝯseq̄ntiā. q꜡ p̄uilegia paucoꝝ ñ faciūt legē cōem. Nūq̄d etiā in mistro baptismi req̄rit bonitas vite. scꝫ ꝙ sit sine pctō mortali. Dōm ꝙ ista qđ ītel

ligenda est ꝺ sacerdote. qꝛ vt dictū est, ꝓꝓri⁹ minister baptismi est. Ad hui⁹ solutōez sciēduȝ ē ꝙ q̄tū ad effectū baptismi nihil facit bonitas vel malicia mīstri. qꝛ siue sit bon⁹ siue mal⁹ ꝯferꝛ vt dictū est verus baptism⁹. Sȝ q̄tū ad ministrū vtꝝ peccet vl' nō i baptizādo. Dōm est ḡ ꝙ aut sacerdos baptizat in cāu necītatꝭ sine solēnitate, sic̄ facerȝ vna vetl'a, ⁊ tūc aliq̄ ñ peccat mortalit̄ si baptizat exñs in pctō mortali. Aut baptizat extra casū necītatꝭ ⁊ cū solēnitate. ⁊ tūc peccat mortal'r si baptizat exñs in pctō mortali. qꝛ facit irreuerētiā sacro. Verꝝ est qꝛ dñs Durād⁹ q̄ndā eps Aniciēſ. ⁊ postea eps Podiensis i Frācia. ⁊ mgr̄ i theologia celeberrim⁹. ⁊ isup oꝛdis p̄dicatoꝝ: q̄ fuit doctoꝛ sacri palatij ꝺt in q̄rto suo sacramētali. qꝛ quōcūq3 sacerdos exñs in pctō mortali baptizet peccat mortaliter. vtꝝ eius opinio sit ꝟa nescio. tñ scio ꝙ bñ est dura. Sciendū ē ꝙ minister baptismi ꝺȝ eē vn⁹. Et rō assignaꝛ cōit' a doctoꝛib⁹. qꝛ baptizās baptizat in ꝓsona chr̄i q̄ ē vna ꝓsona Et idcirco ꝓsona baptizātis ꝺȝ eē vna. vñ pl'es nō pñt baptizare vnum. Et si dicaꝛ ꝙ vn⁹ possȝ baptizare pl'es. dicēdo. Ego baptizo vos i nomie p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄ūſſci amē. Ergo a si'li pl'es possent baptizare vnū dicēdo. Nos baptizam⁹ te i noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄ūſſcti. Dōm ꝙ nō ē sil'e. qꝛ cū ꝺꝛ baptizo vos idē est ac si diceret. baptizo te ⁊ te. qñ āt dicim⁹. nos baptizam⁹ te. idē ē ac si diceret. ego ⁊ tu baptizam⁹. qꝛ ꝺr̄ñtia ē iter nos ⁊ vos. qꝛ nos idē est qꝺ ego ⁊ tu. vos aūt idē est qꝺ te ⁊ te. Jō dicēdo vos nihil mutaꝛ i forma. sȝ dicēdo nos mutaꝛ aliq̄d in forma. Solet āt ab aliq̄b⁹ poni tal' casus. ponaꝛ ꝙ h̄ sint duo. q̄ꝝ vn⁹ sit mut⁹ ⁊ ali⁹ māc⁹. ⁊ sit ibi vn⁹ puer baptizand⁹. ⁊ mut⁹ asꝑgat eū aq̄ ⁊ māc⁹ ꝓferat ꝟba. q̄riꝛ vtrū talis puer sit baptizat⁹. Dōm ē ꝙ aut isti baptizāt i forma grecoꝝ: aut baptizāt i forma latinoꝝ. Si baptizāt i forma grecoꝝ. tūc dicūt aliq̄ doctores ꝙ tal' puer ñ ē baptizat⁹. qꝛ vt sup̄ dictū est baptizās in q̄cūq3 forma baptizet baptizat in ꝓsona chr̄i. vt ꝺt btūs Joānes baptista dicēs ꝺ chr̄o. Qui me misit baptizare dixit mihi. sup quez viderꝭ spm̄ descēdētē h̄ est q̄

baptizat. psona aut christi e una. Uñ Athanasi9. Nō duo tñ sꝫ vn9 ē chrīs. ergo oportꝫ ꝙ ille q̄ baptizat sit vn9 ī quacūqꝫ forma baptizet. Alij aūt doctores sicut Joānes Sco. ꝛ sui sequaces dicūt ꝙ si baptizēt ī forma grecoꝝ ꝙ ē ꝟe baptizat9 q2 vt dicūt. lꝫ ille q̄ baptizat baptizet ī psona christi c9 ē vna psona. baptizat tñ ī noīe trinitatꝭ ī q̄ sūt psone plures. ꝛ sic ñ ꝯtrariatur baptismo ꝼm formā grecoꝝ si sint plures baptizantes. Que istaꝝ opinionuꝫ sit verior nescio. sꝫ meo iudicio papa ē ꝯsulēd9 sup h̄. ad quē maiores q̄stiones potissime circa articlos fidei ꝯtīgētes sūt referēde. extra ꝺ bap. ꝛ ei9 effec. c. maiores. Si aūt baptizēt in forma latinoꝝ dicūt cōiter q̄si oēs doctores ꝙ nō baptizāt ꝓpter rōeꝫ supradictā de ꝺrītia de nos ꝛ vos. q̄ est rō venerabilis doctoris sctī Thome de aq̄no in vltia pte sūme. Assignat rō tal' a mgr̄o Herneo britone. q2 in sacr̄o marie ꝟitatis nil dꝫ eē falsitatis. sꝫ baptismus est sacr̄m marie ꝟitatis. ḡ in baptismo nil dꝫ esse falsitatꝭ. Sꝫ si isti vterentur forma latinoꝝ q̄ vtitur rhomana eccl'ia ꝛ sibi adherētes. eēt ī tali baptismo falsitas. q2 quilibet mac9 dicēdo. ego baptizo te. i. abluo te ī noīe patris ꝛc. ipe mētiretur. q2 ipe ñ baptizat. i. nō abluit. imo h̄ facit mut9. ergo māifestū est ꝙ tal' baptism9 ē null9. Hāc at rōnē conantur soluere aliq̄ doctores dicētes. ꝙ si ille mac9 nō diceret ego baptizo. sꝫ diceret. nos baptizam9 te. ꝛ sic ñ diceret falsū imo veꝝ. q2 ista oro. nos baptizam9 te ꝟa ē ꝑ synecdochē. Sicut si eēnt duo scptores q̄ scpsissent vnū librū: ita ꝙ vn9 ipoꝝ scpsisset medietatē. ꝛ ali9 aliā medietatē. vn9 eoꝝ posset ꝟe dicere nos scpsim9 istū librū. A silī cū mut9 in baptismo talī aspgat siue īfūdat aq̄m. ꝛ mac9 pferat ꝟba. vterqꝫ pt ꝟe dicere nos baptizam9 te. Hoc autē nihil valet. q2 ad h̄ ꝙ aliq̄ ꝓpositio ꝟificetur ꝑ synecdochē. de duobꝫ oportꝫ ꝙ ābo fecerit actū eiusdeꝫ rōnis. q2 si fecissent diuersaꝝ rōnū: vna ꝓpositio nō pt ꝟificari ꝺ his. sicut si vn9 rasisset pgamenū de q̄ scpt9 ē lib. ꝛ ali9 scpsisset libꝝ ista ꝓpositio. nos scpsimus librū istū: nullo mō pōt verificari. sic est de istis dicenduꝫ. Nos baptizam9 te. q2 infundere aquā ꝛ pferre ꝟba sunt actus diuersaꝝ rōnū. iō nul-

lo mō eis pōt dicta, ꝑpositio ꝟificari. Et hec sufficiant de mistro baptismi.

De suscipiētibꝫ baptismuꝫ Caplm. V.

b Aptismū dn̄t suscipe tā viri q̄ʒ mlieres oēs qꝛ sine baptismo vel in re vl' in voto vt dictū ē supra nullꝰ pt saluari. Sꝫ alit' ē de adultis ꝛ aliter de puulis qꝛ in adulto q̄ recipit baptismū reqrit' itētio ppa suscipiendi illō qȯ ꝯfert eccia. qꝛ nemo ex aq̄ et spūsctō renascit': nisi volēs saltē i adultꝫ. ꝛ sue volūtatis arbitris. i c. Dis. de ꝯse. dis. iiij. In puulo sufficit fides ꝛ intētio eoꝝ q̄ eū offerūt ad baptismū. Sꝫ nūq̄d pt aliq̄s in vētre mr̄is baptizari. sic̄ sit vna mulier pregnās de vno puero. ꝛ pturiēdo sit i pic'o mortꝫ. nūq̄d in ventre eiꝰ dꝫ puer baptizari. Dōm q̄ nō. Cuiꝰ rō assignat' a doctoribꝫ talis. qꝛ ille q̄ suscipit baptismū debet suscipi a manibꝫ mistri eccl'ie ꝛ spargi aq̄ vl' imergi i aquā: sꝫ ista nō pn̄t fieri circa existentē in vtero mr̄is. q̄re exn̄s in vtero mr̄is n̄ pt nec dꝫ baptizari. vide sup̄. c. qm̄ i maternis in pncipio. de ꝯse. di. iiij. vbi dꝛ q̄ ille q̄ f'm Adam adhuc natꝰ nō est f'm chr̄m regenerari nō pt. Et in c. si q̄cq̄d ē in hoie. Sed ponat' q̄ aliq̄ ps pueri appareat extra. nūq̄d tal' puer si timeat' de picu lo ita q̄ nō possit expectari q̄ total'r nascat' pt baptizari. Dōm q̄ illa ps q̄ apparet extra. aut est caput aut alia ps corpis. si illa ps q̄ apparꝫ sit caput. tūc caput dꝫ aspgi aq̄ dicendo. Baptizo te in noīe pr̄is ꝛ filij ꝛ spūsscti amen. ꝛ est ꝟe baptizatus. ꝛ si nascat' postea nō dꝫ amplius baptizari. Et rō est. qꝛ caput ē pncipalis ps corpis. ꝛ in eo vigent oēs sensus corpis. Si āt illa ps q̄ apparet ē alia ps q̄ʒ caput. sic̄ manꝰ vl' pes. tūc dicūt aliq̄ doctores q̄ illa ps dꝫ aspgi aq̄ ꝛ baptizari: ꝛ est ꝟe baptizatus. nec si nascat' postea ām̄pliꝰ dꝫ baptizari. Et rō est. qꝛ baptismꝰ fit ꝑpt' animā: nō ꝑpter corpꝰ. Aīa aūt q̄ʒtū ad essentiā suā est tota i toto. ꝛ tota in q̄libet pte corporis. ꝛ iō q̄cūqꝫ ps corpis baptizata fuerit totꝰ ē baptizatꝰ. Alij aūt dicūt q̄ tal' ps dꝫ aspgi aq̄ ꝛ baptizari. sꝫ si puer nascat' postea dꝫ baptizari sub ista forma. Si tu es baptizatꝰ ego te n̄ baptizo. sꝫ si tu n̄ es baptizatꝰ ego te ba

ptizo in noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ spi ritusscti ame. Quis istoꝝ ve ri⁹ dicat.nescio.sed t̄n credo ꝙ istud vltimū sit securius. Sed nūq̄d si aliq̄s sit scti ficat⁹ in vtero m̄ris dꝫ bapti zari. Dōm ē ꝙ sic. nō q̄dē ꝓ pter culpā q̄m h̄et. sꝫ vt ascri beret̄ in nūero fideliū i susce ptiōe characterꝫ baptismal̄. ⁊ vt ipleret̄ p̄ceptū ch̄ri d̄ sus ceptōe baptismi. Sed nū q̄d filij iudeoꝝ puuli sunt ba ptizādi inuitis parētibꝫ. Di cendū ꝙ aliq̄ doctores sicut Joānes Scot⁹. ⁊ dn̄s Du rād⁹ eps Auiciēsis ⁊ sui seq̄ ces dicūt ꝙ sic. Dicūt em̄ ꝙ p̄ncipes ⁊ dn̄i t̄raꝝ i q̄bꝫ ha bitāt iudei pn̄t eis auferre fi lios suos. ⁊ eis inuitis face re eos baptizari cū iudei sint eoꝝ serui. ⁊ s̄m leges filij ser uoꝝ sūt res dn̄oꝝ q̄ꝝ sūt ser ui: ita ꝙ dn̄i pn̄t eos vēdere vel ipignorare. Arguūt igit̄ sic. mai⁹ est aliquē posse obli gare vl̄ addicare s̄uituti ali cui⁹ dn̄i tpalis q̄̄ s̄uituti dei cui oīs hō de iure nat̄ali te net̄ s̄uire. sꝫ dn̄i terraꝝ in q̄bꝫ habitāt iudei vēdere pn̄t fili os iudeoꝝ ⁊ tradere eos al teri dn̄o iuitis pentibꝫ. g̃ pn̄t eos pentibꝫ inuitis tradere s̄uituti ch̄ri. qd̄ fit p suscepti

onē baptismi. Alij vo docto res sic̄ btūs Thomas de aq̄ no ⁊ sui seq̄ces dicūt ꝙ filij iudeoꝝ puuli nō sunt inuitis pentibꝫ baptizādi. ⁊ h̄ ꝓpt̄ pi culū qd̄ posset cōtingere. qꝛ q̄n isti puuli q̄ inuitis penti bus eēnt baptizati. eēnt ad ulti cū ꝓles naturalit̄ sequat̄ p̄rem ipi forte abnegarēt ba ptismū ⁊ r̄dirēt ad iudaismū verisil̄e em̄ est ꝙ si iudeoꝝ fi lij puuli essent inuitis penti bus baptizādi: ch̄ri anissimi reges ⁊ impatores q̄ p̄cesse rūt ⁊ fuerūt tāti zelatores fi dei iudoꝝ filios fecissent ba ptizari. ⁊ etiā sūmi pōtifices inducerēt reges ⁊ p̄ncipes i q̄ꝝ terris habitāt iudei ad h̄ faciendū. Quis istoꝝ veri⁹ dicat lectoris iudicio relin quo. Sed nunq̄d furiosi ⁊ amentes dn̄t baptizari. Di cendum est ꝙ isti furiosi aut fuerūt a natiuitate ita ꝙ nū q̄̄ habuerūt vsū rōis. aut ha buerūt aliq̄tiēs vsum rōnis sꝫ amiserūt ꝓpter aliquā cām Si fuer̄t furiosi a natiuitate nō sūt baptizādi. qꝛ vt dictū est i adulto q̄ dꝫ baptizari re q̄rit̄ fides ⁊ intētio suscipien di ill̄d qd̄ ꝯfert ecc̄ia. sꝫ tales nō pn̄t h̄re fidē nec intētiōeꝫ cum supponat̄ eos nunq̄̄ ha

buisse vsũ rõis. ğ tales ñ pñt suscipe baptismũ. Si ãt nõ fuerũt furiosi a natiuitate sʒ habuerũt aliq̃tiẽs vsuʒ rõis vł hñt aliq̃tiẽs lucida interualla. ꝛ tũc si in tpe q̃ hẽbãt vsũ rõnis. vel tpe q̃ hẽbãt lucida ĩteruualla habuerĩt fidẽ ꝛ deuotiõeʒ ad baptismũ. ꝛ petierunt ipm dñt baptizari si necessitas sit q̃ꝫq̃ꝫ sint ĩ furia. Si ãt tpe q̃ hẽbãt vsuʒ rõis. vł tpe q̃ hẽbãt lucida ĩterualla nõ hẽbãt fidẽ ꝛ deuotionẽ ad baptismũ nec petebãt ipm nõ debẽt baptizari. Et idẽ dico de demoniacis: qꝛ si anteq̃ꝫ essent demoniaci habebãt fidẽ ꝛ deuotõeʒ ad baptismũ ꝛ petebãt ipm debent baptizari. si ãt ñ hẽbãt ñ debẽt baptizari. Sił'e iudiciũ est de frenetico Utꝝ autẽ aliq̃s dormiẽs debet baptizari. Dõm est ꝙ si possit excitari non debet baptizari in somno. sʒ si nõ possit excitari tũc distinguendũ est put sup̃ qꝛ aut tpe vigilie habuit deuotõeʒ ad baptismũ ꝛ petijt ipm. ꝛ tunc dʒ baptizari. aut nõ habuit fidẽ ꝛ deuotõʒ ad baptismũ. ꝛ tũc nõ dʒ baptizari dormiens. Sed q̃d si sit vnũ monstrũ qȯ habet duo corpa ꝯiũcta dʒ ne baptizari vt vna persona vel vt due Dico ꝙ cũ baptism⁹ fiat ꝑpt aĩam ꝛ nõ ꝑpt corp⁹ q̃ꝫtũcũq̃ꝫ essent duo corpa si solũ esset vna anĩa dʒ baptizari vt vna ꝑsona. Sed si eẽnt due anĩe dʒ baptizari vt due persone. Sʒ quõ sciať vtꝝ sit vna aĩa vel due. Dico ꝙ si sint duo corpa sũt due aĩe. sʒ si est vnũ corp⁹ ẽ vna aĩa. Et iõ si sint duo pectora et duo capita supponẽdũ est eẽ duas anĩas Si ãt eẽt vnũ pect⁹ ꝛ vnũ caput q̃ntũcunq̃ꝫ alia membra essent duplicata erit vna aĩa

De ritu baptismi.

Capłm. VI.

b Aptismus fit duob⁹ modis. Uno mõ immergẽdo ĩ aq̃m. Alio mõ aspgẽdo aq̃. Quis ãt sit melior mod⁹. Dõm ꝙ si ñ timeať ꝺ pic'lo vel ꝑpt debilitatẽ baptizãtꝭ vł pueri vł aliq̃d alis. meli⁹ sit ĩmergẽdo ĩ aq̃ q̃ꝫ in aspgẽdo. C⁹rõ assignať qꝛ baptism⁹ significat sepulturã chři. Uñ dt apłs. Cõsepulti estis chřo p baptismũ sed melius figurať sepultura qñ fit ĩmergẽdo q̃ꝫ qñ fit aspgẽdo. ğ meli⁹ fit ĩmergendo q̃ꝫ aspgẽdo. Sciendũ est ꝙ vnusq̃sq̃ꝫ dʒ ꝟuare ritũ ecclie

sue nec dz ipm mutare. Utrum
at reqrat trina imersio vl' suf
ficiat vna. Dcdz q suffic vna
in c. ppter. d. pse. di. iiij. Sed
ceteris paribus meli9 fit p tri
na. in c. postq. dist. iiij. i glo.
qz baptism9 dat in noie trini
tatis. q trinitas melius rep
sentat p trina imersione vel
aspsione q p vna: ita tn q v
ba no finiat anq oes tres i
mersioes sit coplete. In h at
q fiat vna vl' trina qlibet de
bet fuare ritu eccie sueut di
ctu est sup de alio.

De effectu baptismi Ca. VII

Effect9 pncipal' bapti
smi e delere oem cul
pa ta origiale q actua
le z pferre graz. z apire ianu
am regni celestz. i q differt a
circucisioe. qz lz an passioez
chri circucisio deleret culpa
originale z pferret gram: tn
ianua regni celestis apire no
poterat. Et ista e snia Bede q
dt in Omelia sua de circucis
sione dni. Scire dz fraterni
tas vra q ide salutifere cura
tiois remediu oli circucisio
i lege z origiale pcti vulnus
agebat. qd nunc tpe reuelate
gre baptism9 agere cosueuit
excepto q ianua regni celestz
apire no poterat. Sciedu at
q baptism9 alit opat in puul'
z aliter i adultz. qz in puulis
nihil reqrit a pte ipoz. Sz i
adultz reqrit a pte eoz q no
ponat obice. i. q n habeat z
ria dispositoez. i. q n accedat
ficte ad baptismu. sz accedat
cu debita deuotoe. No solu
at baptism9 pfert gram. imo
oibus suscipietibus ipm ta puu
lis q adultz q n ponut obice
pfert oes vtutes ta theologi
cas q morales. Et si n qtu
ad vsu ad min9 qtu ad habi
tu. Et ista est snia pcilij gene
ralis. z hr in pstitutoibus dni
Clemetz qnti. extra d su. tri.
z fide cath. c. fidei catholice.
Est at z ali9 effect9 baptismi
qz p ipm zhit pgnato spual'
q ipedit mrimoniu zhedu z
dirimit ia zctu. de h tn dicet
ifra qn dicet de mrimonio.
Per baptismu impmit etiaz
character vt dictu est supra. z
ido baptismus no dz iterari.
imo pena illi9 q iteraret fm
leges est decapitato. C. ne sa
ctum baptisma iteretur. l. ij.
Scdm vero canones est q
no possit pmoueri ad sacros
ordines.

De annexis baptismo.
Capl'm. VIII.

Baptismu at qn fit cu
debita solenitate pce
dut cathecism9 z exor

cism⁹. Et ē cathecismus idez qδ īstructio. qꝛ ī cathecismo īstruit̄ baptizād⁹ de fide ꝛ merito fidei. Uñ baptizādo petit sacerdos. q̄d pet̄ ab eccl'ia Et ipe si est adult⁹ rñdet: fidē Si āt sit puul⁹ alij rñdēt in ꝑsona ei⁹. vicz patrini. ꝛ tūc sacerdos petit. fides q̄d tibi ꝑstabit. ꝛ ille rñdet. vitā et'nā Et tunc dicit sacerdos. Hec est vita et'na ꝛc. Et in isto cathecismo facit tria sacerdos baptizādo. Priō mittit digitos in aures ei⁹. ꝛ ponit δ saliua in oꝛe ei⁹. ꝛ significat ꝙ baptizād⁹ dꝫ hr̄e aures apertas ad audiendū verbū dei ꝛ documēta fidei. Positio saliue in oꝛe ei⁹ significat ꝙ dꝫ eē ꝓmptus ad rñdendū ꝛ ad loq̄ndū δ fide. qꝛ locutio fit mediāte saliua. Scδo facit sibi crucē ī frōte ꝛ ī pectoꝛe. ꝛ ꝑcat ꝙ baptizādus dꝫ hr̄e ꝛ recipe fidē chr̄i in coꝛde. qδ ꝑcat crux facta ī pectoꝛe: ꝛ in oꝛe ꝯfiteri fidē chr̄i. Nec dꝫ erubescere fidē chr̄i. qδ significat crux facta ī frōte: qꝛ in frōte stati apparet ꝟecundia qꝛ ꝑꝫ ꝙ δt apl's Rho. x. Coꝛ de credit̄ ad iusticiā: oꝛe aūt ꝯfessio fit ad salutē. Tertio ponit ei sal ī oꝛe. qδ ꝑcat sapiētiā. iuxta doctrinam apl'i Col. iiij. Oīs ꝑmo ei⁹ dꝫ esse sale diuīe sapiē ꝯdit⁹. Exorcism⁹ idē est qδ adiuratio. qꝛ adurat̄ demō vt exeat δ aīa baptizādi. vt det locū spūisācto aduenieti. Et fac̄ tria sacerdos baptizando. qꝛ ꝑmo fac̄ ei crucē ī frōte cū pollice ꝛ ħ mascl'o ꝛ feīe dicēdo. xp̄s viuit. chr̄s regt̄ ꝛc. Et ꝑcat ꝙ baptizādus ꝯsignat̄ vt sit tēplū δi siue hītaculū spūssctī. Scδo facit ei crucē δ sputo ad aures ꝛ ad nares ꝛ ad os dicēdo. Effeta qδ ē apire. et ꝑcat ꝙ baptizād⁹ dꝫ hr̄e aures coꝛdis clausas ne audiat suggestiōes diaboli. ꝛ debet hr̄e os clausuz ne loq̄t̄ mala ꝟba. ꝛ dꝫ sic viuere. vt sit ꝑm doctrinā apl'i bon⁹ odoꝛ chr̄i in vita sua. vel istδ ꝑcat ꝙ talis dꝫ emittere fumū deuote oꝛonis ꝑ q̄m effugat̄ demō. Juxta ꝟbū Raphael' in Tobia. iiij. ca. Fum⁹ ei⁹ effugat oē gen⁹ demonioꝝ. Et ista fiunt cū sputo. i. ꝟtute chr̄i. q̄ significat̄ ꝑ sputū. ꝑm qδ dicit glo. sup illo ꝟbo Joā. ix. Lutū fecit ex sputo ꝛ liniuit ocl'os meos. Nā sicut sputū emittit̄ ab īterioꝛibꝫ coꝛdis ita fili⁹ δi gignit̄ ex suba pr̄is Tertio facit ei crucē de oleo exoꝛcizato ī spatul' ꝛ ī pectoꝛ

re. ꝛ fcat ꝙ baptizãdꝰ dꝫ esse fortis ad luctãdũ ꝯ diabolũ ꝛ ad portandũ onera pnie. ꝛ ista fiunt mediãte oleo diuie gr̃e. Post baptismũ aũt sacerdos facit tria baptizato. Prĩo vngit eũ chrismate. ꝛ significat ꝟtutem gr̃e spũſſcti quã sumpsit ĩ baptismo. Secũdo tradit ei vestẽ albã. ꝛ significat ĩnocentiã baptismalẽ. Tertio tradit ei cereũ incensum. ꝛ significat lumẽ fidei qđ datˀ ĩ baptismo. Sciendũ aũt ꝙ ista nõ sꝫ đ essentia baptismi. qꝛ sine ipis bñ pt dari baptismꝰ in casu necessitatis. Sed in tali casu si baptizatus supuixerit debꝫ portari ad eccl'iaꝫ ꝛ ibidẽ cathecizari ꝛ exorcisari ꝓpt' ritũ eccl'ie ſuandũ. Nõ aũt dꝫ baptizari iteꝝ si sit certum ꝙ sit recte baptizatꝰ. si ãt nõ sit certũ dꝫ baptizari sub ista forma. Si tu es baptizatꝰ ego nõ te rebaptizo. sꝫ si tu nõ es baptizatꝰ ego te baptizo ĩ nomie pr̃is ꝛ filiꝫ ꝛ spũſſcti amẽ

Et hec sufficiant breuiter de baptismo.

Tractatus

tertiꝰ ꝑme ꝑtis de ꝯfirmatione. Et habet septẽ capl'a.

Quia spũalẽ generatiõeꝫ seqtur augmẽtũ spũale. iõ postꝗ̃ đ spũali gñatõe q̃ fit in baptismo dictũ ẽ. restat dicere de spũali augmẽto qđ fit in ꝯfirmatiõe. Circa quã ꝯsiderãda sꝫ septẽ. Prĩo qd est ꝯfirmatio Scđo đ materia ꝯfirmationis. Tertõ đ eiꝰ forma Quarto de eiꝰ mĩstro. Quĩto đ suscipiẽtibꝫ ꝯfirmatiõem. Sexto de eiꝰ ritu. Septimo de eius effectu.

Quid ẽ ꝯfirmatio. Ca. I.

Confirmatio pt sic diffiniri. Cõfirmatõ ẽ cõsigtio fcã cũ chrismate in fronte baptizati ab epõ cũ certa forma ꝟboꝝ ad audacter ꝯfitendũ nomẽ chr̃i.

De materia ꝯfirmatiõis. Capl'm. II.

Materia sacri ꝯfirmatiõis vt pt patere ex dicta diffinitõe ẽ chrisma. in q̃ chrismate sꝫ duo. s. oleũ oliuaꝝ ꝛ balsamus. Et rõ q̃re ista duo sunt materia huiꝰ sacr̃i ẽ institutio chr̃i q̃ ĩstituit ista duo eẽ materiã hꝰ sacr̃i. licet em̃ nõ ĩueniatˀ in euãgeliꝫs ꝙ chr̃s istđ sacr̃m instituerit. tñ btũs Petrus

q̄ fuit vicarius chri z pastor z rector vniuersal' eccl'ie do-cuit: p̄mulgauit z predicauit chr̄m istituisse, z lz ista p̄mul gatio nō iueniat̄ i canonic̄, id ē i ep̄l'is bti Petri, tn̄ dn̄s papa hz in decret̄ rhomane eccl'ie, z p̄t hri ex obſuātia p̄ meua toti⁹ eccl'ie vniuersal' a tp̄e b. Petri apl'i vsq̄ nūc, q̄ q̄dē obſuātia p̄eminet auto ritati cuiuscūq̄ cū vniuersal' eccl'ia regat̄ a sp̄ūscō z erra-re nō possit. Et si q̄rat̄, quare euāgeliste in euāgelijs nō po suerūt materias z formas sa cramētoꝝ. Ad h̄ rn̄det btūs Diony. in li. d̄ celesti hierar. dicēs, q̄ euāgeliste voluerūt h̄ facere ne materie z forme sacr̄oꝝ venirēt in derisionez infideliū, q2 s̄m q̄ d̄t salua-tor, margarite nō sunt ponē de añ porcos. Sec̄d' āt est de baptismo, q2 baptismus est sacr̄m maxīe necessitatis, q2 sine baptismo nemo p̄ōt sal-uari. Idcirco oportuit q̄ for ma ei⁹ eēt oīb9 cōis z mani-festa. Idcirco euāgeliste po-suerūt eā exp̄sse in euāgelijs Assignat̄ aūt a doctorib9 tal' rō q̄re chrisma ē p̄p̄a matīa hui⁹ sacr̄i, q2 in chrismate vt dictū est s̄t duo, s. oleū oliua rū z balsam⁹, z p̄p̄etates ma xīe istoꝝ ɔueniūt huic sacr̄o q2 oleū oliuaꝝ est nutrimen-tū splēdoris, z iō ponit̄ in lā pade vt lumē possit ibi dura re. Et idcirco oleū est signuz maioris noticie luminis fi-dei quādz habere p̄ alijs cō firmat⁹, q2 ip̄e tenet̄ se exp̄sse obijcere p̄secutorib9 fidei et ɔfiteri fidē: etiā absq̄ h̄ q̄ re q̄rat̄. Vñ ɔfirmato d̄r i ps. Inueni Dauid s̄uū meū: in baptismi susceptōe: oleo san cto meo vnxi eū in ɔfirmati one, man⁹ ei mea auxiliabit̄ ei: in fidei p̄secutiōe. Balsa-mus aūt rōne sue fragātie si-gnificat odorē bone fame et opiniōis q̄ dz esse in ɔfirma-to. Vñ in Eccl'iastico. xxiiij. c. Sic̄ cynnamomū z balsa mū aromatizās odorē dedi. Arguūt ḡ doctores sic. Illō est p̄p̄a matīa sacr̄i cui⁹ p̄p̄e-tates maxīe ɔueniūt effectui ip̄i⁹ sacr̄i, sed p̄prietates olei z balsami maxime ɔueniunt effectui sacr̄i ɔfirmatōis. Sciendū aūt q̄ ista oportet p̄mo esse sctificata seu b̄ndi-cta ab ep̄o añq̄ sint p̄pria ma teria h⁹ sacr̄i. Et rō assignat̄ a venerabili doctore sancto Thoma de aq̄no in q̄rto suo Quia in illis sacramētis q̄ chr̄s recepit in corpe suo nō

reqrit sctificatio materie eorum. qr ipe tactu sui sctissimi corpis sctificauit ea. Et ido qr chrs fuit baptizatus non reqrit de necessitate sacri qp aq pus bndicat anq sit materia baptismi. qr vt dr Beda. chrs sue mundissime carnis tactu vim regeneratiuaz ptulit aqs. Quia etia chrus suscepit sacrm eucharistie in seipo: no reqrit qp pus panis z vinuz bndicant anteq sint materia sacramenti eucharistie. Sed in illis sacris que chrs no suscepit in semetipo requirit qp precedat materie sctificatio. z ido qr chrs no suscepit sacrm pfirmatois in seipo. io in pfirmatoe reqrit materie sctificatio. Et ide dico de sacro ordis z sacro extreme vnctois: qr oportet qp pcedat materie sanctificatio. Alia aut ro assignat ab eode doctore in vltima pte sume. qr in illis sacris in qbo reqritur mister speal'r cosecratus reqrit qp materia sacri pformiter se habeat ad mistru sacrameti. sz in sacro pfirmationis reqrit mister speal'r cosecrat9. s. eps. qre in sacro cofirmatois reqrit materia speciali'r psecrata. igit i alia materia no pot fieri h sacrm.

De forma sacri cofirmationis. Caplm. III.

Forma aut hui9 sacri sut vba q eps dic qn facit cruce in fronte pfirmadi cu chrismate. q verba se ista. Cosigno te sig crucis: z pfirmo te chrismate salutis. in noie pris z filij z spus scti. ame. Et qp ista forma sit pueies forma h9 sacri pt sic pbari. Illa forma est pueniens forma sacri p qua z in q expmunt verba ea q sunt necessaria ad sacrm pfirmationis. sed in ista forma expmuntur ea q sunt necessaria ad sacramentu pfirmatois. qr i cofirmatoe est necessari9 mister pferes sacrm Et iste expmit cu dr. Cosigno z pfirmo. Et etia ibi necaria psona suscipientis sacrm q expmit cuz dr te. Est etia ibi necaria materia sacri q expmit cum dr chrismate. Est etiaz ibi necaria vtus dei pferes efficacia sacro. q expmit cu dr. i noie pris zc. Effect9 etia sacri expmit in ista forma. sed istud videbit infra qn aget de effectu hui9 sacri. qre manifestu est qp ista forma coueniés est forma hui9 sacri

De mistro pfirmatois. Caplm. IIII.

De cōfirmatione

Inister huius sacra-
m mētī ɔfirmatiōis est
eps solus. Cuius rō
assignat a doctoribꝫ talis sic
est in policia corpali bene or
dinata. ita suo mō debet esse
in policia spūali. sed sic est in
policia corpali bn̄ ordinata
ꝙ pmouere aliquē ad statuz
ꝛ gradū excellētie sup alios
sicut facere militē ptinet ad
illū q̄ habet curā cōmunita-
tis. scꝫ ad pncipē. Quia ḡ cō
firmatus p sacr̄m ɔfirmatio
nis ponit in statu excellentie
sup alios. qꝛ ɔfirmatus effi
cit miles chri. ido ɔferre sa-
cramentū ɔfirmatōis ptinet
ad solū epm q̄ habet curā to
tius cōitatis in sua diocesi.
Sz vtrū in cāu necitatꝫ ali⁹
q̄ʒ eps possit ɔfirmare. Dōz
ꝙ in materia isti⁹ sacri sibi ɔ
riant doctores ad inuicē. Di
cūt eī aliq̄ doctores ꝙ papa
pt cōmittere cuicunqꝫ fideli
viro ꝙ mistret sacr̄m ɔfirma
tōis. ꝛ assignāt talē rōnē. Il
le q̄ tenet locū chri i terris et
hꝫ plenitudinē ptātis i eccle
sia dei pt dispēsare in sacris
oibꝫ q̄ n̄ fuer̄t istituta a chro
sꝫ nō legit i toto canone no-
ui testamēti ꝙ chrs instituit
sacr̄m ɔfirmatōis dari a sol'
epis. ḡ papa q̄ hꝫ plenitudi-
nē ptātꝫ i eccl'ia. ꝛ tenet locū
chri i t'ris pt ordiare ꝙ sacr̄ʒ
ɔfirmatōis ab alio q̄ʒ ab epo
ɔferat. Alij aūt doctores di
cūt ɔtriū. dicūt eī ꝙ papa nō
pt ɔmittere alicui: nisi eēt eps
ꝙ ɔferret sacr̄m ɔfirmatōis
Et assignt talē rōnē. qꝛ in ill'
q̄ sūt d̄ necitate sacri n̄ pt ali
q̄d p papā imutari. sꝫ eps est
de necitate sacri ɔfirmatōis
ꝛ mister sacri. ꝛ iō nō pt per
aliquē fieri puta ꝙ ali⁹ q̄ʒ eps
ɔferat illō sacr̄m. Maior isti
us rōis ɔcedit ab oibꝫ. mino
rē aūt isti pbāt sic. qꝛ sic d̄ ne
cessitate sacri isti⁹ est ꝙ mate
ria ei⁹ sit scificata: nec aliq̄s
posset istō mutare. ita de ne-
cessitate sacri est ꝙ ei⁹ mister
sit scificat⁹. q̄ scificatio fit
in epali ɔsecratōe. q̄re solus
eps d̄ necessitate sacri est mi
ster hui⁹ sacri. Alij āt docto-
res tenēt viā mediā. ꝛ dicunt
ꝙ dn̄s papa nō pt ɔmittere
cuicūqꝫ fideli indifferēter ꝙ
ɔferat sacr̄m ɔfirmatiōis. sꝫ
oī sacerdoti pt ɔmittere. Et
rōeʒ pmi dicti assignt. qꝛ nlli
pt ɔmitti ꝙ habeat ptātē su-
per corp⁹ chri mysticū ad mi⁹
q̄ ad dispēsatōem sacrorū nisi
habeat ptātem sup verū cor-
pus chri. qꝛ ptās sup corp⁹
chri mysticū d̄scēdit a ptāte

sup corp⁹ chri ver. sed sol⁹ sacerdos hꝫ ptatē supra corp⁹ chri ver. iō soli sacerdoti pōt cōmitti ꝙ habeat ptatē sup corp⁹ chri mysticū. ꝛ h̄ ī dispēsando sacra. Sꝫ mistrando sacrm ꝯfirmatōis habet: potestas sup corp⁹ chri mysticū q̄re soli sacerdoti pt cōmitti ꝙ sit mīster sacri ꝯfirmatōis Rōnē scōi dicti assignt ex q̄dā dcreto ī q̄ legit ꝙ Gre. papa ꝯmisit q̄busdā sacerdotibus anglie ꝙ vngerēt baptizatos in frōte cū crismate sꝫ ī tali vnctōe ꝯfert sacrm ꝯfirmatōis. q̄re pt cōmitti sacerdotib⁹ a papa ꝙ ꝯferant huiusmodi sacrm. Et istud vltimū reputo veri⁹.

De suscipiētib⁹ ꝯfirmatōꝫ Caplm. V.

Sacrm ꝯfirmatōis debent recipe oēs baptizati tā viri q̄ȝ mlieres qꝛ sec⁹ est de militia seclari ꝛ de militia spūali. qꝛ militiaꝫ secularē nō dnt recipe mulieres sꝫ soli viri. qꝛ mlieres nō sunt apte ad pugnādū corpaliter. Militiā aūt spūalē pnt recipe oēs īdifferēter tā viri q̄ȝ mlieres. qꝛ tā viri q̄ȝ mulieres st apti ad pugnandū spūaliter ꝯ psecutores fidei. sed militia spūalis dat ī ꝯfirmatiōe. q̄re sacrm istō pnt recipere tā viri q̄ȝ mlieres. Et h̄ est qd dt apls. In chro iesu neq̄ȝ mascul⁹ neq̄ȝ feīa. vult dicere ꝙ q̄ ad chrm nō ē differētia iter masculū ꝛ feīam.

Sꝫ nūq̄d pueri st ꝯfirmādi: Dōm ꝙ sic cū incipiūt habere vsū rōnis. qꝛ tūc sūt apti ad ꝯfitēdū fidē chri. Et in sacro isto dat spūssctūs ad robur: vt fides chri audact recipiat ꝛ ꝯfiteat. Sꝫ nūq̄d sine pctō pt aliq̄s omittere ne vnq̄ȝ recipiat istud sacrm cōfirmatōis. Dōm ꝙ sine isto sacro pt q̄s eē saluus: qꝛ mlti nō ꝯfirmati saluant. sꝫ si occurrit optunitas suscipiendi istud sacrm q̄libet dꝫ ipm suscipe. ꝛ si sine cā rōabili omittat ipm suscipe peccat mortalit: nisi suscipiat ipꝫ. Et rō hui⁹ pt eē ista. qꝛ q̄libet q̄ȝtū est ī se dꝫ se disponere ad suscipiendū grām vel ei⁹ augmētū si sit capax ei⁹ p qd cōfert grā vel auget. sꝫ ī sacro ꝯfirmatōis si digne suscipiat cōfert grā vl' auget. g̃ q̄libet habita optunitate debꝫ suscipe istō sacrm. Et iō sacerdotes hntes curā aiar dnt istruere pochianos suos vt qn̄ epus fuerit pns ī parochia sua suscipiāt istud sacrm.

De ritu cõfirmatiõis. Caplm. VI

r Itus isti⁹ sacri cõfirmatõis ē ꝙ aliqs cõfirmat⁹ iungit̃ ꝑ modũ cruc̃ ab epo i frõte cũ chrismate sub forma ꝟboꝝ supra posita. Cõsigno te ꝛc̃. Et iste rit⁹ ē ꝯueniẽs. C⁹ rõ est. q̃ꝛ in ritu sacr̃i dñt signari ꝟt⁹ ꝛ effectus sacr̃i. mõ ꝟtus ꝛ effect⁹ isti⁹ sacr̃i ꝯfirmatõis ē ꝙ ꝑ ipam dat̃ spũsſctũs ad audacter fi dē chr̃i ꝯfitēdũ. ꝛ ꝙ ꝑ ipm ꝯfirmat⁹ efficiat̃ pugil chr̃i. Et ista assignt̃ in ritu h⁹ sacr̃i. Nã ꝑ vnctionē significat̃ ꝙ ꝯfirmat⁹ i ꝯfirmatiõe effici ̃t pugil chr̃i. Nã antiq̃tus pugiles iungebãt̃. Per alia aũt signat̃ ꝙ ꝯfirmatus dꝫ audacter ꝯfiteri fidē chr̃i Nã a ꝯfessiõe fidei chr̃i posset aliqs ĩpediri ꝓpt̃ duo. s. ꝓpter verecũdiã vel ꝓpt̃ timorē. Cõtra ꝑmũ fit ꝯfirmato crux cũ chrismate in frõte. vt scꝫ nõ erubescat ꝯfiteri fidē chr̃i. q̃ꝛ i frõte ꝑmo apparet verecũdia. q̃ꝛ qñ hõ verecũdat̃ frons incipit ꝑmo rubescere. iõ ꝯ̃ ruborē verecũdie i ungit̃ frons. Sed ꝯ̃ timoreꝫ fit etiã crux in frõte. q̃ꝛ qñ timet hõ incipit frõs ꝛ tota facies pallescere. iõ ꝯ̃ timoreꝫ munit̃ hõ ꝯfirmat⁹ sig̃ cruc̃. Alapa ãt q̃ dat̃ ꝯfirmato nõ est de necessitate sacr̃i: sed solũ ꝓpter memoriã dat̃. Loc⁹ aũt vnctiõis debet aliq̃ panno lineo mũdo inuolui ꝓpter reuerentiam sacr̃i.

De effectu ꝯfirmatõis. Caplm. VII.

e Ffect⁹ hui⁹ sacr̃i ꝯfirmatõis ē. q̃ꝛ vt dictũ est sup̃. in eo dat̃ spũs sctũs ꝛ robur ad audac̃t ꝯfitendũ nomē ꝛ fidē chr̃i. vñ nisi sit obex. i. ĩpedimētũ ex ꝑte suscipiēt̃ i isto sacro dat̃ noua gr̃a vl' antiq̃ auget̃. Est ēt ali⁹ effect⁹ isti⁹ sacr̃i. q̃ꝛ ꝑ ipꝫ si bñ ꝛ digne suscipiat̃: pctã oblita mortalia ꝛ venialia dimittũt̃. Per istud etiã sacr̃m imꝑmit̃ character vt dictũ ē sup̃. iõ istud sacr̃m nõ ꝑt nec dꝫ bis suscipi: imo q̃ bis illõ scienter suscipet mereret̃ ꝯ̃m leges decapitari. vt dictũ est supra ꝺ baptismo. Sciendũ ãt ꝙ character ꝯfirmatiõis ꝑsupponit characterē baptismi. q̃ꝛ null⁹ põt accipe istud sacr̃m: nisi fuerit baptizatus Per istud etiã sacr̃m ꝯtrahit̃ cognatio spũal'. sic̃ ꝑ baptismũ q̃ ĩpedit mr̃imoniũ ꝯtrahendũ ꝛ dirimit iã ꝯtractuꝫ

De hoc eciam dicet infra qn̄ di
cet de mr̄imonio. Et hec de
sacr̄o ɔfirmatōis dicta suffi
ciant.

Tractatus

q̄rtus p̄me ptis de euchari
stia. Et hʒ vndecim capl'a.

p Ostquā
dictū est de gene
ratiōe spūali q̄ fit
in baptismo. ⁊ au
gmento spūali qđ fit in ɔfir
matōe dōm est de spūali nu
trimēto qđ dat in sacr̄o eu
charistie. Circa qđ ɔsideran
da sunt vndecim. Primo q̄d
est eucharistia. Scđo đ mi
stro eucharistie seu misse q̄s
⁊ q̄lis debʒ eē. Tertio đ ma
teria sacr̄i eucharistie. Quar
to đ forma eucharistie. Quī
to de loco in q̄ debʒ missa ce
lebrari. Sexto de tpe q̄ dʒ
celebrari missa. Septimo q̄
tiens dʒ missa celebrari ī die
Octauo de vestibꝫ q̄bꝫ debʒ
indui sacerdos ī missa. No
no cui dʒ dari sacr̄m eucha
ristie. Decimo de ritu misse
Undecimo de defectibꝫ qui
pn̄t occurrere in missa.

Quid est eucharistia ⁊ vn
de dicat.

Capl'm. I.

e Ucharistia p̄t sic noti
ficari. Eucharistia est
sacr̄m corpis ⁊ sāguis
chr̄i ɔtētoꝝ sub spēbꝫ panis
⁊ vini: ꝟtute ꝟboꝝ a sacerdo
te platoꝝ. Et đr ab eu qđ est
bonū. ⁊ charis qđ est gr̄a. q̄r
in illa ɔtinet ille q̄ est fōs gr̄e
scʒ chr̄s. de cuꝰ plenitudine
oēs accepimꝰ gr̄aʒ p gr̄a. vt
đr Joā. j.

De mistro eucharistie.

Capl'm. II.

m Inister sacr̄i euchari
stie. i. mister q̄ p̄t ⁊ dʒ
celebrare missā ē sacerdos ri
te ⁊ legitiē ordīatꝰ: sine pctō
mortali exn̄s. ⁊ cui n̄ ē ꝓhibi
tū celebrare missaʒ. Dico q̄
p̄t ⁊ dʒ. q̄r m'lti possent q̄ nō
dn̄t celebrare. sic̄ sacerdotes
heretici vel excōicati: vel sci
smatici vl' degdati. q̄r si cele
brarēt ꝟaciter ɔficiūt corpꝰ
chr̄i: tn̄ peccāt mortal'r in di
cēdo missaʒ. Et n̄ solū ipi ce
lebrātes. imo oēs q̄ audiunt
missam coꝝ si sint notorie ta
les. Dico rite ⁊ legitime or
dinatꝰ. q̄r nullꝰ nisi sit rite et
legitime ordiatꝰ in sacerdotē
p̄t missam celebrare. Intelli
gēdū ē tn̄ ꝙ aliq̄s n̄ rite ⁊ le
gitiē ordīatꝰ p̄t eē duobꝫ mo
dis. Uno mō ꝙ in ordīatōe
sua omittat aliquid qđ sit de

essentia ordis: sic ꝙ nō ordi
net ab epo. vl' ꝙ qñ ordinat
manus ei nō inungant. vl' ꝙ
nō tradat sibi calix. vel ꝙ or
dinās nō dicat ꝟba debita ⁊
statuta. vel ꝙ nō habeat or=
dinādi intētionē. Et tal' nul=
lo mō pt celebrare missaȝ. qꝛ
tal' nō est sacerdos. Alio mō
ꝙ in ordīatōe sua ꝑuatȝ oīb⁹
q̄ sūt d̄ eēntia ordīs siue ordia
tiōis omittat aliq̄d eoꝝ q̄ sūt
d̄ solēnitate ordis siue ordia
tōis. ⁊ tal' pt bn̄ celebrare: tn̄
credo ꝙ nō dꝫ potissime si ex
sua negligētia fuit aliq̄d tale
omissuȝ. Quid āt sit d̄ essen
tia ordis vl' ordiatiōis. ⁊ q̄d
de solēnitate nō est pn̄tȝ spe=
culatōis. qꝛ scire istō magis
spectat ad epm q̄ȝ ad simpli
ceȝ sacerdotē. Dico etiā sine
pctō mortali exn̄s. qꝛ null⁹ ī
pctō mortali exn̄s dꝫ celebra
re missam. Notandū tn̄ ꝙ
aliquē eē in pctō mortali pt
eē duob⁹ mōis. Uno mō ꝙ
sit in pctō mortali notorio.
Alio mō ꝙ sit ī pctō morta=
li occulto. Prio mō si sit no=
tori⁹: heretic⁹: scismatic⁹: vl'
excōicat⁹: simoniac⁹ vl' forni
cari⁹, n̄ solū ip̄e peccat ī cele=
brādo vt dictū ē. imo oēs q̄
audiūt ei⁹ missā. Et rō est. qꝛ
ista q̄ttuor crimina maxīe re
pugnāt huic sacro. Nā in h̄
sacro ē secretū fidei. ⁊ iō r̄pel
lunt heretici. Est vīculū cha
ritatȝ. iō repellūt scismatici ⁊
excōicati. Est etiā vas gratie
vn̄ vocat eucharistia. ⁊ iō re
pellunt simoniaci: qui grām
emūt ⁊ vēdūt. Est et̄ eleuās
hoīeȝ ad statū spūalē. ⁊ iō re
pellūt notorij fornicarij q̄ oēs
sūt carnales. Et dicūt notorij
fornicarij n̄ ꝑpt suspiciōeȝ vl'
alia sig̃ꝓbabilia: sȝ q̄ sūt ꝑȝ iu
ris ordinē ꝯdēnati d̄ tali cri=
mīe. vl' spōte ī iudicio ꝯfessi:
vl' canonice ꝯuicti: vl' ꝑpt eui
dētiā facti. Et voco euidētiā
facti qñ factū ē ita notoriū ꝙ
n̄ īdiget testib⁹ cū nll'a possit
tergiuersatiōe celari. Si sit ī
pctō mortali occulto tūc sciē
dū ē ꝙ aliquē eē ī pctō mor=
tali occulto pt eē trib⁹ mōis
Uno mō qꝛ iā ꝯmisit vl' scit
se ꝯmisisse tpe p̄terito aliqd̄
pctm̄ mortale d̄ q̄ n̄ dolet ne
q̄ȝ penitet neq̄ȝ ꝯterit. Et tal'
sic celebrās non solū peccat
mortalit': imo mortalissime.
Et d̄ tali d̄t apl's ꝙ q̄ mādu=
cat ⁊ bibit īdigne. iudiciū. s.
mortꝭ eēne sibi māducat ⁊ bi
bit. Alio mō pt q̄s eē ī pctō
mortali occulto. s. ꝙ cōmisit
aliqd̄ pctm̄ mortale qd̄ n̄ fu
it ꝯfessus: tn̄ nō recolit d̄ illo

Nullus in pctō mortali dꝫ celebrare missam

pctō. ꝛ tūc tal' aut diligenter examiauit cōsciām suā añq̄ȝ poneret se ad celebrandū: et nullo mō potuit recordari ꝺ isto pctō. ꝛ ē ī ꝓposito ꝙ si recordaret̄ ꝯfiteret̄ illō pctm̄ ꝛ faceret pniam de ipo. ꝛ ī gñali dolet de oīb9 pctis oblit9 ꝛ iste nō solū n̄ peccat in celebrādo. imo ꝟtute sacr̄i misse meret̄ veniā. ꝛ absoluit̄ a peccato tali. Et ita ītelligit̄ istō ꝟbū eximij doctor9 Augustini ꝙ sacr̄ꝫ istō viuificat mortuos. i. illos q̄ isto mō ex̄ntes in pctō mortali celebrāt Tn̄ si postea recordet̄ de tl'i pctō tenet̄ de illo ꝯfiteri. Et ideo q̄libet añq̄ȝ ponat se ad celebrandū diligēter exaīare dꝫ ꝯsciam suā si sit in pctō mortali vl' ne. Et ita p̄cipit btūs Paulus di. Probet. i. examinet seipm hō. ꝛ sic de pane illo edat ꝛ de calice bibat. Si āt aliq̄s ex̄ns ī pctō mortali de q̄ nō recordat̄ exponat se ad celebrandū añq̄ȝ examinauerit aliq̄ mō ꝯsciam suā credo ꝙ peccat. qꝛ ē trāsgressor p̄cepti apl'i iā dicti. illi9. s. probet aūt seipꝫ hō. Tertio pōt cē aliq̄s ī pctō mortl'i. s. ꝙ recordat̄ se determinate aliqō pctm̄ mortale ꝯmisisse. ꝛ tūc aut iste hꝫ iā ī p̄nti copiā cōfessor9 aut nō hꝫ. si sic habeat copiā ꝯfessor9: tenet̄ añq̄ȝ celebret ꝯfiteri. ꝛ nisi cōfiteat̄ peccat mortal'r ī celebrando Nec suffic̄ sibi ꝯfessio gñal' q̄ fit in p̄ncipio misse. qꝛ ista ꝯfessio extēdit se solū ad pctā venialia ꝛ n̄ mortalia. maxime ad illa ꝺ q̄b9 hō recordat̄ Si āt talis nō habeat copiam ꝯfessor9. aut īminet sibi nc̄itas celebrādi aut nō. puta qꝛ sit curat9. ꝛ ē dies dñica vel alia dies solēnis. ꝛ ꝑpl's sibi ꝯmissus vult audire missam. ꝛ eēt scādalū ī ꝑpl'o: nisi iste celebret. vl' forte aliquis prochian9 su9 ē īfirm9 picu/lose ꝛ req̄rat istuꝫ ꝙ det sibi corp9 chr̄i. ꝛ iste nō hꝫ hostiā ꝯsecratā quā det sibi. vl' īminet sibi aliq̄ alia nc̄itas legitima celebrādi. sic̄ si sunt nuptie vl' aliqō aliō tl'e. ī ist9 casib9 ꝛ sil'ib9 ip̄e tenet̄ cōterī ꝛ penitere ꝺ pctō suo. ꝛ eē in ꝓposito ꝯfitēdi ipm qñ hēbit optunitatē. ꝛ dicat missaꝫ suam ī noīe dñi. qꝛ chr̄s q̄ ē sūmus sacerdos absoluit eū. ꝛ postea ꝯfiteat̄ qñ hēbit copiam ꝯfessoris. Si āt iste q̄ sic vt dictū ē existit ī pctō mortali. ꝛ nulla īminet nc̄itas celebrādi. nullo mō se exponat ad celebrandū. qꝛ absq̄ȝ du/

bio si celebraret mortalissi- me peccaret. Sȝ pone ꝙ ali- q̄s sacerdos accipiat pecu- nias ab aliq̄ vt dicat missaȝ de req̄em vl' aliquā aliā mis- saȝ. nūq̄d tal' sacerdos hȝ ne cessitatē legitimā celebrādi: ita ꝙ posset celebrare ī pctō mortl'i exn̄s absq̧ eo ꝙ ꝯfite aꝛ qn̄ nō hȝ copiā ꝯfessoris. Dico saluo meliori ꝯsilio vl' iudicio q̄ntum mihi videꝛ ꝙ null⁹ sacerdos dȝ r̄cipe pecu niā ꝑ dicēda missa: ita ꝙ itē- tio sua sit ꝙ missā eq̄paret p̄ cio pecunie. tn̄ q̄ sm ꝙ dicit apl's. Si spūalia vob̄ semia m⁹ n̄ ē mir̄ si tpalia vr̄a meta m⁹. Nō est ꝓhibitū q̄n sacer dos ꝓ sustētatōe vite sue. nō ꝑ p̄cio misse r̄cipiat pecuniā ab eo ꝑ q̄ dic̄ missaȝ. ⁊ maxie qn̄ sacerdos n̄ hȝ reddit⁹ suf- ficiētes ꝑ sustētatōe vite sue Sȝ nūq̄d tal' receptio pecu- nie est legitia nec̄itas celebrā di excusās ip̄ȝ ꝙ exn̄s ī pctō mortl'i possȝ dicere missam absq̧ pctō sine h̄ ꝙ ꝯfiteaꝛ si n̄ habeat copiā ꝯfessorꝫ. Di- co saluo meliori iudicio ꝙ iste sacerdos aut ē obligat⁹ rōne sui bn̄ficij sibi collati ꝑ supiorē l' ꝑ illū q̄ hȝ iuspatro nat⁹ ī illo bn̄ficio ad dicēdū q̄libet die missam. sic̄ sc̄ illi q̄ bn̄t ꝑpetuas vicarias aut ca pellanias ī aliq̄ eccia. Et de tali idē videꝛ mihi dōm. sic̄ dixi sup̄ d̄ curato cui īminet nec̄itas celebrādi. s. ꝙ doleat seu ꝯteraꝛ ⁊ peniteat de pctō suo. ⁊ sit ī ꝓposito ꝯfitēdi. ⁊ ce lebret ī noīe dn̄i. ⁊ ꝯfiteaꝛ qn̄ occurret sibi confessor. Aut iste sacerdos recipit pecuniā ꝑ dicēda aliq̄ alia missa sin- gulari. sic̄ sūt ml'ti q̄ recipiūt pecunias ꝑ missis rogatꝫ. sic̄ ꝑ vna missa l' pl'ib⁹ d̄ req̄eȝ: l' d̄ sctō spū: vl' d̄ btā v̄gi. vl' de īfirmis. ⁊ sic d̄ alijs. Et d̄ isto dico ꝙ iste nullo mō exn̄s in pctō mortali an̄q̧ ꝯfiteaꝛ dȝ expōere se ad celebrādū mis- sam. q̄ peccaret mortal'r ī di cēdo missā. Nᶜ exn̄s ī tl'i sta tu dȝ r̄cipe pecuniā ꝑ dicēda missa stati: imo dȝ se excusa- re dicēdo. Amice n̄ sū ꝑnūc bn̄ dispositus ad celebrandū missā. sȝ qn̄ de⁹ vult ꝙ ero bn̄ disposit⁹ libēꝛ faciā qđ petꝫ iō ꝑcas mihi. Et si aliq̄s in- stanꝛ req̄rat ꝙ stati dicat mis sā si r̄cepit pecuniā restituat stati eā sibi. ⁊ nullo mō se ex- ponat ad celebrādū. Dixi ēt sup̄ ī d̄sc̄ptōe misse q̄s ⁊ q̄lis dȝ eē mister misse cui n̄ ē ꝓhi bitū celebrare. qđ dixi ꝑpter aliq̄s religiosos q̄b⁹ f̄ȝ īstitu

tões suę religiõis ĩhibet̃ q̃ ñ celebrẽt q̃diu sint ĩ aliq̃b⁹ pe nitẽtijs p q̃busdã pctis p̃teri tis. Sz nũq̃d ãgelus pt eẽ mĩster h⁹ sacri. i. nũq̃d ãgel⁹ p̃t ꝯsecrare. Dõz q̃ ãgel⁹ ne= q̃ bon⁹ neq̃ mal⁹ õ sua natu ra p̃t celebrare siue ꝯsecrare q̃ nõ ẽ susceptibil̃ characte= ris sacerdotal̃. C⁹ rõ ẽ. q̃ cha ract̃ sacerdotal̃ p̃supp̃õit cha racterẽ baptismalẽ. Vñ nul= lus p̃t ordĩari ĩ sacerdotẽ: ni si sit baptizat⁹. Arguũt g̃ do ctores sic. Null⁹ p̃t suscipe characterẽ sacerdotalẽ: nisi sit baptizat⁹: sz ãgel⁹ ñ p̃t ba= ptizari. q̃ ille q̃ baptizat̃ oz q̃ aspgat̃ aq̃. sz ãgel⁹ ñ p̃t aspgi aq̃ cũ ñ sit res corpea. q̃re an gel⁹ ñ p̃t baptizari. & p ꝯñs ñ p̃t ĩ sacerdotẽ ordinari. Et si dicat̃. lz ãgel⁹ ñ sit res corpea tñ p̃t assumere corp⁹. & sic ĩ illo corpe baptizari. sic aĩa rõ nal̃ ñ ẽ corpea: & tñ baptizat̃ ĩ corpe. Dõz ẽ q̃ nõ ẽ sil̃e. q̃ alit̃ vnit̃ aĩa corpi. & alit̃ ãge lus. q̃ aĩa vnit̃ corpi vt for= ma matie. ãgel⁹ ãt ñ vnit̃ sic sz solũ vt motor mobil̃. & iõ aĩa baptizato corpe baptiza tur. Nõ ãt ãgel⁹ q̃ aĩa & cor= p⁹ faciũt vnũ suppositũ. ñ sic angel⁹ cuz corpe q̃õ assumit. Et iõ cũ ſm ph̃m in pemio metaph̃. Actões sũt suppo= sitoꝝ. & iõ aĩa corpe baptiza to baptizat̃. nõ ãt ãgel⁹. & sic p ꝯñs aĩa p̃t suscipe characte rẽ baptismalẽ. ñ ãt ãgel⁹. id= circo ꝯsecrare ñ p̃t. Sz q̃d si ãgel⁹ p̃ñtaret vnã hostiã di cẽdo eam eẽ ꝯsecratã. nũq̃d illa hostia dz adorari: Dõz q̃ si ãgel⁹ mal⁹ rep̃ñtet eã nõ est adorãda: nisi ꝯstaret p certo q̃ eẽt ꝯsecrata rite. sz si ãgel⁹ bon⁹ p̃ñtaret eã eẽt adorãda Et rõ ẽ q̃ ãgel⁹ mal⁹ teste sal uatore mẽdax ẽ & p̃r mẽdacij q̃ sp nitit̃ decipe hoĩes q̃re nũ q̃ dz sibi credi. Angel⁹ ãt bo n⁹ sp verax ẽ & v̄itatis alũn⁹. & sp nitit̃ ad saluatiõz hoĩs. et iõ dz sibi sp credi. Vēꝝ q̃ vt dt ap̃ls q̃ ãgel⁹ malus sepe trãsfigurat se ĩ ãgelũ lucis Iõ hostia p̃ñtata ab ãgelo sp est adorãda sub ꝯditõe. s. si ẽ ri te ꝯsecrata: nisi ꝯstaret p cer to q̃ esset angelus bonus.

De materia eucharistie.

Capl̃m. III

m

Ateria sacri misse est duplex. vicz p̃ãis & vi ni. Et rõ ẽ. quare ista duo sunt matia hui⁹ sacri. q̃ istud sacr̃m ordĩat̃ ad sp̃ualẽ nutritionẽ. Nũc aũt sic nu= tritio corpalis ꝯsistit in cibo & potu corpalib⁹. & panis hz

marie rõem cibi. z vinũ habz rõem pot⁹: ita nutritio spũalis ↄsistit in cibo z potu spũalibꝫ. Et iõ in isto sacro daẗ corp⁹ chr̄i sub spē panis in cibũ: z sanguis chr̄i sub spē vini in potũ. Et ita diċ ipemet chr̄s Joã. vj. vbi dr sic. Caro mea vere est cibꝫ z sanguis me⁹ ṽe est pot⁹. Sciēdũ ãt ꝙ panis q̇ ē maṫia hui⁹ sacr̄i ē panis d̄ tritico aq̃ elemētari ↄfect⁹. Dico pãis. qr ĩ pasta nõ possit ↄfici corp⁹ chr̄i. Dico etiã d̄ tritico. qr ĩ alio pãe sicẗ ĩ pane de siligie vl' de hordeo: vl' de alio q̇cũqꝫ gn̄o nisi d̄ tritico ñ p̄t celebrari missa. Dico etiã d̄ aq̃ elemētari ↄfect⁹. qr dato ꝙ pãis eēt de tritico si eēt ↄfect⁹ cũ alia aq̃ vl' cũ alio liq̄re sicẗ cũ vino vl' cũ lacte vel cũ aq̃ rosacea. z sic de alijs: z vniuersal'r nisi eēt ↄfect⁹ cũ aq̃ simplici ex tl'i pane ñ posset ↄfici corp⁹ chr̄i.

Sciēdũ ꝙ ex p̄cepto z vsu rhomane eccl'ie [q̄ disponēte dño oim̄ eccl'iaꝝ caput ē mr̄ z mg̃ra. de fo. cõpe. c. vl. z iõ oēs eccĩe ei tãq̃ mr̄i z mg̃re dn̄t in oīb obedire panis de q̇ ↄficiẗ corp⁹ chr̄i dz eē azym⁹ nõ fermētat⁹. qr lz ex vi sacr̄i ĩ pane fermētato posset ↄfici corp⁹ chr̄i: nihilomin⁹ q̇ in pãe fermẽto celebraret mortaliẗ peccaret: z eēt gu̇iẗ puniēd⁹. Notãdũ etiã ꝙ vinũ qd̄ est maṫia isti⁹ sacr̄i dz eē vinũ d̄ vite. qr ĩ alio vino sicẗ ĩ vino maloꝝ gnatoꝝ: vl' moroꝝ l' pomoꝝ. vl' ĩ q̇cũqꝫ alio vino: nisi in vino de vite ñ p̄t celebrari. Notandũ etiã ꝙ in aceto vel in agresta nõ p̄t celebrari vel ↄsecrari. z ĩtelligo d̄ aceto qd̄ est oĩno acetũ qr in vino aliq̄ntulũ acetoso posset cõsecrari: lz ñ deberet q̇ posset hr̄e aliũ vinũ. Et est rõ. qr ñ sẗ eiusdē spēi cũ vino cũ habeãt ↄrias ṽtutes. In musto etiã lz posset ↄsecrari tñ credo ꝙ meli⁹ ē ꝙ expecteẗ donec sit bñ defecatũ. i. clarificatũ: cũ mustũ rõne limositatis vix p̄t bñ euelli: q̇n d̄ eo aliq̇d remaneat in calice.

Rõ q̄re ista duo. s. pãis d̄ tritico z vinũ d̄ vite sẗ mag' materia hui⁹ sacr̄i q̃z alia duo ē ista potissima. qr. s. chr̄s instituit istd̄ sacr̄m ĩ ista maṫia celebrari. si em̄ ĩ alia maṫia ĩstituissz. illa maṫia eēt p̄pa materia isti⁹ sacr̄i. Sz ↄgruēter chr̄s ĩ ista maṫia mag' ĩstituit illud sacr̄m celebrari q̃z in alia. qr effect⁹ corpal' panis z vini spũal'r marie ↄuenit huic sacro. panis ei hz natural'r

ↄfortare.iuxta illđ ps̄.Et panis cor ho.ↄfir. Uinū āt hȝ letificare.iuxta eūdē. Uinū letificet cor homīs. Et istud sacr̄m digne sūptū sumentē spūal'r ↄfortat:ne in via hui⁹ mūdi deficiat.iō vocat' viaticū.i.viatores ↄfortās ꝛ letificans. Et iō vocat' eucharistia ab eu qđ ē bonū.ꝛ charis qđ ē gr̄a.q̄si bōa gr̄a q̄ sumentē digne letificat Sic etiā panis ex multis ḡnis ↄficit'.ꝛ vinū ex m̄ltis racemis ↄfluit.sic ꝛ ī pceptōe corpis ꝛ sanguis chrifideles ad inuicē spūal'r vniūt'. Et iō vocat' cōmunio a cō qđ ē sil' ꝛ vnio q̄i sil' vnio Ipe etiā chr̄s cōpauit se grano frumēti dicēs Jo.xij. Nisi ḡnū frumēti cadēs ī t'rā ꝛc. Cōpauit se etiā viti: dicens Joā.xv. Ego sū vitis vera ꝛc. Et iō ↄgrue sacr̄m corpis et sanguis chr̄i in vino de vite ꝛ in pane de tritico ↄficit'.

Notādū etiā q̄ licȝ aq̄ nō sit đ essentia materie hui⁹ sacr̄i dȝ tn̄ misceri cū vino in calice.sed in modica q̄ntitate.qꝛ aq̄ sīcat p̄p̄l'm.iuxta illđ Apoca.xvij. Aq̄ multe: p̄p̄l'i multi. Jō mixtio aq̄ cū vino ī calice significat spūalē vnionē chr̄i ꝛ fidelis pp̄l'i.q̄ fit ꝟtute istius sacr̄i. Sȝ nunq̄d sacerdos possit in q̄cūqȝ q̄ntitate de ista materia ↄsecrare Dicūt aliq̄ doctores q̄ nō. sed solū q̄ntū sufficeret sibi ꝛ pp̄l'o sibi cōmisso.quoꝝ rō ē qꝛ cū istud sacr̄m ordinat' ad vsū fideliū sacerdos nō pōt ↄsecrare pl⁹: nisi q̄ntū sufficit vsui fideliū. Alij aūt doctores dicūt q̄ nō est det'minata q̄ntitas vltra quā sacerdos nō posset ↄsecrare đ pane ꝛ vino.imo in q̄cūqȝ q̄ntitate p̄sentaret' sibi panis ꝛ vinū in tāta etiā q̄ntitate possȝ ↄsecrare de pane ꝛ vino. Cū eīm in forma ↄsecratōis ponat' istđ p̄nomē demōstratiuū hic vel hō optet q̄ materia ↄsecrāda obijciat' ocul' sacerdotis. Vn̄ dicūt q̄ sacerdos exn̄s in altari n̄ possȝ ↄsecrare totū panē q̄ est in platea vl' totū vinū qđ est ī cellario.sȝ totū panē ꝛ totū vinū qđ sibi offert' ī q̄cūqȝ q̄ntitate eēt posset totū ↄsecrare. Et rō ē qꝛ si p̄ma opinio eēt ꝟa:seq̄ret' q̄ sacerdos exn̄s in deserto nō posset tot hostias ↄsecrare q̄t possȝ exn̄s ī mag̃ ciuitate. Nec ēt sacerdos simplex tot q̄t possȝ sacerdos curat⁹.q̄ oīa st' absqȝ rōe dicta Et rn̄dēt ad rōnē alioꝝ ꝛ dicūt q̄ dr̄ia ē int' istđ sacr̄m ꝛ

alia sacr̄a. naꝫ essentia alioꝝ sacr̄oꝝ ꝯsistit in dispēsatōe ꝛ vsu materie. sic eētia baptismi ꝯsistit ī aspsiōe aq̄ ꝛ ꝓlatione forme. ꝛ ita est de aliis sacr̄is. ſꝫ eētia hui⁹ sacr̄i eucharistie ꝯsistit in ꝯsecratiōe matˀie ꝛ n̄ ī vsu ei⁹. q꞉ posito ꝙ hostia ꝯsecrata nūq̄ȝ sumereꝛ adhuc eēt veꝝ corp⁹. Et iō lꝫ sacerdos nō debeat ꝯsecrare: nisi tot hostias q̄t sibi ꝛ pplo suo sꝛ n̄carie. tn̄ si ꝯsecraret mille milia oēs eēnt cōsecrate. Solet āt ab aliq̄b⁹ talis q̄ō moueri circa istam matˀiā. Si eēnt tredecim hostie ꝯsecrāde ꝛ sacerdos n̄ crederet eē nisi duodeci. nunq̄d oēs tredecī eēnt ꝯsecrate Ad h̄ r̄ndꝫ dn̄s Berēgari⁹ archiep̄s ꝯpostellan⁹ mgr̄ ī theologia pisieꝛ ī q̄dā q̄dlibeto suo ꝛ dt. ꝙ aut iste sacerdos itēdit ꝯsecrare oēs hostias q̄ sꝛ an̄ se q̄tq̄t sint: tn̄ n̄ credit ꝙ sint nisi duodeci. ꝛ tūc dt ꝙ oēs sꝛ ꝯsecrate. Aut itēdit p̄cise ꝯsecrare duodeciꝛ n̄ plures. ꝛ n̄ deꝛmiat q̄ sꝛ ille duodeci. ꝛ tūc dt ꝙ nll'a ē ꝯsecrata. q꞉ cū q̄libꝫ sit ꝯsecrabilis ita ꝙ n̄ magꝭ vna q̄ȝ alia. ꝛ sacerdos n̄ determiat se magꝭ ad istā q̄ȝ ad aliā. ꝛ ḡ q̄ rōe tu dicꝭ ista n̄ ē ꝯsecrata: ita ego eadē rōe dico ꝙ nec illa. ꝛ sic poꝛit d q̄libꝫ dici. q̄re neutra erit ꝯsecrata. vn̄ qn̄ sacerdos hꝫ ꝯsecrare pl'es hostias nō dꝫ se determiate limitare ad certū nūeꝝ. ſꝫ dꝫ hr̄e itētōȝ ꝙ ꝯsecret q̄cq̄d ē an̄ se. Et ista sufficiāt d matˀia eucharistie

De forma ꝯsecratōis eucharistie ꝛ sanguīs chr̄i.

Capl'm. IIII.

Omniū sacr̄oꝝ forme ꝯsistūt ī v̄b certꝭ ꝛ determinatꝭ. ꝛ iō forma sacr̄i eucharistie ī aliq̄b⁹ verbis limitatꝭ ꝯsistit. Ad sciendū āt ī q̄b⁹ v̄b ꝯsistit forma isti⁹ sacr̄i sciēdū ꝙ ī missa sūt q̄dā v̄ba q̄ sꝛ d solēnitate tm̄ ꝛ q̄dā q̄ sūt de necitate. Uerba q̄ sꝛ de solēnitate sꝛ illa q̄ solum faciūt ad ornatū et ad q̄ndā decorē misse sic sꝛ ꝓse ꝛ aliq̄ v̄sus q̄ dicūꝛ īfra gl'ia in excelꝭ dō. ꝛ īfra sctūs. ꝛ infra agn⁹ dī. Et ista nihil faciunt ad eētiā misse. imo credo qn̄ dꝫ eē ꝟmo dn̄t dimitti total'r melodie vl' ad minus abbreuiari. q꞉ pl⁹ ꝓficit ꝟmo q̄ȝ talia carmia: cū ista mulceant aures corpis. ꝛ ꝟmo medicèꝛ lāguorib⁹ aīe. Uerba q̄ sūt de necitate sūt illa q̄ directe sūt de officio misse. Sciendū ꝙ duplex est necitas: q̄

dā est necitas p̄cepti: ꝛ q̄dā ē necitas sacr̄i. In missa. ḡ q̄dā sūt ꝟba ď necitate p̄cepti ꝛ q̄dā de necitate sacr̄i. de necessitate p̄cepti sūt oīa illa ꝟba q̄ a btō Petro aplō ꝛ ab aliis sūmis pōtificib⁹ successoribus suis fuerūt īstituta dici in missa. De necitate vero sacr̄i sūt illa ꝟba q̄ chr̄s in cena ꝓtulit qn̄ sacr̄m istď instituit. Et est dr̄ia īnt̄ ista ꝟba. q: si aliq̄s dimitteret ista ꝟba q̄ sūt tm̄ de necitate p̄cepti. ꝛ diceret illa q̄ sūt de necitate sacr̄i ꝛ h̄ret ītētōꝫ ꝯsecrādi cō secraret: ꝟe tn̄ mortalissime peccaret: ꝛ eēt ḡuissime pūiēdus. si ꝟo diceret oīa ista verba q̄ sūt de necitate p̄cepti. ꝛ dimitteret illa q̄ sūt ď necitate sacr̄i q̄ntūcūq₃ ītēderet cōsecrare: nullo mō tn̄ ꝯsecraret. Cū ḡ ſm ph̄m forma sit q̄ dat eē rei. ꝛ sine q̄ res eē n̄ p̄t. mānifestū est q̄ illa sola ꝟba q̄ sūt de necitate sacr̄i sūt forma hui⁹ sacr̄i. Ista aūt verba q̄ꝫtū ad formā ꝯsecratōis corpis sꝫ hec. Hoc est ei corpus meū. Sciēdū āt q̄ hec dictio eīm nō est de necitate sacr̄i. q: posito q̄ aliq̄s sacerdos cū intētiōe ꝯsecrādi ꝓferat ista ꝟba. h̄ ē corp⁹ meū. ꝛ nō diceret eīm vere ꝯsecraret

Vtꝝ aūt opteat q̄ p̄cedāt aliq̄ alia ꝟba q̄ sꝫ de integritate forme Notādū ē q̄ mgr̄ Joā. Scot⁹ in. iiij. suo ďt q̄ oīa ista ꝟba ab illo q̄ p̄die ꝛc. īclusiue vsq₃ ad illū locū: sili mō exclusiue sunt necaria ad formā ꝯsecratiōis corporis chr̄i. ꝛ rō sua est: q: sacerdos ꝯsecrās ꝓfert ꝟba ꝯsecratōis in ꝑsona chr̄i. optet ḡ q̄ aliq̄ ꝟba p̄cedāt ꝟba ꝯsecratiōis ꝑ q̄ demonstrat̄ q̄ sacerdos loq̄t̄ i ꝑsona chr̄i. ista āt ꝟba sꝫ ꝟba illa q̄ p̄die ꝛc. ḡ ď necitate optet q̄ illa ꝟba p̄cedāt. Et istď ďclaret ipe ꝑ tale exē pluꝫ. Si aliq̄s diceret. dico chr̄m Jesuꝫ fuisse mīstrū circūcisiōis dubiū eēt. vtꝝ illď ꝟbū fuissꝫ dictū a btō Paulo. ſꝫ si ipe diceret. Paul⁹ ďt. dico chr̄m iesuꝫ ꝛc. tūc eēt cū ctꝭ audiētib⁹ certū q̄ istď verbū eēt dictū a b. Paulo. Similit̄ i ꝓposito vt denotet̄ q̄ sacerdos dicit ista ꝟba. s. h̄ ē ei corp⁹ meū i ꝑsona chr̄i optet q̄ p̄cedāt aliq̄ ꝟba ꝑ q̄ datur intelligi q̄ chr̄s dixit ista ꝟba. h̄ est ei corp⁹ meū. Ista aūt verba sunt illa q̄ p̄die ꝛc. Alij āt doctores dicūt vt dictū est q̄ duplex est necitas. sc₃ necitas sacr̄i. ꝛ necitas p̄cepti. Dicūt ḡ q̄ de necitate

sacri sᷓt tm̄ ista q̄ttuor v̄ba. h̄ est corp⁹ meū. q̄ cū istꝫ q̄ttuor v̄bis fieret ꝯsecratio si sacerdos diceret ea cū intētōe ꝯsecrādi. Alia āt sᷓt de necitate p̄cepti. Et si q̄s omitteret sciēt̄ aliq̄d eoꝝ peccaret mortalit̄: tn̄ nihilomin⁹ ꝯsecraret Et rn̄dēt ad rōem suā qn̄ dic̄ ꝙ sacerdos ꝯsecrās loq̄t̄ i ꝑsona chr̄i. ꝛ iō optet ꝙ dicat aliq̄ v̄ba p̄ q̄ denotet̄ ꝙ loq̄t̄ i ꝑsona chr̄i. Dico ꝙ istō de necitate sacri nō req̄rit̄ sꝫ sufficit itētio sacerdotꝫ itēdētꝫ loq̄ i ꝑsona chr̄i. ꝛ ꝓpt̄ ista v̄ba h̄ est ei corp⁹ meū. satꝫ ōndūt ꝙ sacerdos n̄ i ꝑsona ꝓpa loq̄t̄. q̄ null⁹ sacerdos vult dicere ꝙ sit corp⁹ suū ꝓpriū. sꝫ loq̄t̄ i ꝑsona chr̄i cui⁹ istō ē corpus. Dōꝫ ḡ ꝙ forma ꝯsecratiōis corpis chr̄i ꝯsistit p̄cise i his v̄bis. h̄ est corp⁹ meū De h̄ aūt q̄d demōstret istud ꝓnomē demonstratiuū h̄. cū dicit. h̄ ē corp⁹ ꝛc. est magna dubitatio. Ad h̄ āt dixerunt aliq̄ doctores ꝙ istō ꝓnomē h̄ demōstrat corp⁹ chr̄i. Aliȷ̄ dixerūt ꝙ demōstrat subam panis. Sꝫ istō salua reuerētia dicentiū nō est veꝝ. Et arguo sic ꝯ eos ɓm sniam oīm doctoꝝ ꝛ ɓm v̄itatē: v̄ba sacramētalia efficiūt illō qō significāt. sꝫ v̄ba p̄dicta. s. h̄ est corp⁹ meū. nō efficiūt ꝙ corpus chr̄i sit corp⁹ chr̄i. q̄ añq̄ꝫ v̄ba ista ꝓferent̄ iā corpus chr̄i erat corpus chr̄i. nec etiam efficiūt ꝙ pāis sit corp⁹ chr̄i. q̄ ista est falsa. suba panis est corp⁹ chr̄i. ḡ istō ꝓnomē h̄ n̄ demōstrat corp⁹ chr̄i nec subaꝫ panis. Et ꝓpt̄ h̄ dicūt aliȷ̄ ꝙ istud ꝓnomē h̄ nihil demōstrat. q̄ ista v̄ba dicūt̄ recitatiue a sacerdote. ꝛ iō istō ꝓnomē h̄ n̄ tenet̄ d̄mōstratiue sꝫ materialr̄ tm̄. Sꝫ istō nihil est dictū: q̄ n̄ tollit difficultatē. q̄ licet ista v̄ba dicant̄ mō recitatiue a sacerdote ꝯsecrāte. tn̄ chr̄s consecrās in die cene nō dixit ista v̄ba recitatiue. ꝛ iō qn̄ dixit ista v̄ba istō ꝓnomē h̄ aliq̄d demonstrabat. ꝛ sic remanet eadē difficultas q̄ p̄us. Et iō dicūt aliȷ̄ ꝙ istō ꝓnomē h̄ nihil demōstret d̄terminatū sꝫ demōstret aliq̄d indeterminatū. vn̄ qn̄ d̄r. h̄ ē corp⁹ meum i ꝑsona chr̄i optet ꝙ p̄cedāt aliq̄ v̄ba p̄ q̄ det̄ intelligi ꝙ chr̄s dixit hec verba. h̄ est corp⁹ meū. ꝛ est sensus. h̄ qō cōtinet̄ sub illis sp̄ebꝫ q̄cq̄d sit istō ē corp⁹ meū. Et si obȷ̄ciat̄ ꝙ illō qō ꝯtinet̄ sub istꝫ sp̄ebꝫ p̄ toto t̄pe q̄ dicūt̄ v̄ba

est pāis, qꝛ corp⁹ chrī n̄ īcipit ibi eē: nisi p⁹ platōz vltīe syllabe. s. um. ḡ qn̄ dꝛ sic. h̄ ē ꝛc̄. sit sens⁹ ꝙ illḋ qḋ ꝯtinet sub istꝫ spēb⁹ sit corpus chrī. erit sensus ꝙ panis ē corp⁹. qḋ ē falsū. Dō3 ꝙ ista ꝓpō h̄ ē ꝛc̄. sic ꝛ q̄libet alia donec tota ꝓferat nō ē ꝑfecta: nec ꝑfectū sensū generat in aīo auditoris. ꝛ iō nō est iudicādū ḋ ei⁹ veritate q̄usq3 sit tota ꝓlata. Cōstat āt ꝫm fidē ꝙ istud qḋ ꝯtinet sub istꝫ spēb⁹ p⁹ platione vltīe syllabe est corp⁹ chrī. Et iō ꝟe dꝛ ꝙ istud ꝓnomen hoc demōstrat illḋ qḋ ꝯtinet sub ill' spēb⁹ q̄dcūq3 sit illud. Et ista sufficiāt ḋ forma cōsecratōis corpis chrī.

De forma ꝯsecratōis sanguinis christi.

Alia ps q̄rti capituli.

Circa formā ꝯsecrationis sāguis chrī sciēdū est ꝙ i q̄b⁹ ꝟbis ꝯsistit forma ꝯsecratōis est duplex opinio. Nā sctūs Tho. ḋ aq̄no ꝛ sui seq̄ces dicūt ꝙ forma ꝯsecratōis sāguīs ꝯsistit in his ꝟbis. Hic est eī calix sāguīs mei noui ꝛ et'ni testamēti mysteriū fidei q̄ ꝓ vob ꝛ ꝓ multꝫ effūdet i remissionē pctōꝝ. Ita ꝙ oīa ista ꝟba st' de eēntia forme. ꝛ q̄ aliqḋ istoꝝ ꝟboꝝ dimitteret nihil faceret. Et rō sua est ista: qꝛ de eēntia ꝛ īegritate alicui⁹ ꝓpōis sūt nō solū subiectū ꝛ p̄dicatū. s3 etiā ea q̄ sunt determiatōes subiecti ꝛ p̄dicati. s3 ista ꝟba noui ꝛ eterni testamēti vsq3 ad pctōꝝ. st' determiatōes p̄dicati. s. calix sāguinis mei. q̄re oīa sūt de essentia ꝛ itegritate istius ꝓpōis. Hic est calix ꝛc̄. q̄re oīa st' de essentia forme. Mgr̄ āt Hericus ḋ Gādauo ꝛ sui seq̄ces dicūt ꝙ i istꝫ ꝟbis tm̄. h̄ ē calix sāguis mei. ꝯsistit forma ꝯsecratōis sāguis. ꝛ tūc istis ꝟbis dictꝫ stati est ibi sāguis chrī. Alia āt ꝟba q̄ sequūt. s. et'ni ꝛ noui testamēti. ꝛc̄. nō sūt ꝫm istos ḋ eēntia forme nec de necītate sacri. s3 solū ḋ necessitate p̄cepti. Vn̄ q̄ dimitteret aliqḋ istoꝝ verboꝝ noui ꝛ et'ni testamēti lic3 grauit' peccaret tn̄ vere cōsecraret. Et rō istoꝝ ē ista: qꝛ ꝑ formas sacr'ales nō iportat de necessitate sacri: nisi illud qḋ efficiūt. s3 eēntia sāguis chrī in isto sacr'o directe ꝛ explicite signat ꝑ ista ꝟba. ḡ p̄cise ꝯsistit forma ꝯsecratōis sanguinis i his ꝟbis. Que istarū opinionum sit verioꝛ fateoꝛ me nescire. Primū tn̄ re

puto securiorē. ꝛ ad eā cōfirmādā adducit fr̄ Ber. de ganacho q̄ndā cleric⁹ claromōtēs ꝛ baccalauri⁹ ī theologia parisius ī correctorio suo ꝯ mgr̄m Hēricū talia duo sig̃ Primū ē ꝙ sacerdos ī missa n̄ ōndit ꝑplo sāguinē chr̄i ad adorādū q̄usqꝫ ꝯpleuerit oīa v̄ba p̄dicta. s. h̄ est calix ꝛc. vsqꝫ :ī remissiōēꝫ pctōꝝ. ꝛ statī his v̄bis dictꝫ eleuat calicē ōndēs sāguinē chr̄i pplō ad adorādū ī signū ꝙ tūc cōpleta est ꝯsecratio sāguīs ꝛ añ n̄ Scōm signū est ꝙ b. Amb. q̄ est vn⁹ de q̄ttuor doctoribꝫ principalibꝫ eccl'ie in missali suo scp̄sit formas sacrorum oīm l'ris aureis. ꝛ ī eodē missali scp̄sit oīa v̄ba p̄dicta aureis l'ris. g̃ d̄ ītētōe btī Ambrosij fuit ꝙ oīa v̄ba p̄dicta sūt de forma ꝯsecratōis sanguīs chr̄i. Judicio etiā meo ꝓuo illō videt̄ eē d̄ ītētōe illius d̄cretal'. Cū marthe. extra d̄ cele. mis. Casus ei decretal' est iste. Quidā eps attēdēs ꝛ vidēs ꝙ ī nullo euāgelioꝝ īuenit̄ ꝙ aliq̄s euangelistaꝝ posuerit ista v̄ba mysteriū fidei. mirabat̄ q̄s fuerit tante audacie ꝙ fuit aus⁹ v̄b sacra libꝫ inponere ista v̄ba. ꝛ sup h̄ ꝯsuluit dn̄m papā. Et cōstat ꝙ ītētio sua erat ꝙ istō eēt d̄ ītegritate forme: al's q̄stio sua eēt n̄ll'a. q2 eodē mō posset q̄ri d̄ q̄libet v̄bo toti⁹ canōis. Et papa n̄ rep̄hēdit eū d̄ q̄ōne illa. imo cōmēdat Et g̃ videt̄ ꝙ oīa illa v̄ba sīt de integritate forme. ꝛ q̄cq̄d sit de v̄itate istaꝝ opinionū nescio. Cōsulo tn̄ cuilibet celebrāti ꝙ oīa v̄ba p̄dicta dicat sub vnico ꝯtextu. ꝛ cum actuali intētiōe q̄ꝫtū poterit ꝯsecrādi. Sciendū aūt ꝙ ꝑ ista v̄ba isti⁹ forme tangunt̄ q̄ttuor bn̄ficia q̄ recepim⁹ a passiōe chr̄i. Cui⁹ passionis istō sacr̄m est rememoratiuū iuxta verbū apl'i Pauli. j. ad Coꝝ. xj. dicēt. Quotiēscūqꝫ māducabitis panē hūc ꝛ calicē bibetꝫ: mortē dn̄i annūciabitis ꝛc. Prim⁹ effect⁹ siue ꝓmū bn̄ficiū passiōis chr̄i est ꝙ ꝑ ipam sum⁹a ptāte demonis libati. Et istud tāgit̄ ī forma sacri cū d̄r. hic est calix sāguīs mei. Sic ei olim filij isrl' fuert̄ d̄ ptāte ꝛ s̄uitute Pharaōis ꝑ sāguinē agni pascalis libati. sic ppl's fidel' est a ptāte demōis libat⁹ ꝑ sāguinem chr̄i. s̄m ꝙ ꝯfitet̄ b. Joānes ī Apoc̄. c. v. d̄ chr̄o Redemisti nos d̄o in sāguīe tuo. Scōs effect⁹ siue scōm

bñficiũ qd recepimus a chri passiõe ē q p ipaʒ sum⁹ celestis glie heredes effecti. Et istud tāgit̃ i forma ista cũ dr noui ꝛ eterni testamēti. Sic ei pr ɔdēs testamentũ filios heredes īstituit, sic ꝛ chrs nouũ testamtũ ordinās fideles īstituit heredes glie padisi. Et istd testamētũ fuit in sua passiõe ɔfirmatũ, qꝛ testamtũ morte testatoris cõfirmat̃ vt dt apls Heb. ix. Et h est qd dt idē i eadē epla dicēs d chro. Noui testamēti mediatoꝛ ē vt morte ītcedēte repromissiõeʒ accipiāt q̄ vocati st etne hereditat̃. Sciēdũ aũt q lex euāgelica dr nouũ ꝛ etnũ testamtũ ad dĩaʒ leg̃ moysayce q̄ fuit testamētũ vet⁹ ꝛ trāsitoriũ. Et dr nouũ, qꝛ noua pmittit, s. bona celestia q̄ nũq̄ legũt̃ pmissa i veti testamento, sʒ solũ bona tpalia, ꝛ id qꝛ bona tpalia transitoria sũt, id testamētũ vet⁹ trāsitoriũ fuit, sʒ qꝛ bona celestia etna sũt, id testamētũ nouũ vocat̃ eternũ. Dr etiā nouũ, qꝛ nouo mõ fuit īstitutũ, s. a sāguie chri, lex ei moysaica fuit īstituta cũ sāguie aīaliũ ꝑm qd legit̃ ꝛ recitat apls i epla ad Heb. ix. dicens, q postq̄ Moyses scpsit legē in libro ꝛ legerat corā oī pplo aspsit librũ ꝛ pplm sanguie vitlorꝫ ꝛ hircorꝫ dicēs. h est sāguis testamēti. Sʒ lex euāgelica fuit īstituta mediāte sāguie chri, ꝑm q dic ipemet chrs. Lu. xxij. dicēs. Hic est calix noui testamēti i sāguie meo. ꝛ istā rõnē tāgit apls Heb. ix. Nõ ei p sanguinē hircorũ aut vitulorꝫ, sʒ p ppriũ sāguinē ītroiuit sel i scta eterna redēptiõe iuēta, ꝛ id noui testamēti mediatoꝛ est. Tertius effectus siue tertiuʒ bñficiũ qd p passiõeʒ chri recepim⁹ ē q p ipaʒ sum⁹ d fide catholica iformati. ꝛ istd tāgit̃ i forma isti⁹ sacrĩ: cuʒ dr mysteriũ fidei. Sic ei dt Ambro. i li. q̄ vocat̃ examerõ, sāguis extract⁹ d sub ala dextra colũbe valet ad illũinā dũ oclos corpales, ita sāguis chri q̄ exiuit d latere ei⁹ dextro pēdēs i cruce valʒ ad illũinādũ oculos spũales aīe ad credendũ ea q̄ sũt fidei. Et in h⁹ figurā velũ tēpli qd occltabat ea q̄ erāt itra sctāsctorꝫ fuit i passione chri scissũ, i signũ q ea q̄ erāt occltata ꝛ velata sb vmbra leg̃ ꝛ pphaꝫ fuerũt māifestata ꝛ reserata. Quart⁹ effect⁹ siue q̄rtũ bñficiũ qd p passionē chri recepim⁹ ē q p

Lib. examer

Moyses legem scrip[s]it

ſp̄az ſum⁹ a pctīſ mūdati.ꝛ ħ
tāgit̄ i forma iſta cū dr̄.in re-
miſſiōez pctōꝝ. Et dē ħ loqt̄
btūs Joāes ī Apoc̄.j.dicēs
Dilexit nos ꝛ lauit nos a pec
catis nr̄ls ī ſanguīe ſuo. Ex
his ptꝫ ꝙ forma ꝯſecratōis
corpis chr̄i ꝯſiſtit p̄ciſe ī his
ꝟbis. Hoc eſt eī corp⁹ meū.
Mat.xxvj. Mar.xiiij. Jo.
xix.Lu.xxij.ꝛ.j.ad Coꝛ.xj.
Forma āt ꝯſecratōis ſāgui-
nis ꝯſiſtit ī hisꝟbis.Hic eſt
calix ſanguis mei ꝛc̄.vſqꝫ ibi
ī remiſſiōꝫ pctōꝝ.Uñ ꝙuis
oīa ꝟba canonis debeāt di-
ci cū mag̃ attētōe ꝛ dūotōe ꝛ
mētis recollectōe.Jſta tñ ꝟ-
ba ſpēal'r cū ſūma deuotōe ꝛ
actuali itētōe q̄ntū poſſibile
ē dn̄t dici.Et ſi aliq̄s q̄ratꝟl'
dubitet q̄re ī forma ꝯſecrati
onis ſāguis ñ dr̄.ħ ē ſāguis
me⁹.ſic̄ ī ꝯſecratōe corpis dr̄
ħ eſt corp⁹ meū. Pōt dici ꝙ
cā h⁹ ē iſta.Hoc eī ſacr̄m or-
diat̄ ad vſū fideliū.q̊ vſus eſt
ſpūalis ꝛ ſacr̄alis manduca
tio ꝙtū ad corpus.ꝛ ſpūalis
ꝛ ſacramētalis pot⁹ ꝙtū ad
ſanguinē.Et qꝛ hoīes magꝭ
abhorrerēt bibere ſāguinēꝙ
cōedere carnes.iō ad remo-
uēdū horrorē nō dr̄ ī forma
ꝯſecratōis ſāguis. Hic ē ſā-
guis me⁹.ſic̄ dr̄ in forma cō-
ſecratōis corpis chr̄i.ħ ē cor
p⁹ meū.ſꝫ dr̄.ħ ē calix ſāguis
mei.Et ē ibi q̄dā figura quā
grāmatici vocāt methono-
miā.ſ.qñ pōit̄ ꝯtinēs ꝓ ꝯten
to.ſic̄ qñ dr̄.bibatꝭ iſtud vas
vini.qꝛ ñ ē ſēſus ꝙ hō bibat
vas:ſꝫ ꝙ bibat vinū qd̄ cōti
net̄ in vaſe.Sil'r qñ dr̄.he ſt
calix ſāguis mei.ñ ē ſenſ⁹ ꝙ
ꝟtuteꝟboꝝ ſit ibi calix.qꝛ an
tea erat ibi. Sꝫ ꝙ ibi ſit ſan
guis chr̄i Si aliq̄s dubita
ret.q̄re in forma ꝯſecratōis
corpiſ chr̄i ñ dr̄.ħ ē corp⁹ me
um qd̄ ꝓ vob̄ tradet̄.ſic̄ dr̄ in
forma ꝯſecratōis ſanguis:q̊
ꝓ vob̄ effundet̄.cū ita bñ fu
erit corp⁹ ꝓ nob̄ traditūꝫ ſic̄
ſāguis effuſus. Ad ħ dōꝫ ē
ꝙ iſtud ſacr̄m ē rememorati
uū paſſiōis ꝛ mortꝭ chr̄i: ita
dt̄ apl's Paul⁹.j.ad Coꝛ.xj.
Quotiēſcūqꝫ mādncabitꝭ pa
nē hūc:ꝛ calicē bibetꝭ: mor-
tē dn̄i annūciabitꝭ:donec ve
niat dies.ſ.iudicij.Chr̄s eti-
am inſtituens ħ ſacr̄m dixit
Lu.xxij. Hoc facite q̄tiēſcū
qꝫ ſumitꝭ ī meā ꝯmēoratōez.
ħ eſt in mēoriā mee paſſiōis
Paſſio āt ꝛ mors chr̄i meli⁹
repn̄tat̄ ꝑ effuſionē ſanguis
ꝙ ꝑ traditiōez ſui corpis.iō
dr̄ ī forma ꝯſecratiōis ſāgui-
nis:q̊ ꝓ vob̄ effūdet̄.ꝛ ñ dr̄ ī

ꝯsecratiõe corpis qḋ ꝑ vob tradet. Notãdũ etiã ꝙ licet ex ꝟtute ꝟboꝝ forme ꝯsecratõis corpis sub spẽ panis sit tm̃ corp⁹ chꝛi: ꝛ ꝟtute forme ꝟboꝝ ꝯsecratõis sãguis sub spẽ vini sit tm̃ sanguis chꝛi. tñ ex q̃dã naturali ꝯcomitãtia sub vtraqꝫ spẽ est totus chꝛs verus de⁹ ꝛ ver⁹ hõ ita dꝛ i ꝓsa de corpe chꝛi. vbi dꝛ. Caro cib⁹: sanguis pot⁹. manet christus tñ totus sub vtraqꝫ specie.

De loco in q̃ debet missa celebrari. Capl'm. V.

Estat oim pħoꝝ snĩa t ꝙ mirabilis est influentia loci ꝓꝛij. Et reuera est mirabil' intãtũ ꝙ rẽ mutat ꝛ alterat a sua natura sic̃ narrat Aristo. in li. ḋ plãtis. de pomis ꝑsicis dictis a ꝑsia vbi ꝑmit⁹ inuẽta fuerũt Nã illa q̃ nascunt ibi comesta iterficiũt. ea aũt q̃ nascũt hic sᵗ ad comedendũ suauia ꝛ iocũda. Ex q̃ pꝫ manifeste q̃ꝫtũ facit loc⁹ ad mutationẽ rei. Et ꝓpter h̄ fuit ꝑceptũ filijs isrl' in li. Deutero. xij. ca. ꝙ nõ offerrẽt sacrificiũ: nisi i loco quẽ dñs elegisset. Si ei sacrificiũ israeliticũ qḋ ḋ carnib⁹ hircoꝝ vituloꝝ ꝛ agnorũ fiebat offerri nõ debebat nisi in loco sctõ ꝛ mũdo: q̃ntoto magis sacrificiũ catholicũ in q̃ chꝛs verus de⁹ ꝛ ver⁹ hõ offert nõ dꝫ offerri: nisi i loco sctõ ꝛ mũdo. vñ loc⁹ in q̃ regularit dꝫ missa celebrari est eccl'ia. Et ita ḋt Augu. Extra eccl'iam non est locus veri sacrificij. Et dico regularit. qꝛ in aliq̃b⁹ casib⁹ põt missa celebrari extra eccl'iaꝫ.

Notãdũ ãt ꝙ eccl'ia q̃ ad nũc põt duob⁹ modis ꝯsiderari ꝛ accipi. Quia vno mõ eccl'ia idẽ est qḋ ꝯgregatio fideliũ. q̃ ꝯgregant fide ꝛ charitate. ꝛ ita accipit Aug. ecclesiã qñ ḋt ꝙ extra eccl'iam id est extra fidẽ eccl'ie nõ ẽ locus veri sacrificij. Alio mõ eccl'ia idẽ est qḋ ista domus material' in q̃ dicunt hoꝛe et misse. ꝛ extra eccl'iam sic̃ dictã ꝑt in aliq̃b⁹ casib⁹ missa celebrari. sic̃ i honesto exercitu: vl' qñ ad aliquã festiuitatẽ vel ad deuotionẽ alic⁹ scti vel obsequiũ alicui⁹ defũcti vel ad aliquã missam nouã: vel ad aliq̃d aliḋ tale ꝯuenit mlʼtitudo magna ꝑpli. ꝛ ecclesia est pua. ita ꝙ nõ ꝑt ibi recipi ꝑpl's. ꝑt in cemiterio vl' in aliq̃ alia platea honesta ꝛ mũda erigi altare. ꝛ dꝫ ita decenter aptari ne puluis vl' fla

tus vēti vł aliq̄d aliō tłe possit ibi aliq̄ꝺ offendiculū īferre. De lnīa etiā diocesani ꝑt ꝓpt aliquā necitatē missa celebrari ī domo alicuiꝰ ī aliq̄ camera apta ad hoc: ita tñ ꝙ sꝑ celebreť sup altare portatile qꝺ ponať sup aliquā tabulā lapideā alicui stipiti annexā bñdictā ab epo. Et ista tabula dꝫ eē itegra: q̄ si eēt fracta nō deberet ibi missa celebrari: nec etiā si eēt a stipite amota: imo peccarꝫ q̄ ibi celebraret. Ista ēt tabła dꝫ eē lapidea ꝛ ñ de aliq̄ alia matía. Et hꝰ rō ē vna. qꝛ chr̄s q̄ ibi īmolať vocať petra. Vñ dič apł's. j. Cor. x. Petra āt erat chr̄s. Alia cā ē. qꝛ sepłcꝝ xpi qꝺ repñtat altare fuit excisū de petra. vt dr̄ ī Marco. Et ꝓpter istā eādē rōnē corpalia dñt eē linea. ꝛ ñ de aliq̄ alia matía: qꝛ chr̄s ī monumēto fuit īuolutꝰ ī syndōe mūda. i. ī lino cādidissimo. Et corpalia ꝑcāt illa linteamīa ī q̄bꝫ chr̄s fuit mortuꝰ īuolutꝰ. Calix ēt nō dꝫ eē de vitro. qꝛ de facili possꝫ frāgi: nec ō ligno. qꝛ lignū ē porosū. ꝛ ī porꝭ posset sāguis subītrare. Nec ō calibe: nec ō cupro nec aurichalco. qꝛ īducūt fastidiū ꝛ nauseam: ꝛ eēt ꝑiculū de vomitu.

Pōt āt fieri ō auro ꝛ argēto vł stāno. Sciendū āt ꝙ qñ altare ē totū bñdictū ñ opꝫ ꝙ sit ibi tabula alia. Notādū ēt ꝙ altare siue sit ī eccīa siue extra ecclīaꝫ sꝑ dꝫ erigi ꝟsus orientē: ita ꝙ ille q̄ dič missā habeat faciē ad oriētē Et rō est vna. qꝛ chr̄s vocať oriens. Lu. j. Uisitauit nos oriēs ex alto Et ō chr̄o cātat ecclīa. O oriēs splēdor lucꝭ eťne. Alia cā ē. qꝛ ꝑm qꝺ dicūt phi. ps oriental' ē dextra ps celi. Scd'ꝫ āt qꝺ dt chr̄s ī Mat. xxv. c. statuet bonos a dextrꝭ. Ut ḡ ī iudicio mereamur poni a dextrꝭ ōbēꝰ orare ꝟsus oriētē. Et qꝛ ꝑncipalior oīm orōnū ē missa. iō q̄ dič missaꝫ dꝫ hr̄e faciē ꝟsus orientē. Nā āt ecclīa ī q̄ diciť missa sit ꝯsecrata vł nō nihil fač ad missaꝫ. lꝫ q̄ntū ad solēnitatē misse sꝑ si possibile sit debeat dici ī ecclīa ꝯsecrata cū sit multū honorificū ꝛ vtile ecclīaꝫ esse ꝯsecratā. qꝛ qñ aliq̄s cā orōnis ītrat ecclīaꝫ ꝯsecratā pctā venialia sibi remittuť. Sciēdū āt ꝙ in naui nunq̄ꝫ dꝫ celebrari missa ꝓpt ꝑiculū effusiōis sāguis. In ecclīa etiā sanguis vł semis effusiōe polluta nō dꝫ missa celebrari. Et si aliq̄s ibi cele

brāret ḡuit' peccaret. Nō tñ ex h̄ efficeret̄ irregl'ar; sic fu/ it declaratū p dñz Bonifaciū octauū. extra de sen. ex. c. is q̄ li. vj. Si etiā eccl'ia eēt p̄di/ cto mō polluta nō posset i ci miterio sibi ꝯtiguo celebra/ ri. q2 qñ eccl'ia ē polluta sil'r cimiteriū sibi cōtiguū pollu/ tū reputat̄: nō tñ ecōuerso. i. si cimiteriū sit pollutū ꝙ eccle sia sibi ꝯtigua sit polluta: cū p̄ncipale trahat ānexū: ꝛ nō ānexū p̄ncipale. vt hꝫ extra ꝺ ꝯsec. ec. vel alta. si eccl'ia. lib. vj. Vñ in cimiterio ꝯtiguo ꝛ ānexo eccl'ie pollute ñ dꝫ ali/ q̄s celebrare: nec etiaꝫ dꝫ ibi aliq̄s sepeliri. Sec9 eēt si ci/ miteriū nō eēt ꝯtignū eccl'ie: q2 posito ꝙ eccia eēt polluta cimiteriū ñ ꝯtiguū ipi eccl'ie nō pollutū. vt ptꝫ in c. palle. Tp̄e etiā int̄dicti ñ dꝫ dici al ta voce nec ianuis apt; missa nec etiā alie hore i eccl'ia nisi in q̄ttuor festiuita. s. i die na/ talis dñi. i die resurre. dñi. in die pente. i die assūp. b. Ma rie. ne aūt eccl'ie defraudarēt̄ officijs debit;. ꝛ ne diuinū of ficiū negligat̄. ꝛ ne fideliū de uotio minuat̄: ꝛ ne ifideliū i deuotio augeat̄. tp̄e cuiuscū/ ꝗ iterdicti ianuis claus̄: ex/ cōicat; ꝛ iterdict; expuls̄: cā/ panis etiā ñ pulsat; dꝫ missa ꝛ totū reliquū officiuꝫ diuū tam diurnū ꝗ nocturnū dici summissa voce i eccl'ia: ita ꝙ nō possit audiri ab alijs q̄ sūt extra. Oia ista habēt̄ extra ꝺ sen. ex. ꝛ iterdic. i c. alma mr̄. li. vj. ꝛ q̄ ꝯriū fecerit ē irregu/ lar; ꝛ ieligibilis: nec etiā ip̄e pt eligere: nec p̄t absolui: ni/ si i articl'o mort; tm̄ nisi p se/ dē apl'icā. vt hꝫ ꝺ sen. ex. c. is q̄. li. vj. Aliq̄ etiā excōicato p̄nte null9 dꝫ celebrare i eccle sia aut alibi alioq̄n peccaret mortal'r. ꝛ vltra h̄ eēt suspen sus ab igressu eccie: nec pos/ set absolui nisi ab illo q̄ tulit sniaꝫ excōicatōis. vt hꝫ extra de puil'. c. epoꝝ. li. vj. Et istō nō dꝫ ꝯtēni. q2 si suspēsus ce/ lebrarꝫ eēt irregl'ar;. vt hꝫ ex p̄sse. extra ꝺ sē. ex. si cui. li. vj

Quo tp̄e dꝫ missa celebrari

Capl'm. VI.

Tōt Salomō. Oia v tp̄s hñt. ꝛ h̄ rōnabil'r res ei penes varietatē tēpoꝝ maximā adq̄rūt imutatōem Qō euidētissime pt appere i lactuca: q̄ cū tp̄e sue iuuētut; frigide ꝛ hūide sit nature: fer uoris ꝗ sāguis ꝛ cholere exti/ ctiua. ex q̄ frōdescit hū ore cō uertit̄ i calidū ꝛ siccū ꝛ amaꝝ. qō obest cholericis ꝛ supcale/

factꝫ. Ex q̃ liq̃de apparet q̃n tũ res penes mutatõeꝫ tp̃uꝫ mutãt̃ ꝛ alterãt̃. Q̇d satꝫ pul cre fuit figuratũ Exod. xvj. vbi legit̃ q̄ mãna collectũ tp̄e debito erat hñs oẽ delectamẽtũ ꝛ oẽm saporẽ suauitatꝫ Qñ ãt colligebat̃ tp̄e nõ debito.s.die sabbati ↄputrebat ꝛ v̄mib⁹ scatebat. Et istd̃ mãna erat figura corpis chri.sic̃ dr̃ i historia d̃ corpe chri.vbi dr̃. Hui⁹ sacri figura p̄cessit qñ dñs pluit mãna pr̄ib⁹ i deserto. Sic̃ ḡ illd̃ mãna ñ debebat colligi:nisi i tp̄e debito.ita istd̃ sacratissimũ sacrificiũ ñ dꝫ offerri:nisi i tp̄e debito ꝛ statuto Sciẽdũ ḡ q̄ missa dꝫ celebrari d̃ die ꝛ ñ d̃ nocte:nisi i festo ntĩtatis dñi i q̃ missa celebrat̃ i media nocte.qꝛ illa hora fuit nat⁹ chr̃s De h̄ tñ magꝫ dicet̃ ifra. Antiq̃t⁹ etiã i vigilia resurrectionis dicebat̃ missa de nocte. Vñ in oꝛone misse adhuc dr̃ Deus q̃ hãc sacratissimã noctẽ ꝛc̃. Rõ q̃re missa celebrat̃ de die ꝛ ñ d̃ nocte vna ẽ.qꝛ i missa remẽorat̃ passio chri q̃ fuit facta d̃ die ꝛ nõ de nocte. Alia rõ ẽ.qꝛ p nocte figurat̃ stat⁹ pcti.p diẽ status gr̃e. vt dr̃ glo.sup istud v̄bũ apl'i ad Rho.xiij. Abijciam⁹ op̄a tenebraꝝ.i.pctã.ꝛ iduamur arma lucꝫ.i. v̄tutes q̃ sũt arma gr̃e. Ad p̄cãdũ ḡ q̄ ille q̃ dic̃ missã dꝫ ẽe in statu gr̃e ꝛ sine pctõ.id̃ dr̃ missa d̃ die ꝛ nõ d̃ nocte. Qua aũt hora dꝫ dici missa notãdũ q̄ tres sũt hore p̄ncipales q̃b⁹ dꝫ dici missa. scꝫ tertia:sexta:nona. Et magis i his trib⁹ horꝫ q̃s in alijs dꝫ dici missa. Rõ ẽ. qꝛ vt em̄ freq̄nt̃ dictũ ẽ missa dr̃ i memoriã passiõis chri:chr̃s i istꝫ trib⁹ horꝫ fuit crucifix⁹ ꝛ passus. Hora ei t̃tia fuit crucifix⁹ liguis iudeoꝝ ꝛ snĩa pilati.qꝛ hora t̃tia clamabãt iudei.crucifige eũ.ꝛ i illa hora pilat⁹ adiudicauit satisfieri petitõi eoꝝ. Hora sexta fuit eleuat⁹ i cruce Vñ dr̃ Mar. xv. Erat aũt hora q̃si sexta ꝛ crucifixerũt eũ. Hora aũt nona emisit sp̄m Vñ dr̃ i Mat. xxvij. Et circa horã nonã exclamauit voce magna. ꝛ seq̃tur.ꝛ emisit sp̄m. Et istd̃ itelligo de missa q̃ dr̃ solẽnit̃ in eccl'ia.qꝛ misse p̄ticl'ares pñt dici a pũcto auroꝛe vsq̃ ad sextã.ꝛ i dieb⁹ ieiunioꝝ vsq̃ ad nonã. Post nonã ãt nõ dꝫ celebrari missa nisi forsan i diebus ieiunioꝝ ꝛ rõne ordinũ Incidẽtal'r ãt notãdũ ẽ q̄ ñ solũ missa.veꝝ etiã alie hore

canonice dicūt i meōriā pas-
siōis chri. Matutine em̄ di
cūt i meōriā q chis hora ma
tutiali fuit capt9 z vinct9 fuit
duct9 ad Annā pncipē sacer
dotū vbi fuit multiplr delu-
sus. Et dnt dici matutie me
dia nocte. iuxta vbū ps. cxviij
Media nocte surgebā ad cō
fitēdū tibi zc. Pria dr in me
moriā q chis illa hora i do
mo Caiphe ligat9 ad colūnā
fuit durissime z gṽissime fla
gellat9. ita q sm qd pdixerat
Esaias pha a planta pedis
vsqz ad vticē nō erat sanitas
i eo. Tertia āt dr i memoriā
q illa hora chis fuit ductus
ad pilatū. z crucifix9 fuit lin-
guis iudeoꝝ clamātiū z dicē
tiū. Tolle tolle crucifige euz
Et fuit illud impletū. ps. xxj
Apuerunt sup me os suū sic
leo rapiēs z rugiēs. Sexta
dr in memoriā q in illa hora
chis expoliat9 z illus9 z a mi-
litibꝫ fuit clauatus i cruce. et
tūc fuit impletū illd ps. xxj.
Foderūt man9 meas z pedes
meos. Nona dr i meōriā q i
illa hora chis felle z aceto po
tat9 expirauit dicēs. Pr i ma
nus tuas cōmēdo spm̄ meuz
z fuit impletū illd ps. lxviij.
Dederūt i escā meā fel: z i siti
mea potauerūt me aceto. Ue
spe āt dicūt i meōriā q i illa
hora fuit dat9 a pilato nobili
decurioni Joseph. z p eū fuit
d cruce dposit9. Cōpletoriū
dr i meōriā q chis illa hora a
mre sua tristissima z aliis sā-
ctis mlieribꝫ lamtat9 z aroma
tibꝫ cdit9 fuit posit9 i seplcro
Et sic bonū eēt z cgruū vt q̄
libet septē horaꝝ diceret i ho
ra determinata. Juxta illud
ps. cxviij. Septies i die lau
dē dixi tibi. Uez qz pter rei
familiaris occupatōez vl pe
hūanā fragilitatē neqt istud
suari. fuet tn̄ illd qd ordina
tū ē. extra de cele. mis. c. psbr
vbi dr sic. Presbyt matutia-
li officio expleto. s. media no
cte mane pēsum suc suitutis.
vic3 pmā: tertiā: sextā: nona3
vespamqz psoluat. Jta tn̄ vt
horis cōpetētibꝫ iuxta possi
bilitatē aut a se aut a schola-
ribꝫ pblice cpleāt. Deide pa
rochis horis visitatis ifirmis si vo
luerit exeat ad op9 rurale ieiu
n9. Et dicant oēs iste hore p
mod q pcipit extra e. ti. c. do
lētes. vbi pcipit q officiū di
uinū tā diurnū qz nocturnū di-
cat studiose pit z deuote. z q
scient trāsgredit istū moduz
atqz mādatū sciat se mortalr
peccare: vtpote qz ē trāsgres
sor pcepti eccie. Notād āt q

nullꝰ dicat missaꝫ quusqꝫ dixe
rit matutinū: sed ꝯgruū eēt ⁊
necāriū ꝙ ꝑma dicat᷑ añ mis
sā. Alie ēt hoꝛe ꝑter vespas ⁊
ꝯpletoꝛiū pñt dici añ missaꝫ
Notādū ꝙ sacerdos ñ dꝫ di
cere seu facere offm̄ ꝓ volū
tate sua. sꝫ ꝺ tpe vl' ꝺ sctīs de
q̄bꝫ agit᷑ i illa t̄ra Quotiēs
dꝫ ī die missa celebꝛari.

Caplm. VII.

Xq̄ dictū ē ꝙ missa dꝫ
celebꝛari de die. restat
dicere. q̄tiēs ī die dꝫ di
ci missa. Et ē sciēdū ꝙ ꝺꝫ qꝺ
ꝺꝛ extra ꝺ cele. mis. c. ꝯsului
sti. nullꝰ dꝫ dicere missā nisi se
mel ī die Valꝺ ei felix ē q̄ di
gne celebꝛat vnā. Excipit᷑ di
es ntitatꝭ dñi: q̄ die celebꝛāt᷑
tres: ita ꝙ vnꝰ sacerdos pt il
la die celebꝛare tres missas.
vt hꝫ ꝺ ꝯse. di. j. c. xvj. nocte
sctā. Et rō q̄re dicūt᷑ illa die
tres. Una ē ꝓpt᷑ mysteriū: qm̄
ꝑ istas tres repñtāt᷑ tres statꝰ
scꝫ añ legē: sb lege: ⁊ statꝰ gr̄e
Illa missa q̄ cātat᷑ ī media no
cte repñtat statū q̄ fuit añ le
gē: qñ totꝰ mūdꝰ erat ī tenebꝛꝭ
Uñ ī missa illa cātat᷑ illa ꝓ
phetia Esa. ix. Ppl's gētiū q̄
ābulabat ī tenebꝛꝭ vidit lucē
magnā. Scda missa q̄ cātat᷑
ī auroꝛa ꝑ̄cat statū q̄ fuit sub
lege. i q̄ statu inceperūt chꝛm
scire ꝓpt᷑ dicta legꝭ ꝓphaꝝ. sꝫ
ñ hēbāt ꝑfectā noticiā de eo
Et iō cātat᷑ ī auroꝛa. qñ inci
pit appere lux diei. sꝫ ñ clare
vñ ī illa missa cātat᷑. Lux ful
gebit. Tertia missa ꝺꝛ ī claro
die. ⁊ ꝑ̄cat statū gr̄e ī q̄ sumꝰ
Et ꝺꝛ offm̄. Puer natꝰ ē nob
Alia cā est ad repñtādū tres
ntitates chꝛi. nā ꝑma ꝺꝛ ad
repñtādū natitatē etnā q̄ na
scit᷑ ex deo pr̄e. Uñ ꝺꝛ ī itroi
tu. dñs dixit ad me: filiꝰ meꝰ
es tu. Et ꝺꝛ illa missa de no
cte qñ ē tp̄s obscuꝝ ad desi
gnādū ꝙ illa ntitas ē nob oc
culta. Scda ꝺꝛ ad repñtādū
ntitatē spūalē q̄ nascit᷑ chꝛs
ī aīabꝫ iustoꝝ ꝑ gr̄aꝫ. Uñ cā
tat᷑ ī illa missa. Lux fulgebit
sup nos. lux fulget. s. gr̄a dei
Tertia repñtat ntitatē tpa
lē q̄ natꝰ ē ex maria ꝟgīe ꝓ sa
lute nr̄a. Uñ cātat᷑. Puer na
tus ē nob. Uerū si ꝯsiderāt᷑
euāgelia q̄ dicūt᷑ ī missis istꝭ.
Pꝛia missa repñtat natitatē
tpalē q̄ chꝛs natꝰ ē ꝺm carnē
ex maria ꝟgīe. Uñ illꝺ euāge
liū qꝺ legit᷑ ī illa missa. Exijt
edictū ⁊c. totū loq̄t᷑ ꝺ ista nti
tate. vt pꝫ ītuēti. Scda rep
sētat ntitatē spūalē. tūc eī le
git᷑ illꝺ euāgeliū. Pastoꝛes lo
q̄bant᷑. qꝺ totū pt ītelligi de
ista spūali ntitate ⁊c. Tertia

repñtat ñtitatē etnā q̄ nascit ex prē. Vñ tūc d' illō euāgeliū. In pncipio erat vbū. qd totū loqt d ñtitate filij dei. Notādū etiā q in die pasce ue ñ dz dici missa. Et rō ē. qz istud sacr'z ē figura passiōis chri: q̄ tli die fuit facta. & ueniēte vitate. s. passione p illa die dz cessare figura. Alijs āt dieb ñ dz dicere sacerdos nisi vnā missā nisi i casu necitatꝫ i q̄ pt celebrare duas tm̄ Et vn' cas' ē si aliq̄s morit et sacerdos celebrauit missā d die pt dicere p defūctꝫ. s. d reqe: dūmō adhuc sit ieiun' & nō sit ali' sacerdos q̄ celebret Ali' cas' ē si sit aliq̄s i piclo mortꝫ & petat corp' chri sibi dari. & sacerdos ñ hēat hostiam ɔsecratā pōt itez celebrare: dūmō vt pdixi sit ieiunus & nō sit ali' q̄ sit etiā pat' celebrare. qd sp ē itelligēdū. Alius cas' ē ppt necitatē nuptiarū qñ. s. tps nuptiaz transit Si dicta missa supueniant aliq̄ q̄ habeāt ɔhere pt iterū sacerdos celebrare dūmō sit sic sup dixi. Ali' cas' ē ppt necessitatē pegrioz. qñ. s. supueniunt pegrini dicta missa. Et istū casū ponit Ray. i sūma sua. Sz salua ei' reuerentia istud videt expsse ɔ c. Te referēte. extra d cele. mis. La sus ei illi' capli ē q archieps Sepōtin' in die cene dñi de antiq̄ ɔsuetudie tenet ɔsecrare chrisma i eccia sepōtina. & idē archieps eadē die ascēdit d mōte d ɔsuetudie ad garganicā eccliam vt recipiat ibi pegrios illi' loci. & ibi a clero & pplo celebrare cōpellit. vñ sup h iplorauit ɔsiliū pape. Et papa rñdit q in ecclia sepōtina i q̄ tenet chrisma ɔsecrare tm̄mō dbeat celebrare Ex q̄ māifeste apparet q rōe pegrinoz nō dz ɔstitutio de vnica missa in die celebrāda trāsgredi. Vñ saluo meliori iudicio magꝭ approbo istam ɔsuetudinē q̄ suat in aliq̄b ecclijs gallicanis. qñ. s. dicta missa veniūt aliq̄ pegrini ad aliquā ecciaz si ñ sit ibi aliq̄s sacerdos pat' celebrare. sacerdos iduit se sic si dberet dicere missā. & dt eis officiū d beata vgi. maria vl d spūscō. vl d trinitate: l d illo scto p q̄ fit pegriatio: ñ tñ dic canonē nc ɔsecrat. sz oñdit eis reliq̄as aliq̄s loco eleuatōis corpis chri. Et ista missa vocat missa sicca. Tñ si alibi suat consuetudo alia iuxta opinionē Raymūdi nō ɔdēno eā. Ali' cas' ē ppt necitatē honestatꝫ vel vtilitatꝫ. vt si dicta missa supueīat aliq̄ psōa mag q̄ ve

lit audire missaȝ p̄t sacerdos iteꝝ celebrare dūmō sit vt s̄. dixi. Istū casū ponit glo. sup c. ꝯsuluisti. ī ti. ð cele. mis. De ista necitate nescio q̄d dicā. qꝛ nō video tātā necitatē ꝙ ꝓpt h̄ debeat trāsgredi māifestū mādatū de vnica missa celebrāda: p̄ẜti cū magne ꝑsōe ñ mltū tpib⁹ nr̄is ita afficiāẜ ad missas. ꝛ illi q̄ afficiūẜ ducūt secū sacerdotes. Ali⁹ cas⁹ ē ꝓpẜ ncitatē debiti. sicq̄n sẜ due eccl'ie ānexe. ꝛ q̄libȝ ē curata. i. hȝ curā aīaꝝ. ꝛ hn̄t redditus ita tenues ꝙ nō sufficerēt duob⁹ sacerdotib⁹ sed vnus sol⁹ sacerdos hȝ curaȝ vtriusqȝ. In isto casu sacerdos p̄t ī vna die ī q̄libȝ eccl'ia celebrare in ill' dieb⁹ ī q̄b⁹ teneẜ pplo suo ad dōm missaȝ vel ad mīstrandū sacr̄m: vel officia alia q̄ req̄rūt missam Et iste cas⁹ ī mlt' loc' ꝯtigit ꝛ ẜuaẜ ī ꝑtib⁹ tholosanis. ꝛ ēt ī cert' ꝑtib⁹ alemanie. Et credo ꝙ ī iure nō īueniẜ p̄ceptū exp̄ssū ð vnica missa tm̄ celebrāda: cū ī oīb⁹ capl'is ī q̄b⁹ fit mētio ð ista mat̄ia ponat istð ꝟbū suffic̄. qð ꝟbū ñ importat vī coactiuā. Cōsuetudo tn̄ eccl'ie q̄ p̄emiet cuicūqȝ auctati hȝ ꝛ tenet h̄. ꝛ idō null⁹ dȝ facere ꝯ eaȝ. ꝛ si facit peccat ꝛ puniri dȝ. In q̄cūqȝ āt cāu q̄n sacerdos pl'es celebrat missas in p̄ma sumere ñ dȝ nec vinū nec aquā p⁹ sumptōem sāguis: sȝ solū lauare os ꝛ cauere sibi ne aliq̄d deglutiat. qꝛ sacr̄a a ieiuno sūt recipiēda. ꝛ ī q̄libȝ missa corpus ꝛ sanguinē chr̄i recipiat Et ī vltia missa p⁹ sūptōeȝ sāguis chr̄i recipiat ablutōȝ q̄ cōiẜ recipiẜ ꝛ ñ ī alijs. vt dixi habēẜ ista extra de cele. mis. c. ex p̄te. ꝛ de ꝯse. dis. v. vt ieiuni. ꝛ. vij. q. j. nihil.

De vestib⁹ q̄b⁹ sacerdos īduiẜ in missa. Cap. VIII

Omni tpe vestimenta tua sint cādida. ꝟbū ē sapiēt'. Quātū faciat debit⁹ vs⁹ vestimentoꝝ ad debitā admīstratōem officij qð q̄sqȝ exercȝ sat' ꝯñdit expientia medicoꝝ. Cōptū est ei collyriū qð est salubritat' doloꝝ oculoꝝ mitigatiuū tritū ab apothecario induto veste q̄ die p̄cedēte indut⁹ triuerat viride eris īmissū ocul' patiētē cruciabat. Si g̃ vest' īdebita nocet ī ꝑfectiōe collyrij q̄to mag' nocet ī ꝯsecratiōe corpis chr̄i. Vñ figuratiue fuit p̄ceptū legislatori Moysi ī Exoð. xxxviij. Facies vestes scās aarō ī q̄b⁹ sctificat⁹

mistret mihi. Un sciedū q oēs vestes q̄s iduit sacerdos i missa dn̄t eē scificate & bn̄dicte ab epo. Notād ḡ q illa vestis q̄ induit pmo .s. illa camisia pua vl suppelliciū n̄ ē de eēntia misse i simplici sacerdote: sz solū d bn̄ eē. Et dico de simplici sacerdote ppt epos & canonicos reglares & capellanos dn̄i pape. q̄z tal vestis est hit9 honoris. Sciedū aūt q cōputata illa veste seu camisia de q̄ dictū ē vl loco ei9 cōputato suppellicio. septē sūt vestes q̄b9 iduit sacerdos i missa .s. illa camisia vel loco ei9 suppelliciū: amictus alba: cigulū: manipul9: stola casula. Et iste septē vestes significant septē dona spūsscti quib9 dz eē sacerdos pfusus Un Lu. xxiiij. Induami virtute .s. spūsscti ex alto. Vel pcāt q dz eē sacerdos cō septē pcā mortalia munit9 & armatus. vn̄ apls Eph. vj. Induite vos armatura di vt possitis stare aduersus isidias diaboli. Vel pcāt septē vtutes scz tres theologicales et q̄ttuor cardiales q̄b9 dz eē adornat9 sacerdos. Un apls ad Rho. xiij. Induamur arma lucis. glo. arma vtutū. q2 nō ē licitū idutū sacco. i. pctō. aulā regis. i. chri q̄ ē rex regū intrare. vt dr i lib. Hester. iiij. Vl pcāt q sacerdos dz eē septē opib9 miscdie odit9. Un apls. Induami dn̄m nrm iesum chrm: c9 sapie nō ē nūer9 vt dr in ps. Vl pcāt q septē petitōes oōis dn̄ice exaudiunt i missa. In signū c9 legit i libro Hester. q Hester induta vestib9 regijs fuit exaudita ab Asuero rege. Vl pcāt q sacerdos digne cū istis septē vestib9 celebrās hēbit septē dotes i padiso. q̄ttuor .s. ex pte corpis: & tres ex pte aīe In c9 signū legit in Gen. xxvij. q Jacob indut9 vestib9 esau valde bonis habuit bn̄dictiōes pris. Vl pcāt q pi9 ies9 toto tpe q̄ mūs durabit qd tps septē dieb9 voluit erit nobiscū pn̄s i isto sacro vsq3 ad cōsūmatōes secli. Et ista pmisit ipe q̄ nō mētit dicens. Ecce ego vobiscū sū vsq3 ad cōsūmatōes secli. Et vt speciali9 de vnaquaq3 veste dicat Sciedū q illa camisia l suppelliciū pcat q sacerdos dz hre mūdiciā vite. Est etiā illa camisia de lino albor mūdo. & ppt h dic sacerdos. Lauabo int inocētes ma9 meas & circūdabo altare tuū dn̄e. Amictū qd ponit sup caput

ꝑcat eleuatõez mētis ad deū quā sacerdos dȝ hr̄e ꝑ aliȷs. maxīe qn̄ dic̄ missam. vn̄ dic̄ ipe. Sursum corda. i. corda sint eleuata sursū ad deū. Alba q̄ ē lōga ꝑcat ꝑseuerātiā ī bono. quā dȝ hr̄e sacerdos. qꝛ q̄ ꝑseuerauerit vsqꝫ in finē h̄ saluus erit. Cingulū. i. zona qd̄ ꝓhibet vestes ne fluant ꝑ trā ꝑcat tīorē q̄ ꝓhibet ne aīe fluāt ꝑ pctm̄. qꝛ dic̄ sapiens. Qui timēt dn̄m ꝑpabūt corda sua ꝛ in ꝯspectu illi⁹ sctificabūt anīas suas. Manipulus ꝑcat fructū bonoꝝ opeꝝ quē boni sacerdotes reportabūt ī ꝑadiso. Vn̄ de eis dt̄ ps. cxxv. Veniētes āt veniēt cū exultatõe portātes manipl'os suos. Stola ꝑcat mortificatõez carnis. vn̄ pōit̄ ad modū cruc̄ ad designanduȝ ꝙ sacerdos dȝ portare crucē pn̄ie in corde ꝛ in corpe suo. ꝛ ita dic̄ apl's. Mortificationē Jesu chr̄i in corpe vestro circūferētes. Casula q̄ cooꝑit oēs al'as vestes ꝛ ꝑeminet oīb⁹ aliȷs ꝑcat charitatē q̄ ꝑeminet oīb⁹ ꝟtutib⁹ q̄ opit mltitudinē pctōꝝ. Jn charitate ꝗ radicati ꝛ fundati iuste viuamus. vt dicit apl's. Multe alie adaptatões possēt adduci. sȝ iste q̄ ad nūc sufficiāt

Quib⁹ dȝ dari sacr̄m eucharistie. Capl'm. IX.

Q Voniā non est bonū sumere panē filioꝝ et mittere canib⁹ ad mā ducādū. ꝛ margarite nō sūt porc̄ dande. Cū in isto sacro sacratissimo ꝯtineat̄ pāis viuus q̄ de celo descēdit. chr̄us scȝ ver⁹ de⁹ ꝛ verus hō: q̄ est nobilissima margarita. quaȝ cū īuenerit hō abscondit: ꝛ ꝑ gaudio illi⁹ vadit ꝛ vēdit vniuersa q̄ hȝ ꝛ emit eā. Jō istō sacr̄m nō est dādū canib⁹ vl' porc̄. i. pctōrib⁹ crudelib⁹ et imūdis. Ad vidēdū ꝗ q̄b⁹ dȝ dari istud sacr̄m. vidēdū est ꝑmo de mō māducādi istud sacr̄m. Sciendū ꝗ ꝙ istō sacramētū pt̄ sumi corpal'r tm̄ ꝛ spūal'r tm̄. ꝛ sacraliter ꝛ corporalit̄ īsil'. ꝛ corpal'r ꝛ sacraliter ꝛ spūal'r insil'. Et ꝑm hoc istud sacr̄m q̄ttuor modis sumit̄ tm̄. Quidā eī sumūt istō sacr̄m corpal'r tm̄. sic̄ si aliq̄s infidelis q̄ nō credit in isto sacro eē ꝟaciter corp⁹ chr̄i sumeret hostiā ꝯsecratā: sumeret hoc sacr̄m corpal'r tm̄. qꝛ ꝯstat ꝙ nō sumeret spūal'r cū nō reciperet fructū sacr̄i. Nec etiā reciperet sacramētaliter. qꝛ ille recipit sacramētalit̄ istud sacr̄m q̄ credit ꝟaciter in isto

sacr̃o esse corpꝰ chr̃i. ⁊ iste vt dictū ē nō credit. q̄re nō recipit istō sacr̃m sacr̃aliter: ſ ſolū corpalit̃. Et idē dico ḋ mure vl' de cane vl' ḋ q̄cūq̄ alia bestia si ꝯtingat qḋ absit comedere hostiā ꝯsecratā. Quidā recipiūt istō sacr̃m spūal'r tm̄. sic fideles iusti ⁊ scti cuꝫ deuotōe audiētes missā: vel hn̄tes deuotōeꝫ ad audiēdā eā. q̄ lꝫ nō cōicēt: sūt tn̄ ꝑticipes fructꝰ istiꝰ sacr̃i. ⁊ sic itelligit̃ v̄bū Aug. dicētis. Crede ⁊ māducasti. crede. s. fide formata: ⁊ māducasti spūaliter. Quidā comedūt siue sumūt istud sacr̃m sacr̃aliter ⁊ corpaliter sil': ſ nō spūaliter. sic falsi chr̃iani q̄ sumūt istō sacr̃m in pctō mortali. tales em̄ corpal'r sumūt. q꞉ supponit̃ ꝙ recipiunt spēs ꝯsecratas. ⁊ etiā sumūt sacr̃alit̃. q꞉ ex q̊ sunt chr̃iani credunt sub illis spēbꝫ corpꝰ chr̃i veracit̃ ꝯtineri. ⁊ sic vtunt̃ sacr̃o vt est sacr̃m. sed nō recipiūt spūaliter. q꞉ nō ꝑcipiūt fructū sacramēti. Quidam recipiunt istud sacr̃m corpal'r: sacr̃al'r: ⁊ spūaliter sil'. sic illi q̄ cū deuotiōe ⁊ fide exn̄tes in charitate ⁊ gr̃a dei recipiūt istud sacr̃m. q꞉ ex ꝑceptōe eiꝰ multa bona recipiūt i p̄nti. s. gratiā ⁊ in futuro gl'iam. Secūdo videndū est q̄ req̄runt̃ ad debitā sumptionē huiꝰ sacramēti. Et notandū ꝙ tria req̄rūt̃. s. immunitas a pctō mortali: eleuatio mētꝫ ad deum: ⁊ mūdicia corpalis. De ṗmo dictū est sup̄ i ṗmo ca. ⁊ dicet̃ etiā aliq̄d in isto. De scḋo. s. de eleuatōe mētis ad deū dic̄ sacerdos añ inceptionē canonis. Sursum corda. q̄si dicat ꝙ volēs sumere istud sacr̃m dꝫ hr̄e cor suum eleuatū ad deuꝫ. de tertio scꝫ de mūdicia corpali videmꝰ ꝙ tractātes aliqḋ sacr̃m manus suas lauāt. ⁊ iō cū i isto sacr̃o tractet̃ ille q̄ est scts̄ sc̄toꝝ req̄rit̃ in sumēte mundicia corpalis. Notandū tn̄ ꝙ imunitas a pctō mortali de nec̄itate req̄rit̃ ad sumptionē debitā istiꝰ sacr̃i. alia aūt duo req̄runt̃ ḋ mag̃ ꝯgruitate. ⁊ iō cū aliq̄ imūdicia corporalis habeat aliq̄n secū annexam culpā mortalē ⁊ hebetudinē mētꝫ. s. pollutio q̄ accidit in somnis Uidēdū est de ista pollutiōe. quō ipedit sumptionē istiꝰ sacr̃i. Sciendū est ḡ ꝙ pollutio q̄ accidit in somnis nō est pctm̄ de se. ſ p̄t eē effectus pcti mortal' vel venialis vel nulliꝰ. ſm ꝙ

cā ei⁹ ꝑt eē vel pctm̄ mortale vel veniale vł' nullū. Sup̄ h̄ g̊ sp̄ recurrēdū est ad cām vn̄ ꝓuenit ista pollutō. Pōt aūt ista pollutio ꝓuēire: vł' ex cogitatōe ꝑterita: vł' ex ebrietate: vł' ex crapula: vel ex tētatione diabolica: vł' ex īfirmitate: vel ex alleuiatiōe nature. Primis duob⁹ mōis nō ꝑt eē sine pctō mortali vł' veniali. q2 si cogitatio deliberata ⁊ cū ꝯsensu ꝑcesserit. vł' ebrietas vel crapula fuit delibata vł' ꝯsuetudiaria pctm̄ ē mortale. Et iō tal' pollutio impedit necessario sumptōez isti⁹ sacr̄i. Si āt cogitatio n̄ fuit cū ꝯsēsu ꝺlibato vł' ebrietas n̄ fuit delibata vł' ꝯsuetudiaria est pctm̄ veniale. ⁊ iō tal' pollutio n̄ īpedit de necitate sūptōez isti⁹ sacr̄i. sʒ tn̄ de cōgruitate īpedit. ⁊ potissime si fuerit ī turpi imaginatōe. ꝓpt quā vt cōit ꝺr repmit' mēs Sʒ si sit aliq̄d qꝺ ꝓpōderet sic reuerētia festiuitat. vel timeat' de scādalo n̄ ꝺʒ dimitti ꝓpt hoc ꝑceptio corpis chr̄i. Si āt ꝓueniat ex illusiōe diabolica n̄ credo ꝙ debeat dimitti: maxie si eueniat tpe magne festiuitat vł' general' cōionis. Si āt eueniat ex īfirmitate nature vel alleuiatōe nature si dimittat' ꝓpt' reuerētiam laudabile ē: nisi sit aliq̄d qꝺ reformet pctm̄. vt dictū ē sup̄. Et illꝺ decretū qꝺ ꝺt ꝙ hō p⁹ talē pollutōez ꝺʒ abstinere. xxiiij. horis ītelligēdū ē cū distinctōe supdicta. Uiso g̊ quot modis sumit' istꝺ sacr̄m. ⁊ q̄ req̄rūt' ad debitā hui⁹ sacr̄i sūptōez. vidēdū est nūc q̄ dn̄t sumere istꝺ sacr̄m Un̄ sciēdū ꝙ istud sacr̄m ꝺʒ sumi a ieiunis. vt hr̄. vij. q. j. nihil. de ꝯse. dist. v. vt ieiuni

Notādū ꝟo ꝙ duplex est ieiuniū. q̄ddā ē ieiuniū nature q̄ddā ē ieiuniū ecclie. Jeiunium nat' soluit' p susceptōem cuiuscūq3 cibi vł' pot⁹ vł' etiā medicie. Jeiuniū eccie soluitur p comestiōez cuiuscūq3 cibi sūpti ī modū cibi: vna comestiōe excepta. Qn̄ g̊ dicit' sacr̄m eucharistie ꝺʒ sumi a ieiuno ītelligit' de ieiunio nature. q2 p⁹ ꝺʒ intrare in os chr̄iani ille sctissim⁹ cib⁹ q̄3 q̄cūq3 alius cib⁹: ita ꝙ ille q̄ sumit istū cibū sacrosctm̄ nihil añ sūpserit illa die p moduʒ cibi vł' pot⁹ vł' medicine. Uerūtn̄ q2 necitas n̄ hʒ legē. ⁊ īfirmis n̄ ē īponēda lex. iō īfirmi ⁊ illi q̄ sūt ī necitate positi ⁊ ꝯstituti nō sc' obligati ad h̄: imo in q̄cūq3 hora siue de

die siue de nocte siue pᵒ pran
diũ siue aῆ pñt qñ eis fuerit
necesse istud sacr̃m sumere.
Sz q̇d si aliq̇s sacerdos vel
aliᵒ q̇ dz cõicare lauet ꝺ mãe
sibi os. ꝛ forte trãsglutit ali-
q̇d ꝺ aq̃. nũq̇d ĩpedit̃ a sũpti
one istiᵒ sacr̃i. Dico ꝙ aῆ sũ-
ptionẽ istiᵒ sacr̃i decẽs ẽ ꝙ q̇
libet corpal'r ꝛ spũal'r mũdet
se q̃ntũ põt. ꝛ iõ lauare os aῆ
sũptõez istiᵒ sacr̃i laudo ꝛ ap
probo: ita tñ ꝙ caueat̃ ne ali
q̇d de aq̃ trãsglutiat̃ scienter
Vez tñ si aliq̇d transglutiat̃
nõ ĩ mag̃ ꝛ notabili q̃ntitate
cũ saliua: ꝛ ꝑ modũ saliue nõ
credo ꝙ ĩpediat sũptõez istiᵒ
sacr̃i. Sed pono ꝙ aliq̇s de
nocte comedat anisũ vl' feni
culũ vel aliq̇d aliꝺ sũpserit. ꝛ
aliq̇d de reliq̇is remãserit ĩ-
ter dẽtes. ꝛ cũ abluit os trãs
glutit aliq̇d ꝺ h̃ qꝺ remãsit ĩ
ter dẽtes. nũq̇d ĩpedit̃ a sum-
ptõe istiᵒ sacr̃i: Dico ꝙ ñ ex q̇
sciẽter nõ fac̃ sed trãsglutit ꝑ
modũ saliue. Istꝺ ẽt sacr̃m
ñ dz sumi: nisi ab illo q̇ habz
vsũ rõis. Vñ ñ dz dari puerꝭ
aῆq̃z ꝑueniãt ad ãnos discre
tiõis. sic̃ hr̃ ĩ c. Oĩs vtriusq̃z
sexᵒ. extra ꝺ pe. ꝛ re. qꝛ aῆ istꝺ
tp̃s nesciũt discernere int̃ ci-
bũ spũalẽ ꝛ cibũ corpalem. ꝛ
sic nõ adhiberẽt debitã reue

rẽtiã tãto sacr̃o. Eadẽ etiã rõ
ne istꝺ sacr̃m nõ ẽ dãdũ amẽ
tibꝯ siue furios̃. Distiguẽduz
est tñ ꝺ istꝭ. qꝛ aut tl'es fuer̃t
furiosi a ntitate: ita ꝙ nunq̃z
habuerũt vsũ rõnis. ꝛ credo
ꝙ talibꝯ istꝺ sacr̃m ñ dz dari
qꝛ istud sacr̃m req̇rit actualẽ
deuotõz ĩ suscipiẽte. ꝛ tl'es ñ
pñt hr̃e eã. Aut tl'es aliq̇tiẽs
habuerũt vsũ rõis sz amiser̃t
ipz ꝑpt̃ aliquã cãm. ꝛ hñt ali-
q̇ lucida ĩterualla. tꝑe q̇ hñt
talia lucida int̃ualla si petãt
cũ ꝺuotõe istꝺ sacr̃m ꝛ velint
recipe reuerẽt̃ dz eis dari: ita
tñ ꝙ tẽpe furie nullo mõ det̃
eis ꝑpt̃ cãm iã dictã. Freneti
cis etiã ñ dz dari istꝺ sacr̃m.
maxie si timeat̃ ꝺ irreuerẽtia
ad sacr̃m. sic̃ ꝺ spuitõe vl' ali-
q̇ alio tl'i. Loq̇r q̇z de freneti
cꝭ ĩ q̇bꝯ ligatᵒ ẽ oino vsᵒ rõnis
Demoniacꝭ ãt si cũ reuerẽtia
ꝛ ꝺuotõe peterẽt credo ꝙ de
beret dari: dũ tñ tl'es habeãt
vsũ rõis ꝛ actualẽ deuotõem
ad sacr̃m. Et credo ꝙ tantaz
deuotiõz possent hr̃e ad sacr̃z
ꝙ ꝟtute sacr̃i istiᵒ a demonio
liberarẽt̃. Leprosis etiã ñ dz
dari istud sacr̃m. qꝺ ĩtelligo
de leprosis sic infectis ꝙ nõ
possent corpᵒ dñicũ recipe et
tractare ĩ ore suo qñ reiicerẽt
ipm. sic̃ sꝭ mlti q̇bꝯ ceciderũt

labia ꝛ dētes, ꝛ sic toti corro si vsqꝫ ad guttur. Sic scribitur ꝺ qdā mōacho cisterciē. i vita scti Ludouici qndā regis frācie: cui qñ ponebat sibi bolꝰ i ore cadebat sibi ille bolꝰ. Et tali sic leproso ñ dꝫ dari corpꝰ chꝛi. Alijs aūt leprosis bñ pt dari. Sacerdos āt leprosꝰ ñ dꝫ i pñtia ppli celebrare. sꝫ si ad ptem i secreto vellet celebrare possꝫ. Et ita itelligo illa capla. extra ꝺ clericis egro. de recto ꝛibꝫ. ꝛ tua nos Hugo ēt dt ꝙ sacerdos leprosꝰ possꝫ celebrare alijs leprosis pñtibꝫ dānatꝫ ad mortē p crimibꝫ suis: qbꝫ nisi de grā spāli ñ dat corpꝰ chꝛi. sic illi q suspēdūt vl sūmergūt vl cōburūt. vel quōlibet interficiunt. Illi āt q p crimie heresis ꝯburūt si cū deuotōe hūilitate ꝛ reuerentia petāt dꝫ dari corpꝰ chꝛi. sic hꝫ extra ꝺ her. c. sup eo. li. vj. Sꝫ nūqd exiſteti in pctō mortali dādū est corpꝰ chꝛi. Dōꝫ ꝙ pctm aut est notoriū aut occultū. Si est notoriū: puta si ē notoriꝰ vsurariꝰ vel notoriꝰ ꝯcubiarius: vel quōlibet alit notoriꝰ pctōr nisi ꝺsistat: ac ꝭm statuta ecclie ꝯdigne peniteat. ñ ē dādū sibi corpꝰ chꝛi qntūcūqꝫ petat: imo est sibi dicendū Amice ñ ē bonū sumere panē filiorꝫ ꝛ mittere cāibꝫ. Si āt ē pctm occltū. aut iste corpꝰ chꝛi tpe q tenet cōicare petit: puta tpe gñalis cōionis vl qꝛ ē ifirmꝰ. ꝛ sic de alijs casibꝫ i qbꝫ tenet qlibꝫ cōicare. aut petit alio tempe. si petat alio tpe qntūcūqꝫ petat i publico ñ tenet sacerdos ipꝫ dare sibi: sꝫ dicere sibi. Amice ñ est tps mō cōicādi. ꝛ iō ñ debeo tibi dare corpꝰ chꝛi mō. sꝫ expecta tps statutū. Si āt petat tpe q tenet cōicare. tūc aut iste petit corpꝰ chꝛi in publico aut i secreto. si petat in secreto ñ ē sibi dādū: imo est monēdꝰ ne petat in publico. Sꝫ si talis sit ptinax i malicia sua ꝛ petat i pblico sibi dari corpꝰ chꝛi. sacerdos dꝫ ipꝫ sibi dare. qꝛ ñ dꝫ eū pdere. nec aliqs dꝫ puari iure suo qusqꝫ sit declaratū ipꝫ amisisse ius illō. Et iō cū qlibꝫ prochiāꝰ hēat ius petēdi corpꝰ chꝛi a suo curato. ꝛ curatꝰ sit obligatꝰ ad dādū isto tpe corpus chꝛi prochiāis suis. ꝛ nullꝰ fidelis puet isto iure: nisi p pcm mortale ꝯmissū publice. Et iō qntūcūqꝫ sciat sacerdos sb ditū suū eē i pctō mortali: nisi pctm sit notoriū nō dꝫ sibi ꝺnegare corpꝰ chꝛi: si tpe sta

tuto et in publico petat ipm sibi dari. Et ita legitur fecisse b. Bern. qui cum quadam die cõicaret monachos suos, quidam quem b. Ber. sciebat esse in pctõ mortali inter alios accessit ad eum, et b. Ber. dedit sibi corpus christi dicens summissa voce, iudicet dñs inter me et te, quasi vellet dicere, dñs scit quod tu indigne accedis et non possum tibi negare, et ideo ipse iudicet inter me et te, et statim ille miser accepto corpore christi cecidit mortuus in terra, et ideo quilibet caueat sibi ne indigne accedat, non enim noceret sacerdoti sed sibi ipsi, et sacerdotes bene facerent si istud exemplum et similia suis subditis frequenter nunciarent. Sed nunquid suspectus in crimine debet dari istud sacramentum si requirat. Dico quod triplex est suspicio, quia quedam est violenta: quedam probabilis: quedam leuis. Suspicio violenta est contra quam non admittitur probatio, sicut si aliquis inuenitur cum aliqua muliere corrupta in lecto solus cum sola: nudus cum nuda: loco et tempore ad hoc aptis: nec etate: nec parentela: nec aliquo alio obstantibus esset violenta suspicio vel presumptio quod cognouisset eam: ita quod non admitteretur probatio in contrarium. Probabilis suspicio est illa que oritur ex aliquibus signis et coniecturis probabilibus, sicut si aliquis inueniretur frequenter cum aliqua loquens in loco suspecto esset probabilis suspicio quod aliquid malum ageret. Leuis suspicio est que oritur ex fatua et inordinata suspicione alicuius. Et ista dicitur leuis, i. fatua suspicio. Sicut si viderem aliquem bonum virum et aliquam bonam iuuenculam salutantes sed sibi arridentes non in loco nec tempore suspectis fatuum esset me presumere quod male ageret. Et de tali dicit Salomon Qui cito credit leuis est corde. Nunc ergo queritur vtrum suspectus de aliquo crimine debeat corpus christi dari. Dico quod si de aliquo habeatur suspicio violenta de aliquo crimine notorio quod illi debet denegari corpus christi, verbi gratia, de aliquo habetur suspicio violenta quod sit notorie hereticus vel vsurarius vel concubinarius, et sic de aliis. Dico quod antequam detur sibi corpus christi debet se purgare de huiusmodi crimine, extra de pur. ca. c. ij. Si autem habeatur de eo solum suspicio probabilis non debet sibi denegari corpus christi quousque esset probatum contra eum, licet notorie haberetur talis suspicio contra eum: tamen esset monendus quod purgaret se antequam accederet ad cõicandum, et si consentiret bene faceret. Si autem perseueranter instaret et negaret crimen de quo probabiliter presumeretur contra eum, non credo quod antequam probatum esset priuandus iure quod habet in petendo et accipiendo corpus christi: presertim cum

res sua agat, z si idigne acci
piat nocet ei z n alij. Tn cre
do q sacerdos ad terrore pt si
bi dicere z dz aliq vba cmia
toria dicedo. si digne accepis
pficiat tibi ad salute corpis z
aie: si idigne iudicet dns int
te z me. Si at psuptio leuis
heat c alique d qcuqz crimi
ne ppt tale suspicioez cu sit le
uis z fatua: in nullo dz agi c
eu i speali In gnali tn eet bo
nu q sacerdos dicerz aliq v
ba cominatoria ondendo q
null dz psumi ee mal nisi co
stet p certo. i c. d psup. qz mlt
ti mlta loqunt. Et q qlibet
dz se purgare q ad deu z q ad
pplm anteqz accedat ad isto
sacrm. Sz nuqd excoicatz
dz dari isto sacrm. Dico q n
qdiu em sut excoicati diuisi
sut a pceptoe sacroz z a coio
ne fideliu. Sz qd si aliqs ex
coicatus sit i piculo mortz et
petat sibi dari corp chri. qd
dz fieri. Dico q aut iste e ex
coicat a canone siue a iure
aut a iudice Si est excoicat
a canone siue a iure sacerdos
dz euz absoluere si ipe petat
huilr absolutoez. qz in piclo
mortis simplex sacerdos pt
eu absoluere a qcuqz snia ex
coicatois lata a canone. Eti
am si absolutio eet sedi apli
ce reseruata. vt hri c. pastoral.
de offi. ordi. Tn i qcuqz casu
absoluat dz absolui sub hac
forma. q si dns sibi det z p
stet vita statim qcito poterit
vadat ad illu q pt eu absolue
re mandatu illi sup illo p qbo
excoicat fuerit huilit susce
ptur. Si n fac stati relabit
i eade excoicatois sniam ipo
iure. vt hr extra de sen. ex. c.
eos. q. li. vj. Si at est excoi
catus a iudice. aut est excoi
cat p ctumacia tm: aut p ali
q delicto siue debito. aut p
aliq alio tali casu z quocuqz
sit dz absolui si petat huilit
absolutoem. Ita tn q pmo
det pignora vl cautioez ido
nea q parebit. i. obediet ma
datis eccle z satisfaciet pas
sis iuria. Et si neqt dare pi
gnora vl cautioez iuret q sa
tisfaciet qcito potit. Sed
qd si aliqs exns i pcto mor
tali vl excoicat exns i piclo
mortz: mittat p sacerdote vt
cfessioem ei audiat z eu ab
soluat. z det sibi corp chri. z
anqz sacerdos accedat ad eu
amittat loqla. nuqd dz sibi
dari corp chri. Dico q si itel
ligat aliqd monend e si n pt
loq q ondat aliq sig ctritois
sic q iunctas man eleuet ad
deu z pcutiat pect suu. z per

aliq̃ alia signa on̄dat se pete
re absolutionē a pctīs ꝛ snīa
excōicatōis. ꝛ ꝑentes eius ꝛ
amici dn̄t loco ei⁹ ꝛ vice ꝓ-
mittere ꝛ fide iubere l' pigno-
ra dare si possint ꝙ si dn̄s ꝓ
stet sibi vitā pn̄tabit se ꝯspe-
ctui ei⁹ q̄ eū absoluere ṗt mā-
datū illi⁹ sup̱ h̄ hn̄ilr receptu
rus. ꝛ sic dꝫ euꝫ absoluere ꝛ
cōicare. Si āt nihil itelligat
si cōstet ꝛ ꝓbari possit ꝙ sig̃
ꝯtritōis ꝛ pn̄ie ꝓcesserint dꝫ
absolui ꝛ cōicari: receptꝫ tn̄
ꝓus cautiōib⁹ vel pignorib⁹
vl' iuramēto a ꝑentib⁹ ꝛ ami-
cis ꝑ modū q̄ dict⁹ est sup̄.

Notādū aūt ꝙ sacerdos qn̄
cōicat ppl'm suū dꝫ eū mone
re de aliq̄b⁹. Prīo ꝙ nō acce
dat ad istō sacr̄m cū ꝯscia ali
cui⁹ pctī mortal'. Scd̄o ꝙ re
mittat odiū ꝛ rācorē cuicūq̧
Tertio ꝙ null⁹ excōicat⁹ ac
cedat: nec nisi ieiun⁹ nisi in ca
su necītatꝫ. Quarto ꝙ ante
cōionē ꝛ post abstineāt se ab
vxorib⁹ suis ad min⁹ ꝑ tres di
es. ꝺ ꝯse. di. ij. Ois hō. xxiij.
q. iiij. sciatis. Quinto ꝙ post
sumptōeꝫ corpis chr̄i nō spu
at i loco imūdo: vl' i loco vbi
possit sputū calcari pedib⁹. ꝛ
h̄ an̄ comestionem post rece
ptionē corpis chr̄i fiendam
Sexto ꝙ sibi q̄ntū potuerit
abstineant a vomitu ꝛ a nau
sea. Notādū etiā ꝙ post sum
ptiōeꝫ corpis chr̄i dꝫ sumi ꝺ
vino aliq̄ntuluꝫ ne aliq̄d de
isto sacro in ore remaneat et
spuēdo emittat. Vn̄ in aliq̄-
bus ecclesijs est laudabil' cō
suetudo ꝙ in die pasce p⁹ cōi
onē sumit̄ de vino ꝛ pane.

De ritu q̄ debet dici missa Capl'm. X.

Omnia honeste ꝛ ꝺm
ordinē fiāt in vobis.
Uerba sūt apl'i infor
mātis ꝛ instruētꝫ nos quō or
dinate ꝛ honeste oīa opa nr̄a
maxīe illa q̄ ad cultū dei ptī-
nēt faciam⁹ iter q̄ ꝓncipal'r ē
missa. Si g̃ i alijs nr̄is ope-
rib⁹ honeste ꝛ ordinate nos
dēm⁹ hr̄e: ml'to magꝫ i missa
dicēda. Dōm est g̃ nūc de ri-
tu misse. i. de mō q̄ debꝫ dici
missa. Sciendum g̃ ꝙ sacer
dos armis spūalib⁹ armat⁹.
id est sacrꝫ vestib⁹ de q̄b⁹ sup̄
dictū est indut⁹: dꝫ accedere
ad altare. Et qꝛ vt dt̄ Salo-
mon. Justus in ꝓncipio ser-
monis accusator est sui. ꝓmo
sacerdos dꝫ accusare seipm̄ i
ꝯfessiōe: faciendo. s. ꝯfessionē
generalē q̄ valet ad remissio-
nē pctōꝝ venialiū ꝛ etiā mor
taliū oblitoꝝ. Sꝫ de morta-
lib⁹ de q̄b⁹ recordat̄ dꝫ an̄q̧

induat se vl' ipe accedat ad altare sacraliter cōfiteri, ꝛ facta ꝯfessiōe ꝑcedat ad missā. Notādū āt q̄re istud sacr̄m vocat̄ missa, ꝯm Aug. dr̄ missa, qr dum istud sacr̄m ꝯficit̄ mittit̄ celest; missus. Et ꝯm qd̄ exponit Innoc. Iste celestis missus ē magni ꝯsilij angelus, ꝛ mittit̄ iste ad ꝯsecrādū. Vñ iste est sacerdos sui sibil' q̄ ꝑncipal'r ꝯsecrat ꝛ cōficit h̄ sacr̄m vbicūq; ꝯficiat̄ vñ ipe est sacerdos ꝛ sacrificiū, vt dt̄ idē Aug. Aliā rōnē assigt̄ Hugo dicēs, ꝙ ipa hostia p̄t vocari missa, quia trāsmissa ē ꝑmo a pr̄e vt eēt nobiscū, postea a nob pr̄i vt ꝓ nob intercedat. Sciēdū ē aūt ꝙ missa in trib; liguis celebrat̄, s. hebraica: greca: ꝛ latina. Nā All'a, amē, Osāna Sabaoth sumūt̄ de hebraica, Kyrie eleysō Xp̄e eleysō sumūt̄ de greca. Reliq̄ oīa sumūt̄ de latīa. Dr̄ āt missa in ist; trib; liguis, qr titul' chr̄i ī cruce pēdēt; sc̄ptus fuit hebraice, grece: ꝛ latīe. Diuidit̄ ḡ missa ī q̄ttuor ptes, s. ī obsecratōes: orōes: postulatōes ꝛ gr̄apactōes. Pr̄ia ps ptiet ad ppl'i instructionē, sc̄da ad matie ꝯsecratōz. t̄tia ad materie ꝯsecrate sūptionē, q̄rta ad gr̄apactōez. Pr̄ia ps ptē dicta ꝑncipio vsq; ad offertoriū. Sc̄da ps ab offertorio vsq; ad finē orōis dñice, i. vsq; ad finē de pr̄ nr̄. Tertia ps vsq; ad cōionez. Quarta vo ps ptēdit̄ vsq; ad finē. Pr̄ia ps ꝯtiet decē ptes Nā ꝑmo dr̄ ītroit', ꝛ dr̄ ītroit' qr tunc sacerdos mīstratur' dz ad altare ītrare. Et ē sciēdū ꝙ āti q̄t' loco introit' dicebat̄ tot' vn' psalm', ꝛ cātabat̄ a clero circa gd' altar;, ꝛ iō vocat̄ gr̄duale. Sz b. Hier. q̄ ex mādato dñi Damasi pape eccl'iasticū officium ꝓ maiori pte īstituit p̄ter cātū ordiauit diuersos ītroit' ꝯm diuersitatē diez ac festoꝝ, ꝛ de illo psalmo q̄ antiq̄tus dicebat̄ ꝛ cātabat̄ loco ītroit' accepit vnū vsuz. Et est sciēdū ꝙ ī singul' simplicib; dieb; ītroit' bis cātat̄, ad designādū ꝙ ī chr̄o sūt due nature, s. hūana ꝛ diuia. In solēnib; dr̄ ter ad designādū tria tp̄a, s. tp̄s qd̄ fuit añ legē: tp̄s sub lege: ꝛ tp̄us gr̄e Vñ duab; ꝑmis vicib; dicit̄ sūmissa voce, qr ī ꝑmis duobus tpib; ñ apte n̄c clare loq̄bāt̄ hoīes d̄ chr̄o. t̄tia āt vice dr̄ alte, qr ī t̄tio tpe ī oēm t̄rā exiuit son' eoꝝ, s. apl'oꝝ ꝛ euāgelistaꝝ. Pⁱ itroitū seq̄t̄ Ky-

rie eleyső xp̄e eleyső kyrie ele yső. idē ē qđ dn̄e miſerere. xp̄e eleyső ꝟo id ē qđ xp̄e miſerere ⁊ dr̄ ter ꝓpt̄ pr̄e ⁊ filiū ⁊ ſpm̄ ſctm̄. Et dr̄ nouies ꝓpt̄ nouē ordies āgeloꝝ qb⁹ ꝟtute miſ ſe aſſociari petim⁹. In dieb⁹ ſolēnib⁹ p⁹ Kyrie eleyső cāta tur hymn⁹ āgelic⁹. ſ. gl'ia i ex celſ deo. quē hymnū āgeli i ntītate chr̄i decātauerūt vſqꝫ ibi. bone volūtatꝭ. Reliq̄ oīa ſcꝫ laudam⁹ te. ⁊c̄. b. Hilari⁹ ep̄s pictauieñ appoſuit. ⁊ ad miſſā cātari īſtituit. ⁊ dꝫ cāta ri iſte hymn⁹ in feſtis apl'oꝝ martyꝝ ⁊ ꝯfeſſoꝝ. ī qꝝ hono re dedicata eſt eccl'ia. Et i fe ſtiuitatib⁹ Marie. Sꝫ qn̄ i dieb⁹ ꝓfeſtꝭ cātat̄ miſſa d btā ꝟgie Maria vl' de ſpūſctō: vl' de q̄cūqꝫ alio ſctō. nō dꝫ i ca hymn⁹ āgelicus vel ſymbolū decātari: lꝫ i miſſa ꝓꝓa decā tet̄ pfatio. Et rō ē vt dr̄ extra de cele. miſ. c. ꝯſiliū. vt int̄ cō mēoratōēꝫ ⁊ ſolēnitatē dn̄a oñdat̄. In ſabbato āt qn̄ cā tat̄ de btā ꝟgine Maria cre do q dꝫ dici gl'ia i excelſ deo q̄ illa dies eſt ſpēalr̄ dedica ta btē marie ꝟgini. ꝓpt̄ multa q̄ nō optet hic dicere. Dicto hymno āgelico ſacerdos cō uerſus ad ppl'm ſalutat illū dicēdo. dn̄s vobiſcū: q̄ ſalu tatio fuit ſumpta de veteri te ſtamēto. ſ. de libro Ruth. qn̄ dixit Booz meſſorib⁹ ſuis. dn̄s vobiſcū. Sciēdū āt q ep̄s loco dn̄s vobiſcū dicit. Pax vob. Et rō eſt. q̄ ep̄us repn̄tat pſonā chr̄i. q̄ qn̄ ſalu tabat diſcipl'os ſuos dicebat pax vob. Et eſt ſciēdū q q̄ uis ī eccl'ia nō ſit niſi vn⁹: ſp tn̄ dꝫ dicere ſacerdos. dn̄s vobiſcū. q̄ loq̄t̄ toti eccl'ie. ⁊ ei rn̄det̄. Et cū ſpū tuo Que rn̄ſio fuit ſumpta ab apl'o in epl'a. ij. ad Tim. iiij. Poſt ſa lutatōēꝫ ⁊ rn̄ſionē ſubiūgit ſa cerdoſ. Orem⁹. loq̄ns q̄ ſyn dic⁹ in pſona toti⁹ ppl'i. Et di cto orem⁹ dic̄ orōem. Et iſta orō dr̄ collecta. q̄ olim ep̄s ſiue ſacerdos oīm ppl'o colle cto dicebat eā ſup ppl'm. Or ꝟo tpib⁹ nr̄is nos n̄ poſſum⁹ ita ppl'm colligere dicimus orōem q̄ antiq̄ generali vo cabulo retēto vocabat̄ colle cta. Et ſciēdū q iſte orōnes dn̄t dici ſub certo nūero: ita q dicat̄ vna vel tres vl' q̄nqꝫ vl' ſeptē. Qn̄ dr̄ vna ſcat vni tatē eēntie q̄ i trib⁹ pſonis ē. Qn̄ dicūt̄ tres ſcāt trinitatē pſonaꝝ. Nam pma ſcat pſo nā pr̄is. ſcda pſonā filij. tertia ſcat pſonā ſpūſſci. Vl' dicūt̄ tres. q̄ chr̄s ī ſua paſſiōe c⁹

istō sacr̄m ē mēoriale ter legitur orasse. Pr̄o qn̄ orauit vt trāsiret ab eo hora sue passionis. Scd̄o qn̄ dixit. Pr̄ ig sce illis qr nesciūt q̄d faciūt. Tertio qn̄ dixit. In man⁹ tuas cōmēdo spm̄ meū. Qn̄ dicūt q̄nq3 p̄cāt memoriā q̄nq3 vulnerꝝ chr̄i. Qn̄ dicūt septē p̄cāt q̄ sacerdos si digne dicat missam exaudit p̄ om̄ib9 septē petitōib9 q̄ in orōe dn̄ica ꝯtinent. Vl' ad desigñdū q̄ petit septē dona spūssc̄ti sibi τ aliis p̄ q̄b9 dic̄ missā ꝟtute misse ifundi. τ vt dic̄ mgr̄ Joānes beleth n̄ dn̄t dici vltra septē Et ē sciēdū q̄ qn̄ dr̄ missa p̄ viuis nō d3 dici aliq̄ collecta p̄ defunct. τ etiā qn̄ dr̄ missa p̄ defūct nō d3 dici orō p̄ viuis: nisi illa cōis. Omnipotēs sempit'ne de⁹ q̄ viuorꝝ τ mortuorꝝ τc̄. Si āt i missa p̄ viuis aliq̄ cāu dicat collecta p̄ mortuis. n̄ d3 vltia dici s3 penultia. qr finis d3 rn̄dere p̄ncipio. Et dict collectis rn̄det amē ad ꝯfirmatiōem. Collectis finit dr̄ epl'a. τ dr̄ ad ppl'i informatōem. Et dr̄ epl'a ab epy qd ē sup. τ stolon qd ē missio q̄si supmissa. qr epl'e fuer̄t supmisse euāgelio Et nota q̄ nullus d3 dicere epl'am nisi fuerit subdiacon⁹ Vn̄ meli⁹ est q̄ sacerdos dicat eā q̄3 puer q̄ iuuat eū3 ād missa3. Post epl'am dr̄ rn̄soriū. qd sic noiat. qr ꝟsui suo vel epl'e rn̄dere d3. Vers⁹ ꝟo dr̄ a vertēdo. qr illi q̄ dicunt ipm dn̄t se vertere ad orientē. Postea dr̄ all'a cū ꝟsu suo qd est cāticū leticie. Vn̄ tp̄e ieiuniorꝝ qd est tp̄s luct⁹ nō d3 dici all'a. nec eadē rōne in missa p̄ mortuis. In magnis solennitatib9 dr̄ post all'a seq̄ntia. i. p̄sa q̄ etiā est cāticu3 leticie. Et sic p̄cāt ista duo leticiā gl'ie p̄adisi ad quā ꝟtute misse deuenire speram⁹. P⁹ h̄ imediate legit euāgeliū. et in p̄ncipio ille q̄ legit illō salutat ppl'm vt reddat eū attentū ad audiendū euāgeliū Dicit aūt euāgeliū ab eu qd est bonū. τ angel⁹ qd est nūcius. q̄si bon⁹ nūci⁹. qr i euāgelio nunciat chr̄s q̄ est magni ꝯsilii āgel⁹. Vl' qr i eo nūciātur oia q̄ ptinēt ad salutē nostrā. Et nota q̄ qn̄ euāgelium sumit de p̄ncipio d3 dici initiū sc̄i euāgelii. sic i euāgelio Mat. Liber gn̄atōis. τ i euāgelio Lu. Fuit i dieb9 herodis reg. τ in euāg. Jo. In p̄ncipio erat ꝟbū. Cū āt euāgeliū nō sumit de p̄ncipio d3 dici seq̄ntia sancti euangelii

ꝛ est sensꝰ ꝟba seq̄ntia sꝫ ꝟba scti euāgelij. Notādū est ꝙ dicto titl'o euāgelij dꝫ rn̄deri Gl'ia tibi dn̄e. qꝛ i euāgelio agit̄ ꝺ gl'ia dīꝛ nr̄a. q̄l'r s. chꝛs vicit diabolū ꝛ nos redemit ꝛ victoꝛ ad gl'iaꝫ pr̄is ascendit. Et iō auditores euāgelij letātes ad laudē sui saluatoris siue redēptoꝛ exclamant dicētes gl'ia tibi dn̄e. q̄si dicāt. Dn̄e gl'ia tua q̄ in euāgelio p̄dicat̄ nobiscū sine fine ꝑmaneat ꝛ sp̄ crescat. Notādū etiā ꝙ qn̄ legit̄ euangeliū duo cerei dn̄t accēdi: i signū ꝙ dn̄s misit discipl'os suos binos ꝛ binos an̄ faciē suaꝫ p̄dicare euāgeliū illud. Ergo notādū est ꝙ qn̄ īchoat̄ euāgeliū tā clerꝰ q̄ꝫ ppl'us: tā ꝓferēs q̄ꝫ audiēs dn̄t se munire signo cruc̄ꝫ i frōte: i oꝛe ꝛ i pectoꝛe. In frōte qꝛ frōs est locus ꝟecūdie. Vn̄ hoīes inuecūdos effrōtes. i. sine frōte dicimꝰ. Per h̄ ḡ ꝙ frōti signū cruc̄ꝫ iponimꝰ ꝑcamꝰ ꝙ n̄ erubescāꝰ credere i chr̄m crucifixū. ꝛ eū veꝝ deū ꝛ hoīem ꝯfiteri. In h̄ āt ꝙ os ꝛ pectꝰ signāmꝰ oñdimꝰ nos audacter ꝛ simpl'r ꝯfiteri oꝛe. ꝛ fidelit̄ ꝛ firmit̄ credere coꝛde chr̄m crucifixū. cꝰ liber legit̄ deū ꝛ dn̄ꝫ nr̄m eē. Sacerdos itaq̄ꝫ vel diaconꝰ euāgeliū lecturꝰ se signat i frōte: in oꝛe: ꝛ i pectoꝛe. q̄si dicat nō erubesco euāgeliū ip̄m oꝛe p̄dico ꝛ coꝛde credo. Libꝝ etiā signat ac si dicat hic est liber crucifixi Dū aūt euāgeliū legit̄ cuncti deponūt velamia capitū ꝓpt̄ duo. Pⁱo ad oñdēdū ꝙ euāgelica doctrīa oīa velamina legꝫ ātiq̄ remouit. Scd̄o ad oñdēdū ꝙ oēs q̄nq̄ꝫ sensus dn̄t eē apti ad audiēdū euangeliū. Et sciendū ꝙ ille q̄ dic̄ euāgeliū dꝫ hr̄e faciē ad aq̄lonē: in signū ꝙ in ꝟtute scti euāgelij debemꝰ nos munire ꝯ īsidias diaboli q̄ veniunt ab aq̄lone. Vt em̄ dic̄ Hieremias. Ab aq̄lone pandet̄ oē malū. Finito euāgelio q̄libꝫ dꝫ se munire cruc̄ꝫ signaculo ꝯtra diabolū ne rapiat euāgeliū siue ꝑmonē euangelij de oꝛe seu ꝺ coꝛde eiꝰ. Pꝰ euāgeliū imediate seq̄t̄ symbolū. s. credo i vnū deū. qd̄ n̄ dꝫ dici nisi i dieb' solēnib': n̄ tn̄ i oīb': sꝫ solū i illis de q̄b' mētio fit i symbolo. Vn̄ dꝫ dici i oīb' dieb' dn̄ic̄ꝫ. ꝛ in festo scte t̄nitatꝫ: i ntītate dn̄i: i circūcisiōe dn̄i: i ephia: in festo pasce: i ascēsiōe: i festo p̄ete. in festo oīm sctōꝝ: i trāsfiguratōe dn̄i: i festꝫ btē marie

ꝟgi.ĩ festo oĩm aplˀoꝝ ꝛ sctē
cruc. In alijs ãt festiuitati.
ñ dꝫ dici. Dicto symbolo seq̃
tur offertoꝛiũ.qđ dꝛ ab offe
rēdo.qꝛ tũc offerimꝰ ea q̄ sũt
ncaria ad missã.s.panē:vinũ
ꝛ aq̄m.ꝛ sacerdos offert ista
duo dicēs. Suscipe sctã tri
nitas ꝛc̄. Et fac̄ signũ crucis
suꝑ panē ꝛ vinũ ꝛ ad h̄ vt đs
ea scificet.ꝛ nota ꝙ sacerdos
bñdic̄ aq̄m ꝛ ñ vinũ.qꝛ aq̄ ꝑt
pplˀꝫ q̇ ĩdiget bñdictõe đi.vi
nũ ãt ꝑcat chꝛꝫ q̇ ē suꝑ oĩa bñ
dictꝰ. Et ĩ h̄ termĩaꝝ ꝑma ꝑs
misse q̄ ē ad pplˀĩ ĩstructõeꝫ ꝛ
ꝑꝑatõꝫ ad tãtũ sacr̄ꝫ. Seq̇ꝝ
scđa ꝑs q̄ ē đ mat̄ia ꝯsecrati
onis. Et ista hꝫ q̄ttuoꝛ ꝑtes
Pria ꝑs dꝛ secreta.scđa ꝑs ꝑ̄
fatio.t̄tia ꝑs canõ. q̄rta dñi
ca oꝛõ. Recepta oblatõne sa
cerdos lauat sibi manꝰ ꝛ re-
diēs ad altare ĩcliãt se ꝑfũde
dicēs. In spũ hũilitat.ad đ
notãdũ ꝙ ꝑ mũdiciã ꝛ ĩnocē
tiã vite ꝛ hũilitatē ꝛ ꝯtritõeꝫ
cordˀ efficiꝝ q̇s dignꝰ mĩster
huiꝰ sacr̄i. ꝛ erigēs se ꝟtit ad
pplˀm dicēs. Oꝛate ꝑ me frēs
ꝛc̄. Et iđ illi q̇ audiũt dñt o-
rare ꝑ eo dicēdo illũ psalmũ
Exaudiat te dñs ĩ die t̄bula
tõis ꝛc̄. vlˀ dicēdo. Dñs sit ĩ
corde tuo ꝛ ĩ oꝛe tuo vt susci
piat sacrificiũ de oꝛe tuo de
mãibꝫ tuis ꝑ tua ꝛ nr̄a oĩũq꜄
salute. Et laici se dñt ĩcliare
silˀr ꝛ dicere illđ qđ sciũt.tũc
sacerdos đt sub silētio secre
tas. Et ē sciēdũ ꝙ totidē se
crete ꝛ in eodē oꝛdĩe de eisdē
dñt dici q̇t collecte ꝑ̄cesser̄t
añ ĩ exoꝛdio misse añ eplˀam
nec plˀes nec pauciores.ꝛ dꝛ
secreta.qꝛ secrete ꝑnũciaꝝ cũ
tñ olĩ alta voce diceret̄ vñ ab
oĩbꝫ laicˀ sciebaꝝ. Scđm ãt
qđ narrat magr̄ Joãnes be-
leth ĩ sũma sua.ꝯtigit selˀ ĩ q̄
dã die ꝙ q̇dam pastores suꝑ
q̄ndã lapidē ponerēt panē ꝛ
dicerēt secretã ꝛ alia ꝟba ca-
nonis suꝑ panē: q̇ ad ꝟboꝝ
eoꝝ ꝑlatõeꝫ ē ĩ carnē ꝯuersꝰ
ĩ q̊s diuĩtꝰ fctã fuit acerrima
vĩdicta. Nã oēs ictu fulmĩs
mortui sũt. Et iđ statutũ fuit
vt đcet̄o iste secrete sb̄ silētio
dicerēꝝ: ita ꝙ nesciãꝝ a laicˀ
Scđa rõ ē ne vilescat sic̄ fac̄
scꝑ̄ta obscure tradita ē ne vi
lescat. Pꝰ ea sacerdos đt alta
voce. ꝑ oĩa sclˀa sclˀoꝝ. ꝛ rñso
amē.sacerdos ñ ꝟtens se ad
pplˀꝫ salutat ipꝫ dicēdo. dñs
vobiscũ. De q̄ salutatõe ꝛ eꝰ
rñsiõe dictũ ē s. Et qꝛ ĩ illo
sacr̄o req̇riꝝ mag̃ eleuatõ mē
tˀ ad deũ.iđ đt sacerdos.sur
sũ corda.q.d.hēte corda sur
sũ eleuata ad deũ. iuxta illđ

apl'i. Que sursuz sꝫ q̃rite. Et
ꝓpl's q̃i obediẽs siue ꝯsẽtiẽs
dic̃ hẽm⁹ ad dñz corda eleua
ta. Et q꞉ ꝓ oibꝫ q̃ de⁹ nob̃ cõ
tulit gr̃as ei ĩpẽdere ꝺbẽ⁹. sb̃
iũgit sacerdos Gr̃as agam⁹
dño ꝺo nr̃o. ⁊ ppl's rñdet q̃si
ꝯsẽtiẽs. dignũ ⁊ iustũ ẽ. P⁹ea
seq̇r̃ p̃fatio. Et ꝺ꞉ p̃fatõ q̃si p̃
locutõ. i. ad mysteriũ p̃ꝑatio
ita ꝙ ĩ p̃fatõe noĩant̃ aliq̇ or-
dies ãgeloꝝ. q꞉ ĩ missa ãgelos
p̃ñtes eẽ credim⁹ ⁊ assistere
sacerdoti. Dicta p̃fatõe sub-
iũgit̃ cant⁹ ãgeloꝝ. s. Sctũs
sctũs sctũs dñs de⁹ sabaoth
id ẽ exercituũ. etiã osanna. i.
obsecro salua. Et ꝺ꞉ ter scũs
ad denotãdũ t̃nitatẽ ꝑsonaꝝ
q꞉ ꝺ꞉ p̃mo sctũs ꝓ ꝑsõa pr̃is
scꝺo ꝓ ꝑsona filij. t̃tio ꝓ ꝑso
na spũssctĩ. Et ꝺ꞉ dñs de⁹ in
singl'ari ad oñdẽdũ ꝙ vna ẽ
cẽntia ĩ tribꝫ ꝑsõis. Et sumit̃
istꝺ ꝺ Esaia Esa. vj. Esaias
ei ꝺt se vidisse seraphĩ clamã
tia sctũs scũs scũs ⁊c̃. vñ nos
cãtica ãgeloꝝ decãtã⁹. q꞉ ꝑ h̃
sacrificiũ hoĩes assũi ad ãge
loꝝ ordies ñ dubitã⁹. ⁊ iõ cũ
eis ĩ excels̃ saluari clamam⁹.
P⁹h̃ ꝺ꞉ ali⁹ v̾s⁹. s. Bñdict⁹ ⁊c̃
q̇ v̾s⁹ sumit̃ ex euã. Mat. xxj.
⁊ iõ dũ cãtat̃ debꝫ fieri signũ
crucꝫ. ĩ signũ ꝙ sumit̃ ꝺ euã
gelio qꝺ ẽ liber crucifixi. ⁊ iõ
ĩ isto v̾su ꝯfitemur chr̃m ve

nisse ĩ mꝺz ⁊ ab eo saluari ro
gam⁹. Postea seq̇r̃ canõ. ⁊ ici
pit ibi. Te igit̃ ⁊c̃. ⁊ durat vs
q꞉ pax dñi. Et ꝺ꞉ canõ qꝺ ẽ
nomẽ grecũ. ⁊ vult dicere in
latio regl'a. Et iõ ꝺ꞉ canõ. i.
regl'a. q꞉ ꝑ hmõi v̾ba fit r̃gl'a
rit̃ h⁹ sacr̃i ꝯsecratõ. l' q꞉ cele
brãs regl'arit̃ dz ĩ oibꝫ se hr̃e
Et totũ q̇cq̇d ꝯtinet̃ ĩ isto ca
none excepto. Pater noster
dicitur sub silentio. Et hui⁹
causa triplex est. Prima. q꞉
deus ñ attẽdit clamorẽ oris
sꝫ cordis. Vñ dicit Ber. Nõ
vox sꝫ votũ: ñ cordula musi-
ca vocũ. Nõ clamor sꝫ amor
sõat ĩ aure ꝺi. Scꝺa cã ẽ ne
mĩster q̇ cũ sũma r̃uerẽtia ac
deuotõe ac mẽtꝫ recollectõe
dz hr̃e ⁊ ꝓferre oĩa v̾ba cano
nis lõgo clamore fatigat⁹ im
pediat̃ vl' deficiat a sua deuo
tiõe. Tertia cã ẽ ne ꝑ q̇tidia-
nũ ⁊ freq̃ntẽ vsũ v̾ba vilescãt
⁊ ĩ locꝫ nõ ꝯpetẽtibꝫ dicãt̃. ⁊
sic fiãt ĩ ruinã. vt sup̃ ꝺ pasto-
ribꝫ dixi. In q̇dã em̃ decreto
ꝓhibet̃ sub anathẽate vt nul
lus nisi sacrꝫ vestibꝫ ĩdut⁹. ⁊ ĩ
libro ⁊ sup altare ꝯsecratũ ꝓ
ferat v̾ba canõis. ⁊ iõ q꞉ vir
pollut⁹ labijs ego suz. ⁊ ista
sacratissima v̾ba sꝫ ita arca-
na ꝙ nõ licꝫ ea hoĩ pctõri lo
q̇. iꝺo de ipis taceo. Hoc ãt
dico ꝙ nulli ꝓpria auc̃te nisi

dño pape licz aliquid de eis subtrahere vl' addere. Notãdũ ꝟo ꝙ canon signant' i⸗cipit ꝑ istã lrãm. T. q̃ antiq⸗tus fiebat ꝑ modũ crucꝫ: qm̃ sacrificiũ qđ fit virtute istoꝝ ꝟboꝝ est memoratiuũ dñice passiõis. Vñ chũs q̃ istituit h' sacr'm dixit. h' facite i meã cõmemoratõez. Lu. xxij. Et qm̃ ista verba efficaciã hñt a passiõe chũi. Vñ ꝓpt' h' imago crucifixi dꝫ ibi depigi. In istis etiã sacratissimis ꝟbis fit orõ gñalis ꝓ eccl'ia catholica. ꝛ ꝓ papa q̃ est caput ecclesie. ꝛ ꝓ epõ. Et credo ꝙ dꝫ intelligi ꝓ epõ i cui⁹ diocesi dr̃ missa. ꝛ ꝓ epõ etiã q̃ ordinauit celebrantẽ. Orat' etiã ꝓ rege q̃ est dñs tꝑalis. Orat' ẽt ꝓ oĩbꝫ orthodoxis. i. chr̃ianis catholice et ap'lice fidei cultoribꝫ. q̃ ꝟba exponent' in tertia ꝑte hui⁹ opis qñ aget' de credo i deũ. Vñ ꝑ ista ꝟba excludũt' scismatici: heretici: iudei: saraceni: pagani. excõicati. Et sic nota hic nõ orari ꝓ excõicatꝫ. Post h' fit orõ spẽal' ꝓ illis siue alijs q̃bus obligat⁹ ẽ sacerdos. Et credo ꝙ sic eis est obligatus ex ordĩe charitatis: ita tenet' ordĩare eos i missa. ita ꝙ primo ponat illũ cui ꝓmo ẽ obligat⁹. ꝛ sic de alijs. Ita tñ ꝙ si spẽal'r dic̃ missam ꝓ aliq̃ ꝙ ꝟtutẽ sacrificij referat ad ipꝫ ꝛ ꝓpt' h' nõ excludit' q̃n possit ꝛ debeat orare ꝓ alijs. Et tñ circa istã orõnẽ aduertendũ est ꝙ dꝫ eẽ mẽtalis ꝛ nõ vocalis. Et rõ põt assignari q̃ ad nũc duplex. Prima vt sacerdos sit mag' recollect⁹ ꝛ attẽtus. qꝛ s'mo aliq̃tiẽs ĩpedit attentõez. Scđo ad oñdendũ ꝙ de⁹ nõ attẽdit ad clamorẽ oris sꝫ cordis. vt sup̄ Notãdũ etiã ꝙ nullus fidel' cui⁹ occurrat memoria dꝫ excludi ab orõe ista: imo q̃libet cuius occurrit mẽoria est deo spẽal'r ꝯmẽdãd⁹ al's sac̃dos peccarꝫ. Notãdũ etiã ꝙ sacerdos añq̃ꝫ dic̃ missã p̃t facere istã orõnẽ. dicẽdo mẽtalit'. Dñe dr̃ ego i missa ĩtẽdo tibi recõmẽdare istũ ꝛ istum postea suffic̃ ꝙ dicat mẽtal'r i missa. Memẽto dñe illorũ q̃s tibi añ r'cõmẽdaui. Postea noĩant' ml'ti sc̃i ꝛ sc̃e q̃ oẽs ꝓ chr̃o se sacrificauer't exponẽdo se morti. Et ista ꝓnunc sufficiunt q̃ ad ꝟba canonis Sꝫ dõm est aliq̃d de signis q̃ fiũt i canone. Vñ sciẽdũ ꝙ s'm qđ dic̃ Inno. i li. de missa. Cruc' sig̃tões q̃ fiũt i missa s't i nũero. xxv. ꝛ fiũt i septẽ

vicib⁹. q̄ ſcāt expſſe paſſiōez
chři. Pria vice fiūt tres dicē
do illa ṽba. Hec dona. Hec
mūera. ⁊ ſcāt trinā traditōez
chři. Nā pmo fuit tradit⁹ a
deo pře: q̄ eū in mōdum miſit
Scđo a iuda traditore: q̄ eū
vendidit. Tertio a iudeis: q̄
eū pilato ad crucifigēdū tra
diderunt. In ſcđa vice fiunt
q̄nq3 dicēdo illa ṽba. Bñdi
ctā aſcriptā ⁊c. Et ſcāt q̄nq3
pſonas q̄ fuerēt i paſſiōe chři
ſc3 pſonā chři vēditi: pſonā3
iude vēdēt3. ⁊ pſonas emen
tiū. q̄ fuerūt tres. ſ. pōtifices
pharisei ⁊ ſcribe. In tertia vi
ce fiūt due. dicēdo illō ṽbum
bñdixit. qđ ṽbū dr̄ pmo ſup
panē. ſcđo ſup vinū. ⁊ fiunt
iſte due cruces pter ↄuerſio
nē duplicis materie. ſ. panis ⁊
vini. In q̄rta vice fiunt q̄nq3
dicēdo illa ṽba. hoſtiam pu
rā ⁊c. ⁊ ſcant q̄nq3 vulnera q̄
chřs ptulit i cruce. In q̄nta
vice fiūt due. vna ſup corp⁹.
alia ſup ſanguinē. dicēdo il
la ṽba. ſacroſctm̄ filij tui cor
pus ⁊c. ⁊ ſignificāt vincula q̄
bus ligat⁹ fuit chřs ⁊ flagel
la q̄b⁹ fuit flagellat⁹. In ſe
xta vice fiūt tres dicēdo illa
ṽba ſctificas: viuificas ⁊c. ⁊
ſcāt tres crucifixiones chři.
Nā pmo fuit crucifix⁹ liguiſ
iudeoꝝ. ſcđo ſnia pilati. ſtio
māib⁹ militū. In ſeptia vice
fiunt q̄nq3 dicēdo illa ṽba. p
ip3 ⁊ in ipo ⁊c. tres cū corpe
ſup calicē ⁊ due al's ſup alta
re a late. ⁊ ſcāt tres cruciat⁹
ſ. paſſiōis: ppaſſiōis: ⁊ ↄpaſ
ſiōis: ⁊ aq̄m ⁊ ſāguinē q̄ flu
xerīt de late chři. ⁊ ſic fiūt in
vniuerſo. xxv. q̄ ē nūer⁹ cubi
cus ad dſignādū q̄ q̄ntūcūq3
mltiplicet ſacrificiū ē ſp vnū
⁊ iſtō ſufficiat d ſignis cano
nis. ⁊ p ↄñs d ſcđa pte miſſe
q̄ ē ad matie ſacri ↄſecratiōz
exceptoꝝ q̄n dr̄ pax dñi fiūt
tres cruces. Seq̄t ſtia ps
q̄ ē ad matie ſacri ſūptōz. Et
i iſta pte pmo ſacerdos fran
git hoſtiā in tres ptes. q̄ꝝ p
ma ſcat corp⁹ xpi myſticū. i.
fideles q̄ pegrināt i mōdo. ſe
cūda illos q̄ ſt i purgatorio.
tertia illos q̄ ſt i padiſo. Et
dicto p oīa ſecl'a ſecl'oꝝ. ⁊ rñ
ſo amē. dicit ſacerdos. Pax
dñi ſit ſp vobiſcum faciendo
tres cruces cū vna pte hoſtie
ſup calicē. ⁊ ſcat q̄ p mortē
chři fuit pax int' deū ⁊ hoiez
reformata. Et dr̄ ter. Agn⁹
di. Agn⁹ dr̄ ab agnō qđ ē piū
q2 chřs ieſus ſua pietate noſ
redemit. Vel dr̄ agn⁹ ab ag
ſcēdo. q2 ſolo balatu agnus
mře3 ſuā agſcit. ſic chřs i paſ

siōe sua mrem suā aguit, et iō dr ter agn⁹ di. qr chrs i cruce pēdēs tria cōguit, s. prem suū ei obediēdo, et mrem suā virgi nē virgini cōmendādo, et gen⁹ hūanū ipz redimēdo. Et dr bis miserere. et vltio dr. dona nob pacē, ad ondēdūqꝫ i mū do isto et i purgatorio idigē⁹ mia di, et i padiso hēbi⁹ pacē et reqez opulētā. In missa pro defūctis dr. dona eis reqez, qr missa p eis dr vt veniāt ad req em padisi. Postea ponit vnā ptē hostie i calicē, et fcat illos q sūt i padiso: q sūt iebriati glia padisi, fz illō ps. xxxv. Inebriabūtur ab vbtate dom⁹ tue Postea accepto pacis osculo fm qsdā ab eucharistia, fm alios a calice, fz alios ab altari dat pacē diacono, et ille subdiacono, et sic p istos descēdit ad alios, ad designdū qꝫ pax di q exupat oēz sēsū p chrz descēdit ad platos, et d platis ad sbditos, et fcat ēt qꝫ oēs q volūt eē pticipes fruct⁹ isti⁹ sacri dūt eē in viculo pacis et charitatis astricti. P⁹ ea dicta qdā orōne sacerdos recipit sacrm sub vtraqꝫ spē. Laicis āt nō dat sub specie vini ppt piclm effusiōis. Post sūptōz sacri sumat vinū et ablvat os nisi eēt illa die aliam missā celebratur⁹, et tm d tertia pte. Quarta ps misse q ptiet ad grāz actōz pmo ptinet cōionē, et dr cōio a cō qd ē sil et vnio, ad denotādū qꝫ illi⁹ sacri virtute sum⁹ p charitatē vniti dō et pxio. P⁹ cōionē dr postcōio qdā orō q sic nominat, qr dr p⁹ cōionē. Et debet dici iste orōes eodē nūero et eodē ordie qbꝫ fuert dicte collecte añ eplam. et eodē mō tmiari. Postea salutato pplo et rñso, et cū spū tuo. dic sacerdos. Ite missa ē, et ē sēs⁹ ite p⁹ me ad chrm et seqmi eū qr hostia ē missa p vobis ad dñm prez placādū. vl ite ad ppa, qr missa ē cōpleta Et nota qꝫ ite missa ē: n dz dici nisi dicat glia i excelsis, sed dz dici bñdicam⁹ dño, et i missa pro mortuis, reqescāt i pace. Si qrat, qre nō i fine cuiuslibet misse dr ite missa est Rñdeo qꝫ corp⁹ chri mysticū qd est eccia ē triplex, s. istd qd ē i celo glificatū, i. sctī q sūt i padiso. Alid qd ē adhuc i tris. i. fideles q sūt i h mōo. Alid qd iā recessit d h mōo nō tñ adhuc ē i padiso, i. fideles q sūt i purgatorio. Lz g qlibz missa totū corp⁹ chri mysticū respiciat, sic pz p triplicē hostie portōez. tñ fm istam triplicē

dñtiã ꝯtigit missas ter ap
priari Quedã ei celebrãt ad
honorẽ sctõꝝ. q: q̃ iã sũt corã
deo. iõ ĩ illꝰ missis ĩniat ppľs
⁊ dr ite missa ẽ. q̃i dicat. ite fe
stinate igredi in illã reqem.
Quedã spẽalr celebrãt ad sa
lutẽ viuoꝝ. ⁊ q: ñ sumꝰ certi
de salute nr̃a. iõ dẽmꝰ eẽ soli
citi ne p negligẽtiã nr̃a ĩ nob
misse efficacia euanescat. iõ
dr ĩ istꝭ missis ĩ fine bñdica
mus dño. fm illõ ps. xxxiij.
Bñdicã dñz ĩ oĩ tpe. Quedã
dicũt spẽalr ad reqez defun
ctoꝝ. ⁊ ĩ illꝰ dr. reqescãt ĩ pace
Et nota ꝙ sacerdos q̃nqes
se ꝟtit ad ppl'z ⁊ cũ h' septies
salutat ipz. Qꝛ ãt q̃nqes ꝟtit
se ad ppl'z fcat ꝙ q̃nqes xp̃s
appuit ĩ die resurrectõis sue
Pⁱo marie magđ. in horto
scđo mlierib' eũtib' ⁊ redeũ
tib' đ monumẽto. ťtio b. Pe
tro. ⁊ iõ qñ se ꝟtit ťtio sacer
dos ñ loqť alte. q̃rto appuit
discipul' qñ ĩtrauit ad eos ia
nuis clauť. ⁊ Thomas ñ erat
cũ eis. q̃nto appuit duob' di
scipul' eũtib' ĩ emaus. Qꝛ ãt
salutat septies ppl'z fcat ꝙ ꝟ
tute misse salutẽ ꝯseq̃mur et
nã. ĩ q̃ hẽmꝰ septẽ dotes. q̃t
tuor ex pte corpis. ⁊ tres ex
pte aĩe. Notãdũ etiã ꝙ istõ
ꝙ sacerdos ĩcipit missã a de
xtra pte altaris. ⁊ postea va
dit ad sinistrã. ⁊ iteꝝ redit ad
dextrã fcat ꝙ chr̃s đ dextra
pr̃is venit ĩ sinistrã mõi. ⁊ ite
rũ rediit ĩ die ascẽsiõis ad de
xtrã pr̃is. iuxta illõ Joã. Exi
ui a pr̃e ⁊ veni ĩ mõm. iteꝝ re
linq̃ mõz ⁊ vado ad pr̃ez. Si
ãt q̃rat. vtꝝ canõ debeat di
ci tarde aut cito. i. an debeat
sacerdos mltũ morari in ca
none an ñ. Dõz ẽ ꝙ sacerdos
dz cũ bona maturitate ⁊ cuz
ma ḡ attẽtiõe dicere oĩa ꝟba
canonis. ñ tñ dz ibi morari
mltũ ne musce veniẽtes pdãt
suauitatẽ vnguenti. i. ne dia
bolice tẽtatões sibi pdi faci
ant suauitatẽ vngẽti. i. ꝟtutẽ
hꝰ sacri seu sacrificij. q: volũ
tas hoĩs labilẽ ⁊ mutabil. et
nũq̃ ĩ eodẽ statu pmãet. Jõ
sub figura hꝰ dictũ fuit filijs
isrl' ꝙ cõederẽt agnũ pascalẽ
festinãt. Notãdũ etiã ꝙ nũ
q̃ missa dz dici sine lumie. Et
ista de ritu misse sufficiãt

De defectib' occurrẽtib' in missa. Cap. XI.

v Bi maiꝰ piclm ĩtẽdit
ibi pleniꝰ est ꝯsulẽdũ.
⁊ q: ĩ celebratõe misse
nisi đbito mõ fiat ĩminet ma
ximũ piclm. iõ đ defectib' q̃
ĩ celebratõe possent ꝯtigere
dz sũmope pcaueri Pñt ḡ eẽ

ↄfectꝰ i missa añ ↄsecratõẽ vl'
pꝰ vl' i ipa ↄsecratõe. Añ ↄse
cratõẽ pt eẽ ↄfectꝰ si ñ mistret
debita matia: puta si loco vi
ni mistret aq̃. Uñ pono ꝙ sa
cerdos vl' mister eiꝰ q̃ fuit si
bi i missa ponat i calicẽ aquã
credẽs eẽ vinũ albũ q̃d dꝫ fie
ri. Pōm ꝙ sacerdos aut ꝑci-
pit istũ errorẽ añ ↄsecratõẽ vl'
pꝰ. Si añ ↄsecratõẽ dꝫ aq̃m
eijcere ꝛ mistrare vinũ cũ aq̃
ꝛ sic ꝓcedere. Si aũt aduer-
tat pꝰ ↄsecratõez. aut aduer-
tit añ sũptõẽ corꝑis aut post
ea. Si añ admistrari dꝫ vi-
nũ cũ aq̃ i calice ꝛ reīcipe ibi
Simili mõ postq̃ȝ cenatũ ẽ ꝛc.
Si ãt aduertat pꝰ sũptõẽ cor
poris dꝫ admistrare vnã ho-
stiã ñ ↄsecratã. ꝛ põere vinũ
cũ aq̃ i calice. ꝛ reīcipe a pn-
cipio canõis ſm q̃sdã. Tñ cre
do ꝙ sufficeret reincipe ab il
lo loco. cõicãtes. ꝛ ꝑficere mi
steriũ suũ. Et si dicas. ꝙ for
te iste nõ ꝑcipit istũ errorẽ q̃-
usq̃ȝ sũpserit aq̃m q̃ loco vi-
ni fuit posita i calice. ꝛ sic ñ
eẽt ieiunꝰ. Et sic vt videt nõ
dꝫ iterꝫ ↄsecrare. In isto cãu
sic dico ꝙ istõ est tenẽdũ ꝑ re
gula gñali. ꝙ qñcunq̃ȝ circa
vnã materiã sũt duo ꝓcepta
fortiꝰ magis obligat: mõ cir
ca celebratiõez misse sũt duo
ꝓcepta. Unum ꝓceptũ est ꝙ
missa dicat a ieiuno. Aliud
est ꝙ sacrũ integrũ ꝑficiat. i. ꝙ
celebrãs sp ↄsecret sb vtraq̃ȝ
spẽ. s. pãis ꝛ vini. Cõstat aũt
ꝙ ꝓceptũ dẽ integritate sacri
fortiꝰ ẽ q̃ȝ ꝓceptũ ꝙ sumat a ie
iuno: cũ illõ respiciat eẽntiaꝫ
sacri. ꝛ istõ eiꝰ vsũ. q̃re q̃ntũ-
cũq̃ȝ iste sũpserit aq̃m et non
sit ieiunus. nihilominꝰ tñ dꝫ
facere sic dictũ ẽ sup. s. ꝙ ha-
beat hostiã nõ ↄsecratã ꝛ vi-
nũ ꝛ aq̃m admistret. ꝛ reinci
piat a pncipio canonis. vel ab
illo loco cõicãtes ꝛc. et sic to
tũ ꝓseq̃t vsq̃ȝ ad finẽ. Sꝫ q̃d
si ille q̃ mistrauit vinũ i calice
ñ apposuit ibi aq̃m q̃d faciẽ
dũ est. In h̃ cãu dico ꝙ si sa-
cerdos aduertat istõ añ ↄse-
cratiõem sanguis dꝫ ponere
aq̃m in calicẽ. et sic ↄsecrare
Si ãt ꝑcipit pꝰ ↄsecratiõem
sãguis dꝫ ↄteri dẽ negligẽtia
et ꝓcedat in missa. q꞉ vinũ ẽ
ꝓpa matia hꝰ sacri ꝛ ñ aq̃. vt
dictũ ẽ sup. dꝫ tñ admisceri
ex q̃dã ↄgruitate. Sed q̃d si
sacerdos aduertat venenũ i-
mixtũ eẽ in calice vel araneã
vel muscã ibi cecidisse. nũq̃d
dꝫ sumere. Certe q̃ȝtũ ad ve-
nenũ vel araneã dico ꝙ ñ. ne
calix vite fiat sibi calix mortꝫ
sꝫ sãguis iste dꝫ poni in aliq̃
vase mõ ꝛ apto. ꝛ dꝫ poni i
ter reliq̃as cũ aliq̃ scriptura

notificāte ibi eē sāguinē chri ꝛ ꝙ nō sumat̄ ab aliq̄. q: spē bus ist; admixtū est venenū. Et nisi sacerdos sūpserit cor pus chri dꝫ ponere aliō vinū ī calice cū aq̄. ꝛ reincipe ab il lo loco. Simi mō ꝛc̄. Si āt sumpserit corpꝰ. dꝫ hr̄e aliaꝫ hostiā n̄ ꝯsecratā. vt dictuꝫ ē sup̄. Quantū ad muscā dico ꝙ ꝑpt̄ muscā nō dꝫ dimittere qn̄ sumat: n̄ tn̄ credo ꝙ ðbe- at trāsglutire muscā vt q̄daꝫ dicūt: s; sufficit ꝙ lauet̄ ꝛ lo tio sumat̄. ꝛ si timeat de vo- mitu comedat aliq̄d. ꝓhibēs vomitū: ꝛ musca ꝯburat̄ ꝛ ci nis i sacrario ꝯfuet̄. Et ideꝫ dico de aranea. s. ꝙ sic dꝫ cō buri ꝛ cinis i sacrario refua ri. Sꝫ pono ꝙ qn̄ sacerdos elevat hostiā appet ibi spēs puerivl' carnis q̄d faciet. Di co ꝙ aut istud apparet oīb aut sacerdoti tm̄: aut populo tm̄. Si apparet ita oīb in isto casu dn̄t fūdi orōnes ad deū vt reuertat̄ ad spēm pa- nis. ꝛ si fiat debꝫ sumi. Sin aūt dꝫ hr̄i alia materia. s. ho stia ꝛ ꝯsecrari. Si āt nō ap pareat sacerdoti sꝫ pplo tm̄ dꝫ sumi a sacerdote. Sꝫ pōt ꝯtingere ꝙ calix cadat ꝛ san guis effūdat̄. q̄d ḡ faciēdū ē tūc. Dico ꝙ q̄d agendū sit in

isto casu edocemur ex q̄dam decreto Pij pape. in q̄ decre to dr̄ sic. Si ꝑ negligētiā ali q̄d de sanguine stillauerit in terrā ligua lābat̄ ꝛ t'ra radat̄. Si ꝟo fuerit tabula vt n̄ cō culcet̄ locꝰ radat̄ ꝛ ī igne ꝯsu mat̄. ꝛ cinis intra altare con dat̄. ꝛ sacerdos. xl. diebꝫ peni teat. Si sup altare distilla- uerit calix: sorbeat mīster stil lā ꝛ tribꝫ diebꝫ peniteat. Si sup linteū altaris ꝛ ad aliud stilla ꝑuenerit q̄ttuor diebꝰ peniteat. Si vsq; ad tertiuꝫ linteū stilla ꝑuenerit penite at. ix. diebꝫ. Si vsq; ad q̄rtū linteū peniteat. xl. diebꝫ. ꝛ li- teamina q̄ stilla tetigerit tri- bus vicibꝫ abluat mīster ca- lice supposito. ꝛ aqua abluti onis sumat̄ ꝛ in aliq̄ vase iu xta altare recōdat̄. Si q̄s ꝑ ebrietatē vel voracitateꝫ eu- charistiā euomuerit si laicꝰ fuerit. xl. diebꝫ peniteat. cle- ricus vel monachꝰ. lxx. die- bus peniteat. eps. xc. Si ꝟo īfirmitat; cā euomuerit. vij. diebꝫ peniteat. Ista habent̄ de ꝯse. di. ij. c. Si ꝑ negligē- tiā. ꝛ c. Si q̄s ꝑ ebrietatem Et materia illiꝰ vomitꝰ dꝫ ac- cipi ꝛ ꝯburi. ꝛ cineres iuxta altare recondi. Que pn̄ia dꝫ eē ista. Dicūt aliq̄ ꝙ oībꝫ die

bus illi⁹ pnīe dʒ ieiunare in pane ⁊ aq̄ ⁊ cessare a cōione Aliȷ̄ dicūt ꝙ sufficit ꝙ faciat aliquā abstinētiā vł dicat aliq̄s oroes. Sʒ pono ꝙ aliq̄s sacerdos īduat se ad missam ⁊ postq̄ȝ iaȝ ꝓcesserit ad missam recolit se aliqḋ pctm̄ mortale cōmisisse de q̄ nō fuit ꝯfessus. vł recolit se excōicatū. q̄d faciet iste sacerdos. Si procedat videt peccare mortał'r: qꝛ iudiciū sibi manducat ⁊ bibit. si aūt ex toto dimittat magnū scandalū ꝑplo generat. Dicūt q̄dā ꝙ tał sacerdos nō dʒ dicere ꝟba cōsecratōis sed simplicit hostiam dʒ sumere. Et istḋ nō est verꝫ: imo erroneū. qꝛ faciēdo sic videt ḡuit peccare. qꝛ tał videt deū illudere faciēdo irreuerētiā sacro ⁊ ppłm decipere t. qꝛ faceret eū idolatrare. ⁊ ita ei se astrīgit. ita hʒ ꝺ cele. mis. c. ꝺ hoīe. Et iō dico ꝙ si iste sacerdos n̄ pt dimittere missam absq̄ȝ scādalo ꝙ doleat ⁊ peniteat ⁊ ꝯterat de pctō suo. doleat ēt ꝙ ita tarde peniteat ⁊ ꝓponat cōfiteri q̄ȝcito poterit hr̄e oportunitatē. ⁊ ꝯsecret ī noīe dn̄i. qꝛ ī isto casu summ⁹ sacerdos scʒ de⁹ absoluit eū. Et lʒ q̄dā dicāt sił'e esse in snīa excōicationis. tn̄ credo ꝙ in isto casu si sacerdos nō ꝓcesserit ad ꝯsecrationē dʒ dimittere fingendo se infirmū. vel hr̄e aliquā necitatē legitimā. vł si n̄ possit dimittere doleat ⁊ peniteat. ⁊ ꝓponat se facere absolui Et credo ꝙ q̄ȝtū ad illḋ peccatū absolut⁹ est a summo sacerdote. s. a deo. ⁊ hoc q̄ ad culpā. Utꝝ aūt sit absolut⁹ q̄ ad penā irregularitatꝭ non determino hic. Sʒ pono ꝙ sacerdos hēat ꝯsciaȝ eo ꝙ omisit aliq̄d ꝺ ꝟbis canonis nunq̄d dʒ ea repetere: Dico ꝙ aut hʒ ꝯsciam ꝓbabilē ⁊ q̄si certā. aut hʒ ꝯsciam leuē ⁊ scrupulosam. Si hʒ ꝯsciam certā vel multū ꝓbabilē ꝙ dimisit aliq̄d ꝺ ꝟbis canonis dʒ ea repetere: potissime si hʒ talē ꝯsciam de ꝟbis ꝯsecrationis. qꝛ nō intelligit iteratū qḋ dubitat ꝓbabił'r vel nescit esse factum. vt ꝺr de ꝯse. di. iiij. si nulla. extra de p̄s. nō bap. c. veniēs. Dʒ tn̄ vt credo sacerdos hr̄e istā intētionē. Si dixi ista ꝟba n̄ itēdo ea repet'e cū itētōe ꝯsecrādi. sʒ si n̄ dixi dico ea. Argu. extra ꝺ bap. ⁊ ei⁹ ef. c. ij. vbi ꝺr. Si tu es baptizat⁹ n̄ te baptizo. sʒ si n̄ es baptizat⁹ te baptizo ī noīe pa. ⁊c. Propt' q̄t le-

ne ꝛ scrupulosã ꝯsciaꝫ ñ dñt
iterari hmõi ꝟba. Et iõ sacer
dos mltũ dꝫ eẽ attẽtꝰ ꝛ recol-
lectꝰ qñ dicit hec ꝟba. Sed po
no ꝙ sacerdos qñ dic̃ missã
faciẽdo sig̃ cũ hostia forte ꝓ-
pter frigꝰ vel ꝓpt̃ iaduertẽtiã
vl' aliq̃d aliõ hostia cadit in
sãguinẽ, q̃d dꝫ fieri. Dico ꝙ
dꝫ eã ibi dimittere: nͨ extra-
hat eã inde: sꝫ sumat eã cũ sã-
guĩe, qꝛ signa ꝛ fractões q̃ fi
unt cũ hostia mag' fiũt in si
gnificationẽ q̃ꝫ sint de essen-
tia misse. Pono etiã ꝙ ꝓpter
frigꝰ sanguis ꝯgelet̃ i calice.
Dico ꝙ tc̃ sacerdos dꝫ tãtũ
exhalare .i. anhelare ĩ calice
ꝙ liq̃fiat Credo tñ ꝙ tutius
eẽt ꝙ calix inuolueret̃ pãnis
calidis, ꝛ si nõ ꝓficeret ꝙ po
neret̃ i aq̃ feruẽti: cauẽdo tñ
ne aq̃ itraret. Sed pono ꝙ
qñ sacerdos dicit missã morit̃
aut ꝑcutit̃ aliq̃ ĩfirmitate, ita
ꝙ ñ pt finire missã q̃d faciẽ-
dũ est i isto cãu. Dico ꝙ circa
istã materiã ẽ vna regl'a gñal'
ꝙ sp ille q̃ dic̃ missã dꝫ sume-
re ꝛ ꝑficere istõ sacr̃m si pos-
sit, si ñ pt aliꝰ dꝫ sumere ꝛ ꝑ-
ficere loco eiꝰ. In cãu ĝ ꝓpo
sito dico ꝙ aut sacerdos mo
rit̃ aut ipedit̃ aliq̃ ĩfirmitate
añ inceptõeꝫ canonis aut pꝰ
Si añ ñ curãdũ est, si pꝰ aut
añ ꝯsecratiõeꝫ vel pꝰ. Si añ
aliꝰ sacerdos dꝫ se iduere ꝛ re
incipe vbi dimisit. Si vero
moriat̃ vl' ipediat̃ pꝰ ꝯsecrati
onẽ, aliꝰ sacerdos dꝫ supple-
re qõ remanet supplẽdũ ꝛ re
cipere sacr̃m. Sꝫ ponat̃ ꝙ
morit̃ vl' ipedit̃ postq̃ꝫ sũpsit
corpus ꝛ añq̃ꝫ sumat sangui-
nẽ. In isto cãu dico ꝙ alius
sacerdos dꝫ sumere sangui-
nẽ ꝛ cõplere officiũ. Sꝫ po-
no ꝙ mus vl' aliq̃ alia bestia
sumat spẽs ꝯsecratas. Dico
ꝙ si possent extrahi ille spẽs
ab illo aĩali dꝫ illud aĩal api
ri ꝛ spẽs ille reuerẽter repo-
ni in sacrario, ꝛ aĩal cõburi,
ꝛ cineres itra altare recondi

Sed pono ꝙ aliq̃s sacer
dos tanto tpe reſuauit illas
spẽs ꝙ iã sũt putrefacte vel
corrupte q̃d debꝫ fieri de ist'
spẽbꝫ. Dico ꝙ istõ i materia
ista hñdũ est ꝑ regl'a gñali ꝙ
tãdiu manet sub ist' spẽbus
corpꝰ ꝛ sãguis chr̃i q̃ꝫdiu sub
ist' manet suba panis ꝛ vini
Et tãcito sub istꝫ spẽbꝫ desi-
nit eẽ corpꝰ chr̃i ꝛ sanguis q̃ꝫ
cito desinit ibi eẽ spẽs panis
ꝛ vini. Et iõ si ille spẽs veni-
unt ad tãtã corruptiõꝫ ꝙ nõ
plꝰ apparẽt eẽ spẽs panis et
vini: iã nõ est ibi corpꝰ nec sã
guis chr̃i, ꝛ iõ ñ dñt sumi sic

ↄsecrate. Sȝ sacerdos postq̄ʒ sumpserit in missa corpus chri sumat eas reuerent᷑ sȝ n̄ vt ↄsecratas. Si aũt n̄ veniũt ad tãtã corruptõeȝ q̇n appareãt eē spēs panis ꝛ vini dn̄t sumi vt ↄsecrate. Sed q̇d si ex illis spēbꝫ corrupt᷒ sint generati ṽmes. q̇d dȝ fieri de illis ṽmibꝫ. Dico qꝫ dn̄t cõburi ꝛ cineres intra altare recõdi. ꝛ sacerdos ex cui᷒ negligẽtia accidũt ista dȝ grauit᷑ puniri. ꝛ iõ sacerdos dȝ cauere ne nimis lõgo tp̄e refuet eucharistiã. vel qꝫ nõ fuet cã in loco nõ hũido: ita qꝫ ille spēs possint ꝺ facili corrũpi. Hec circa eucharistie sacr̄m ꝛ ei᷒ ministrũ ac ornamẽta pstrinxi breuiter: vt simplices sacerdotes in talibꝫ certitudinẽ inuenirẽt. ꝛ in alijs q̄ lõgũ tractatũ exigũt dare᷑ eis occasio cogitandi: dubitandi ꝛ interrogandi.

Continuatio

ꝛ ordo sacr̄oꝝ dicendoꝝ.

O Rdinẽ in huius libelli ꝑncipio positũ ꝓseq̄ndo dicto de sacramẽtis q̄ ꝑducũt ꝛ ꝑmouent ac ↄseruãt hoiem in eē spũali q̄ sunt baptismus: ↄfirmatio: ꝛ eucharistie sacr̄m. dōȝ est ꝺ sacr̄is per q̄ si ceciderit hõ faciũt vt resurgat. Et ista sunt pn̄ia q̄ saluat hominẽ a pctõ. ꝛ sacr̄m extreme vnctionis q̄ sanat reliq̄as pctõꝝ. Veꝝ qꝛ in scđa pticula hui᷒ libelli agi᷑ de cõfessionũ audiẽtia ꝛ penitẽtiaꝝ impositione. iõ tractatus de sacr̄o penitẽtie vsqꝫ huc differatur ne oporteat sepe iterare eadem qꝛ etiã dignius debet ꝑcedere minus dignũ. sacr̄m autẽ ordĩs mai᷒ est ꝛ digni᷒ sacr̄o extreme vnctõis. iõ ꝑ᷒ dicẽdũ est de sacr̄o ordinis q̄ʒ de sacr̄o extreme vnctionis.

Tractatus

q̇ntus ꝑme ptis de sacr̄o ordinis. Et hȝ q̇nqꝫ capl'a.

Q Via conferre sacr̄m ordĩs de iure ꝛ regularit᷑ ad solos ep̄os ptinet. qꝛ vnctioneȝ sacr̄i q̄ eos teste btõ Joãne de oibꝫ edocet recipiunt. Jdcirco circa materiaȝ sacr̄i ordĩs pauca dicã. Cum sctõs ꝛ venerabiles ep̄os sicut habeo ĩ p̄ns ꝛ dñōs hīc desiderẽ in mgr̄os. veruȝ qꝛ sacerdotibꝫ omnibꝫ tota coꝛptãs ĩ collatõe ordinũ tribui᷑. iõ aliq̄ ꝺ sacr̄o ordĩs expe-

dit eos scire q̄ sub breui ꝯpē dio ꝯp̄hēdā. Et hec q̄ ad nūc ad q̄nq3 p̄nt reduci. de q̄b9 p ordinē ē agēdū. Prio q̄d est ordo. scd̄o q̄t sūt ordies. tertio si i q̄lib3 ordie īp̄mit̄ character. q̄rto i q̄ actu imp̄mit̄ charact̄ cuiuslibet ordis. q̄nto q̄ req̄rūt̄ in suscipiēte ordines. Et hec sufficiāt.

Quid est ordo. Ca.I.

Ordo ab Hugone de scto victore describit̄ sic. Ordo est signaculū q̄ddā q̄ ꝛ p qd̄ spūal' ptās seu officiū tribuit̄ ordinato Et ponit̄ ibi ptās q̄ ad ordines ꝑpe dictos. s3 officiū ibi pōit̄ q̄ ad ordies cōit̄ dictos

Quot sunt ordies. Ca.ij.

In nūero ordinū diuisificant̄ doctores: canonisteꝛ theologi. Doctores eñ canoniste dicūt ꝙ sūt nouē. s. psalmistatus: ostiariat9: lectorat9: exorcistat9: accholytat9: subdiaconat9: diaconat9: p̄sbyteratus: ꝛ epatus. Et rō forte q̄ mouet doctores canonistas est. q̄m cū in q̄libet ordie tribuat̄ spēalis ptās vel officium. s3 vbi est spēalis ptās vl' spēale officiū ibi est spēal' ordo. sed in epatu tribuit̄ spēal' ptās. ꝛ in psalmistatu spēale officiū. iō epatus est spēalis ordo ꝛ etiā psalmistatus. Ut ḡ militaris eccl'ia corrñdeat triūphāti. sic̄ i triūphāti sūt. ix. ordies angeloꝝ. ita i militāti sūt. ix. ordies mīstroꝝ. Et est satis apta ꝯgruētia. Doctores ꝓo theologi multi et ꝗ̄ pl'es ex eis tenēt ꝙ nō sūt nisi septē. q2 ponūt ꝙ psalmistatus nō est ordo: nec etia3 epatus. vt sic septiformi gr̄e spūsscti corrñdeāt septē ordines. Quicq̄d sit de isto satis puto ꝙ psalmistat9 nō est ordo. sic̄ nec p̄ma tonsura de q̄ mag3 videt̄: cū psalmistatus cōferat̄ a simplici sacerdote. p̄ma ꝓo tōsura ordiarie ab epō ꝯferat̄. Un̄ vt dicūt doctores p̄ma tōsura nō est ordo: s3 est dispositio ad ordies Dispositio inquā nō necessitatis s3 ꝯgruentie. De epatu aūt vtꝝ sit spēal' ordo dubito. ꝛ iō istd̄ dimitto determinatiōi maioꝝ. Tho. aūt i q̄rto suo dt̄ ꝙ ordo tripl'r dicit̄ Uno mō est nomē officij. ꝛ sic psalmistat9 est ordo. Secūdo mō est nomē dignitat3 ꝛ sic epat9 est ordo. Alio mō est nomē cuiusdā spēal' ptāt3 ꝛ sic nō sunt nisi. vij. ordines tm̄. Et isto mō p̄nt ꝯcordari iura ꝛ opiniōes doctoꝝ. Numerus aūt ꝛ sufficiētia isto-

Ordo [illegible] psalmistatus

rū.vij. ordinū cōiter dictorū
sic p̄t hr̄i. Ois ordo iō ď or
do.q2 ordiat̄ ad corp⁹ chr̄i p̄
ut i sacr̄o eucharistie ꝯtinet̄.
z ſm qď dic̄ b. Augu. ſm qď
magꝫ de ꝓpinq̄ accedit ad h̄
sacr̄m eucharistie: ſꝫ h̄ ď ma
ior vel dignior ordo. Pōt ḡ
aliq̄s ordo ordiari in sacr̄o
eucharistie. z h̄ vel ad corp⁹
chr̄i ꝯsecrandū. z sic est p̄sby
terat⁹. cui⁹ est corp⁹ chr̄i ꝯse
crare. vl' ad ip̄ꝫ ꝯsecratū ꝑp̄lo
dispēsandū. z sic est diacona
tus. c⁹ āti q̄t⁹ erat sāguinē xp̄i
ꝑp̄lo dispēsare. Vñ dixit b.
Laurēti⁹ be. Sixto. Nūq̄d
degenerē me pbasti cui cōmi
sisti dñici sāguis dispēsatōꝫ.
Vel ordiat̄ ad materiā de q̄
ꝯficit̄ p̄sb̄ro p̄ntādā vl' p̄pan
dā. z sic est subdiaconat⁹ cui⁹
est hostiā z calicē cū vino et
aq̄ ad altare p̄pare. l' ordiat̄
ad hmōi materiam ad altare
apportādā. z sic ē accholyta
tus. cui⁹ est pyxidē cū hostia
z vrceolos cū vino z aq̄ ad al
tare portare. Vel ordiat̄ ad
diabolū effugādū ne hoies a
sūptōe h⁹ sacr̄i ipediant̄. z sic
est exorcista. cui⁹ est demōes
adiurare. l' ordiat̄ ad dignos
admittēdū: z idignos exclu
dēdū. z sic est ostiariat⁹. cui⁹
est ostiū ecc̄ie custodire ne in
digni itrēt. vel ordinat̄ ad ea
q̄ ď chr̄o i isto sacr̄o ꝯtēto in
veťi testamēto dicta erāt ꝓpo
nēdū. z sic ē lector. c⁹ ē ꝓphe
tias veterꝫ testamēti i missa le
gere. Et sic hr̄ nūer⁹ z sufficiē
tia septē ordinū cōit̄ dictoꝝ.
Hoꝝ ordinū q̄dā vocant̄ mi
nores z ñ sacri. s. lectoratus.
ostiariat⁹. exorcistat⁹. accho
lytat⁹. Alij āt tres. s. subdia
conat⁹. diaconat⁹. z p̄sbyte
rat⁹ vocant̄ maiores z sacri.

An i q̄libet ordie imp̄ma
tur character. Ca. III.

c Um ſm qď dictū fu
it sup̄ cū ageret̄ de sa
cramētis i gñali cha
ract̄ sit q̄dā spēal' ptās p quā
recipiēs sacr̄m imp̄mēs cha
racterē p̄t facere vl' recipe ali
q̄d qď nō p̄t ille q̄ nō recepit
hmōi sacr̄m. vt recipiēs quē
libet ordinē possit facere ali
q̄d spēale qď nō p̄t facere ille
q̄ caret ordie illo. sic̄ p̄sb̄r p̄t
ꝯsecrare. qď nō p̄t facere ille
q̄ ñ est p̄sb̄r. z sic de alijs. z iō
i q̄libet ordie imp̄mit̄ chara
cter. Et si dicas q nō ordia
tus p̄t facere ea q̄ sūt ordis.
sic̄ ñ accholyt⁹ p̄t portare ho
stiā z vrceolos ad altare. ḡ ñ
oportꝫ q i q̄libꝫ ordie imp̄mat̄
charact̄. ñ valꝫ. q2 ſm qď ď
cōit̄. Illď ñ possū⁹ qď ď iure

possum⁹. null⁹ āt p̄t facere d̄
iure ea q̄ sc̄ ordis nisi sit ordi
natus. Notādū etiā ꝙ cha
racteres oīm ordinū p̄suppo
nūt characterē baptismi: cū
baptism⁹ sit ianua ꝛ fūdamē
tū oīm sacroꝝ. Et ꝑm apl'm.
vbi fūdamētū nō ē supedifi-
cari nō p̄t. Et iō null⁹ nisi sit
baptizat⁹ p̄t eē capax alicui⁹
sacr̄i. extra d̄ p̄s. nō bap. c. ve
niēs. Sȝ nūq̇d charact̄ vni⁹
ordis p̄supponit characterē
alti⁹ ordis. i. vtꝝ ille q̄ nō est
subdiacon⁹ p̄t ordiari i diaco
nū. vl' ñ diacon⁹ i p̄sbīm. Di
co ꝙ d̄ necītate charact̄ vni⁹
ordis nō p̄suppōit characte
rē alteri⁹ ordis. Vñ ñ subdi-
acon⁹ p̄t ordiari in diaconū.
vl' nō diacon⁹ i p̄sbīm. lȝ ñ de
beat. imo de rigore iuris dȝ
deponi si ex malicia vl' ex ig-
rātia aliquē ordinē p̄termise
rit. sȝ ex lnia epi iposita ei pe-
nitētia p eo ꝙ negligēt vl' ig-
rant̄ mediū ordinē p̄termisit
ad ordinē p̄termissū poterit
pmoueri. iterim a supiorꝫ or
dinis executōe suspēsus. qꝛ
ꝑm Gre. ordinate ad ordies
ascēdēdū est. Nā casū appe-
tit q̄ ad sūmi loci fastigia p⁹-
positis gdibꝫ p abrupta q̄rit
ascēsuȝ. xlviij. dist. sic̄ olim.
extra de cle. pmo. p sal. c. vni
co. Sȝ nūq̇d charact̄ ordi-
nis p̄supponit p̄mā tonsurā
vl' characterē ꝯfirmatōis. lȝ
Hugo dicat ꝙ null⁹ nisi ha-
beat p̄mā tonsurā p̄t ordina
ri in sacerdotē. ar. di. xl. Sic̄
tñ doctores theologi tenent
cōit̄ ꝙ character ordis nō p̄
supponit de necītate p̄mā tō
surā. nec etiā ꝯfirmatōȝ: imo
nō ꝯfirmat⁹ p̄t ordiari. lȝ nō
debeat fieri. Dictū est ei sup̄
ꝙ tōsura est dispositio ad or-
dies ꝯgruētie tm̄: nō āt neci
tatꝫ. Notādū āt ꝙ ꝑm illos
q̄ ponunt ꝙ epat⁹ est ordo ꝙ
charact̄ ordis epal' p̄suppōit
characterē sacerdotalē. qꝛ ñ
sacerdos nullo mō p̄t eē eps
Et istō videt̄ sentire illud ca
pitulū. extra de exces. pla. ex
lr̄is. Ordo ei sacerdotal' est
q̄si subale fundamētū ordis
epalis. Et hec sufficiāt.

In q̄ actu imp̄mit̄ character i q̄libet ordie. Ca. IIII

v Jso ꝙ i q̄libȝ ordie i-
p̄mit̄ charact̄ vidēdū
est i q̄ actu ip̄mit̄ cha-
ract̄ i q̄libet ordie. Et ē sciē-
dū ꝙ cū i sacr̄o ordis charact̄
sit res ꝛ sacr̄m. optȝ ꝙ ad im
p̄ssiōeȝ characterꝫ ꝯcurrant
duo q̄ req̇rūt̄ i oī sacr̄o. s. ali
qd̄ cerimoniale signū. qd̄ est
matia sacr̄i. ꝛ aliq̇ v̄ba d̄tmi

nata q̄ sunt forma sacri. In actu ḡ i q̄ impmit̄ charact̄ i sacro ordis optet q̄ sint ista duo.s.traditio alic⁹ instri de putati ad executōez illi⁹ ordi nis.⁊ platio aliq̄ꝝ vboꝝ. In ordine ḡ sacerdotij impmit̄ character ſm Tho. in tradi tiōe calicis cū pane ⁊ vino ⁊ platōe vboꝝ q̄ tūc d̄t eps .s. accipe ptātem ɔsecrandi ⁊c. Alij dicūt q̄ i vnctōe manu um sibi ipmit̄ charact̄. Pri mū tñ reputo veri⁹. In dia cono impmit̄ charact̄ in tra ditōe libri euāgelioꝝ cū ver bis ad h̄ deputat̄. Subdia cono ipmit̄ charact̄ i traditi one calic̄.tñ sine pāe ⁊ vino p qd̄ differt a sacerdote cui tradit̄ cū pāe ⁊ vino. Accho lyto ipmit̄ charact̄ vt dicūt q̄dā in traditōe candelabri. Tho.d̄t i traditōe vrceoli.⁊ istd̄ rputo vi⁹.q2 vrceol⁹ dire cti⁹ rspic̄ eucharistiā q̄ȝ cāde labꝝ.exorciste ipmit̄ chara cter in traditiōe libri exorci smoꝝ. Lectori in traditōe li bri lectōis ꝓphetiaꝝ. Hosti ario i traditōe clauiū eccl'ie. Ita tñ q̄ in q̄libet ordie di cant̄ sil' cū traditōe instri vba ad h̄ deputata. q2 sine vbis nihil fieret. Credo etiā q̄ nō sufficit q̄ eps porrigat hmōi instra: imo opt3 q̄ ordināď corpalit̄ tāgat ea: cū istud vi deant̄ sonare vba forme q̄ p fert eps dum porrigit hmōi instra. vñ d̄t accipe. Et ideo aduertat circa h̄ diligēter q̄ libet ordinādus.

Que req̄runt̄ in suscipiē te ordines. Cap. V.

Quoniā ſm phm. Actus actiuoꝝ sūt i pa tiente p̄disposito. Iō vt ordies digne recipiāt̄ sciē dū est ad h̄ q̄ ordies rite ⁊ le gitie ⁊ digne recipiāt̄ i gnāli q̄ttuor req̄runt̄. Primū ē se xus debit⁹.s.q̄ sit masculus. Vñ ml'ier nō posset ordiari nec posset recipe characterē alicui⁹ ordis clerical'. vt dic̄ Amb. sup epl'am ad Tim.⁊ hr̄.xxiij.di.ml'ier.⁊.xxxiij.q. v.ml'ierē.⁊ extra d̄ sen.ex.de mōialib⁹. Rō āt q̄re ñ p̄t mu lier recipe characterē alic⁹ or dis ē.q2 chr̄s q̄ fuit istitutor sacri ordis ñ pmouit aliquā mulierē ad aliquē sacrū ordi nē. Licet em̄ btissima virgo Maria dignior ⁊ excellenti or fuerit oib⁹ aplis: nō tñ il li s3 ist̄ dn̄s claues regni ce loꝝ ɔmiserat.extra d̄ pe.⁊ re. noua. Et si forte i aliq̄ capi tulo iueiat̄ ml'ier vocari dia conissa vl' p̄sbr̄a.intelligēdū

est q illa vocat diaconissa su p quã fũdebat aliq bñdictio rõe cui9 ꝯseq̃bat aliqd offici um spũale: forte legẽdo ome lias in matu.vel aliqd aliđ. qđ nõ licebat aliis mõialib9 Presbytera aũt appellabat. q2 ꝫm more pmitiue ecclesie erat vxor pſbri.vel forte aliq vidua: đ reb9 eccĩe curã hñs ad istar mrĩſfamilias vocat pſbytera. z ita exponẽda sũt oĩa capl'a q̃loquũt đ ista ma teria. Scđm qđ req̃rit est etas legitia. Circa qđ sciẽdũ est q lz doctores canonũ fa ciũt multas arẽgas circa istã materiã.tñ videm9 occulata fide nr̃is tpib9 pmoueri pue ros z ĩbabiles seu ĩberbes ĩ pſbros z ad alios sacros or dĩes.imo vidẽ9 aliqs ad di gnitates z pſoat9 z ẽt ad epa tũz cardinalatũ ĩfra tps a iu re taxatũ ad subdiaconat9 sũ ptiõez pmotos. Qđ q2 fit ex diſpẽsatõe sedis aplĩce q̃ spũ scõ dirigit ñ dz ab aliq repro bari.iõ pñũc supsedeo. Istđ tñ regl'arit tenẽdũ est q nisi ĩ fauorẽ religiõis fiat null9 dz pmoueri ad subdiaconatus ordinẽ nisi attigerit.xviij.an num iã inceptũ. Nec ad ordi nẽ diaconat9 nisi sit in.xx.an no iã icepto. Nec ad ordinẽ sacerdotij nisi attigerit.xxv. ãnũ iã iceptũ.vt hz de eta.z q̃ li.or.pſi.in.c.Gñalẽ.in cle. Credo aũt q dñi epi si nece fuerit possint in his dispẽsa re z dispẽsant q̃tidie put exi git nec̃itas q̃ ñ hz legẽ.extra đ re.iu.qđ ñ ẽ licitũ: q̃ ĩ oĩb9 istis dz attẽdi. Tertiũ qđ re q̃rit est mor honestas. Cuz eñ porte dignitatũ vel ordi nũ infamib9 z suspectis pate re ñ đbeãt.vt.lxxxj.di.dictũ extra đ iureiur. Relatũ. Su per oĩa req̃rit in pmouendo ad ordĩes seu ad eccĩasticas dignitates q sit bone famez honest9 ĩ morib9 z vita. Cui9 ꝯditõis sit.z qs mores đbe at ordinãđ9 et pmouend9 ad sacros ordĩes hr̃e oñdit apo stol9 in epl'a.j.ad. Tim.iij.z ad Titũ.j.ita dicens. Optet epm irrephensibilẽ z sine cri mĩe eẽ vni9 vxoris vir sobriũ ornatũ:prudẽtẽ:pudicũ:ho spitalẽ doctorẽ: ñ vinolẽtũ: ñ pcussorẽ.sz modestũ: ñ liti giosũ:ñ cupidũ.sz domui sue bñ ppositũ: nõ neophicũ. et lz ista auc̃tas videat intelligi de epo.tñ ꝫm Aug.z Amb. extẽdẽda est ad alios ordinã dos.sup dist. lxxxj.aplos.z dis.xxxiiij.ꝯgscam9. Notan dũ etiã q de singul' ꝯditõib9

Nullus promovetur ad ordinem subdiaconatus nisi xviij annis
diaconus in xx annis
sacerdotii in xxv annis

positꝫ i autoritate p̄dicta mlᵗ ta eēnt dicēda; tñ qꝛ reqreret magnū tractatū q̄si suꝑficialr ꝑtrāseūdo pauca dicaꝫ. Dic̄ ḡ p̄mo sine crimie: qđ ñ ē itelligēdū đ oī crimie cū nēo sine crimie viuat. Et vt dic̄ Hier. Res pene ꝯ naturā ē vt aliq̄s sine pctō sit: iō itelligēdū ē de pctō enormi siue vulgato et notorio. Et nota ꝙ exn̄s in pctō mortali q̄cūqꝫ: siue occlᵗto siue manifesto peccat mortlr: r̄cipiēdo sacros ordies: sic̄ r̄cipiēdo alia sacr̄a. xl. di. mlᵗti. xcv. di. illđ. xl. di. añ. Et iō dꝫ q̄libꝫ ꝯfiteri añq̄ꝫ recipiat sacros ordines. Scđo dicit vniᵘ vxoris viꝝ: ꝛ istđ ē itelligēdū negatiue. i. nō pluriū. lxxxij. di. ꝓposuisti: qꝛ si itelligeret̄ affirmatiue: seq̄ret̄ ꝙ v̄gines ꝛ q̄ nullā habuissent vxorē ñ possent ꝓmoueri: qđ eēt absurdū. Et loquit̄ apl's ̄ꝑm morē p̄mitiue eccīe: i q̄ licitū erat ordiatos hr̄e vnā vxorē dūmō habuisset ipsaꝫ v̄gineꝫ mō āt ñ ē licitū: cū votū castitatꝫ sacris ordinibꝰ sit ānexū De bigamis āt q̄re ñ ꝓmouean̄t: ꝛ quid est bigamia: ꝛ q̄t modis ꝯtrahit̄ quo ad nūc taceo: qꝛ excederēꝫ metas hᵘ tractatᵘ. Alie aūt ꝯditōes. s. sobriū: prudentē: ꝛ cetere sa=ti s sūt note. ꝛ iō de eis nihil dicā. Notādū āt ꝙ de diuersis capitulᵗ đ corꝑe decretoꝝ ꝛ decretaliū colligūt̄ alie ꝯditiōes q̄ nō dn̄t eē i ordināḋo vicꝫ ꝙ nō sit solenniter penitēs: nō curialᵗ: nō s̄uᵘ: nō ad rōcinia obligatᵘ: nō corꝑe viciatᵘ: nō de p̄sbr̄o: vel alias illegitīe natᵘ: ñ adulter: ñ egritudīe baptizatᵘ: ñ ꝑegrinᵘ: ñ igtᵘ: nō mīoris etatꝫ. De q̄libet istoꝝ ꝑseq̄ exigeret maiorē tractatū q̄ꝫ p̄n̄s opusculuꝫ expostulat. Quartū qđ req̄rit̄ est ꝑitia lr̄aꝝ. Vñ ꝓmouēdus ꝛ ordināḋᵘ ad regimē aīarū dꝫ hr̄e noticiā ꝛ ꝑitiā sacre scꝑture ad aīas informādas ꝛ ꝓpᵗ h̄ statutuꝫ est i ecclesijs metropolitanis vt teneāt̄ doctores theologie. ꝛ ꝙ clerici exeūtes ꝓuiciā ad audiendū theologiā ꝑcipiāt integre stipēdia sua. ꝛ si ñ sufficiāt eis eccīa dꝫ eis mīstrare nec̄aria extra đ magi. qꝛ nōnlli. Dn̄t etiā hr̄e ꝑitiā secl'ariū sciaꝝ. ꝛ h̄ ad eruditōeꝫ: vt possint discernere veꝝ a falso. ꝛ per eas hr̄e aditū ad theologiā. et iō statutū est vt teneant̄ magr̄i artiū libaliū in singulᵗ eccl'ijs cathedralibꝰ ꝛ i alijs q̄ꝝ possent sufficere facultates: q̄ earū eccl'iaruꝫ clericos ꝛ alios

scholares paupes gr̃tis istru-
ant. ꝓpt' qđ aliqđ ꝯpetēs bñ-
ficiū mgr̃o ī eccl'ia assignet.
extra c. ꝑalle. Et ītelligo đ sci
entijs triuialibꝫ siue ꝑmocio-
nalibꝫ .s. grāmatica. logica.
rhetori. Et maxīe đ grāmati
ca. qꝛ q̃driuiales scie. s. arith-
metica. geometria. musica. a-
stronomia paꝝ aut nil faciūt
ad scias pietatꝭ. vt ait Hier.
xxxvij. di. si q̄s grāmaticam.
De h̃. s. quā sciaꝫ dñt sacerdo
tes hr̃e req̃re supra ī ꝓemio
hꝰ libelli. Et lꝫ multa alia cir
ca matiā sacri ordis possent
dici. ista tñ sufficiunt q̄tū ad
h̃ qđ pñs libellꝰ expostulat.

Tractatus

vj. ꝑme ptꝭ de extrema vncti
one. Et hꝫ. vij. capl'a.

Unc đ sa
n cramēto extreme vn
ctiōis dōm ē. Cir-
ca qđ ꝯsiderāda st̃. vij. ꝑmo
q̄ est eiꝰ materia. scđo q̄ ē eiꝰ
forma. t'tio q̄s ē eiꝰ mister. q̄r
to q̄s ē eꝰ effectꝰ. q̄nto q̄bꝫ dꝫ
dari. sexto ī q̄bꝫ ptibꝫ corpis
dꝫ fieri. septio vtꝝ dēat itari

De materia huiꝰ sacri Capl'm. I.

Ateria sacri extreme
m vnctōis ē oleū oliua
rum ab ep̄o benedictum. Et
rō q̄re oleū oliuaꝝ ē materia
huiꝰ sacri est īstitutio chr̄i q̄
instituit istđ fieri in oleo q̄ñ
misit apl'os oleo vngere īfir
mos et sanare eos. Et huic
ꝯcordat ꝓmulgatđ b. Jaco.
q̄ dt. Infirmat' q̄s ex vob. in
ducat p̄sbr̄os eccl'ie ꝛ orēt su
per eū vngētes eū oleo sctō.
Et est sciēdū ꝙ q̄ñ ī scp̄turis
inuenit' simpl'r oleū ītelligit'
de oleo oliuaꝝ. qꝛ illđ ē sim-
plex oleū: alia āt nō: sꝫ fuerūt
iūcta ꝓpt' defectū illiꝰ olei. sic
oleū nucū: oleū liniꝛ silia. vl'
ꝓpt' aliquā medicinā. sic oleū
amygdaloꝝ vl' latrinū ꝛ silia
Rō āt ꝯgruētie. q̄re tale oleū
ē materia huiꝰ sacri ē. qꝛ ꝓꝓe
tas istiꝰ olei maxīe ꝯuenit ef-
fectui hꝰ sacri. Est ei oleū mi
tigatiuū doloꝝ. iō pōit' ī vul
neribꝫ Vñ ille satamaritanꝰ
īfudit oleū ī vulneribꝫ saucia
ti vt dic̃ Lu. sꝫ effectꝰ istius
sacri est mitigare dolorē spūa-
lē ꝛ corpalē. vt dicet' īfra q̄ñ
aget' de effectibꝫ istiꝰ sacri. q̄-
re oleū oliuaꝝ est materia ꝓ-
pria istiꝰ sacri. Notādū aūt
ꝙ ad h̃ ꝙ oleū sit ꝓꝓa mate-
ria ꝛ ꝯueniēs istiꝰ sacri optet
ꝙ sit ꝑmo ab ep̄o bñdictuꝫ.
Et istud innuit be. Jaco. q̄ñ
dixit. vngētes eū oleo sctō. i.

sctificato. Rō aūt q̄re oportet q̄ sit sctificatū posita est sup̄ in tractatu d̄ ɔfirmatōe.c.ij. vide eam ibi.

Que sit forma extreme vnctiōis. Cap.II.

Forma isti⁹ sacri sunt v̄ba q̄ dicit sacerdos qñ iūgit īfirmū .s. ista. Per istā sctām vnctōez ꝛ suā piissimā miscdiaz indulgeat tibi de⁹ q̄cq̄d deliq̄sti ꝑ visuz ꝑ auditū ꝛc. Ita q̄ in ista forma tāgit̄ v̄t⁹ isti⁹ sacri. de q̄ di cet̄ īfra qñ aget̄ de ei⁹ effectu Et sciēdū q̄ drña est iter formas alioꝝ sacroꝝ ꝛ isti⁹. q̄ꝛ forme alioꝝ sacroꝝ sūt indicatiue. vt pꝫ intuēti discurrēdo ꝑ singulas formas: sed forma isti⁹ sacri ē optatia. vt pꝫ inspicieti. Notandū aūt q̄ i missali ambrosiano inuenit̄ ista forma. Ungo oculos tuos vl' aures tuas.ꝛc. Et ꝑ istā sctām vnctōez tuā ꝛc. De h̄ aūt nō ē curādū ſꝫ forma q̄ vtit̄ romana eccl'ia est t̄uāda Si āt aliq̄s q̄rat. q̄re in forma isti⁹ sacri mag⁊ vtit̄ romana eccl'ia optatiuo v̄bo q̄ꝫ in alijs formis. Dōꝫ ē q̄ iō q̄ꝛ vt videt̄ īfra istō sacr̄m ñ dꝫ dari nisi ꝓpinq̄s morti q̄ sūt iā in recessu. iō sic̄ morꝫ est q̄ illis q̄ sūt i recessu optat̄ sal⁹ ita in forma ista eccl'ia optat salutē recedētib⁹ ex hac vita.

Quis sit mīster extreme vnctōis. Ca.III.

Mīster h⁹ sacri ē p̄sbyter ꝛ ñ ali⁹. vñ null⁹ nisi sit p̄sbr̄ p̄t mīstrare illud sacr̄m. Istō pꝫ ex p̄dicta autoritate bti Iaco. Infirmat̄ q̄s ꝛc. Rō aūt q̄re sol⁹ p̄sbyt̄ ē mīster h⁹ sacri ē. q̄ꝛ ille q̄ hꝫ dispēsare sacr̄m corpis chr̄i mysticū optet q̄ habeat ptātē sup ꝑ corp⁹ chr̄i veꝝ: sed iste est sol⁹ p̄sbr̄. q̄re sol⁹ p̄sbr̄ hꝫ mīstrare sacra. Nec est instātia de baptismo. q̄ꝛ baptismus est sacr̄m maxie ncītat⁊ iō optet q̄ hēat mīstꝝ maxie cōez: vide h̄ sup̄ de baptismo c.iij. Utꝝ āt optꝫ q̄ sint plures p̄sbr̄i vel sufficit vn⁹ videtur ex autoritate allegata q̄ debeāt eē plures. q̄ꝛ d̄t p̄sbyteros in plurali. Tho .i. iiij. suo videt̄ dicere q̄ si ñ possit hr̄i pl'es sufficiat vn⁹ cū mīstris. ita tñ q̄ sp̄ p̄sbr̄ dꝫ inūgere ꝛ dicere v̄ba. ꝛ si anteq̄ꝫ ꝑfecerit moriat̄ vl' alit̄ ipediatur ali⁹ dꝫ ꝑficere illō qō remanet ꝑficiendū .s. residuuꝫ sacri hui⁹ extreme vnctōis: q̄ sufficiāt ꝑ p̄nti.

Quis sit effect⁹ hui⁹ sacri Capl'm.IIII.

Effectꝰ huiꝰ sacri ē iste Sic ei est ī īfirmitate corꝑali ita suo mō dȝ eē ꝛ ē ī īfirmitate spūali. In īfirmitate aūt corꝑali sic ē ꝙ posito ꝙ aliq̄s sit curatꝰ ab īfirmitate adhuc remāet in eo aliq̄ debilitas corꝑal' pueniens ex ꝓstina īfirmitate. ꝛ iō īdiget duplici medicia. Una q̄ sit egritudis sanatiua vl' expulsiua: ꝛ alia q̄ sit debilitatꝫ q̄ remanet repatiua. Sic est spūal'r. spūalis īfirmitas est pctm̄. Uñ ps. in ꝑsona pctōris. Misere mei dñe qm̄ infirmꝰ sū: sana me ꝛc. Medicina sanatiua illiꝰ īfirmitatꝫ est pnīa. sȝ postq̄ȝ hō sanatꝰ ē ab ista infirmitate adhuc remanet in eo q̄dā debilitas spūalis. ꝛ ꝯ istā debilitatē ordīaꝛ istō sacr̄m. Uñ effectus istiꝰ sacri est sanatio istiꝰ debilitatis spūal'. Est etiā aliꝰ effectꝰ qꝛ ꝑ ipm pctā venialia ꝛ etiā mortalia oblita remittunꝛ. ꝛ grā habita augeꝛ ꝛ noua cōferꝛ. ꝛ istō ītellige si digne suscipiaꝛ Est etiā alius effectus qꝛ si sit expediēs aīe suscipiētis sanitas corꝑal' sibi restituiꝛ ꝟtute sacri istiꝰ. Probātur oīa ista ꝑ autoritatē īductā Jaco. v. Infirmaꝛ q̄s ex vo. indu. ꝑsb. ec. ꝛ orēt sup eū vngē. eū oleo sctō. ꝛ alleuiabit eū dñs a lang. suis. ꝛ si ī pctis sit dimittenꝛ ei ꝛc.

Quibꝫ dȝ dari istō sacr̄m. Caplm̄. V.

Ex p̄dicta auctē colligiꝛ ꝙ istō sacr̄m nō dȝ dari nisi īfirmis. qꝛ dr̄ Jac. v. Infirmaꝛ q̄s ex vob. Nō āt dȝ dari q̄buscūq̄ȝ īfirmis: sȝ solū ill' q̄ sꝛ in piclō ꝛ sūt ꝓpinq̄ morti q̄ cū deuotiōe āñ petierūt istō sacr̄m. Posito etiā ꝙ sint frenetici. Cū ei istō sacr̄m sit sacr̄m exeūtiū ñ dȝ dari nisi exeūtibꝫ. l' ill' q̄ iā sꝛ pati ad exitū ab hac vita

In q̄bꝫ ptibꝫ corꝑis fieri dȝ istō sacr̄m. Cap. VI.

Quia purgata materia medicia dȝ applicari pticule patiēti. iō materia pcti purgata ꝑ pnīam istō sacr̄m qō est medicia vt dictū ē ꝯ debilitatē derelictā dȝ applicari mēbris q̄ sūt organa sensuū ꝑ q̄s morbꝫ pcti intrat in aīam. Uñ de sacro isto dñt iniūgi oculi: aures: os: nares: pedes ꝛ renes. Ita ꝙ ad oclos dicaꝛ. ꝑ istā sctāȝ vnctionē: ꝛ suā pijssimā misericordiā indulgeat tibi deꝰ q̄c q̄d peccasti ꝑ visuȝ: ad aures ꝑ auditū. Ad os ꝑ gustū. Ad nares ꝑ odoratū. Ad pedes

p gressum. Ad renes: p ardo rē libidis. pmittēdo in singu lis: p istā sctām vnctōez. Sz q̄d fiet de ceco a natiuitate q̄ nō peccauit p visuz. vel etiaz de surdo a ntītate q̄ nō pecca uit p auditū. vl' de claudo q̄ nō peccauit p gressum. nun q̄d dz inungi in illis mēbris Dico q̄ sic. q2 lz cec⁹ nō pec cauit vidēdo: tñ peccauit for te inordinate visum appetē do. z idē dico de surdo z clau do. Estimo etiā q̄ q̄cūq3 aliq̄s nō hīet ocl'os vel alia mem bra in q̄b9 fit vnctio: debz tñ inungi in locis circūuicinis ꝓpter rōnem iā dictā.

Utrū debeat sacr̄m istud iterari.

Capl'm. VII.

Cum in isto sacro nō imp̄maē characē ma nifestū est q̄ illō sacr̄z iterari p̄t. Cum hō possit ad mortē multotiēs infirmari. Utꝝ āt ī eadē īfirmitate pos sit aliq̄s ml'totiēs inūgi. Di co q̄ infirmitatū q̄dā sūt bre uis termiatōis sic̄ synochia vl' synoch⁹ vel causon. z sic ō aliis. ī istz īfirmitatib9 nō dz istō sacr̄m iterari. Tñ si reci diuaret aliq̄s cū recidiuū sit alia īfirmitas a p̄ma. ī recidi uo possz itēato inūgi. Alie sc̄ infirmitates diuturne. sic̄ fe bris: tussis: ethica. z sil'es q̄ durāt p annū vl' pl⁹. z sic cuz in talib9 īfirmitatib9 hō pos sit ml'totiēs venire ad pūctū mortz ī talib9 p̄t istō sacr̄m ite rari. Ista ē snia Tho. in. iiij. suo. Dic̄ tñ q̄ si iueniaē snia alicui⁹ doctoris ī ꝯriū q̄ nō ꝯdēnet eā. Istō aūt qō dicūt q̄dā q̄ ille q̄ fuit inunct⁹ q̄ si cureē ñ dz se postea balneare: est q̄dā fatuitas. q2 seq̄reē q̄ eps c⁹ caput fuit inūctū chri smate nō deberet lauare ca put cū ei⁹ vnctio dignior sit ista. Tñ qñ aliq̄s infirm⁹ inū gitē dz ibi eē aliq̄s mister qui cū stupa abstergat locū vncti onis. z postea illa stupa debz cōburi.

Tractatus

septim⁹ p̄me ptz ō mr̄imonio Et hz duas ptes sub se

Expedito cū dei adiutorio tractatu ō sacr̄is q̄ generāt: vege tāt: nutriūt: pmouēt: z repa rant hoīem in vita spūali: Re stat tractādū ō sacro qō ho minē pducit z generat in esse z vita corpali. s. de sacro ma trimonij. Quia p̄o libellus

Cui caput vetat latorem
Cui capitem certe ...

iste cōposit⁹ ē ꝓpter simplices q̄ nō sūt m̄ltū pfecti i iure canonico ⁊ ciuili. Allegatiōqꝫ multoꝝ iuriū tā d̄ iure canonico q̄ȝ ciuili q̄ in ista materia plus q̄ȝ in alijs p̄cedētib⁹ adducunt simplicib⁹ ⁊ min⁹ pfectis ꝯfusionem inducat. Idcirco ab hm̄ōi allegationib⁹ q̄ȝtuȝ potero abstinebo cū simplices hm̄ōi allegationes neqꝫ legere neqꝫ itelligere scirēt. Q̄m aūt ꝑm ph̄m. sicut dispositio p̄cedit formā: sic sponsalia p̄cedūt m̄rimoniū. ideo p̄mo de sponsalib⁹ est agendū.

Prima pars

septimi tractat⁹ p̄me ptis p̄ncipalis de sponsalib⁹. Et hȝ q̄nqꝫ capitula.

Circa ergo spōsalia ꝯsiderāda sūt q̄nqꝫ. Primo q̄d sint spōsalia: ⁊ vn̄ dicāt. Scd̄o q̄liter ꝯhāt. Tertio in q̄ etate pn̄t ꝯhi spōsalia. Quarto q̄s sit effect⁹ spōsaliū. Quīto i q̄b⁹ casib⁹ dissoluant.

Quid sint spōsalia ⁊ vn̄ dicant. Cap. I.

Spōsalia sꝫ futuraꝝ nuptiarū ꝓmissio. Ex q̄ diffinitiōe q̄ cōis est canonistis ⁊ legistꝫ patet q̄ spōsalia dn̄t p̄cedere m̄rimoniū: sic p̄sens p̄cedit futuꝝ. Dicūt aūt spōsalia a spondeo es. q̄d idē est q̄d ꝓmitto tis.

Qualit ꝯtrabant spōsalia Caplm̄. II.

Contrahunt spōsalia q̄ttuor modis. Uno modo nuda ꝓmissiōe q̄n d͛. accipiā te i vxorē: ⁊ accipiā te in viꝝ. Alio mō datꝫ arris spōsaliū. s. pecunia vel aliq̄b⁹ alijs rebus. Alio mō anuli subarratōe. Et ill͛d vocat vulgarit despōsatio: sꝫ ꝓprie subarratio nuncupatur. Alio mō iteruenīēte iuramēto: ita tn̄ q̄ sp̄ sint v͛ba de futuro vt dictū est. q͛ si eēnt v͛ba de pn̄ti iā nō eēnt sponsalia sed matrimoniū.

In q̄ etate pn̄t ꝯhi spōsalia. Caplm̄. III.

Quoniā post septenniū. i. p⁹ etatē. vij. annoꝝ: tā pueri q̄ȝ puelle incipiūt hr̄e discretōēȝ q̄ req̄rit in sponsalib⁹ ꝯhendis. iō post septēniū pn̄t ꝯhi spōsalia. Si v͛o an̄ septēniū ipi vl' pentes ipoꝝ vice ⁊ noīe eoꝝ spōsalia ꝯtrahāt nihil agunt nisi cū veniūt ad septēniū incipiāt eis placere. q͛ extūc va

lent ita q̃ licȝ spōsus nō cog noscat eā carnal'r. ɔsanguine am tñ ei⁹ nō poterit hr̄e ī vxo rem nec econtra. Et nota q̃ etas ɔtrahēdi mr̄imoniū ap ta est in puella. xij. āno. i pue ro. xiiij. ⁊ si añ ɔtrahāt non est mr̄imoniū: sed sponsalia tm̄: nisi fuerint etati nubili ita ꝓpinq̄ q̃ possint carnalit' cōmisceri: cū etatē videat' tūc malicia suppleuisse Ca. iiij

Quis sit effectus spōsaliū

Spōsalia ɔ̄hunt' duob⁹ modis. q̄ quãq; ɔ̄hun tur sub ɔditōe apposi ta: quãq; pure. Si ɔ̄hant' sub ɔditōe apposita: h̄ pt eē mul tis mōis: q̄m aut ɔditio ap posita est possibil' aut impos sibilis aut necãria. Si sit ī possibilis puta q̄ dt ɔtrahā tecū si tetigero digito celuȝ. Aut si necãria: puta q̄ dic. ɔ̄hā tecū si sol oriat' cras: vel aliō sil'e. iste ɔditōes dn̄t hr̄i ꝓ nō adiectȝ. i. ꝓ nō apposite Si āt ɔditio sit possibil' au est honesta aut īhonesta Si sit honesta: puta q̄ dt. ɔ̄ham tecū si pr̄ me⁹ voluerit: vel si dder̄ mihi cētū marcas. Si ɔditio nō adīpleat' non tenet' mr̄imoniū ɔsūmare: donec ɔditio fuerit adīpleta: etiāsi ɔ̄hēdo spōsalia fuerit appo situ iuramētū. Sȝ dȝ ītelligi sp nisi carnalis copl'a fuerit subsecuta īter eos: q̄ tūc dr̄ verȝ mr̄imonium īter eos: q̄ tūc videt' ɔditio apposita re cessisse. Si ṽo ɔditio īhone sta sit: ⁊ sit ɔ̄ naturā ⁊ subam ⁊ bona mr̄imonij: puta q̄ dt ɔ̄hā tecū si ꝓcures tibi vene na sterilitat̄ vl' ꝓ pecūia ad ulterādā te tradas: vl' donec īueniā aliam pulcriorē. Ista ɔditio viciat ɔ̄ctū: ita q̃ nec st' spōsalia nec mr̄imōiū. Si ṽo ɔditio sit īhonesta: sȝ ñ sit ɔ̄ naturā ⁊ subam ⁊ bōa mr̄i monij: puta q̄ dt. ɔ̄hā tecū si hoīeȝ īterfecer̄: vl' si furtū fe cer̄: vl' sīl'ia ꝓ nō adiecta dȝ hr̄i: ⁊ ē abijciēda ⁊ tenēt spō salia. Notādū tñ q̃ lȝ dictū sit q̃ spōsalia pn̄t ɔ̄hi sub cō ditōe ꝓmisse pecunie: ñ tñ pt ꝓmitti pecunia in modū pe ne. ⁊ si ꝓmissa fuerit nō tenet pene ꝓmissio: nec pt peti. vt si dicat' sic: nisi ɔ̄xero tecū ti bi dabo cētū marcas: nō eñ valet ɔditio pene cuȝ libera dn̄t esse ɔiugia. ff. d. ṽ. ob. l. tua. d spō. c. velut. extra eo. c. r̄q̄siuit. ⁊ c. gēma. C. d spō. l. arras. ⁊. l. mlier. Si āt ɔ̄hāt' spōsalia pure. i. sine ɔditōe. ⁊ sūt ābo apti ad mr̄imoniū ɔ̄ hēdū: si ī spōsalib⁹ ɔ̄hēdis it'

uenit iuramētū cōpellēdi sⁱt p̄ excōicatōez ꝯsūmare mr̄imoniū, nisi forte timeat̄ ꝺ vxoricidio vl̄ ꝺ aliq̄ alio p̄iclo, ꝛ si alt̄ ipoꝝ ꝯtrerit cū alia p̄ v̄ba de p̄nti iniūgat̄ ei p̄nia ꝺ p̄iurio ꝛ fide mētita, et absoluat̄ ab excōicatōe. si āt nō iteruenit iuramētū monēdi sⁱt mr̄imoniū ꝯsūmare n̄ cogēdi, qꝛ inuite nuptie solēt malos ꝓuentus h̄re. xxxj. q. ij. c. j. ꝛ. ij. Si āt neuter est i etate nubili tenent̄ expectare donec veniāt ad ānos etatꝫ legitīe ad mr̄imoniū ꝯhēdū. Et idē dico si vn⁹ est i etate legitīa, alius nō, qꝛ ille q̄ est i etate legitima tenet̄ aliū expectare. vel si se mutuo absoluūt poterūt iudicio eccl̄ie separi.

In q̄bꝰ casibꝰ spōsalia dissoluunt̄. Cap. V.

Ex q̄ spōsalia sⁱt sel' ꝯcta sel' ligāt, ita q̄ si ꝯhāt postmodū spōsalia cū alia, ꝛ n̄ est p̄cessū ad carnalē copulā cū illa scđa: ꝯpellēd⁹ ē redire ad p̄mā. Si v̄o ꝯgⁿuit scđam carnal'r cū iā mr̄imoniū dicat̄ dꝫ remanere cū scđa ꝛ n̄ redire ad p̄mā. Soluūt̄ āt i octo casibꝰ. P̄rim⁹ ē si alt̄ ipoꝝ vult trāsire ad religionē. qđ facere p̄t alt'o īnito etiā si fuit mr̄imoniūꝫ p̄ v̄ba de p̄nti ꝯctū: dūmō nō fuerit p̄ carnalē copulā ꝯsūmatū. ꝛ ille q̄ remāet i secl'o remanet absolut⁹ a vinculo spōsaliū. et h̄ qn̄ alt̄ fuerit p̄fessus i religiōe illa. h̄z ille casus extra ꝺ ꝯuer. ꝯiu. c. ex publico. extra de sponsa duo. lꝫ p̄ter solitū. Scđs casus ē qn̄ spōsus nō īuenit̄. qꝛ trāsfert se ad aliā regionē. recepta tn̄ p⁹ p̄nia ꝺ p̄iurio vl̄ fide mētita: si p̄ eū steterit q̄ min⁹ mr̄imoniū fuerit ꝯsūmatū. h̄z iste casus extra ꝺ spō. c. ill' āt. Terti⁹ casus ē si alt̄ ipoꝝ p⁹ ꝯcta spōsalia incurrit leprā l' p̄alysim: aut oculos pedes man⁹ vl̄ nasū amisit. vl̄ aliq̄d turpi⁹ sibi euenerit. P̄oit̄ iste casus extra de ꝯiu. lepro. c. lr̄as. de iureiur. c. queādmodū. Quart⁹ casus si supuenit affinitas: puta qꝛ spōs⁹ ꝯsāguineā spō se ꝯgⁿuit. vl̄ ecōuerso. Et ad h̄ p̄bādūꝫ suffic̄ sola fama. h̄z iste casus vij. q. ij. q̄dā ꝺspōsauit. extra de ꝯsā. ꝛ af. sup eo. Quit⁹ casus si mutuo se absoluerint. h̄z iste cas⁹ extra ꝺ spō. c. p̄tea. q̄dā tn̄ nō recipiūt istū casum. vn̄ dicūt q̄ illa ꝺcretal' allegata n̄ ē ꝺcretal' l' loq̄t̄ de p̄missiōe ꝯpatiua. Sext⁹ casus ē si alt̄ eoꝝ fuerit fornicat⁹. h̄z iste cas⁹ extra ꝺ iureiu.

c. quẽadmodũ. Septim⁹ casus est qñ spõsus de facto cũ alia. vel spõsa cũ alio ꝯhit ꝑ ṽba de pñti vl' ꝑ ṽba de futuro. ꝛ seq̄t carnal' copula. tũc soluũt spõsalia ꝓpt mai⁹ vinculũ supueniens. ſ3 dñt agere pñiam de piurio vel de fide seu pmissiõe mẽtita. põit iste casus. extra de spõ. c. ꝯsuluit extra de spõ. duo. c. tua nos Octau⁹ casus ẽ qñ mioꝛ venit ad etatẽ legitimã ꝛ ꝑfectã ꝛ petit absolui a vincl'o spõsaliũ ꝛ dari sibi lniam nubẽdi aliũ. hꝫ iste casus. extra de despõ. ĩpu. ꝺ illis. ꝛ c. a nob. Et no. ꝙ oẽs isti casus ꝑter ꝑmũ. s. qñ vult trãsire ad religionẽ ĩtelligẽdi sꝫ de spõsali. de futuro. q̄ ṽe ꝛ ꝓpꝛie dicũt spõsalia. Et nota etiam ꝙ in duobꝫ casibꝫ ꝑdictꝭ ĩpo iure soluũt spõsalia. s. qñ ĩtrat religionẽ: ꝛ qñ ꝯhit mrĩmoniu3 cũ alio vel cũ altera. In certis vero casibꝫ soluẽda sunt ꝑ iudicẽ eccl'ie.

Secũda pars

septimi tractat⁹ ꝑme ptꝭ ꝑnci palis de mrĩmonio. Et hab3 octo capitula.

Ostquaz p tractatũ est de spõsa. dõm est ꝺ mrĩmonio. Circa qꝺ cõsiderãda sunt octo. Pꝛio q̄d est mrĩmoniũ ꝛ vñ dicat. Scdo q̄l'r ꝯhat mrĩmoniũ. Tertio qñ ꝛ vbi ꝛ q̄b⁹ ṽbis fuit ĩstitutũ mrĩmoniũ. Quarto q̄ fuit cã ĩstitutionis mrĩmõij. Quĩto q̄ pñt ꝯhere mrĩmoniũ. Sexto q̄t mõis ꝺꝛ mrĩmoniũ. Septĩo q̄t sꝫ bona mrĩmonij. Octauo q̄ ĩpediũt mrĩmoniũ.

Quid est mrĩmoniũ ꝛ vñ dicat. Cap. I.

m Atrimoniũ aũt a doctoꝛibus sic diffinit. Mrĩmoniũ est viri ꝛ mulierꝫ legitima ꝯiunctio indiuiduã vite ꝯsuetudine3 retinẽs. Nõ ꝺꝛ viri ꝛ ml'ieꝝ vl' viroꝝ ꝛ mulierꝫ. qꝛ nec vn⁹ vir pl'es mulieres. nec vna pl'es viros hr̃e pt. Dic̃ etia3 indiuiduã vite ꝛc. H ẽ ꝙ neuter eoꝝ absq3 cõsensu alteri⁹ pt ꝯtinẽtiã ꝓfiteri vel oꝛoni vacare. Et inter eos du3 viuunt ꝑmanet vinculũ ꝯiugale. Aliter diffinit sic. Matrimoniũ est viri ꝛ mulieris cõiũctio: ꝯsoꝛtiũ vite cõis: diuini ꝛ humani iuris cõicatio. Dicit aũt mrĩmoniũ de matertris. ꝛ munio nis. vñ matrimoniũ est q̄si iuris muniũ id est officiũ. qꝛ dat ml'ieribꝫ

esse mr̃es. Ul' iõ mag; deno minaꝛ a mr̃e q̃ȝ a p̃re. qꝛ eius officiũ mag; apparet ĩ mr̃l' monio q̃ȝ officiũ viri.

Qualit' ꝯhaꝛ mr̃imoniũ. Caplm. II.

Solo aũt ꝯsensu ꝯhiꝛ mr̃imoniũ. q̃ si solus desit cetera ẽt ipo coitu ñobstãte celebrata frustrãtur. Ex q̃ ei p ꝟba ꝺ pñti vir ꝯsẽsit maritali affectu ĩ mulierẽ ꝛ ml'ier ĩ virũ: siue ꝟbis cõsuetis. vt si vir dicat. accipio te ĩ meã. ꝛ ipa rñdet. accipio te ĩ meũ: vl' si vir dicat volo te decetero hr̃e in vxorẽ. ꝛ ipa rñdeat. volo te decetero hr̃e in viꝝ. vl' q̃buscũqȝ aliis ꝟbis vel signis exp̃maꝛ ꝯsensus stati est mr̃imoniũ Et dico signis. qꝛ surdꝰ ꝛ mutꝰ pñt ꝯhere mr̃imõiũ. veꝝ tñ si loq̃ pñt ꝯhẽtes mr̃imoniũ verba sꝛ necaria q̃ntũ ad ecclesiam ꝯsensuȝ mutuũ ꝯtinẽtia vel exp̃mentia ꝛc̃.

Qñ vbi ꝛ q̃bꝫ ꝟbis fuit institutũ mr̃imoniũ. Ca. III.

In padiso t̃restri fuit ĩstitutũ mr̃imonium ꝛ añ pctm̃. q̃bꝫ aũt ꝟbis fuit ĩstitutũ dicũt aliq̃ ꝙ ill' ꝟb Geñ. ij. Crescite ꝛ ml'tiplicami: ꝛ r̃plete t̃rã. Sȝ istõ ñ credo veꝝ. fuerũt ei ꝟba illa potiꝰ bñdictio nubẽtiũ. Uñ dico ꝙ ꝟbis ade oꝛe ꝓpheti coplat; fuit ĩstitutũ qñ Adã dixit Hoc nũc os ex ossibꝫ meis ꝛ caro ꝺ carne mea. Quapꝑt' relinq̃t hõ p̃reȝ ꝛ mr̃eȝ ꝛ adherebit vxori sue. ꝛ erunt duo in carne vna. Uide ꝺ h̃ sup̃ de sacris in gñali. c. j.

Que fuit cã institutionis mr̃imonij. Cap. IIII.

Due sꝛ cãe p̃ncipales institutõis mr̃imonij licȝ sint multe scđarie Pr̃ia cã p̃ncipal' ẽ susceptio plis. Et ꝑpt' hãc instituit deꝰ mr̃imoniũ ĩ padiso añ pctm̃ iter p̃mos pentes. q̃bꝫ dixit Geñ. ij. Crescite ꝛ ml'tiplicami. Scđa cã ẽ vitatio fornicatõis. ꝛ ista cã hȝ locũ post pctm̃. Et ꝺ ista ꝺt apl's. j. ad Coꝝ. vij. Propt' fornicatiõȝ supple vitandã vnusq̃sqȝ vxorẽ suã hẽat. ꝛ vnaq̃qȝ suũ viꝝ. Cause scđarie sꝛ ml'te. s. pacis reformatõ: pulcritudo vxoris: diuitie et silia. Ita tñ ꝙ p̃ncipal' intẽtio eoꝝ q̃ ꝯhũt nõ feraꝛ ad ista. sȝ ad duo p̃ma ꝛ p̃ncipalia.

Qui pñt ꝯhere mr̃imonium. Cap. V.

Omnis hõ q̃ ꝯsentire pt ĩ ꝯiugalẽ affectũ ꝛ carnalẽ copulã exerce

re: nisi exp̄sse p̄hibeat̄ p̄t ɔ̄he re m̄rimōiū. Dico q̄ ɔ̄senti- re p̄t. q̄ꝛ lꝫ puer īfra etatē le- gitimā ɔ̄stitut⁹. h̄ ē īfra. xiiij. ānū. ꝛ puella īfra. xij. dicāt v̄- ba ad m̄rimōiū ɔ̄hēdū apta tū q̄ꝛ ɔ̄sentire n̄ p̄nt. nullū est m̄rimōiū. ō spō. c. tue f̄rnita- ti. Sil'r ille q̄ ī san⁹ ē vl' furio sus lꝫ dicat illa v̄ba nō ɔ̄hit q̄ꝛ ɔ̄sentire n̄ p̄t. xxx. q. ij. ne- q̄ꝫ furiosus. ꝛ h̄ est veꝝ q̄ꝫdiu ē ī furia ɔ̄stitut⁹. q̄m si aliq̄n h̄eat lucida īteruālla ꝛ aliq̄n redit ad sanā mentē nubere p̄t ꝛ testari. ꝛ o᷑ia alia q̄ aliȷ̄ p̄nt p̄t. vt. C. ō codicil. l. nec codicillos. vij. q. j. q̄ꝫuis sit triste. Dico etiā q̄ carnalē co pulā p̄t exercere. ꝛ iō q̄ caret v̄ga virili: vl' vtroq̄ꝫ testicl'o vl' ē natal'r frigid⁹ ɔ̄here n̄ p̄t extra ō fri. ꝛ male. c. q̄ꝛ si. Di co etiā nisi exp̄sse p̄hibeat̄. q̄ꝛ edictū de m̄rimonio ɔ̄hēdo est p̄hibitoriū. Jō oīs q̄ nō p̄hibet̄ ꝛ admittit̄ ɔ̄here p̄t. extra ō spō. cū apō sedē. Pro hibent̄ ei aliq̄ p̄pt̄ votū ꝛ p̄pt̄ ordinē. ꝛ ita ō aliȷ̄s īpedimē tis de q̄b⁹ dicet̄ īfra. Et nota q̄ꝛ m̄rimoniū ɔ̄hi p̄t īter ab- sētes: ꝛ p̄ p̄curatorē sic̄ factū fuit īter d̄nm regē arogonie ꝛ d̄naꝫ reginā q̄ nūc sēt. extra de p̄cura. c. finali. li. vj.

Quot mōis ō m̄rimoni- um. Capl'm. VI.

Matrimoniū ōr multis mōis. Nā m̄rimoniū aliō legitimū: aliō clā- destinū. M̄rimōiū legitimū ē q̄n ab his q̄ sup̄ feminā h̄nt p̄tātem vxor petit̄ a p̄entib⁹: sponsat̄ ꝛ legib⁹ dotat̄. ꝛ a sa- cerdotib⁹ vt mos ē b̄ndicit̄. ꝛ a paranymphis custodit̄ ꝛ solēnit̄ accipit̄. Nō t̄n ītelli gas q̄n sine solēnitatib⁹ istis posset eē veꝝ m̄rimoniū. Sꝫ sic̄ ē ī aliȷ̄s sacris q̄ꝛ q̄dā s̄t ō necītate sacri. q̄dā s̄t ō solē- nitate t̄m. Jta ī m̄rimōio q̄- dā s̄t p̄tinētia ad subam m̄ri moniȷ̄. sic̄ ɔ̄sens⁹ p̄ v̄ba ō p̄n- ti exp̄ssus. ꝛ iste solus facit m̄rimoniū. Quedā s̄t ibi ad solēnitatē ꝛ decorē. sic̄ sūt so lēnitates p̄dicte: sine q̄b⁹ est veꝝ ꝛ legitimū m̄rimoniū q̄ꝫ tū ad v̄tutē. lꝫ nō q̄ꝫtū ad ho nestatē. Clādestinū m̄rimoni um est q̄n fit sine solēnitatib⁹ p̄missis. Et q̄ sic ɔ̄h̄nt expo- nūt se maḡ p̄icl'o. possꝫ ei alt̄ alteꝝ dimittere q̄n vellet. ꝛ ō facto cū alio vel alia ɔ̄here. ꝛ sic in adulterio manerent. Vn̄ talib⁹ ɔ̄sulēdū est ī foro p̄nie vt ō nouo in facie eccl'ie ɔ̄hant. Jtē m̄rimoniū aliō initiatū. aliud p̄fectum siue

Caput

ↄsummatū. Initiatū p ṽba de pn̄ti. Perfectū siue ↄsummatū p carnalē copulā. No tādū tn̄ ꝙ mr̄imoniū pt eē pfectū duob⁹ mōis. Uno mō sctītate. Alio mō significatōne. Mr̄imoniū ḡ pt esse pfectū sctītate an̄ carnalē copulā. Un̄ Aug. scribēs ad q̄ndā q̄ sil'cū viro suo votū castitatis emiserat sic dic̄ īter cetera. Nō q2 pit tpabat; a cōiūctōe carnali. iō marit⁹ tu⁹ eē desiderat: imo tāto sanctius ↄiuges manebatis: q̄nto sanctiora ↄcordit' placita seruabat;. Sz mr̄imoniū n̄ est pfectū significatōe an̄ carnalē copulā. Coniūctio em̄ corpoꝝ viri ꝛ vxoꝛ; ṽcat ↄiūctionē nature diuīe ꝛ hūane in psona filij dei. vide de h̄ sup̄ ō sacr̄is in gn̄ali. c. j. Et sic soluit' ista qō. vtꝝ ī btīssimā virginē Mariā ꝛ Joseph fuerit pfectū mr̄imoniū. q2 fuit pfectū sctītate: sz nō significatōe. Quidā dicūt mr̄imoniū initiatū p spōsalia ō futuro. ratū p ↄsensū de pn̄ti. ↄsūmatū p carnalē copulā. Itez mr̄imoniū aliō legitimū ꝛ n̄ ratū. aliō ratū ꝛ nō legitimū ꝛ aliō ratū ꝛ legitimū. Mr̄imoniū legitimū ꝛ nō ratū est īter fideles. ꝛ ōr legitimū q2 legali institutōe ꝛ ꝓuīcie moribꝰ nō ꝯ iussiōez dn̄i ꝯhit'. sz nō ē ratū mr̄imoniū. q2 sine fide fit. Aug. Nō est ratū cōiugiū qō sine deo est. Ratū ꝛ nō legitimū mr̄imoniū ē qō est inter legitimas ꝑsonas ꝛ fideles. sz sine debita solēnitate ꝯhit'. Ratum ꝛ legitimū mr̄imoniū est īter legitimas ꝛ fideles ꝑsonas cū debita solennitate ↄtractū.

Quot sūt bona mr̄imonij Capl'm. VII.

Bona mr̄imonij ꝑncipalit' sūt tria. s. fides: ples ꝛ sacr̄m. Augu. Nuptiale bonū triptitū est. fides: ples: sacr̄m. In fide attēdit' ne p⁹ vīculū ↄiugale cū alio vel alia coeat'. In ꝓle vt amāter suscipiat' ꝛ religiose educat'. In sacro vt ↄiugiū nō sepet'. Et nota ꝙ duo prima bona qn̄qꝫ sūt in mr̄imonio. qn̄qꝫ nō. tertiū ṽo īsepabilit' adheret mr̄imonio.

Que impediūt mr̄imoniū Et habet. xvj. ꝑticulas. Capl'm. VIII.

Impedimēta mr̄imonij sūt duodecī q̄ ipediūt mr̄imoniū ꝯhendū ꝛ dirimūt iā ꝯctū. Si tn̄ ipa l' aliqō ipoꝝ ꝑcedāt mr̄imoniū. tūc sensū cōiugalem

excludũt. si vo seqnt mrimoniũ nullũ pstãt impedimẽtũ. sic pz p ista exẽpla. Furiosus nõ pt ɔhere mrimoniũ: si tñ postq̃ ɔxerit efficiat furios9 nõ ppt h soluit mrimonium. Itẽ q̃ habet vtrũq; testiculũ sectũ .i. euulsum nõ pt ɔhere mrimoniũ. si vo post ɔtractũ mrimoniũ sectet .i. castret nõ ppt h soluit mrimoniũ. Et ẽ intelligẽdũ de aliis ipedimẽtis. Que ãt sint impedimẽta mrimonii ɔtinent i his q̃ttuor vsib9. Error ɔditio votuz cognatio crimẽ. Cultus disparitas vis ordo ligamẽ honestas. Si sis affinis: si forte coire neq̃bis. Hec facienda vetãt ɔnubia facta retractãt. Pret ista .xii. impedimẽta q̃ ipediũt mrimoniũ ɔhendũ ⁊ dirimũt iã ɔctũ sũt alia q̃ impediũt mrimoniũ ɔhendũ sz ñ dirimũt iã ɔctũ .s. tps feriaz ⁊ iterdictũ eccie. vsus Ecclie vetitũ necnõ tpus feriaz. Ista vetãt fieri pmittũt facta teneri. Que q̃lr teneri debeãt dicendũ est de vnoq̃z ipoz.

De ipedimẽto erroris mrimonii

Numeratis oib9 impedimẽtis dõm est d vno q̃z ipoz. Et pmo de ipedimẽto erroris psone q̃ excludit mrimoniũ sui natura: nõ ex institutione ecclie mrimonialẽ ɔsensuz excludit: qm̃ q̃ errat nõ ɔsentit ff. d iurisdic. om. iu. l. si p errorẽ. ⁊ errãtiũ volũtas nulla est. C. d iur. ⁊ fac. ig. l. cũ per testamẽtũ. ⁊. l. ñ idcirco. Vñ si mulier vel vir erret i mrimonio ɔhẽdo null9 est ɔsensus q̃ sol9 fac mrimoniũ. Tñ nota q tripler pt ee error circa psonã. Prim9 ipi9 psone vt si d Petro credat q sit Joãnes vbi errat circa psonã. Ali9 error fortũe. vt si de paupe credat q sit diues. Ali9 ẽ error q̃litatis. vt si de ig̃bili credatur q sit nobil: vel de corrupta credat q sit vgo. Nõ error psone ipedit mrimoniuz vt si credẽs ɔhere cũ Petro ɔhit cũ Joãne. vl si credens ɔhere cũ Martha ɔhit cum Bertha nullũ est mrimoniũ. Error ãt q̃litatz ⁊ fortune nõ ipedit mrimoniũ. Verbi grã aliq̃s ɔhit cũ aliq̃ credẽs esse vginẽ vl filiã regis: ⁊ tñ ipa est meretrix vl filia rustici tenet mrimoniũ. vl credit ɔhere cũ diuite ⁊ ɔtrahit cũ paupere tenet etiã mrimonium. xxi. q. i. His ita.

De ipedimẽto ɔditõis.

Impedimẽtũ ɔditõis itroductũ est ab ecclia

in fauore libtat. Et ĕ h̄ bre-
uit' ē sciēdū q̄ si mlier liba ɔ-
hat cū ſuo scient': l' lib cū an
cilla tʒ ꝛ validū ē mr̄imoniū
int' eos. Si v̄o liba ɔ̄hit cuʒ
ſuo ig̃rāt'. q̄ credit eū eē libe
rū: vl' lib cū ācilla et ig̃rāt'. q̄
credit eā eē liberā nullū ē mr̄i
mōiū int' eos: nisi postq̄ vn⁹
nouerit ɔditōʒ alteri⁹ eē talē
ɔsentiat ī eū v̄bo vl' facto vl'
carnali copl'a. Nota tū q̄ er
ror ɔditōis deterioꝛꝭ ipedit
mr̄imoniū ɔ̄hēdū et dirimit
iā ɔ̄ctū. n̄ āt error parꝭ l' meli
oꝛꝭ. vt si ſu⁹ ɔ̄hit cū sua quā
credit liberā: l' cū liba q̄m cre
dit eē ſuā: q̄ n̄ decipit' n̄ bʒ
q̄d obijciat ei ĕ ɔditōibꝫ ap
positꝭ ī mr̄imo. vide s̄. ĕ spō.
c. iiij. q̄ idē iudiciū ē h̄ ꝛ ibi

De impedimēto voti

Circa ipedimētū voti nota q̄ ītelligit' ĕ voto ɔtinētie siue ĕ voto castitatꝭ. Circa qđ notādū q̄ duplex est votū ɔtinentie. Nā q̄dā est simplex: aliud solēne. Votū simplex ipedit mr̄imoniū ɔ̄hēdū sʒ n̄ dirimit iā ɔ̄ctū. Sʒ solēne votū ipedit ɔ̄hēdū ꝛ dirimit iā ɔ̄ctū. q̄d aūt sit votū solenne lʒ oli fuerit altricatio int' doctores: tn̄ h̄ ē ĕclaratū p Bonifa. viij. extra de voto ꝛ vo. redēp. c. vnico. li. vj. vbi ĕr. q̄ votū solēnizat' q̄tū ad dirimēdū mr̄imōiū duobꝫ modis. Uno mō p susceptiōem sacri oꝛdis. s. subdiaconatus vl' diaconat⁹ ꝛ p̄sbyteratus. Alio mō p pfessionē expssaʒ vl' tacitā factā alicui de religiōibꝫ approbatis. pmoti g̃ ad sacros oꝛdies vl' religiosi nō p̄nt ɔ̄here matrimoniū. Nota penalē ɔstitutōeʒ ī cōstitutōibꝫ dn̄i Clemen. pape ɔ̄ religiosos ɔ̄hētes mr̄imoniū de facto. s. q̄ sit' excōicati ꝛ irreglares: nec p̄t cū eis nisi p sedē apl'icā dispēsari.

De cognatōe carnali.

Cognatio ē triplex. q̄dā carnal': q̄dā spūal': q̄dā legal'. Pri° vidēdū est de cognatōe carnali q̄ nat'al'r p̄cedit alias. ꝛ ista vocat' ɔsanguinitas. Uidendū est g̃ q̄d sit ɔsanguītas et vn̄ dicat'. q̄d sit linea ɔsanguītatis. ꝛ q̄t sunt: ꝛ q̄t sunt g̃dus ꝛ quō computant': ꝛ vsq̄ ad quē gradū phibeat' mr̄imonium. Cōsāguinitas est vinculū psonaꝝ ab eodē stipite descēdētiū carnali ꝓpagatione ɔ̄ctū. Stipitē dico illā psonā a q̄ aliq̄ duxerūt originē. sic Adam fuit stipes Cain et Enoch. ꝛ filioꝝ q̄ ab eis de-

scēderūt. Et dr̄ ꝯsanguinitas a cō qd̄ ē sil'. ꝛ sāguis. q̄si cōez sanguinē hn̄tes vel de vno sanguīe ꝓcedētes. Linea est ordiata collectio ꝑsonaꝝ cō sanguitate ꝯiūctaꝝ ab eodē stipite descēdentiū diuersos gd'ꝯtinēs. Linee sꝫ tres. scꝫ ascēdentiū: descēdētiū: ꝛ trāsuersaliū. Prima est ascēdētium. s. illoꝝ a q̄bꝫ traxim' originē. sic pr̄: mr̄: auus: aua: ꝓauus: ꝓaua: abauus abaua. Scd̄a est descēdentiū. s. illorū q̄ duxerunt originē a nob. sic fili' filia: nepos neptis. ꝓnepos ꝓneptis. abnepos abneptis. Tertia est trāsuersaliuꝫ id ē illoꝝ a q̄bꝫ n̄ duxim' originē: nec ipa a nob. vt frater soror: filij duoꝝ fratrū: q̄ dicūt frēs patrueles: filij duarū sororꝝ: q̄ dicūt frēs ꝯsobrini. ꝛ eorūdē filij vel nepotes vsqꝫ ad q̄rtū gdū. Notat̄ ista xxxv. q. v. ꝑmo gdu. Et nota q̄ due linee d̄scēdētiū faciūt vnā lineā trāsuersalē. vt ptꝫ i h̄ exēplo. Filij duoꝝ fratꝝ attinēt sibi i linea trāsuersali. ꝛ q̄libet ipoꝝ i recta linea d̄scēdit ab auo eoꝝ cōi q̄ fuit stipes eoꝝ cōis a q̄ traxerūt originē. ꝛ sic d̄ oībꝫ alijs ē itelligendū. Nūc vidēdū est q̄d ē gd'. Et nota q̄ alit̄ cōputāt grad' canoniste ꝛ alit̄ legiste. Nā ſm canonistas due ꝑsone i linea trāsuersali faciunt vnū gdū. Scd̄ꝫ āt legistas q̄libet ꝑsona fac̄ vnū gdū: puto duo frēs sꝫ i vno gdu ſm canonistas: q̄ ſm legistas sꝫ i duobꝫ. ꝛ sic d̄ singul'. Itē filij duoꝝ fratꝝ sūt i scd̄o gdu ſm canonistas. ſm leges ꝟo sunt in q̄rto. Sꝫ q2 istd̄ parū aut nihil fac̄ ad ꝓpositū id̄ dimittā. Et videam' q̄d ē gradus. Gradus est habitudo distantiū ꝑsonaꝝ q̄ ꝯḡscit̄ q̄ta gn̄atōis distātia due ꝑsone int̄ se differūt. Grad' itaqꝫ sic cōputāt̄ in linea ascēdēti. pr̄ ꝛ mr̄ sꝫ in ꝑmo gdu. Auus ꝛ aua sꝫ i scd̄o gdu. ꝓauus ꝛ ꝓaua sꝫ i t'tio: abau' abaua sꝫ i q̄rto. In d̄scēdēti cōputant̄ sic: fili' ꝛ filia sūt i ꝑmo gdu. nepos ꝛ neptis sꝫ i scd̄o. ꝓnepos ꝛ ꝓneptis sꝫ i tertio. abnepos ꝛ abneptis sꝫ in q̄rto. In trāsuersali ꝟo linea cōputant̄ sic. duo frēs sꝫ i ꝑmo gdu: filij duoꝝ fratꝝ i scd̄o. nepotes eorūdē. i. duoꝝ fratꝝ in t'tio: ꝓnepotes eoꝝ i q̄rto. Ultra quē gdū nll'a ꝯsāguinitas ꝓtēdit̄ q̄stū ad ipediēdū ꝛ dirimēdū mr̄imōiū: lꝫ antiq̄tus ꝓtenderet̄ vsqꝫ ad septimū gdū. Uidēdū est g̃ q̄liter

ᵹm istam doctrinā ɔsangui-
nitas iueniēda ē ⁊ cōputāda
int̃ aliq̃s. Vñ si tu vis scire
ð aliq̄bꝫ: puto ð Bartholo
meo ⁊ Bertha in q̄ ḡdu ɔsan
guitatis attinēt sibi. Accipe
cōez pentē: a q̄ ābo ɔ̄xeꝛ̃t ori-
ginē. Verbi grã. Petrꝰ gñā-
uit Jacobū ⁊ Joānē q̄ fueꝛ̃t
frē: ecce pmꝰ ḡdus: vł si nō
poterꝭ scire q̄s fuit pr̃ eoꝝ di
ces: Jacobꝫ ⁊ Joānes fueꝛ̃t
frēs q̄ vt dictū ē faciūt pmū
gradū. Hoc iō dico q2 si fue
rint duo frēs sunt ponēdi in
pmo ḡdu. vel frat̃ ⁊ soroꝛ vel
due soroꝛes. pcede ḡ i cōpu-
tatōe dicēs sic. Jacobꝫ ⁊ Jo
annes fueꝛ̃t frēs: q̄ vt dictū ē
faciūt pmū ḡdū Jacobꝫ gña
uit Andreā. ecce scd̄s ḡdus.
Andreas gñauit Philippū
ecce tertiꝰ ḡdꝰ. Philippꝰ vo
gñauit Bartholomeū. ecce
q̄rtꝰ ḡdus ð q̄ nūc agit̃. Nō
reuertarꝭ ad Joannē q̄ fuit
frat̃ Jacobi: ⁊ pcede sic. Ja-
cobꝫ ⁊ Joannes vt dictū est
fuerūt frēs. Joānes genuit
Thomā. ecce scd̄s. Thomas
vo genuit Berthā de q̄ nūc
agit̃. ecce tertiꝰ ḡdꝰ. Vides ḡ
q̄ Bartholomeꝰ ⁊ bertha at
tinēt sibi ex vna pte i t̃tio ḡ-
du: ex alia i q̄rto. ⁊ h̄ loq̄ndo
vsualr̃: tñ ᵹm v̾itatē nō atti-
nēt nisi i q̄rto. ⁊ sic nō p̄t esse
m̄rimoniū int̃ eos. Jllō idē
faciēdū est de illis q̄ magꝭ vł
minꝰ vicini sūt in ɔsanguita-
te dicēdo: in tali ⁊ i tali gra-
du attinēt sibi. Et q̄ ita ɔpu
tādi sit gradꝰ ⁊ nūerā de psone
colligit̃ expsse ex illꝰ duabꝫ de
cretalibꝫ. extra ð ɔsan. ⁊ affi.
tua nos. ⁊ extra ð testi. lz ex q̄
dā. Sz pone q̄ due psone at
tinēt sibi ex pte vna i scd̄o vł
t̃tio ḡdu ⁊ ex alia in q̄nto. nū
q̄d poterūt ɔ̄here m̄rimoniū
iter se. Dico q̄ sic. q2 sp stādū
est remotiori psone i ɔsāgui-
tate. extra de ɔsā. ⁊ affi. c. vi.
Jn h̄ ei casu remotioꝛ psona
extra metas ɔsanguitatꝭ exi
stit. vñ nō attinet sibi: ex q̄ n̄
est ɔsanguitas int̃ eos. q2 sic
antiq̄tus oīs ɔsanguinitas
termiabat̃ i septio gradu: ita
hodie termiat̃ in q̄rto. Ex p̄-
dictis patere p̄t q̄ ɔsangui-
nitas impedit ⁊ dirimit m̄ri-
moniū vsq3 ad q̄rtū gradū cō
sanguitatis iclusiue: ⁊ ñ vltra
Et itellige i trāsuersali linea
nō aūt in ascēdēte. q2 in illis
in ĩfinitū extēdit̃ ɔsanguitas
iclusiue: s3 in trāsuersali vsq3
ad q̄rtū ptēdit̃ ɔsanguinitas
⁊ nō vltra. q̄si dicat̃ q̄ q̄ntus
gradus aperit poꝛtā ad m̄ri-
moniū ɔtrahendū.

De impedimēto cognati-onis spūalis.

Visso de cognatōe carnali videdū ē de cognatōe spūali. Unū videndū est q̄d est cogtio spūal' ⁊ q̄t sūt ei⁹ spēs: ⁊ quō īpediat mr̄imoniū: ⁊ in q̄bꝫ sacris ꝯbat. Cognatio spūal' est ꝓpinq̄tas ꝓueniēs ex sacri da tiōe admīstratōe vel suscepti one. Verbi grā. sacerdos baptizat puerꝫ: tu suscipis eum vterq̄ꝫ est pr̄ spūal' ipi⁹ pueri ⁊ cōpater ꝑentū ei⁹. ꝓut legit' xxx. q. j. oīs. Spēs ꝯgnationis spūal' sūt tres. Prima dr̄ ꝯpaternitas. a cō qd̄ ē sil' ⁊ paternitas. q̄si sil' patnitas: vel q̄si cōis patnitas. nā vn⁹ cōpater sp̄ ē pr̄ spūal' pueri ⁊ alter carnalis. Alia dr̄ paternitas. ⁊ ista attēdit' īter eū q̄ suscipit'. ⁊ illū q̄ suscipit. i. inter puerꝫ ⁊ patrinū. Alia dr̄ fraternitas q̄ attēdit' īter filiū tuū spūalē ⁊ filios tuos carnales Restat ḡ videre q̄d iurꝭ sit d̄ mr̄imonio taliū. ⁊ ꝑmo dōm est de cōpaternitate. Notādū ē ḡ qꝫ duplex est cōpaternitas. qr̄ q̄dā est directa. s. illa quā ego ꝯbo ꝑ meipꝫ ⁊ ista impedit ⁊ dirimit mr̄imoniū vt si ego suscipio filiuꝫ Berthe mlieris. vel ipa meū. nūq̄ꝫ potero eā hr̄e in vxorē. ⁊ si accepo eā sepandū est mr̄imoniū. ita dr̄ extra d̄ cogna. spi. c. veniēs. Alia dr̄ cōpaternitas indirecta siue emergens s. illa quā vn⁹ ꝯiugū postq̄ꝫ sūt vna caro effecti ꝯbit ꝑ actū alteri⁹. sic̄ si vxor mea postq̄ꝫ a me carnal'r est cognita suscipit filiū alioꝝ: ambo ꝑentes pueri sūt cōpatres mei: q̄uis ego ñ suscipiā eū: qm̄ ꝯiuges cōicāt sibi ad inuicē actōnes Et de h̄ ponit' exēplū euidentissimū in q̄dā decre. extra d̄ cogna. spi. c. martin⁹. vbi dr̄ sic. Martin⁹ duxit Berthā ī vxorē ⁊ Lothari⁹ Tebergā. p⁹ mr̄imoniū Lothari⁹ leuauit de sacro fonte filiū Martini ⁊ Berthe: demū mortu⁹ est Lothari⁹ ⁊ Bertha remāsit: sil'r Martin⁹ ⁊ Teberga Cui marit⁹ su⁹ lothari⁹ adq̄si erat cōpaternitatem ꝑ filiuꝫ Martini. q̄rebat' vtꝝ Martin⁹ posset ꝯhere mr̄imoniuꝫ cū dicta Teberga. Et rñdet papa qꝫ nullo mō. Et sic ptꝫ qꝫ cōpatnitas tā directa q̄ꝫ īdirecta īpedit mr̄imoniū ꝯhēdū ⁊ dirimit iā ꝯctū. Nō videdū est d̄ patnitate spūali q̄ attēdit' int' suscipiētē ⁊ susceptū. i. int' patrinū ⁊ filioluꝫ matrinā ⁊ filiolā. ⁊ dōꝫ est qꝫ

nūq̃ pt eē mrimoniū īter tales: ꝛ si ꝯxerit ꝺ facto sꝫ separādi. xxx. q. j. ꝺ eo ꝙ īterrogastis. ꝛ c. si q̄s sacerdos cuꝫ filia spūali Ultio dōum est de fraternitate spūali q̄ attēdit int filiolū siue filiolā ꝛ filios siue filias carnales matrine vel patrini. Et licꝫ doctores antiq̄ varia dixerūt circa istā materiā: tñ firmit ꝛ sine dubitatōe tenēdū est ꝙ oēs filij duoꝝ cōpatrū siue añ cōpaternitatē siue post geniti pñt legitime ꝛ mrimonialr copulari: excepta illa ꝑsona mediante q̄ ꝑuentū ē ad cōpaternitatē. nā illa nūq̃ pt copulari mrimonialit alicui filioꝝ pr̄is sui vel mr̄is sue spūalis xxx. q. iij. c. nō optet. §. sup q̄bus ꝯsuluit. extra ꝺ cog. spi. c. j. ꝛ c. laudabile. ꝛ c. tua nos

Itē nota ꝙ cōpater pt licite in vxorē filiā cōpatris sui accipe: nisi sit illa q̄ mediāte cōpatres effecti sūt. xxx. q. iij illō. Solet aūt q̄ri. vtꝝ aliq̄s posset hr̄e duas commatres ī vxores vnā. s. post aliā Ad h̄ dōm est ꝙ refert. vtrū cōmaternitas p̄cedit mrimoniū vel sequat. Si p̄cedit licite pt hr̄e duas cōmatres in vxores. Uerbi grā. Maria ꝛ martha sꝫ ꝯmatres: postea Martinus ꝯhit cū maria: ꝛ eā ꝯgn̄scit. ea mortua pt ꝯhere cuꝫ Martha. ꝛ est cā: qꝛ ꝑ vniōꝫ carnis seq̄ntē ñ trāsit ad vnionē spūs p̄cedētē. xxx. q. iiij. post obitū. Si aūt cōmaternitas sequat mrimonium supple ꝑ carnalē copulaꝫ ꝯsummatū tūc distingue: qꝛ si vxor tua suscipit filiū alterius. tūc ista cuius filiū suscepit efficit cōmater tua ꝑ factū vxoris tue. ꝛ mortua vxore tua nō poterꝭ eā hr̄e ī vxorē ꝛ eandē cōpaternitatē itelligas adq̄ri vxori ꝑ virū. Si ꝟo filiū vxoris tue quem de alio genuit aliq̄ mulier de sacro fonte leuauerit: vel ad cōfirmationē tenuerit corā ep̄o ip̄a mulier est cōmater vxoris tue ꝛ nō tua: qꝛ nō fuit ibi cōmaternitas adq̄sita. vnde mortua vxore tua poterꝭ eā hr̄e in vxorē. Idē ē si fili⁹ tuus quē de alia muliere genuisti suscipiat ab aliq̄: qꝛ nō est adq̄sita cōpatnitas vxori tue ꝛ in h̄ casu sic ī alio pt aliq̄s hr̄e duas cōmatres ī vxores ꝛ aliq̄ duos cōpatres in maritos. Et istud pt haberi vel sciri ꝑ istos q̄ttuor ꝟs⁹. Qui mihi vel cuius mea natū de fonte leuauit. Hec mea commater fieri nō valꝫ vxor. Si

Maria et martha sunt commatres

Quatuor versus utiles

q̄ mee natū nō ex me fonte le
uauit. Hāc post fata mee nō
inde vetabor hre. Cōpater
ei⁹ nati ꝯiugeñ ꝓhibet̃. Am
bas cōmatres fac̃ actio pas-
sio nūq̄s. Notādū et̄ ꝙ laic⁹
ñ ꝑt ꝯhere mr̄imoniū cū illa
q̄m baptizauit. ꝛ si ꝯ̄ fcō ꝯxe
rit ē mr̄imōiū dissoluēdū. ex
tra de cog. spi. c. ne dū. li. vj
Itē nota ꝙ fili⁹ vl' filia sacer
dotꝫ vl' alti⁹ viri q̄ baptizauit
pueꝝ siue puellā nō ꝑt ꝯhere
cū ista puella vl' cū isto puero
vt i c. ꝑallegato. ne dū. No
tādū etiā ꝙ solū ꝑ sacr̄m ba-
ptismi ꝛ ꝯfirmatōis ꝯhit̃ cog
natio spūalis q̄ impedit mr̄i
moniū ꝯhendū ꝛ dirimit iaꝫ
ꝯctū. Per cathecismū āt licꝫ
ꝯhat̃ tal' ꝯgtio q̄ īpedit mr̄i-
moniū ꝯhēdū: ñ tñ ꝯhit̃ tal'
q̄ dirimit iā ꝯctum. extra de
cog. spi. ꝑ cathecismū. li. vj.

De cognatōe legali.

q Uia cognatio legal' q̄
adoptō ꝯ̄r vix aut nū-
q̄s hr i vsu. ꝛ parū tra-
ctat̃ ꝯ̄ ea in iure canonico. iō
de ea supsedeo q̄ ad nunc.

De impedimēto criminis.

c Riminū q̄dā īpediūt
mr̄imoniū ꝯhēdū sed
ñ dirimūt iā ꝯctū. sic
incest⁹: vxoricidiū: rapt⁹ alie
ne vxorꝫ: solēnis pn̄ia. ꝛ si q̄s
insidiādo mr̄imonio ꝓpriū fi
liū de fonte suscepit vt possit
ꝑuare vxorē debito carnalit̃
copula sui. Itē homicidium
p̄sbyteri. oīa ista crimīa ꝛ for
te mlt'a alia impediūt vt diri
mr̄imoniū ꝯhēdū: sꝫ nō diri
mūt iā ꝯctū: imo si sint ado-
lescētes ꝛ timeat̃ ꝯ̄ eaꝝ incō
tinētia eccl'ia dꝫ eis dare licē
tiā nubēdi. extra ꝯ̄ eo q̄ cog.
ꝯsan. vxo. sue. c. ex lr̄is. Sūt
aūt tria crimīa q̄ nō solū ipe
diūt mr̄imoniū ꝯhēdū: imo
dirimūt iā ꝯctū. Primuꝫ q̄n
aliq̄s adulterat̃ cū aliq̄ ꝯiu-
gata. ꝛ ipē vel ipa machinat̃
cū affectu ī mortē viri sui. scꝫ
adultere: vl' ī mortē vxorꝫ vi
ri adulteri vt sil' ꝯtrahat. ī h̄
casu ꝯhere ñ dn̄t. ꝛ si ꝯxerunt
sunt separādi. xxxiij. q. j. Si
q̄s viuēte. extra ꝯ̄ eo q̄ dux.
ī ma. q̄m polluit ꝑ adulte. c.
sup h̄. et c. j. ꝛ. ij. Scd̄m est
si adulter p̄stet fidē adultere
ꝙ ducet eā post mortē ei⁹ le-
gitimi mariti: vl' adultera ad
ultero ꝙ post mortē vxoris
viri adulteri ipm ducere ve-
lit. xxxj. q. j. relatū. ꝛ in oīb⁹
p̄dictꝫ capl'is. Tertiuꝫ est q̄n
nō p̄stat fidē deducendo eā
sꝫ pn̄tial'r eā ducit ꝛ cū ea ꝯ-
hit. q̄r vt ait celestinus papa
pl⁹ est ducere q̄s fidē dare de-

ducēdo.extra de eo q̄ dux.in ma.quā pol.p adul.c.cū haberet.et c.ex lrāꝝ tuaꝝ īsinuatiōe. Et istū casuz intellige qn̄ pmū mrimoniū est veꝝ et legitimū: qm̄ si n̄ fuit veꝝ. sz putabat esse veꝝ nullū p̄stat impedimētū scd̄o mrimonio Si ṽo null⁹ casuū supradictoꝝ iteruenerit bn̄ pt q̄s ꝯhere cū ea quā polluit p adulteriū. Nota etiā q̄ mlier q̄ ꝯhit cū ꝯiugato si scit eum eē ꝯiugatū nūq̄ pt eū hr̄e etiam post mortē vxoꝛis. Si āt igraret eum eē ꝯiugatū:imo crederet eū esse solutū nō obstante eo q̄ ꝯxit cū eo viuēte vxoꝛe legitia potit ꝯhere cū eo post moꝛtē legitie vxoꝛis extra de eo q̄ dux.ī ma.quaz pol.p adul.c.ꝓposuisti.et i c. veniens.extra de spon.c.cuz apostolica

De impedimento dispari tatis cultus.

a D h̄ q̄ mrimoniū sit ratū et legitimū optet q̄ vterq̄ ꝯiugū sit fidelis.fidel' ei n̄ pt ꝯhere mrimoniū cū iudea:saracena:gētili vel pagana. et si ꝯxerit de facto nullum est mrimoniuz Spōsalia tn̄ pōt fidel' cū infideli ꝯhere sub ista cōditōe q̄ īfidel' ꝯuertat ad fidē.xxviij.q.ij.caue chꝛiane.et c.nō optet.Infidel' tn̄ pt ꝯtrahere cū īfideli dū tn̄ sint eiusdē rit⁹.s.iude⁹ cū iudea:sara cen⁹ cū saracēa.Sz pono q̄ alter ꝯiugū ꝯuertat ad fidē alt' remaneat ī īfidelitate.q̄d fiet d istꝭ.Dico q̄ si īfidel' nō vult cohītare cū fideli. vel si vult habitare:nō tn̄ vult cohabitare sine ꝯtūelia creatoꝛꝭ vel absq̄ h̄ q̄ ꝯhat eū ad īfidelitatē vl' ad pctm̄ moꝛtl'e. ī istꝭ casib⁹ trib⁹ ꝯtūelia creatoꝛis soluit ius mrimonij q̄tuz ad īfidelē. et pt fidel' licite ꝯhere vt hr̄ extra de diuoꝛ.ca. q̄to magꝭ.et c. gaudem⁹. Nec est drn̄a q̄tū ad h̄ vtꝝ ꝯuersus fuerit iudeus vl' pagan⁹:qꝛ idē iuris est hodie ī vtriq̄. extra d ꝯuer.īfi.c. laudabilē Si āt infidel' vult cohabitare cū fideli absq̄ aliq̄ p̄dictorū casuū. si tūc fidel' vult cohabitare secū bn̄ facit. vt d̄t apl's in pma epl'a ad Coꝛ.vij Si aūt nō vult cohabitare secū nō est cōpellend⁹:tn̄ illo vel illa viuēte nō potit ꝯtrahere cū alio: cū adhuc duret mrimoniū.vt in p̄alle.decre. interrogastis. Sz q̄d si iudeus vl' pagan⁹ ꝯhit cū ꝯsanguinea sua ṡm ritū suū postea ꝯuertunt ad fidē. nunq̄d

post talē ꝯuersionē remane-
bit tale mr̄imoniū? Dico: ꝙ
sic dūmō nō ꝯtraxerit in gra
dib9 a lege diuīa ꝓhibitis q̄
ponunt̄ Leui.xviij. q2 īfide-
les ñ coarcent̄ canonic3 insti
tutōib9.⁊ p sacr̄m baptismi ñ
soluunt̄ ꝯiugia s3 crimina di
mittunt̄. Itē vn9 pagan9 plu
res hñs vxores cōuertit̄ ad
fidē.nūq̄d retinebit oēs vxo
res vl' solū vnā ex eis. Dico
ꝙ solu3 retinebit illā q̄ ꝑmo
fuit ei9 vxor.q2 nulla aliaru3
fuit vera ei9 vxor. Si aūt al-
ter ꝯiugum fideliū relabat̄ ī
heresim vel in infidelitatē: il-
le q̄ manet ī fide nō p̄t ꝯtra-
here: imo tenet̄ ꝯtinere. q2 l3
in isto cāu mag3 appareat cō
tumelia creatoris q̄3 in ꝑmo
mr̄imoniū tñ fideliū ratū est
⁊ nullo casu supueniente pōt
dissolui. q2 q̄s de9 ꝯiūxit hō
separe nō p̄t. Mr̄imoniū āt
infideliū nō est ratū.⁊ iō dis-
solui legitime p̄t.s.si alter cō
iugū ꝯuertat̄ ad fidē. extra d̄
diuor.c.q̄nto mag3. circa fi-
nē.⁊ in c.ꝑallegatis.

De impedimēto violētie

Violentia de sui natu-
ra etiā sine ꝯstitutione
eccl'ie īpedit mr̄imo-
niū.q2 excludit liberū cōsen-
sum q̄ solus facit mr̄imoniū.
nā vbi met9 vl' coactio inter
uenit nō p̄t ꝯsensus locū ha
bere. extra de spō.cū locum.
S3 q2 magna est differētia
īter vim ⁊ metū.iō videndu3
est q̄d sit vis vl' coactio.⁊ q̄d
metus: ⁊ q̄ violētia excusat.
⁊ q̄s met9. Uis siue coactio
vel violētia est maioris rei ī-
petus q̄ repelli nō pōt. ff. ꝙ
me.cā.l.j.c.vl. Metus est in
stantis vel futuri ꝑiculi men
tis trepidatio. vt d̄2 in eadē
l. Uis siue coactio vl' violen
tia q̄ ꝑ eodē accipio. alia le-
uis.alia violēta. Leuis non
excludit ꝯsensum mr̄imonia
lē sed violēta excludit. ar. lj.
disti.ꝑsbyteros. extra d̄ spō.
c.veniēs. Uiolenta coactio
est cū aliq̄s capit̄: trahit̄: inui
tus ducit̄ vel ligat̄. Itē met9
alius cadit in ꝯstantē virum
alius nō. Ille q̄ cadit in con
stantē virū excludit ꝯsensum
mr̄imonialē. ff. ꝙ metus cā.
l. metus. extra co.ti.c.j.⁊.iij.
⁊ c.ad audiētiā. extra d̄ spō.
c.veniēs. Quid aūt sit met9
q̄ cadit in ꝯstantē virū. Dicē
dū ꝙ metus mortis crucia
tus corporis fuitus est stupri
⁊ de h̄ sūt v̄sus. Excusare me
tus hos posse puta q2 nesc3.
Stupri siue fuitus verberū
atq3 necis. Notandū aūt ꝙ

vnus metus posset cadere in vnã psonã q̃ nõ caderet ĩ aliã sic talis met⁹ posset cadere ĩ me q̃ nõ caderet ĩ regẽ. qꝛ nõ est ꝟisiꝉe hoĩes clare dignitatis ꝓpꝰ metũ in vrbe timuisse vel qꝛ ꝙ rex ꝑ metũ scꝫ militis timet. ff. ꝙ met⁹ cã. l. non est ꝟisiꝉe. Verũtñ si ꝑ aptissimas ꝓbatões ꝯstaret de metu repelliť ꝑsũptio q̃ ꝯ eũ est vt dꝛ ibideꝫ. Et sic iudex ꝭm statũ ⁊ diuersitateꝫ ꝑsonaꝝ: tẽpoꝝ ⁊ locoꝝ iudicabit qualis sit met⁹ vel violẽtia. ⁊ ꝭm ħ iudicabit ꝓ mr̃imonio vꝉ ꝯ Notandũ tñ ꝙ q̃liscũqꝫ sit metus vel violẽtia si steterit mꝉier ꝑ ãnũ cũ dimidio cũ viro nõ debet postea audiri si alleget metũ vel violẽtiã. extra de spon. ad id qđ ꝑ tuas. de illis q̃ matri. accu. poss. c. insup adiecisti. de eo q̃ dux. ĩ mr̃i. quã polluit ꝑ adulteriũ c. significauit.

De impedimẽto ordinũ

Ordinũ vt dictũ est sup̃ q̃dã sũt minores. sicut ostiariatus: lectoratus exorcistatus: accholytatus. Et isti nõ impediũt mr̃imoniũ ꝯtrahendũ: nec dirimũt iã ꝯtractũ. Aliꝫ sũt maiores scꝫ subdiaconatus: diaconatus ⁊ ꝑsbyteratus. ⁊ isti ordines impediunt mr̃imoniũ ꝯtrahẽdũ ⁊ dirimũt iã ꝯtractũ. qꝛ istis ordinibꝫ votũ solenne ꝯtinẽtie est anexuꝫ. extra de vo. ⁊ vo. redemp. c. ꝙ votũ. li. vj.

De ĩpedimẽto ligaminis.

Impedimentũ istđ scꝫ cũ q̃s alligat⁹ est alteri vxori adeo sꝑ fuit validũ ꝙ añq̃ aliq̃ cõstitutio ecclesie sup ħ emanaret nunq̃ alligat⁹ vxori põt vel potuit aliã recipe: nec vnq̃ licuit ħ absqꝫ speãli dispẽsatõe dei: q̃ fuit institutoꝛ mr̃imoniꝫ. sic dispẽsauit de⁹ cũ Abraã ⁊ iacob ⁊ aliꝫs patriarchis. Sꝫ qm̃ aliq̃s pt eẽ alligat⁹ alicui mulieri ꝑ spõsalia tm̃. et alteri ꝑ mr̃imoniũ. videdũ ẽ q̃d iuris sit in vtrisqꝫ. Et iõ notãdũ est ꝙ si aliq̃s cõtraxerit mr̃imoniũ vꝉ spõsalia cũ aliq̃ ꝑ ꝟba de futuro nõ dꝫ contrahere cuꝫ alia nec illa cum alio. ⁊ si ꝯxerit cũ alia sponsalia ꝑ ꝟba de futuro. dꝫ dimittere scđam ⁊ redire ad ꝓmã: sꝫ si ꝯtraxerit cũ alia spõsalia ꝑ ꝟba de p̃nti vel ꝑ ꝟba đ futuro: ⁊ fuerit secuta carnalis copula tunc dꝫ stare mr̃imoniũ cũ scđa: etiãsi spõsalia cõtracta cũ ꝓma fuerit iuramẽto vallata: sꝫ dñt agere pniãꝫ.

de piurio ꝛ fide mentita. extra de spō. duoꝝ. c. j. ꝛ ꝺ spō. c. sic̄ ex lr̄is. Si aūt mr̄imonialiter est alligat⁹ vxori si ñ sit secuta īter eos copula carnalis p̄t alter altero inuito religionē īt͛rare. ꝛ q̄ remanet in secl'o pōt cum alio vel alia ꝯtrahere. extra de ꝯuer. ꝯiuga. verꝫ post ꝯsensum. ꝛ c. ex publico. extra de spō. c. licꝫ p̄ter solitū. Si aūt fuerit īter eos carnal' copula secuta nū q̄ꝫ q̄ꝫdiu vixerint pn̄t se inuicē dimittere nisi cā fornicationis. ꝛ tunc si se dimiserint aut recōciliení aut remaneant innupti. q: ᵱm vbū saluatoris Mat. vj. Qis q̄ dimiserit vxorē suā ꝛc. Sed ponaꝛ ꝙ vxor credēs maritum mortuū ꝯtrahit cū alio post ea ille reuertiꝛ. q̄d fiet. Dico ꝙ q̄ꝫdiu ita credit nec ip̄e reuertiꝛ ip̄a excusaꝛ ab adulterio vel fornicatiōe ꝓpt͛ ignorantiā facti: ꝛ filij si q̄s ex secūdo suscepit iudicāꝛ legitimi: sꝫ statim cū reuertiꝛ ᵱm⁹ dꝫ r̄cedere a scd̄o ꝛ redire ad ᵱmū: qd̄ si ñ fac̄ adult͛a iudicaꝛ. xxxiij. q. ij. Cū p bellicā. ꝛ c. si ṽgo. Sꝫ q̄d si nō reuertitur credit tn̄ eū viuere. q̄d faciet. Nō exigat debitū a marito queꝫ accepit: reddat tn̄ exigēti. Istud ꝯsiliū sibi daꝛ extra de se. nup. c. dn̄s ac redēptor. Itē pone. vir iuit ad exercitū ꝯ saracenos vel in regionē lōginquā ꝛ nō reuertiꝛ nec scit an sit viu⁹ vl' mortuus. q̄d faciet vxor. Dico ꝙ q̄ꝫtūcūqꝫ sit iuuēcula ꝯtrahere nō p̄t donec sit certificata ꝺ morte mariti. extra ꝺ spō. c. in p̄n̄tia. Sꝫ q̄liꝛ certificabiꝛ. dico p iuramētū illi⁹ sub q̄ militauit: vel etiā socioꝝ q̄ ei⁹ mortē nouerūt. Et ᵱm leges adhuc dꝫ expectare p annū post iuramētū añq̄ꝫ nubat ᵱm ṽo canones stati post iuramentū p̄stitū p̄t ꝯtrahere. extra ꝺ se. nup. c. sup illa. Ad h̄ facit qd̄ d̄t apl'us. j. Cor. vij. scꝫ. Mortuo viro nubat mulier cui vult ī dn̄o. ꝛ Hieronym⁹ nouas nuptias nō ꝯdēnat: imo approbat. xxxj. q. j. aperiat.

De impedimento publice honestatis iusticie.

P Ublice honestatis iusticia est īpedimētū ab eccl'ia introductū ꝓpt͛ ei⁹ honestatē. Cui⁹ due spēs erāt. nūc aūt est vna tm̄ que cōtrahiꝛ ex desponsatiōe: puta si aliq̄s desponsauit puellā septē annoꝝ. vñ licꝫ eā nō ꝯgn̄scat: null⁹ tn̄ de ꝯsangui-

vxor credens maritum mortuum

Vir iuit ad exercitum

Cui caret argento fructu caritur argumento.

nitate ei⁹ potit eā hr̄e ī vxorē nec ipe aliā de cōsanguītate ei⁹. extra ð spon. c. iuuenis. Jō dixi septē annoꝝ: qꝛ si añ septēniū spōsalia pura ꝛ certa. i. sine ꝯditōe ꝯtrahāt nullius sunt momēti: nec aliqð pſtāt īpedimentū nisi post septēniū ipa approbauerit. extra ð ðspō. īpu. c. lr̄as. ꝛ c. accessit. Nota etiā ꝙ declaratū est hodie ð iure nouo ꝙ licet spōsalia sint nulla rōe cōsanguītatꝫ aut affinitatꝫ: aut religiōis: aut frigiditatꝫ: aut quacūqꝫ alia cā: dūmō nō sūt nulla rōne etatis pſtāt impedimentū publice honestatis iusticie. extra de despon. īpu. c. j. li. vj.

De īpedimēto affinitatꝫ.

Affinitas ē ꝓximitas ꝑsonaꝝ ex carnali copula ꝓueniens oī carēs ꝑentela. Et dixi ex carnali copl'a: qꝛ tā ꝑ fornicariā q̄ꝫ ꝑ mr̄imonialē copulā ꝯtrahitur affinitas. xxxv. q. iij. nec eā. extra de eo q̄ cog. ꝯsang. vxo. sue. discretōi. ꝛ de ꝯsan. ꝛ affi. sup eo. Et lꝫ olim eēnt tria genera siue tres modi affinitatis. hodie tñ ꝓmū gen⁹ tm̄ stat. scðo ꝛ tertio de medio sublatis. Nota ḡ ꝙ ꝓrimū gen⁹ affinitatꝫ ꝯhiꝫ ex ꝑsona addita ꝯsanguītati per carnalē copulā. iuxta illā regulā q̄ dicit. Persona addita ꝑsone ꝑ carnis ꝓpagatiōem mutat ḡdū attinētie: sꝫ ñ mutat gen⁹: sꝫ ꝑsona addita ꝑsone ꝑ carnis ꝯiūctiōeꝫ mutat gen⁹ attinētie: sꝫ ñ mutat gradū. ꝟ. Mutat nupta gen⁹ sꝫ generata gradū. Et vt meli⁹ itelligaꝫ ponaꝫ exēplū. Ecce ego ꝛ soror mea sum⁹ vna cōsāguītas. accipiat soror mea maritū vel amasiū. s. Petrū Jste Petr⁹ q̄ ē ꝑsona addita ꝯsāguītati mee ꝑ carnis cōmixtionē mutat gen⁹ attinētie sꝫ nō mutat gradū: qꝛ Petrus nō est ꝯsanguineus meus sed est mihi affinis. ꝛ sic mutat genus attinētie sꝫ nō gradū. qꝛ sicut soror mea est ꝯsanguinea mea in ꝓmo gradu. ita Petrus est mihi affinis in ꝓmo gradu. Et idem intelligas ð maritꝫ siue amasijs oim cōsanguineaꝝ mearū. qꝛ in q̄to ḡdu cōsanguinitatis ipa attinet mihi eodeꝫ gradu affinitatis viri vl'amasij eaꝝ attinent mihi. ꝛ q̄ dixi de maritis vel amasijs cōsanguineaꝝ meaꝝ idem intelligas ꝑ oīa de vxorib⁹ vl'amasijs cōsanguineoꝝ meoꝝ: qꝛ in q̄to gradu ipi sūt mihi cō

sanguinei i eodē gdu ipe sūt mibi affines. Nā si aliqs est mibi ꝯsāguineꝰ in scdo gdu vxoꝛ ł amasia ē mibi affinis i scdo gdu. ⁊ sic d aliis gdibꝫ Idē dico d ꝯsāguineis vxoꝛis mee: qꝛ i q̄to gdu sūt sibi ꝯsanguinei i eodē gdu sūt affines mibi. ⁊ oēs ꝯsanguinei mei sūt affines vxoꝛꝫ mee i illo gdu i q̄ sūt mibi ꝯsanguinei. Et sō nota ꝙ sic ꝯsāguinitas vsqꝫ ad q̄rtū gradū impedit mrimoniū ꝯhendū ⁊ dirimit iā ꝯtractū: ita affinitas vsqꝫ ad eūdē gdū facit h̄ idez Notādū ēt ꝙ cū gradꝰ i affinitate habeāt oꝛtū ex ꝯsanguinitate cū dubitaꝛ de affinitate aliq̄ꝫ recurrēduz ē ad aliā ꝑsonā mediāte q̄ fuit ventū ad affinitatē. ⁊ reqrēduz ē i q̄to gradu distat ab illa ꝑsona d q̄ agiꝛ ſm modū s. assignatū de ꝯsāguītate: vbi dictū ē. quō cōputādi sīt gradꝰ in ꝯsāguītate. qꝛ i q̄to gradu distāt i ꝯsāguītate: in tali distāt i affinitate. Notādū etiam lꝫ vxoꝛ ꝯsāguinei mei sit mibi affinis: filiꝰ tn̄ quē suscepit ex ꝯsāguineo meo n̄ est mibi affinis sꝫ ꝯsanguineus Sꝫ si hr̄et filiū ex alio q̄ mibi nihil attineret ille filiꝰ n̄ ē mibi affinis nec ꝯsāguineꝰ.

filiꝰ āt ꝯsāguīei vxoꝛꝫ mee erit mibi affinis sic parēs suꝰ: sꝫ i alio gradu. qꝛ si parēs est mibi i ꝑmo gdu: filiꝰ erit i scdo. ⁊ sic de aliis. Notādū etiaz ꝙ lꝫ moꝛiaꝛ ꝯsāguineꝰ meus mediāte q̄ ꝯhiꝛ affinitas: ꝑsona tn̄ q̄ supuiuit remanet mibi affinis. No. etiā ꝙ lꝫ dictū sit ꝙ affinitas ꝯhaꝛ ꝑ ꝯcubitū foꝛnicariū intelligēdū est oꝛdīe ⁊ mō nature. qꝛ si q̄s ꝯgsceret aliquā ꝯ naturā h̄ est si aliqs extra vas debitū pollueret aliquā: q̄uis talis pollutio sit execrabił criminosa ⁊ dānosa: nulla tn̄ ex tali ꝯcubitu cōtrahiꝛ affinitas. qꝛ tał ꝯcubitꝰ nō facꝛ sanguinis cōmixtōꝫ nec carnis vnitatē ꝑ quā ꝯhiꝛ affinitas Et idē videꝛ mibi dicendū si q̄s īuasit claustrū pudoꝛꝫ alicuiꝰ. vł posuerit ꝟgā virilem intra mēbrū mł'ierꝫ: nō tn̄ ꝑuenit ad ꝯsūmatiōez opis ꝙ ex h̄ n̄ ꝯhiꝛ aliq̄ affinitas. ita dt Ray. ⁊ Host. qꝛ cōmixtio semīnū reqriꝛ ad affinitatem ꝯtrahendā.

De impedimēto impotentie coeundi.

Nter alia īpedimēta mrimonii īpotētia coeūdi maxime obtinet locū. qꝛ ꝯriaꝛ directe ex naꝛa sui mrimonio.

Affinitas ... [illegible]

q̄ð ordinat̄ ad plē suscipiendā ꝛ fornicatiōe3 vitandā. et vtriqȝ istoꝝ ꝯriat̄ impotētia coeūdi. qꝛ v̄o nō oīs impotētia facit h̄. vidēdū est q̄d sit īpotētia coeūdi. q̄t sūt ei⁹ species q̄ impediūt mr̄imoniu3 ꝯhēdum ꝛ q̄ nō. Impotētia coeūdi est viciū animi vl' corpoꝝ vel vtriusqȝ q̄ q̄s impedit̄ alteri carnal'r cōmisceri. Spēs ipi⁹ impotētie st̄ multe. qm̄ alia ē natural'. alia accidētalis. Naturalis est frigiditas in viro: artatio ī muliere: defect⁹ etatis in puero Accidētal' ē vt castratio. maleficiū qð fit p̄ q̄dā maleficia q̄ dicūt̄ sortes siue fata Itē impotētia natural' alia tp̄al' alia p̄petua. Natural' ipotentia si est tp̄alis īpedit mr̄imoniū p̄ tp̄e q̄ durat: sic̄ defect⁹ etat3 in puero. qꝛ q̄ȝdiu ē minoris etat3 nō p̄t ꝯhere mr̄imoniū. xxxiij. q. ij. c. j. extra ð frig. ꝛ ma. ꝙ sedē. vide sup̄ ð spōsali. c. iij. Natural' ipotētia sic̄ frigiditas ī viro si sit p̄petua īpedit mr̄imoniū ꝯhēdū ꝛ dirimit iā ꝯctū. xxxiij q. ij. c. j. ꝛ. ij. extra ð fri. ꝛ ma. c. laudabilē. De artatiōe q̄ ē in muliere dicas ita: qꝛ si p̄t ei subueniri b̄n̄ficio medicīe vl' p̄ assiduū vsū: cū hoīe ꝯueniētis stature nō p̄t nec impedit mr̄imoniū cū illo a q̄ pōt carnal'r ꝯgnosci. extra ð fri. ꝛ male. c. ex l'r̄is. Et nota ꝙ si p̄pter artationē separet̄ ab eo qꝛ eā ꝯgnoscere nō pōt: ꝛ p̄ assiduū vsum alterius cui se copulauit sit facta idonea sepanda est a scðo ꝛ reddenda p̄mo. extra de fri. ꝛ ma. c. fraternitati. Si v̄o sit talis artatio ꝙ nullo mō ei subueniri possit nec b̄n̄ficio medicine īpedit mr̄imoniū ꝯhendū ꝛ dirimit iā ꝯctū. vt in p̄dictis ca. c. ex l'r̄is. ꝛ c. fraternitatis. Si aūt sit impotentia accidētal' sic̄ castratio firmiter tenēdū est ꝙ tal' impotētia īpedit mr̄imoniū ꝯhēdū ꝛ dirimit iā ꝯctū: itellige h̄ s̄m īferi⁹ dicta. extra ð fri. ꝛ ma. ꝙ sedē. De maleficio āt distingue. qꝛ aut est tp̄ale aut p̄petuū. Si sit tp̄ale nullū p̄stat īpedimentū mr̄imonio. Si sit p̄petuū īpedit mr̄imoniū ꝯhēdū ꝛ dirimit iā ꝯctū xxxiij. q. j. si p̄ sortiarias. Si q̄ris quō sciet̄ si sit tp̄ale vel p̄petuū. Dico ꝙ a p̄ncipio oē maleficiū reputat̄ tp̄ale: sed postq̄ȝ p̄ trienniū cohabitauerint dātes studiose operā copule carnali si adhuc durat īpedimētū reputat̄ maleficiū

ppetuū Nota tñ q illō qd dictū est d castratōe et malefficio itelligēdū est qñ pcedūt mrimoniū, et supueniāt post mrimoniū nō ipediūt nec pstāt ipedimētū, extra vt li. nō ptest, q mfreqnt. ff. d iur. do. l. si. et idē itelligēdū est de qlibet alio ipedimēto. Et itellige oia q dicta sūt d mrimonio fideliū: qr de mrimonio qd est int ifideles nihil ad nos. Nā de diuortio qd fit pter ista ipedimēta nō dico aliqd qr istud ptinet ad officiales vel platos: nō āt ad curatos qbus dirigit pñs libellus.

De impedimēto interdicti ecclie.

Dicto de impedimētis q ipediūt mrimonium ptrahendū et dirimūt iā ptū, dicendum est de impedimētis q impediūt mrimonium phendū sz nō dirimūt iā ptū. Et ista sunt duo .s. tps feriar et iterdictū ecclie. Ergo circa tps feriar nota q i tpe feriar pñt phi spōsalia et etiā mrimoniū qd solo psensu ptrahit: sz traducito vxoris: nuptiar solēnitas et carnalis copula phibent. xxxiij q. iiij. c. nō optet. et c. nō lz. extra de matri. ptra. p iterdic. ecclie. c. ex lris. Et nota q tps feriar est ab aduētu dñi vsqz ad octauas epiphanie. et a septuagesima vsqz ad octauas pasce: et in tribus diebus añ ascensionem dñi vsqz ad octauas pente. extra d ferijs c. capellanus. et de h habent vsus. Cōiugiū phibet aduētus hilariusqz relaxat. Septuagesima vetat octaua pasce relaxat. Rogamen vetat pcedit trina ptās. Item alij vsus. Aspiciēs veterē circū. q vo. benedicta. Aduent. septuage. vetāt rogatio nuptū Octaue stelle pasceqz relaxāt

De his q cōtrahūt bānis ptermissis.

Circa interdictū ecclie istd firmit tenēdū est qñ aliqs phibet phere cū aliq. vt qr dr forte psanguinea vel affinis vel forte spōsa alteri9 ñ dz phere: sz si phat nisi aliqd impedimētū qz interdictū ecclie impediat pñt insil manere et nō sūt separandi. Arguit ptra h. qr primo. s. pt psanguitatē sepat mrimoniū. extra de psang. et affi. c. nō dz. Et etiā in scdo casu. s. pter affinitatez sepat mrimoniū. vt i c. ex lris. et c. sponsaz. extra de sponsa. Et silr i tertio .s. qñ aliqs ptra

bentiũ est p ꝟba de pñti alteri despõsat⁹: si postea ↄ̃bit di rimit̃ ↄtractus scõs. extra ð spõ. duoꝝ. c. accepisti. ꝛ c. lꝫ. Solutio. dõm ꝙ nõ sit sepa rãdi. s. in trib⁹ p̃mis casib⁹: ni si ad tps vt agant pñiam. qꝛ mãdatũ eccl'ie ↄtẽpserunt. ꝛ ita expsse legit̃ extra de spõ. de mlĩere. ꝛ extra ð ma. ↄtra. ↄ̃ iterdic. eccl'. eodẽ c. de mlĩere. Et ita intelligẽdi sũt oẽs canões q̃ dicũt eos foꝛe sepa randos. qꝛ exponendũ est nõ simpl'r sed ad tps. Sane vt diuersa circa mr̃imoniũ pi cula euitent̃: statutuꝫ fuit in ↄcil'. generali. vt cũ mr̃imõia fuerint ↄtrahẽda in eccl'ia a p̃sbyteris publice ꝑpalent̃ cõ petẽti termĩo p̃finito vt ĩfra illũ q̃ voluerit ꝛ valuerit legi timũ impedimẽtũ apponat. Et ipi sacerdotes nihilominus inuestigẽt vtꝝ aliqð ipe dimẽtũ obstet. Cũ aũt appa ruerit ꝓbabil' ↄiectura ↄ̃ ma trimoniũ ↄtrahẽdũ: ↄtract⁹ expsse ꝓhibeat̃ ill' donec q̃d sit faciẽdũ sup eo manifestis ↄ̃stiterit documentis. Si ãt parochial' sacerdos istð face re ↄtẽpserit: vl' q̃libet regula ris q̃ in mr̃imonio clãdestino fuerit p triẽniũ ab officio sus pẽdat̃ ꝛ ꝗuius puniat̃ si culpe q̃litas postulauerit. Sꝫ bis q̃ taliter copulare ↄtẽpse rint etiã in gradu ↄcesso ↄdi gna pnĩa iniũgat̃. Si q̃s aũt ↄtra mr̃imoniũ legitimũ ma liciose impedimẽtũ obiecerit p̃ter pnĩam quã deberet face re ꝓ pctõ canonicã nõ dꝫ effu gere vltionẽ. Et istð optime s̃uat̃ i eccl'ijs gallicanis: vbi p tres dies dñicos vel tres dies solennes anq̃ȝ ↄtrahat̃ mr̃imoniũ indicat̃ i eccl'ia ꝙ si aliq̃s sciat aliqð impedimẽ tũ q̃re mr̃imoniũ nõ debeat fieri ꝓponat. ꝛ istð vocãt ban nam in Francia. Et q̃cunqꝫ istis p̃termissis ↄtrahũt sunt excõicati. vna tñ q̃qꝫ eccl'ia in suo sensu abundat. Et hec de mr̃imonio dicta sufficiãt. Et sic terminat̃ p̃ma pticula hui⁹ libri. in qua de omissis ꝛ minus bene dictis veniam petens obsecro lectoꝛem be niuoluꝫ vt ↄtra sagittas detractoꝝ clypeum oꝛonis opponens minus bñ dicta coꝛ rigat ꝛ emendet.

Explicit p̃ma particula huius libri.

Incipit secun
da pticula hui⁹ libri i q̄ agiē
de penitētijs ⁊ his q̄ ptinent
ad ꝯfessionū audiētiā ⁊ peni
tentiaꝝ impositōes. Et habꝫ
q̄ttuor tractatus p̄ncipales.

Eiusde

us ac pi⁹ samari-
v tanus dulcis Je-
sus: q̄ vinū ⁊ oleū
infudit in vulnerib⁹ sauciati
a hierl'm in hiericho descēdē
tis q̄ iciderat in latrones sta-
tū ruināqꝫ pcti eiusqꝫ medelā
⁊ remediū insigni ⁊ mirabili
pabola declarauit. Hierl'm
em̄ q̄ visio pacꝭ dr innocētia
baptismal' est p quaꝫ Bersa-
bee q̄ puteus saturitatꝭ siue
satietatis interp̄taē.i.aīa cu-
iuslibet chriani baptismalis
aq̄ puteo satiata: vero ⁊ paci
fico salomoni.pio.s.Jesu: q̄
est v̄a pax faciēs vtraqꝫ vnū
iuxta v̄bū ꝓphe despōsatura
in fide ꝯgrue rep̄sentaē. Hie
richo v̄o q̄ luna q̄ nūqꝫ i eo-
dē statu manet interp̄taē sta-
tū pcti in q̄ hō stultus .i. hō
pctōr testāte sapiēte velut lu
na mutaē euidētissime p̄figu
rat. A hierl'ꝫ g̃ i hiericho hō
descēdēs ē pctōr q̄ baptisma-
lē innocētiā deserēs p deuia
vicioꝝ plabiē ⁊ descendit. ⁊
sic ab iferni latronib⁹ spoliaē
bonis seu donis g̃tuitꝭ exu-
tus: ⁊ in naturalib⁹ sauciat⁹.
Hūc pietatꝭ ac miscdie ocul'
respiciēs dn̄s nr̄ iesus chrs
p ei⁹ sanatōe de sūmo celorū
ad ima descēdit: ⁊ i vtero inte
merate v̄ginis Marie carnē
assumēs ⁊ sauciati vulnera
in ara crucis alligās funicu
lis charitatꝭ: vinū mortifica
tiōis pnie ⁊ oleū indulgētie
lenietis infudit in ipis. In
cui⁹ rei signū sue salutifere p̄
dicatōis exordiū isto salubri
ac suauissimo themate insi-
gniuit. Pnīam agite: appro-
pinq̄bit ei regnū celoꝝ. Ubi
indicit pniam ⁊ p eā patriā re
promittit. Demū ope qđ si-
bi pr̄ dederat ꝯsūmato. sau-
ciato.s. hoīe iā sanato ne euꝫ
absqꝫ custode desereret ipm
sauciatū cōmēdauit stabula
rio.i.sacerdoti curato. et de-
dit eis duos denarios.s. du
as claues eccīe.s. discernēdi
sciam ac ligādi ⁊ soluēdi ptā
tē adhibēs dixit. Curā illi⁹
habe. Ut igr̄ sacerdotes q̄ n̄
sūt ml'tū i iure canonico vel
sacra theologia prouecti ali
quā noticiā haberēt p quaꝫ
possent inter leprā ⁊ leprā dis
cernere. ⁊ sic pnie salutarꝭ mi

nistrare medelã in scđa parte huiꝰ opis aliq̃ ex diuersorũ doctorꝝ sententijs ⁊ maiorũ meorꝝ dictis diligẽti studio vt meliꝰ ⁊ breuiꝰ potui cõpilaui, vt si qñ neophici ⁊ minus ꝓuecti curati i foro pnĩe dubitauerint, istđ opusculũ sit eis q̃lecũq; introductoriũ et aliqđ directiuũ. Hec aũt nõ ꝑsumẽs de viribꝰ ꝓprijs cũ nulle sint acceptaui: sꝫ confidens de clemẽtia saluatoris q̃ bñ oĩa faciẽs surdos facit audire ⁊ mutos loqui. vñ lector affectũ meum ꝯsiderãs me lingua toxicata nõ mordeas, ⁊ si aliq̃ iuenias vtilia ea attribuas soli đo. minus aũt vtilia vel ꝓrsus inutilia me ⁊ ea fraterna corrigas et emendes charitate.

Tractatus

ꝑmus scđe ꝑtis ꝑncipalis đ pnĩa in generali. Et habꝫ q̃ttuor capitula.

De penitẽtia igiť tractaturus, ꝑmo dicã aliq̃ de pnĩa in generali, ⁊ postea dicã đ q̃libet eiꝰ pte in spẽali. Capl'm ꝑmũ, q̃d est pnĩa, ⁊ vñ dicať: ⁊ q̃t sunt eiꝰ spẽs. Capl'm secũdũ de pnĩa solẽni. Capl'm tertiũ de pnĩa publica. Capitulũ q̃rtũ de ꝑuata pnĩa.

Quid est pnĩa, ⁊ vñ dicať ⁊ q̃t sũt eiꝰ spẽs.

Capl'm .I.

Penitẽtia ꝑm Ambro. diffiniť sic. Pnĩa est ꝑterita pctã plangere: ⁊ plangẽda iterꝝ nõ cõmittere. Scđꝫ Aug. diffiniť sic. Penitẽtia ẽ q̃dã dolẽtis vidicta puniẽs i se qđ se dolet cõmisisse. Et đr pnĩa đ pena pene ⁊ teneo tenes. vñ pnĩa q̃si pene tẽtio. i. q̃ntũ. s. penitens ꝑ penã quã sustiet puit se ꝓpť illicita q̃ cõmisit. Probãť ista đ pe. di. iij. circa ꝑn. Aug. in li. v. rñsionũ diffinit sic pnĩaꝫ Pnĩa ẽ q̃dã res optĩa ⁊ ꝑfecta oẽs defectꝰ reuocãs ad ꝑfectũ. Verꝝ lꝫ a doctoribꝰ varie ⁊ m'lte distictõẽs ponanť de pnĩa. s. quõ ẽ vťꝰ ⁊ sacrm. moueãť ẽt circa hãc materiã m'lte q̃ões. omissis oĩbꝰ ill' cũ magꝰ ꝯfusiõeꝫ q̃ȝ edificationẽ ꝯtineãt aĩaꝝ: đ diuisiõe pnĩe est agẽdũ. Sciẽdũ ꝙ pnĩa vno mõ diuidiť sicͭ genus i spẽs. alio mõ diuidiť sicͭ totũ i ptes. Pria diuisio est ꝙ pnĩa alia est solẽnis. alia ẽ publica. alia est ꝑuata.

De solēni pnīa. Ca. II

Circa solēnē pnīaȝ q̄tuor sūt notāda. Primo q̄lis sit vł q̄ sit ei⁹ forma. Ubi sciēdū ꝙ ista penitētia nō ḋr solēnis q2 fit in publico: sȝ q2 īponit̄ cū solēnitate tali. Uñ sciendū ꝙ feria q̄rta in capite ieiunij .i. in die cinerū: illi q̄ dn̄t agere istā pnīam pn̄tēt se ī ecclīa corā epō ꝛ sacerdotibꝫ: ꝛ eps ꝑmissa aliq̄ monitōe oñdit eis grauitatē ꝛ enormitatē pctōꝝ suorū ꝛ īdutos cilicio eijcit eos de ecclīa. cātādo illud rñso. Geñ. iij. In sudore vult⁹ tui ꝛ sic sꝫ extra ecc̄iam vsq3 ad diē cene: q̄ die recipiūt̄ ꝛ admittūt̄ ad īgressuȝ ecc̄ie: ñ tñ ad cōionē q̄usq3 sꝫ ꝑ epm recōciliati. Et ḋ h̄ hꝫ plene ꝛ ꝑfecte. l. d. ī capite. Scḋo notāda ē rō h⁹ solēnitatꝫ. ꝛ ē triplex. Una ē ad exēplar ꝛ t̄rorē alioꝝ. alia ē ad erubescētiam delinq̄ntiuȝ. Alia est ad ꝑcatōȝ eiectōis ade ḋ ꝑadiso Uñ cū grādibꝫ suspirijs dȝ sibi denūciare eps ꝙ sic Adā ꝓpt̄ pctm̄ suū fuit eiectus de ꝑadiso: ita ipi ꝓpt̄ pctm̄ suuȝ eijciunt̄ ḋ ecclīa. Et iō sic hꝫ xxvj. q. v. c. vl. tal' pnīa nō est iterāda. ꝛ sic intelligit̄ verbū Amb. qḋ ponit̄ ḋ pe. dis. j. q̄ dic. ꝙ sic vnicū est baptismū ita ē vnica pnīa. q2 loq̄t̄ ḋ penitētia solēni q̄ nō dȝ iterari nisi de ꝯsuetudīe alic⁹ ecclīe aliq̄d aliḋ obtineret. tūc em̄ posset sine ꝑiclō itari. de pe. dis. iij. c. j. §. ex ꝑsōa. Tertio notandū ꝓ q̄bꝫ crimībꝫ ꝛ q̄bꝫ ꝑsōis dȝ īponi ista pnīa. Uñ sciēdū ꝙ nō dȝ īponi nisi ꝓ graui et enormi et vulgatissimo crimīe qḋ totā cōmouerit vrbē vł cōitatē. Nō dȝ imponi clerico nisi deposito. et q̄ sel' eā egerit nō pōt ꝓmoueri ad sacros ordīes: nec mīstrare ī ordīe suscepto. vt pȝ. l. di. ex penitētibꝫ. xxxvj. di. illr̄atos Rō h⁹ ꝓhibitōis ē q̄druplex Prima ē ordīs excellētia: q2 nō sūt digni recipe vasa. s. sacroꝝ. i. ordīes q̄ dudū fuerūt vasa vicioꝝ: licȝ em̄ pctm̄ sit deletū ꝑ pnīam: remanet tñ aliq̄ cicatrix. i. aliq̄ irreglaritas q̄ ipm īpedit a susceptiōe sacri ordīs. Scḋa cā est tīor labēdi ex p̄stina ꝯsuetudine ꝯsurgēs. ꝑferēs ei memorādi crimīs labē nō hȝ sacerdotij lucidā dignitatē. lxj. dist. ī sacerdotibꝫ. Tertia cā ꝓpter scādalū ppl'i: cū em̄ tal' pnīa nō īponat̄ nisi ꝓ crimīe enormi ꝛ vulgatissimo qḋ totaȝ cōmouerit vrbē: non posset

tal'sine mag̃ scandalo mīstrare.l.dis.de his clericꝭ.Quarta cā ē:qꝛ ñ hꝫ frōtē redarguendi alios:cū ipe sit ꝯsci⁹sibi se ꝯmisisse eadē q̄ corripit vł maiora.xxvj.di.ꝑmū Dispēsat āt cū solēni pnīa ī mioribꝫ ordibꝫ ꝓpt necitatē vł vtilitatē eccłie.vt dꝛ i.l.dis. Placuit.Et si q̄ris.q̄s ꝑt facere dispēsatiōeꝫ.Dico ꝙ epꝰs.ex q̄ ñ ē ei spēalr ꝓhibitū.extra d̄ se.ex.nup. Et si dicas ꝯ ꝑ illud qđ dꝛ.l.d.c.ex penitētibꝫ vbi dꝛ.ꝙ epꝰs sciēter ordinās solēnit penitētē dꝫ ꝑuari ꝑtāte ordinādi.Dico ꝙ ñ obstat qꝛ ītelligit illđ cuꝫ ordiat absqꝫ dispēsatōe:vel cū ordiat sine cā legitia ꝛ iordiate dispēsat lj.di.q̄ ialiq̄. Solennit etiā penitēs nō ꝑt ꝯhere mr̄imoniū:si tñ ꝯxerit tenebit.pbāt ista.l.di.Illđ q̄ꝫ nob.ꝛ.xxvj q.vj.c.vl. Quarto notādū est a q̄ ꝑt iponi solēnis pnīa Et est sciēdū ꝙ solēnis pnīa ñ dꝫ iponi:nisi ab epo vel de mādato ei⁹a sacerdote.Solus etiā epꝰs vł ī articło necitatꝭ d̄ mādato ei⁹ sacerdos ꝑt recōcilīare solēnit penitētes: ꝛ si bñ penituerit poterit r̄cōciliari ifra octauas pasce ꝛ cōicare.ꝛ hr̄e igressū eccłie finaūt remanebūt sic vsqꝫ ad finē vite.Et h̄ hꝛ.xxvj.q.j.c.vl.Et qꝛ ista materia magis tāgit reuerēdos ac sctissimos epos q̄ꝫ fu⁹ ꝛ discipul⁹sū q̄ꝫ simplices sacerdotes:iđo nihil pl⁹dicā de ista materia.

De publica pnīa.

Caplm.III.

Publica vocat ꝓpe illa q̄ fit ī facie eccłie:ñ tñ cū ꝑdicta solēnitate.sic qñ iniūgit ꝑegriatio ꝑ mūdū cū baculo cubitali:vł cū veste aliq̄:vel cū aliq̄ alio tali.Et hāc possꝫ vt credo imponere q̄libet ꝯfessor ꝯfitēti sibi:qꝛ ñ īuenio ꝓhibitū: nisi forte ꝯsuetudo teneret ꝯriū vel nisi epus reſuauerit sibi Et ē sciēdū ꝙ ista pnīa nō dꝫ iponi clerico:nisi d̄posito: n⁹ etiā dꝫ imponi laico nisi ꝓ crimie ḡui ꝛ manifesto.ꝛ qꝛ iudicare d̄ crimibꝫ ḡuibꝫ ꝛ manifestꝭ ꝑtinet ad epos credo ꝛ ꝯsulo ꝙ ille cui eēt tal'pnīa iponēda eēt ad epm remittēdus.pbāt ista de pe.dist.vj. cui autē debeat.§.sacerdos. Et credo ꝙ talis pnīa posset iterari totiēs q̄tiēs iteratur pctm̄ ꝑ q̄ est iponēda.de pe. dis.iiij.c.repiunt.ꝛ.c.septies ī die cadit iustus.ꝛ.c.adhuc instant ꝑfidi.

De ꝑuata pnīa. Ca.IIII

p Enitētia ꝑuata est illa q̄ singularit̄ꝛ ꝑuate fit q̄tidie cū q̄s pctā sua ꝯfitet̄ secrete sacerdoti. ꝛ de ista spēalr̄ intēdit̄ hic. Et est sciēdū ꝙ q̄libet pnīa ꝑfecta ī tres ptes diuidit̄.s.cordis cō tritōe͡:oris ꝯfessiōe͡:ꝛ opis satiffactōem. Et ista est scōa diuisio pnīe. Vn̄ Joānes os aureū. Perfecta pnīa cogit pctōrē oīa sufferre. in corde eī est ꝯtritio:in ore ꝯfessio: ī ope satiffactio ꝛ tota humili tas. ꝛ hec est fructifera pnīa de pe.dis.j.c.pnīa vera.§.ꝑ fecta. Quia eīn trib⁹ modis offendim⁹ deū.vic͡ delecta tiōe cogitatōis: imprudētia locutōis:in supbia opis. Et ſm regulā medicoꝝ ꝯtraria ꝯtrarijs curant̄.trib⁹ modis optet ꝙ satisfaciamus.s.cor dis ꝯtritōe:oris ꝯfessiōe: et opis satiffactiōe. Vn̄ pnīa sic pfecta est illud felix ꝛ bn̄fi cum triduū qd̄ petebant filij isrl̄.i.chr̄iani deū p fidē vidē tes in egypto.i.ī tenebr̄ pec catoꝝ exn̄tes.dū dicebāt:de us hebreoꝝ vocauit nos vt eam⁹ viā triū dieꝝ.s.ꝯfessio nis:ꝯtritōis: ꝛ satisfactōis: in solitudīe h⁹ mūdi:ꝛ sacri ficem⁹ sacrificiū pnīe dn̄o dō nr̄o:ne forte accidat nob pe stis.i.culpa ī pn̄ti.ꝛ gladi⁹.i. pena in futuro. Pnīa etiā sic pfecta ē illa scala bn̄dicta cū istis trib⁹ g͡dib⁹ quā vidit ia cob erectā vsq͡ ad celū:ꝛ do minū inixū ipi scale. ꝛ h̄ ꝯpt tria. Primo vt ascendentē p eā fortit̄ sustineat. Scd̄o vt si necesse fuerit ascēdēti p eā manum porrigat. Tertio vt ascendēs p eā cū fatigat⁹ fue rit ad ip͡ respiciat iactās to tā curā suā ī eo. Nō est ei ita crudel̄ vt ait Aug. vt ipm ca dere pmittat. In ꝑmo g͡du est dolor. In scd̄o pudor. In tertio labor. De his igit̄ pti bus pnīe p ordinē est dicen dū. Et ꝑmo de ꝯtritōe.

Tractatus

scd̄s scd̄e ptis de ꝯtritōe. Et habet septē capl̄a.

c Irca con tritiōem septē sūt p ordinē ꝯsiderāda. Prīo qd̄ est ꝯtritio ī se. Se cūdo de q̄ntitate ꝯtritiōis. Tertio d̄ ei⁹ q̄litate. Quarto de ei⁹ duratōe. Quīto d̄ q̄b⁹ d͡ eē ꝯtritio. Sexto q̄ est cā īductiua ꝯtritiōis. Et septīo q̄s est effect⁹ ꝯtritōis.

Quid est ꝯtritio. Ca.I.

a D videdū q̄d est ꝯtritio notādū ꝙ ꝯtritio sumit̄ h̄ ad silitudinē ꝯtritōis q̄ fit ī corꝑalibꝰ. Un̄ sciēdū ꝙ res dr̄ corꝑal'r ꝯteri qn̄ i minutas ꝑtes ꝯterit̄. sic̄ spēs aromatice in mortario ꝯterūt̄. Un̄ dr̄ña est īter ꝯtritōem ⁊ fractōem. nā fractio ē qn̄ res frāgit̄ i magnas ꝑtes. Cōtritio est qn̄ res frāgit̄ seu terit̄ in minutas ꝑtes Dolor igit̄ d̄ pctis dr̄ ꝯtritio nō fractio: ad desig̃ndū ꝙ nō solū penitēs de pctis suis in generali ꝯterit̄: īmo de q̄libꝫ in spēali. de h̄ tn̄ magr̄ dicet̄ infra i. v. ca. hꝰ tractatꝰ. Sꝫ q̄re magr̄ dr̄ ꝯtritio q̄꜡ dolor Sciēdū ꝙ ſm ꝙ d̄t beatus Ber. sup Cañ. iō dr̄ ꝯtritio ⁊ nō dolor: q̄ sic̄ vngētū sanatiuū ꝯficit̄ ex ml't herbis tritis ī mortario. sic vngētū cōpūctiōis ꝯficit̄ ex herbis ml't toꝝ pctōꝝ nat̄ ī aīa peccatrice. q̄ vt dr̄ ī ps. lxii. In terra deserta īuia ⁊ inaq̄sa: trit̄ in mortario ꝯscie. Et lꝫ istd̄ ꝓpe sit ⁊ sctissime dictū: ñ tn̄ reddit Ber. rōnē huiꝰ qd̄ q̄rebatur: q̄ ſm h̄ mag̃ diceret̄ hō ꝯterēs q̄꜡ ꝯteri. ⁊ pctm̄ diceret̄ ꝯtritū. Et iō sciēdū ꝙ in ꝯtritōe tria sūt attēdēda. Primo q̄d est illd̄ qd̄ ꝯterit̄. Secūdo a q̄ ꝯterit̄ Tertō ad q̄d ꝯterit̄ siue ad q̄d ꝯtritio termiat̄. Illd̄ qd̄ ꝯterit̄ ē corpꝰ pctōris: qd̄ ē vas q̄ꝺ fictile repletū veneno pctī. Et iō Joel ꝓpha īdicās aucte dei ꝯtritionē dixit. Cōuertimini ad me ī toto corde vr̄o: in ieiunio ⁊ fletu ⁊ plāctu: ⁊ scidite corda vr̄a. s. ī ꝯtritōe. Illd̄ a q̄ ꝯterit̄ cor pctōꝝ ē duplex mola. q̄ꝝ vna est superior. i. sursū eleuās. ⁊ ista ē spes venie ꝓueniēs ex ꝯsideratione dīne mīe. Alia ē mola deorsū deꝑmēs. ⁊ ista ē tīor pene veniēs ex ꝯsideratōe dīne iusticie. Et istas duas molas dꝫ tenere verꝰ penitēs nᶜ vn̄ q̄꜡ dꝫ eas deserere: nec eas diabolo pignori tradere In cuius figura dr̄ in Deut. xxiiii. Nō accipies loco pignoris suꝑiorē ⁊ inferiorē molā. i. ñ desperes ꝓpt̄ magnitudinē ⁊ enormitatē pctōꝝ tuoꝝ: sꝫ spe spera ī dī miam: nec p̄sumas sꝫ time g̃uitatē tormētoꝝ ex dei iusticia. Illd̄ ad qd̄ ꝯtritio termiat̄ ē vt cor pcōꝝ durū vt lapis emollescat ⁊ liq̄fiat vt cera. q̄ scp̄tū est. Cor duꝝ male hēbit ī nouissimo die. Et iō ꝓpe ꝯtritꝰ ꝑt dicere. Factū est cor meū tāq̄꜡ cera liq̄scēs. Et de tali corde dic̄

p̃s.l. Cor ꝯtritũ ⁊ hũilia. ds ñ despicies. Viso igiť ꝓpetate isti⁹ nois ꝯtritio. vidēdũ est q̃d sit ꝯtritio. Et ē sciēdũ ꝙ ꝯtritõ a mgr̃is sic diffiniť Cõtritio ē dolor volũtarie p pctis assũpt⁹ cũ ꝓposito ꝯfitēdi ⁊ satisfaciēdi. Et ad euidētiã isti⁹ diffinitõis vidēdũ est d singul' ptib⁹ posit; i diffinitõe. dr ei. ꝯtritio ē dolor Cũ ei ḃz ꝙ dictũ ē ꝯria ꝯrijs curanť. ⁊ medicia dz eē ꝯria i firmitati: ⁊ ꝯtritio sit medicina pcti: ⁊ i pctõ fuerit delectatio optz ꝙ i ꝯtritõe sit dolor. Et ita dr i apoc. xviij. ca. Quãtũ gl'ificauit se ⁊ i delitijs fuit i pcti ppetratõe: tãtũ date ei tormētũ ⁊ luctũ in cõtritõe. Et notãdũ ꝙ nõ solũ i ꝯtritõe ē dolor: ſ; etiã est ibi ⁊ gaudiũ: qm̃ cũ pctõr recordať se p pctm̃ offendisse deũ creatorē suũ q̃ eũ creauit ad imaginē suã: prem suũ celestē q̃ eũ pascit corpaliter ⁊ spũal'r ⁊ redēptorē suũ q̃ euz liberauit p ꝓpriũ sanguinē suum a pena ⁊ a ppetua dãnatione. recolit etiã se amisisse p pctm̃ suũ gl'iaz padisi. ⁊ icurrisse penã iferni dolere debz S; qñ cogitat se p istũ dolorē elõgari a pctõ ⁊ recõciliari deo gaudet. Et ñ imerito sic̃ ei gaudz q̃ naufragiũ euasit. sic ꝑe cõtrit⁹ dz gaudere dũ se videt pcti naufragium euasisse. Seq̃ť. volũtarie assũpt⁹. Cũ em̃ deo nõ placeãt coacta ſuitia nisi dolor ꝯtritiõis eēt volũtari⁹ ñ cēt deo gt⁹ nec accept⁹. Sic̃ ei pctm̃ teste b. Aug. adẽo est volũtariũ ꝙ si ñ ē volũtariũ iã nõ ē pctm̃: sic ꝯtritio dz eē adẽo volũtarie assũpta ꝙ si ñ ē volũtaria iã nõ est cõtritio. Et rõ istoꝝ ē ista: qr act⁹ meritori⁹ ⁊ demeritori⁹ optz ꝙ sit a volũtate elicit⁹ vl' impat⁹: al'as nõ eēt meritori⁹ vl' demeritorius. Seq̃ť. cũ ꝓposito ꝯfitēdi ⁊ satisfaciēdi. vere ei ꝯtritus dz eē in ꝓposito ꝯfitendi ⁊ satisfaciēdi qñ hz oportunitatē: al's ꝯtritio sua eēt falsa ⁊ nulla. Et rõ ē: qr cũ ad pfectionē toti⁹ integral' req̃ratur ꝙ oēs ei⁹ ptes sint sil'. sic̃ ad pfectiõem dom⁹ req̃riť ꝙ sint simul tectũ pietes ⁊ fundamentũ: ita ⁊ ad pfectiõem ꝑe pnie req̃riť ꝙ ista tria. s. ꝯtritio: ꝯfessio: ⁊ satisfactio: q̃ sũt ptes itegrales ei⁹ inq̃ntũ est sacr̃m sint simul i re: vl' in voto. Vñ in q̃libet pnĩa pfecta sunt tres ptes. scz cordis ꝯtritio: oris confessio. ⁊ opis satisfactio, quas tangit

Joel ꝓpheta cū dt ī ꝑsona dñi. Cōuertimi ad me ī toto corde vr̄o ꝛc. tāgit ꝯtritōez ꝛ cōfessionē fieri ī toto corde. Ille aūt ī toto corde ꝯuertit: q̄ illd qd ore dt corde sentit: qꝛ cū cor ꝛ lingua nō discrepāt dulcꝫ ē symphonia. Et cū dt vlteri᷒ in ieiunio ꝛc. idicat satisfactōez. Scdꝫ em̄ qd dic̄ Joā. Quicq̄d est ī mōo aut ē ꝯcupia carnis. aut ꝯcupia oculoꝝ ꝛc. Jdo ꝯ ꝯcupiām carnis dicit in ieiunio. ꝯ cōcupiscentiā oculoꝝ dicit ī fletu ꝛ planctu. ꝛ ꝯ sↄbiā vite dicit. Scindite corda vr̄a ꝛ nō vestimēta vr̄a.

De q̄ntitate ꝯtritōis Caplm̄. II.

Quantitas ꝯtritionis mēsurat̄ penes q̄ntitatē doloris q̄ essentialiter est ipa ꝯtritio vel causat᷒ a ꝯtritōe. Notādū ḡ ꝙ duplex ē dolor ī ꝯtritiōe. ſm ꝙ dolor dr duobꝫ mōis. Nā dolor vno mō idē ē qd displicētia volūtatis. inq̄ntū. s. volūtati displicet aliquā rē fore l' fuisse. Alio mō dolor idē est qd passio resultās siue redūdās in sensualitatē. i. ī carnē inq̄ntū. s. ī pte ꝑ sensitiua sentit̄ aliqs dolor ex illatōe alicui᷒ nocumēti. sic q̄n ꝑscidit̄ mēbrū vl' vulnerat̄ corp᷒ vel cōburit̄: vl' aliqd tale. Loq̄ndo d dolore ꝑmo mō. put. s. dolor ē displicētia volūtatꝭ: tal' dolor est eēntial'r ipa ꝯtritio. ꝛ sic dolor ꝯtritōis dꝫ eē ꝛ ē maxim᷒ si fit ꝟa ꝯtritio. Vñ dico ꝙ pctm̄ tuū dꝫ sic displicere voluntati ꝛ rōi ꝙ nullo mō ꝛ nll'o pacto nec cō modo nec icōmodo ꝓ vlla re velles i ipꝫ ꝯsentire vl' ꝯsensisse. Et rō h᷒ est: qꝛ ꝯtritio si sit ꝟa nō pt eē sine charitate: imo sp cū charitate. Ad h̄ āt ꝙ aliqs habeat charitatem q̄ntūcunqꝫ ꝑuā necesse est ꝙ diligat deū sup oīa: sic ꝙ pro nullo dāno vl' cōmodo velit offendere vel offendisse deū. Et iō cū pctm̄ sit offensio dī: pctm̄ tuū dꝫ displicere volūtati formate charitate. q̄lis dꝫ eē: ꝛ est volūtas veri ꝯtriti ꝙ nullo mō: nll'a sorte: nullo dāno vel indāno velit ipꝫ facere vl' fecisse. ꝛ hoc est qd dr in Hieremia. vj. ca. vbi dr Luctū vnigeniti fac tibi plāctū amarum. vbi dt glo. Docet penitentē q̄d facere debeat. Et sequit̄. Nihil dolenti᷒ morte vnigeniti: ita etiā nihil doleti᷒ debet eē q̄ꝫ offendisse deū ꝑ pctm̄. Et sic dico ꝙ loq̄ndo de dolore ꝓut do

lor dicit displicentiã volũtatis, dolor ↄtritiõis est maximus: ita ꝙ nõ posset esse maior. Si aũt loquimur de dolore put nomiat dolorẽ causatũ i sensualitate, sic talis dolor est effect⁹ ↄtritiõis inq̃ntũ aliq̃s vere ꝛ pfecte fuerit ↄtritus ex dolore pmo .s. ex displicẽtia volũtatis ꝺ pctõ ꝛ inq̃ntũ est offensiuũ dei ꝓrũpit in fletũ ꝛ lamenta ꝛ lachrymas, sic legit̃ de b. Maria Magdalena: ꝛ de beato Petro aplo, ꝛ sic dico ꝙ nõ optet ꝙ in ↄtritõe iste dolor sit maior q̃cũq3 alio dolore. Videm⁹ eñ multos viros ꝛ multas mlieres ꝟe penitẽtes ẜm ꝙ hũanitas pt ↄgscere q̃ magis flent ꝛ plorant ꝓ morte ↄsanguineoꝝ vl' amicoꝝ suoꝝ: vel ꝓ amissiõe alicui⁹ rei tpalis q̃ȝ plorãt ꝛ flẽt ꝓ pctis suis. Et rõ est. Cũ eñ dolor iste sit in affectiõe sensualitat3: ꝛ affectio q̃ est i sensualitate sequat̃ expimẽtale3 ꝛ sensualẽ cognitionẽ: ꝛ pauci imo paucissimi sunt q̃ ita habeãt sensualẽ seu expimentalẽ cognitõe3 diuie dilectionis, sic habẽt cognitõe3 dilectõis factoꝝ tpaliũ: iõ pauci imo paucissimi sũt qui ita sensualiter doleãt ꝺ pctõ, sic dolẽt ꝺ aliq̃ dãno tpali. S3 si inuenirent̃ aliq̃ eẽnt multũ laudãdi. Sic ḡ p3 ꝙ loq̃ndo de dolore put dolor dic displicentiã ꝛ dissensu3 volũtatis dolor ↄtritiõis d3 eẽ maximus .i. maior q̃cunq3 alio dolore. loq̃ndo aũt de dolore q̃ dt passionẽ resultantẽ in sensualitate. sic nõ est necarium ꝙ dolor ↄtritõis sit maior q̃cũq3 alio dolore: eẽt tñ multũ ↄgruũ. S3 q̃d nunq̃d verus ↄtrit⁹ ꝛ penitẽs d3 pl⁹ velle sustiere quãcũq3 penam inferni vel quamcunq3 alia3 penã tpalẽ sic ĩfirmitatẽ vel mortẽ q̃ȝ peccasse vel peccare. Dico ꝙ null⁹ i mẽte sua d3 sibi ponere talẽ q̃õnẽ: nec etiã alicui aliꝭ: q2 istõ eẽt seipm vl' aliũ ponere ĩ tẽtationẽ. ꝛ mẽs hũana ẽ mltũ ĩfirma ex pte sensualitatis: q̃ sp refugit mortẽ ꝛ mala corpalia: etiã q̃ntũcũq3 sit hõ pfectus. sic p3 ĩ saluatore nro iesu chrõ: q̃ ĩminẽte passionis hora dicebat. Tristis est aĩa mea ꝛ h̃ q̃ntũ ad sensualitatẽ. vsq3 ad mortẽ. ꝛ exponẽs seipm dixit. spũs .i. volũtas rõnalis ꝓmpt⁹ est supple ad sustinendũ mortẽ. caro aũt .i. sensualitas infirma q2 refugit morte3. Quare nemo d3

Tristis est anima mea

se ponere in tali pplexitate: nec ofessor dz h iterrogare. Istud aut reqrit de necitate i qlibet vere otrito et vere penitete qp vbi necitas foret p us sustineret oem pena qz offenderet deu p pctm. Et hec de qntitate otritois sufficiat

De eius qlitate.

Caplm.III.

Nunc de qlitate otritionis dom est. Circa qd sciendu est qp otritio dz hre septe oditoes. Primo em dz esse discreta. vn dz ee cu spe venie: ita qp vere contrit' nunqz dz despare de dei miscdia: qr pl' pt de' parcere qz ho peccare. Un Aug. sup illud vbu qd dt Cain Gen. iiij. scz. Maior est iniquitas mea qz vt venia merear: dic Cain mentiris: qr maior est dei pietas qz tua iniqtas Et Amb. Nemo despet: qr iuda pditore no scelus qd commisit sz sua despatio fecit penit' iterire. Sz qr nemo scit vtr sit dign' amore vl odio dei no dz nimis psumere sed sp dz timere: qr initiu sapie e timor dni. Et io ver' penites granu. i. aniam sua dz terere inter duas molas. s. timoris et spei. et farina sic trita barutello discretois vl copassionis mudata aq lachrymar. i. copunctiois comixta: pane bonu i clibano cordis igne charitatis decoctu faciat hospiti suo chro: ita qp in die iudicij dicat sibi. Esuriui et dedisti mihi maducare. Scdo dz esse amara. Et ita dicebat ille sactus rex Ezechias. Esa. xxxviij. Recogitabo tibi oes annos meos i amaritudie aie mee. Et si sit talis faciet pace iter deu et aiam peccatrice Un ide Ezechias. Ecce i pace amaritudo mea amarissima. Amara dz ee otritio: qr pctor delectatus fuit i cogitatioe illicita: amarior qr cosensit: amarissima qr op' illicitu ppetrauit. Et si sic fiat poterit dicere cotritus illud qd seqt. Tu aut eruisti aiam mea vt no periret: piecisti post tergu oia pcta mea. Tertio dz ee lachrymosa. Un ps. vj Lauabo p singulas noctes lectu meu. lectum. i. oscie: lachrymis meis stratu meu rigabo. Et sic fec bta Maria magdalena q lachrymis lauit pedes dni nri iesu chri: io qz fuerut sibi pcta remissa. Quarto dz ee pmeditata: vt in autoritate pallegata. Recogitabo tibi oes anos meos et c. Et dt Esaias loqndo

aīe peccatrici. Sume cytharā.i.pnīe.circūi ciuitatem.i. aīe cogitādo ꝛ remēoꝛādo singula pctā. ꝛ dꝫ cogitare horas diei ꝛ tēpa ꝛ loca. hmōi meretrix.i.aīa peccatrix que peccādo cū diabolo foꝛnicata est ꝛ obliuiōi tradita est a deo ꝓpť pctā oblita. Quinto dꝫ eē vniuersalis.i.ď oībꝫ pctis Sexto debet eē durabil'.i.ꝯtinua. ꝛ ď his diceť īfra ī capl'is duobꝫ seq̄ntibꝫ. Septio dꝫ eē iteg̃.i.cū ꝓposito ꝯfitēdi ꝛ satisfaciēdi: al's nō eēt ꝯtritio: sꝫ derisio. Et de h̄ dictū est s̄.i pmo capl'o Et sic pꝫ q̄lis dꝫ eē cōtritio.

Quātū dꝫ durare ꝯtritio. Capl'm.IIII.

Q sciendū q̄ntū dꝫ durare ꝯtritio notādū ē h̄ q̄ ſm qď sup̄ dictū ē in c.ij.in cōtritiōe est duplex doloꝛ. Vn⁹ est doloꝛ q̄ idē est qď detestatio siue displicētia volūtatis. ꝛ iste sp̄ dꝫ durare q̄diu hō viuit. Notādū āt q̄ cū p̄ceptū de ꝯtritōe sit affirmatiuū.ꝛ p̄ceptū affirmatiuū obligat sp̄ ꝛ nō ad sp̄: sꝫ ꝓ loco ꝛ tpe: p̄ceptū de ꝯtritiōe sic obligat q̄ nō optꝫ q̄ hō sit sp̄ i actu ꝯuertēdi: sed q̄ñcūq̄ꝫ occurrit sibi mēoꝛia de pctō q̄ displiceat sibi illď fecisse.ꝛ ita intelligiť ṽbum btī Aug.in li.ď pnīa.vbi ďꝛ. Semp̄ doleat et de doloꝛe gaudeat. Et seq̄ť. vbi doloꝛ finiť ibi pnīa deficit. Vñ q̄ñ ďt: sp̄ doleat.ītelligēdū ē q̄ñ occurrit memoꝛia ď peccato Sil'r q̄ñ ďt.vbi doloꝛ finiť. intelligēdū ē finiť vel de actu vel ď habitu Et cā quare dꝫ sic durare ꝯtritio ē.qꝛ nemo est certus de lege cōmuni si pctm̄ ē sibi p̄ cōtritiōꝫ remissum: qꝛ nescit si cōtritio fuit sufficiēs.vñ ďꝛ in eccl'iastico De ꝓpitiato pctō noli eē sine metu Posito etiā q̄ aliq̄s sciret p̄ reuelatōem diuinā peccatū sibi foꝛe remissum: adhuc dꝫ sibi sp̄ displicere peccasse q̄ñ occurrit sibi memoria ď pctō: al's peccarꝫ nouo pctō: qꝛ sic culpa ē velle peccare: ita culpa ē velle peccasse. Ali⁹ doloꝛ est i cōtritōe.i. doloꝛ q̄ resultat ꝛ redūdat ī sēsualitatē.q̄ñ.i. hō ex displicētia pctī ꝓrūpit in fletū ꝛ lachrymas. Et talis doloꝛ nō optet q̄ sp̄ duret: cum pauci imo paucissimi sīt q̄ etiā vna hoꝛa sic possent ploꝛare peccata: q̄nto min⁹ tāto tpe vite sue. Esset tñ multe p̄fectiōis q̄ sp̄ q̄ñ recoꝛdareť de pctis posset ea ploꝛare. sic legiť de

vbi dolor finit ibi penitentia deficit.

btõ Petro aplo q sp portabat sudariũ in sinu cũ q tergebat lachrymas: q a qñ recordabat pctĩ qd fecerat qñ chrm negauerat nõ poterat lachrymas cõtinere: z tñ bene sciebat chrm sibi dimisisse pctm.

De qb dz esse ↄtritio. Caplm. V

Peccatũ qddã est actuale. qddam originale. Actuale est qd ↄhit actu ꝓprio. scz qñ hõ agit qd agere nõ dz. Et isto mõ diffinit sic. Pctm est oẽ dictũ vl factũ vl ↄcupitũ ↄ legẽ dei. Origiale pctm ẽ qd ↄhit hõ ex origie. inqntũ. s. hõ descẽdit ab adã ẜm rõnẽ siue natiõnẽ seminalẽ: ita q pctm originale formalr nihil alid est q̃ carẽtia iusticie originalis. Vñ sciẽdũ q adã i sui creatõe accepat a dõ qddã donũ supnaturale. qd donũ vocabat iusticia origial: q iusticia ita ordinabat hoiem ad deũ q aia hois i oib obediebat deo: ita q in nullo mouebat ↄ voluntatez dei: z corp ita obediebat aĩe q in nullo mouebat ↄ volũtatẽ aĩe. i. ↄ imperiũ rõis. Et p illud donuz oia aĩalia erãt subiecta hoĩ z obediebãt sibi ad nutũ. iuxtã illud ps. viij. Oia subiecisti sub pedib ei oues z boues vniuersas. insup z pecora campi: volucres celi z pisces maris. Istd donũ acceperat Adã nõ solũ p se sed p tota posteritate sua: ita q in oẽs q descẽderẽt ab ei semine ipe trãsfunderet istud donũ. i. istã iusticiã originalem Et isto dono p pctm suũ ipe ꝓuauit se z totã posteritatez suã: ita q oẽs q descẽdũt ex ei semĩe carẽt isto dono. Et talis carẽtia vocat pctm originale. Aduidendũ q de qb debet esse ↄtritio. ꝓmo vidẽdũ est. vtp hõ conteri debeat de peccato origiali. Et est sciendũ q nõ. Cuius rõ est: qz solũ de illo debet hõ dolere z cõteri qd est actu ꝓprio cõmissum: vel qd fuit in ptãte sua nõ cõmittere: sz pctm originale nõ fuit actu ꝓprio cõtractũ: nec fuit in ptãte alicuius nõ ↄhere illd. q̃re null tenet dolere vel ↄteri de peccato origiali. Et dico nulluz teneri de necessitate. Cõgruum eñ eẽt adulto q accedit ad baptismum q displiceat peccatũ originale non in speciali quia fuit contractũ: sed in generali inquãtũ. s. oẽ qd sepãt a deo dz displicere. De

pctō āt actuali quō hō dʒ cō-
teri de eo notādū q̄ in gene-
re duplex est pctm̄ actuale.
Nā q̄ddā ē mortale. q̄ddā ve
niale. De pcō mortali dʒ hō
ꝯteri ꝛ ꝯfiteri singlarit̄ ꝛ sin
gillatī de q̄libʒ: ita q̄ n̄ suffi
cit ꝯfessio general': imo q̄li-
bet vere penitēs dʒ diligēter
examīare ꝛ discutere ꝯsciam
suā: ita q̄ recogitet dies: ho-
ras: loca: tp̄a: p̄sonas. ꝛ oēs
circūstātias in q̄bꝫ ꝛ cū q̄bꝫ
peccare potuit ꝛ peccauit. et
ita sic̄ occurret sibi mēoria
de pctō singularit̄ ꝛ spēaliter
ꝯterat̄ de q̄libet: ita tn̄ q̄ licʒ
de q̄libʒ pctō mortali verus
penitēs debeat maxīe ꝛ sum
me dolere: tn̄ ſm q̄ vnū pec
catū est grauius q̄ꝫ aliud: inten
sius debet dolere ꝛ ꝯteri de
vno q̄ꝫ de alio Sed q̄d fiet
de pctis oblitis. Dico q̄ ali
q̄s pōt eē oblitus pctōꝝ suo
rū duobꝫ mōis. Uno mō q̄
sit oblit⁹ in spēali ſʒ nō in ge-
nerali. i. q̄ bn̄ recordat̄ se pec
casse mortaliter: sed tn̄ nō re
cordat̄ de specie pctī: puta si
fuit fornicat⁹ vel furatus. et
sic de aliȷs. Et talis debʒ do
lere ꝛ ꝯteri de pctō in gene-
rali: ꝛ in speciali tenet̄ cōteri
de negligētia sua p̄ quā venit
in obliuionē pctī sui: ꝛ tenet̄
facere qd̄ in se est. scʒ q̄ recor
det̄ in spēali de pctō suo: vel
cogitādo vias suas: vel orā-
do deū q̄ reducat sibi ad me
moriā. Alio mō pōt eē obli-
tus pctī sui: ita q̄ non recor-
dat̄ nec in generali nec ī spe-
ciali. ꝛ adhuc tenet̄ ꝯteri ī ge
nerali. Et voco ꝯterī in gene
rali nō sub ꝯditōe ꝯteri. i. di
cēdo vel cogitādo doleo ꝛ cō
tero si peccaui. Sʒ voco cō
teri in generali ꝯteri sub exti
matōe p̄babili. dʒ eī hō p̄ba
bilit̄ credere q̄ ī multʒ offen-
dit deū q̄ꝝ nō recordat̄. ꝛ sic
sub ista extimatiōe doleat et
peniteat. sic si certus eēt tūc
ꝯtritus est ꝛ penitēs. Un̄ q̄-
libet debet dicere freq̄nt̄ ver
sum. p̄s. xxiiij. Delicta iuuē-
tutis mee ꝛ ignorantias me
as ne memineris. Quō autē
hō dʒ cōteri de pctō veniali

Notandū q̄ tria sūt genera
pctōꝝ venialiū. nam q̄ddā est
veniale ex surreptōe. i. subitū
vel nō p̄pria voluntate sed ex
surreptiōe. ꝛ de tali nō tenet̄
hō ꝯteri in spēali nisi de con
gruo. Quoddā est veniale ex
volūtate: cui si ꝯsentiat inci-
dit hō in mortale. sic̄ delecta
tio morosa in cogitatiōe de
actu carnali est pctm̄ venia-
le. ſʒ si sit ibi ꝯsensus est pec

Haurit aquam Cribro qui studet sine libro

catū moꝛtale. Et de tali veni ali⁹ qn̄ occurrit mēoꝛia de eo dʒ hō ꝯteri ꝛ penitere ꝛ dili- gēter aduertere ne sit ibi vel fuerit ꝯsensus. Q̄dā est ve niale qd̄ ꝑ freq̄ntatōꝫ sui au get libidinē peccādi: ꝛ tanta poterit ibi esse libido peccan di ꝙ illd̄ qd̄ de sua nat̄a erat veniale ex illa libidine fieret moꝛtale. sic̄ mēdaciū iocosū de sua natura est veniale: sed totiēs p̄t iterari ꝙ augebit i- tātū libidinē mētiēdi ꝙ ex tā ta libidine poterit hō totiēs mētiri iocoseq̄ꝫ peccabit moꝛ taliter. Et de talidʒ hō ꝯteri ꝛ penitere aduertendo ꝛ p̄ca- uendo ne multiplicet̄. De h̄ tn̄ magis dicet̄ qn̄ agit̄ d̄ cō fessiōe pctōꝝ venialiū: q꞉ eo dē mō tenet̄ hō de eis cōteri q̄ tenet̄ ea ꝯfiteri.

Que sunt cause iductiue ꝯtritōis. Cap. VI.

Cause iductiue ꝯtriti- onis sꝫ multe. P̄ria ꝛ p̄ncipalis est amoꝛ dei Illud em̄ qd̄ p̄ncipaliter dʒ hoīem retrahere a pctō: et si peccauerit ꝙ coꝛrigat ꝛ emē det se ē amoꝛ d̄i. Et iste amoꝛ generat̄ sic i aīa pctōꝛis. Cū em̄ amoꝛ seq̄t̄ cognitōeꝫ. q꞉ vt dicit Aug. Cognita dili- gim⁹: icognita neq̄q̄꞉ qn̄ pec catoꝛ cogitat ꝛ recogn̄scit dei bonitatē ꝛ iusticiā cui displi cet oē malū: ꝛ nullo mō reli- q̄t aliqd̄ malū ip̄unitū. ꝛ re- cogitat se mlt̄a mala cōmisis se q̄ displicēt dīne volūtati. ꝛ ꝓpt̄ q̄ ē dign⁹ pūiri g̊uit̄ timet qn̄ etiā cogitat vlteri⁹ d̄i pie tatē ꝛ miscd̄iam q̄ ꝑatus ē oī dolēti ꝛ penitenti ꝑcere et re mittere culpā q̄ntūcūq̄ꝫ ma- gnā sperat de venia. ꝛ sic mo uet̄ ad detestādū pctm̄. ꝛ iste mot⁹ vocat̄ attritio. i. q̄dam ꝯtritio impfecta. Et ita de⁹ q̄ nūq̄ꝫ deficit infundit lumē gr̄e i aīaꝫ pctōꝛis. Et illo lu- mine pctōꝛ illustrat⁹ calefit i amoꝛe dei ꝛ detestatōe pcti: ita ꝙ timoꝛ s̄uil̄ p̄cedit ꝛ p̄pa rat coꝛ pctōꝛis ad ꝯtritiōem sʒ amoꝛ ꝛ feruoꝛ charitatꝭ ꝑ- ficit ip̄am. Et de h̄ ponit exē plū Aug. di. ꝙ sic̄ i sutura so tulariū seta poꝛci p̄cedit ꝛ fa cit viā filo: nō tn̄ remanet in sutura. sic i ꝯtritōe p̄cedit ti- moꝛ pene. ꝛ iste timoꝛ p̄parat ad charitatē ꝛ amoꝛeꝫ dei: q̄ postq̄ꝫ iā ē i aīa expellit oēm timoꝛē. vt dic̄ btūs Joā. i ꝑ- ma sua canōica di. Perfecta charitas foꝛis mittit timoꝛē s. timoꝛē s̄uilē q̄ ē timoꝛ pene nō aūt timoꝛē filialem q̄ est ti moꝛ offense. Scd̄a cā ē pu

dor.i.verecūdia d pctis cōmis
sis Prouer.xiij. Res dignas
ↄfusiōe gerit. ⁊ Naū.iij. Re
uelabo pudenda tua in facie
tua. Qñ eñ pctōr cogitat ꝙ
oīa ei⁹ pctā qntūcūqꝫ secreta
⁊ occulta sint: sūt deo mani
festa ⁊ apta: ⁊ ꝙ nisi peniteat
⁊ ↄterat d eisdē: de⁹ reuelabit
⁊ manifestabit ea toti mūdo
mouet ad ↄtritōez ⁊ pniaꝫ d
pctis. Uñ Boe. Magna est
nob indita necitas pbitatis
cū oīa agam⁹ in ocul' iudicis
cūcta cernētis. Tertia cā ē
detestatio.i. abomiatio vili
tatꝭ pctī. tāta ē ei vilitas pctī
ꝙ de filio dei facit seruū dia
boli. Uñ b. Petr⁹ Qui facit
pctm̄ seru⁹ est pcti. a q̄ ei q̄s su
pat⁹ est seru⁹ ei⁹ est. Cū g pctōr
sit ꝑpt pctm̄ a diabolo supa
tus ꝑpt pctm̄ est seru⁹ diaboli
fact⁹. Uñ Ansel. Fecisti me
dñe ad tuā imaginē ⁊ ego su
pinduxi horribilē imaginez.
Uñ aīa peccatrix vidēs ⁊ cō
siderās vilitatē pctī pt dicere
vbū qd dic hieremias. Ui
de dñe ⁊ ↄsidera qm̄ fact⁹ suꝫ
vilis. Quarta cā ē ↄsidera
tio de die iudicij ⁊ penis īfer
ni. qñ ei pctōr ↄsiderat ꝙ de
oī dicto facto ⁊ cogitatu ↄ le
gē dei optebit eū reddere rō
nē ī die iudicij iuxta vbū sal
uatorꝭ ī Mat. di. De oī vbo
ocioso qd locuti fuerint ho
mines sup terrā reddēt rōnē
in die iudicij: vbi pctōrē mo
net ad ↄtritōē ⁊ pniaꝫ d pctis
suis. Uñ Hier. loqns d die
iudicij dic sic. Quotienscūqꝫ
illā diē ↄsidero toto cord cō
tremisco. Idē. Siue cōedā
siue bibā siue aliq̄d aliđ faci
am sp videt ī aurib⁹ meis il
la tuba terribil' ⁊ horribil' in
sonare. surgite mortui venite
ad iudiciū. Qñ pctōr attēta
mēte ista cogitat tot⁹ tremit
in corde suo. Si eñ vt dicit
btūs Petr⁹ apl's. j. Pet. iiij.
Et si iust⁹ q̄dē vix saluabitur
ipi⁹ ⁊ pctōr vbi apparebit. ⁊
Gre. Quid faciet vgula dese
ti. i. pctōr: vbi cōcutiet cedr⁹
padisi. i. iust⁹ Quinta cā est
de amissiōe celestꝭ glīe. qñ ei
pctōr cogitat se ꝑpt pctm̄ su
um glīam padisi pdidisse: nō
est mirū si dolet: imo mir est
si nō crepat p mediū. Si eñ
plorat ⁊ dolet hō p amissiōe
pecūie: qnto magis dꝫ plora
re ⁊ dolere d amissiōe celestꝭ
glīe. Et iō dicebat be. Joā.
ī Apoc. iij. Tene qd habes
vt nemo accipiat coronā tuā
Sexta cā est dolor de mul
tiplici offensa creatorꝭ. qñ ei
pctōr cogitat ⁊ ↄsiderat se of

fendisse deũ q̃ eũ creauit de nihilo: ⁊ isignivit eũ sua imagine: ⁊ redemit suo sanguie: nõ est mirũ si doleat ⁊ peniteat de pctõ suo. De h̄ dt btũs Berñ. dolor de pctis dꝫ esse acer acrior acerrimus. Acer qꝛ offendimus deũ creatorē Acrior qꝛ offendimꝰ p̄rēꝫ nostrũ q̃ pascit nos multiplr ⁊ gubernat. Acerrimꝰ qꝛ offēdimꝰ redēptorē nr̄m q̃ nos liberauit suo sanguie a vinculo pctõꝝ: a crudelitate demonũ: ⁊ ab acerbitate gehēne Notādũ tñ ꝙ lꝫ pctõr sic̄ dictũ est debeat dolere ⁊ cõteri de pctis: tñ dꝫ sp̄ spare i dño ⁊ in pietate ⁊ in miscdia sua: ita ꝙ dꝫ spare de venia ⁊ de glia. qꝛ dt sapiēs Prouerb. xxviij. Qui sperat in dño salvabitur.

De effectu ꝯtritiõis.

Caplm. VII

Effectus ꝯtritiõis est multiplex. Primꝰ ptꝫ ex vi nois ipiꝰ. Dr ei ꝯtritio q̄si sil vel ex toto tritio. qd itelligēdũ est sic ꝙ in ꝯtritõe totũ cor pctõrꝭ ad litterā scidat ⁊ partiat p̄ nimia angustia ⁊ dolore: ira ⁊ indignatiõe q̃ ꝯcipit ꝯ pctā. Vñ dñs p ꝓpham Joel. ij. Scindite corda vr̄a. Itē ps. Sacrificiũ deo sp̄ũs ꝯtribulatꝰ: cor ꝯtritũ ⁊ hũili. ds ñ despicies. Et ʃm qd dt b. Berñ. Cõtritio mũdat aiaꝫ a reatu culpe: ⁊ libat a pena gehēne ⁊ ab horrēda demonũ societate ⁊ vilissima pcti ſuitute: restituit bõa sp̄ũalia q̃ pctõr amiserat p pctm̄. restituit etiam societatē sp̄ũal. s. ecclesie cõionē: bonorũq; oim̄ q̃ i ea fiũt pticipatõeꝫ. De filio ire efficit filiũ gr̄e ↄ̄ filio diaboli efficit filiũ dei. ⁊ p ꝯ̄ns pticipē felicitatꝭ ⁊ hereditatis et̄ne. Notandũ aũt ꝙ de h̄ quõ. s. p solā ꝯtritõem remittit pctm̄ sũt varie opiniones Dicũt ei q̄dā ꝙ sic̄ tribꝫ modis offendimus deũ. s. corde ore ⁊ ope. ita ⁊ tribꝫ modis ē necessariũ deo satisfaciendũ scꝫ ꝯtritõe cordis: ꝯfessione oris. ⁊ satisfactiõe opis: alr̄s nõ dimittit pctm̄. Isti fundāt intētõeꝫ suā sup illõ. c. de pe. dist. j. c. pnia. §. perfecta. ⁊ disti. iij. pfecta. ⁊ dicunt ꝙ oēs autoritates q̃ dicũt peccata sola cordis ꝯtritiõe dimitti sunt intelligēde cũ articulus necessitatis excludit oris ꝯfessionē. i. qñ aliqs admittit loq̄lā: vel qñ nõ pt p̄sbyteꝝ repire i ꝯfessiõe. Aliq̄ dicũt ꝙ i ꝯtritõe dimittunt

pctā sub ɔditõe.s.si ɔfiteant᷑ ⁊ fundāt isti intētõez suā sup illo᷒ qd̄ dr̄ d̄ pe.di.iij.c.sane. in fine. Tertij dicūt sola cordis ɔtritõe dimitti pctm̄ cuilibet adulto: si ṽe ɔterit᷑ ⁊ ꝓponat ab his abstinere ⁊ ɔfiteri: ⁊ de eo satisfacere ₰m iudiciū eccl'ie. Et fundāt isti intētionē suā ꝑ isto᷒.de pe.dist. j.magna est pietas dei. vbi dr̄ ꝙ ad solā ꝓmissionē pctā dimittit: nōdū ꝓnūciatore: ⁊ tñ deꝰ iaz audit in corde. Et hec opinio est verior ⁊ magis tenet᷑ a doctoribꝫ. Et ꝙ ista opinio sit verior ptz ꝑ exemplū Lazari: quē ꝑmo suscitauit chr̄s anq̄₃ a discipulis solueret᷑. Lazarꝰ em̄ mortuꝰ est pctōr q̄ est mortuꝰ ꝑ pctm̄ iuxta ṽbū Ezech.xviij.dicentis. Aia que peccauerit ipa morietur. Iste suscitat᷑ a dn̄o qn̄ sibi remittit᷑ pctm̄ in contritiõe: ⁊ postea soluit᷑ a discipulis.i.absoluit᷑ a sacerdotibus i ɔfessiõe. Patet etiā ꝑ exēplū de decē lepros᷑: q̄ i via anq̄₃ venirent ad sacerdotes mūdati sūt. Isti eī leprosi sūt pctōres: q̄ dum vadūt ad sacerdotes.i.dū ɔtritõez hn̄t ⁊ ꝓpositū ɔfitēdi mūdāt᷑ a peccatis. Et ita dt̄ ps̄.xxxj. Dixi ɔfitebor aduersum me iniusticiā meā dn̄o: ⁊ tu remisisti īpietatē pci mei.dixi.i.firmit᷑ in aīo ꝓposui. Notandū ꝙ ꝙ ista tria sūt sil' tpe licz habeāt ordinē naturalē īter se.s.iustificatio: cōtritio: peccatoꝝ remissio. Necessario eī habeo itelligereꝙ ꝑus q̄s habeat grām q̄₃ cōterat᷑. ꝑcedit ꝙ grā ⁊ seq̄t᷑ dilectio: qm̄ q̄ h₃ grām diligit. ⁊ seq̄t᷑ ɔtritõ: qm̄ q̄ diligit ɔterit᷑. ad cōtritõem seq̄t᷑ pctōꝝ remissio Et iste ꝓcessus colligit᷑ d̄ pe. dis.j.ois q̄ nō diligit manet ī morte. ⁊ Augu. Sine charitate quō q̄s verā ɔtritionez cordis hr̄e poterit. Patet ꝙ quō sola ɔtritõe pctm̄ remittit᷑. Quid autē faciat absolutio sacerdotis ad remissiõez pctōꝝ dicet᷑ infra qn̄ aget᷑ de cōfessiõe. Et ista sufficiāt de cōtritione.

Tractatus

tertius scd̄e ptis de ɔfessiõe Et h₃ vndecim capl'a.

CIrca confessiõz ɔsiderāda st̄ vndeci. Pr̄o d̄ istitutõe ɔfessiõis. Scd̄o de ill' q̄ tenet᷑ ad ɔfessiõez. Tertio d̄ tpe q̄ q̄s tenet᷑ ad ɔfessiõez Quarto cui faciēda est con-

fessio. Quito d̃ qb⁹ fiẽda est ꝯfessio. Sexto de ꝯditiõib⁹ q̃s dz hr̃e ꝯfessio. Septio d̃ iteratõe ꝯfessionis. Octauo quõ dz se sacerdos hr̃e ad cõfitentẽ. Nono d̃ ꝯditõib⁹ ꝛ interrogatõib⁹ fiẽdis i ꝯfessione. Decio d̃ ptãte clauiũ ꝛ effectu ꝯfessiõis. Undecio de sigillo ꝯfessiõis.

De institutõe ꝯfessiõis. Capl'm .I.

a D euidẽtiã coꝝ q̃ dicẽda sũt de ꝯfessione notãdũ ꝙ in scp̃tura duob⁹ modis accipit̃ ꝯfessio. Uno mõ ꝯfessio ẽ idẽ qđ dei laudatio vñ ꝯfiteri isto mõ idẽ est qđ deũ laudare. ꝛ isto mõ accipitur qñ d̃r. Confitemĩ dño .i. laudate dñm: qm̃ bonus ꝛc̃. Alio mõ idẽ est qđ pctõꝝ corã sacerdote mãifestatio. Et isto mõ diffinit̃ sic. Cõfessio ẽ legitia corã sacerdote q̃ claues hz ꝛ ptãtẽ absoluẽdi peccatoꝝ declaratio. Ad euidẽtiã isti⁹ diffinitõis videndũ est d̃ singul' q̃ i ipa ponũt̃. Dĩ p̃mo ꝯfessio ẽ legitima pctõꝝ declaratio. ꝯ illos q̃ pctã occultãt vl' excusando vl' celando. Dĩ ẽt ꝯ illos q̃ recitãt bona sua i ꝯfessiõe: vl' ꝯfitent̃ ꝑ abnegatõez pctõꝝ. vt nõ suz adulter ꝛc̃. Dĩ corã sacerdote q̃ claues hz ꝛ ptãtẽ absoluẽdi: vt oñdãt̃ oẽs ꝯditiões q̃ ad verã ꝯfessionẽ exigunt. Et d̃r ꝯfessio q̃si sil' vel ex toto vl' vndiq3 fassio. Et d̃ ꝯfessiõe isto mõ dicta intẽdim⁹ h̃ agere. Uidẽdũ ẽ g̃ qñ fuit instituta ꝛ q̃s fuit institutor ꝯfessiõis. Quãtũ ad p̃mũ sciẽdũ ẽ ꝙ duplex ẽ ꝯfessio. s. mẽtal' ꝛ vocal'. Cõfessio pctõꝝ mẽtal' est de dictamie leg' nat̃e adiute qđãmõ ꝑ fidẽ: qñ eñi hõ ꝑpẽdit se offendere vl' offendisse deũ. qđ nõ videt nisi ꝑ aliquẽ radiũ fidei: natura dictat ꝙ ab eo est miscđia hũilit' postulãda: ꝛ h̃ nũq3 ẽ nisi recog̃scat̃ culpa. qđ fit ꝑ ꝯfessiõez mẽtalẽ. Cõfessio vocal' ẽ duplex. q̃dã q̃ fit deo ꝛ q̃dã q̃ fit hoi. Loq̃ndo g̃ de ꝯfessiõe vocali q̃ fit deo credo ꝙ ꝯfessio isto mõ fuit de necitate salut' stati p⁹ lapsũ p̃mi hois. Et rõ q̃ me mouet ad h̃ ẽ ista. Oi tpe i q̃ fuit ꝛ ẽ ĩfirmitas fuit necaria medicina ꝯ illã infirmitatẽ: s3 statĩ p⁹ lapsũ p̃mi hoĩs fuit infirmitas pctĩ nõ solũ oꝛigialis s3 etiã actual' ad min⁹ q̃ ad mlt os. g̃ p⁹ lapsuz p̃mi hoĩs statim fuit necaria ꝯfessio facta deo etiã vocal'. Et istud pz ꝑ q̃dã glo. posita sup illđ ꝓbũ3

Gen.iij. Adã vbi es. vbi dt glo.sic. Uerba sut increpantis ad ɔfessionē cogētis nō ignorātis. Et ɔstat ꝙ loqͥt de cōfessiōe vocali fiēda do:qꝛ tūc deꝰ nō hō vocalr loqbat ipi Ade. g ab illo tpe fuit necã ria ɔfessio isto mō dicta. Loqndo āt de ɔfessiōe vocali fienda hoi dico ꝙ fuit istituta i lege noua chro.s.incarnato Et n fuit ɔgruū antea talem cōfessiōez istitui. Et rō q me mouet ad h ē duplex ſm ꝙ ɔfessio ordinat ad duo.s.ad pcti delectatōez ꝛ māifestationē:ꝛ ad recōciliationē faciē dã do ꝛ eccie eiꝰ. Ex pmo pz ꝙ solū i lege noua debuit istitui ɔfessio. Notãdū ad euidētiã istoꝝ ꝙ statꝰ pcti vocat tenebre:ꝛ statꝰ gre lux. vt dic apls ad Eph.v. loqns ipis postq̄ ɔuersi fuerūt:ꝛ i statu gre dicēs. Eratis em aliqn tenebre.nūc aūt lux in dño. Et in epla ad Ro.xiij. Abijciamus opa tenebraꝝ.gl.i.opa pcti:ꝛ iduamur arma lucis.i. vtutes. In ea g lege dbuit istitui ɔfessio faciēda hoi i q orta fuit lux q illūiat oēz hominem venientē i hūc mōm Ipa ē lux noua:chrs .s.icarnatꝰ.igit i lege noua dbuit istitui tal cōfessio. Ex scdo.s.

ex h ꝙ ɔfessio ordiat ad recōciliatōz faciēdã doꝛ eccie eiꝰ pz ēt ꝙ debuit istitui i noua lege.iō em ɔfessio fit hoi: vt hō sit iudex ꝛ arbiter int deū ꝛ hoiem pctōrē. Arbit āt tal dz eē ꝙ possit manū ponere in vtrāqz ptē:iō ille cui faciē da ē ɔfessio dz posse ponere manū in deuz cui pctōꝛ vult recōciliari: ꝛ i hoiez q ɔfitet tal aūt eē n potuit quisqz deus factꝰ est hō:qꝛ tūc datꝰ est mediatoꝛ dei ꝛ hoiz hō chrs iesus. Et hic postq̄ corpalr ascēdit i celū reliqt aliqs i ecclesia qs loco sui ɔstituit ecclesie rectores ꝛ arbitros: qbus cōmisit autoritatē recōciliãdi pctōres deo ꝛ ecclesie sue.iō i lege noua:chro.s.incarnato debuit institui ɔfessio. Cū ei ɔfessio habeat efficaciã ab absolutōe: ꝛ absolutio ex vtute clauiū:q qdē claues date fuerūt hoi in noua lege:dicēte chro bto Petro: ꝛ in ipo oibꝫ alijs Mat. xvj Tibi dabo claues regni celoꝝ.ꝛ Joã.xx. Quoꝝ remiseritis pctã remittūt eis. Manifestū ē g ꝙ ɔfessio faciēda hoi in lege noua fuit instituta. Precessit tn i figura in lege ãtiq i h ꝙ sacerdotibꝫ data erat ptãs ꝛ autoritas dis

cernēdi inter leprā ⁊ leprā: ⁊ int̄ ꝓphanū ⁊ sctm̄: ſ; iſta erāt q̄dā corꝑalia ⁊ non ſpūalia. Et hāc figurā oñdit chr̄s i lege noua fuiſſe impletā qñ leproſos mundatos mittebat ad ſacerdotes dicēs. Ite oñdite vos ſacerdotibꝫ. De ſecūdo q̇s fuit inſtitutor ꝯfeſſiōis. Dico ꝙ ip̄emet chr̄s. Et rō tacta fuit ſup̄ i p̄ma ꝑte hꝰ libri: qñ agebat̄ ꝺ ſacr̄is in generali. Et ītelligo ꝙ fuit inſtitutor ꝯfeſſiōis autoritatīe. Et credo ꝙ b. Jacobꝫ mīor q̇ fuit ep̄s hieroſolymitanus: ⁊ p̄mus int̄ apl'os celebrauit miſſa; qñ dixit. Cōfitemī alterturū pctā vr̄a: fuit ꝓmulgator iſtiꝰ ſacr̄i ⁊ iſtitutōis. Sil'e dictū eſt de ſacramēto extreme vnctōis.

Qui tenent̄ ad ꝯfeſſiōem.
Capl'm. II.

Omnes adulti poſtq̄ȝ ad ānos diſcretōis ꝑueniūt ita ꝙ pñt diſcernere īter bonū ⁊ malū: tenent̄ ſel' in āno. i. in q̄dragesima ꝯfiteri ex ſtatuto cōcilij general': qꝺ ponit̄ extra ꝺ pe. ⁊ re. c. oīs vtriuſqȝ sexꝰ. Et ꝯ traſgreſſores illiꝰ ſtatuti pōit̄ pena ibidē. ꝙ. ſ. viuētes ab īgreſſu eccl'ie arceant̄: ⁊ morientes chr̄iana careāt ſepultura. Et huiꝰ ſaluberrimi ſtatuti potuit eē ⁊ fuit triplex rō. Pria fuit vniuerſal' īdigētia Oēs em̄ vt ꝺt apl's peccauerūt ⁊ egēt gr̄a dei. Nō ē ei q̇ faciat bonū ⁊ nō peccet. vt ꝺt ſapiēs. Vñ q̇libȝ dȝ deū gl'ificare ꝯfitēdo ſe eē pctōrē. q̇ em̄ pctōrē ſe eē ꝯfitet̄ deū gl'ificat: oñdēs ſe dei gr̄a ⁊ miſericordia indigere. Scd'a cā fuit ſacre cōionis reuerētia. Cū oēs teneant̄ in paſca cōicare. ideo vt digne ⁊ munde poſſint accedere ad tantum ſacr̄m oꝑtuit p̄mittere remediū purgatōis ⁊ lotōis pctī q̄ fit in ꝯfeſſiōe. Tertia cā fuit diſcretio greg; dñici: ne. ſ. lupi abſcōderent̄ in grege q̇ mādu carēt agnos. iō ſtatutū eſt vt rectores eccl'iaꝝ agſcerēt vultū ouiū ſuaꝝ ne heretici ſub pelle īnocētie maliciā ſuā palliarēt. Jō oēs q̇cūqȝ ⁊ cuiuſcūqȝ ꝯditōis ſint tenētur ad minꝰ ſel' ī anno ꝯfiteri al's peccāt mortal'r: ⁊ dñt pena ſup̄dicta puniri. Sȝ pone aliq̇s eſt q̇ nō hȝ ꝯſciā; de aliq̇ pctō mortali: ſȝ ſolū ꝺ venialibꝫ: ſȝ hō ñ tenet̄ pctā venialia ꝯfiteri. igit̄ tal' ñ dȝ cōfiteri. Dico ſaluo meliori iudicio ꝙ aliq̇s p̄t teneri ad cōfeſſionē ꝓpter duo. Vno mō

ꝓpt vinculū pcti. alio mō ꝓpt vinculū pcepti. Pctā āt venialia ñ tenet̄ q̄s ꝯfiteri ꝓpt vinculū pcti cū possint remitti sine ꝯfessiōe: tñ sūt ꝯfitēda ꝓpt vinculū pcepti: q̄ tenet̄ q̄libȝ cōfiteri ī āno sel. qñ. s. cōfitēs ñ habȝ nisi pctā venialia. vñ si hēret mortalia q̄ cōfiteret̄ ñ tenet̄ de necessitate ad venialia De h tñ latiꝰ dicet̄ ifra Ulteriꝰ pōe. aliq̄s ē ita attētꝰ circa diuīa ꝙ ñ hȝ remorsuȝ cōscīe de aliq̄ pctō nec veniali nec mortl'i: tenet̄ tal' ꝯfiteri vl' nō. Si nō tūc ñ oēs obligāt̄ ad ꝯfessiōȝ. cuiꝰ ꝯrīū dictū ē Si āt tenet̄ ⁊ nō hȝ ꝯsciāȝ d̄ aliq̄ pctō mortali nec veniali tenet̄ ad cōfitendū ⁊ dōm ꝯ ꝯsciām suā ⁊ ita mētiri. qđ nephas eēt dicere ꝗ̄ ad minꝰ tal' nō tenet̄ ꝯfiteri. Dico ꝙ si septies in die cadit iustꝰ vt sapiēs ait: impossibile videt̄ ẜm statū viatoꝝ cōem ꝙ aliq̄s trāseat vna die vl' vna septimana sine remorsu pci venialis ad minꝰ: ⁊ ꝙ totū vnū ānū trāseat h habeo magꝰ ꝓ īpossibili. Nec credo ꝙ istō donū fuit vnꝗ̄ collatū alicui sctō nisi chrō ⁊ btē marie ṽgi. nec credo istō donū aplos habuisse: q2 venialr peccauerūt. vt dicūt Gre. ⁊ Aug. i li. de natu ⁊ grā. Si oēs scti et sctē dei adhuc viuerēt ⁊ interrogati forēt vtꝝ sine pctō essent oēs vna voce dicerent. Si dixerimꝰ ꝙ pctm̄ ñ hēmꝰ ipi nos seducimꝰ ⁊ ṽitas ī nobis nō ē. excepta btā ṽgie. d̄ q̄ cū d̄ pctīs agit̄ ꝓpt honorē filij nullaȝ ꝑrsus qōnē volo hr̄i. ⁊ Hiero. Res pene ꝯ naturā est vt aliq̄s sit sine pctō Jō hō q̄ntūcūq3 sit pfectꝰ dȝ cogitare corde ⁊ cōfiteri ore se eē pctōrē. q2 vt dīt Grego. Bonaꝝ mētiū ē ibi tiere culpā vbi culpa nō est. d̄ obser. ie. c. ꝯsiliū. Uñ de cōi lege tenent̄ oēs ad ꝯfessiōeȝ. ⁊ si deus de spēalissima grā daret istud donū alicui ꝙ nō mortaliter nec venialit̄ peccaret credo ꝙ tal' adhuc vt ñ cōtēneret pceptū eccl'ie deberet se cōfessori suo pñtare: nō ꝙ diceret se pctōrē q2 mētiret̄: ȝ deberet dicere. Nō habeo ꝯsciam de aliq̄ pctō: tñ ꝓpt pceptū eccl'ie me vob̄ p̄sento. sic dixi s. de sctificato in vtero q̄ dȝ suscipe sacrm̄ baptismi: licet nō habeat peccatū originale.

De tpe q̄ tenet̄ hō ꝯfiteri. Caplm̄. III.

t Este sapiēte oīa tp̄s hñt: ⁊ iō nūc vidēdū ē

de tp̄e q̄ facīeda ē ꝯfessio.s.si
facīeda ē statī pꝰ ꝑpetratiōez
pctī:vel an possit differri vs/
qꝫ ad tp̄s statutũ in decreta/
li.Ois vtriusqꝫ sexus.s.vsqꝫ
ad q̄dragesimā.Ad hꝰ ḡ euī/
dētiā sciēdũ ē ꝙ de ꝯfessiōe
possumꝰ loq̄ l'q̄ntũ ad ꝓposi
tũ interiꝰ: vl' q̄ꝫtũ ad v̄bũ ex/
teriꝰ.Si p̄mo mō sic dicũt
cōit' oēs doctores ꝙ tenēt ꝓ
ponere velle ꝯfiteri tp̄e statu
to.ꝛ p̄mo ð pctō ꝯteri: qꝛ si/
ne ꝓposito ꝯfitēdi ꝛ satisfaciē
di ñ dimittit' pctm̄ ī ꝯtritiōe.
Et dico ꝙ p̄mo tenent' ꝯteri
qꝛ sic̄ dictũ est sup̄:qñ occur
rit mēoria ð pctō tenet' hō sꝑ
dolere ꝛ ꝯteri de eo.sic̄ dictũ
est sup̄:licet etiā fuerit ip̄z cō
fessus.Tñ ex q̄ legitie ē ꝯfes/
sus:nō tenet' ip̄z iteꝝ ꝯfiteri.
De h̄ tñ magꝫ dicet' infra qñ
aget' de iteratōe ꝯfessionis.
Et qꝛ statī cũ hō aduertit se
peccasse mortal'r tenet' ꝯteri
iō etiā tenet' eē in ꝓposito ꝯfi
tēdi.Sꝫ si loq̄mur ð ꝯfessio
ne actuali.s.si hō tenet' actu
aliter ꝯfiteri.In ista materia
doctores sīt diuersi.Quidaꝫ
eī dicũt idistīcte ꝙ q̄ntũcũqꝫ
aliq̄s peccauerit ñ tenet' ꝯfi/
teri añ tp̄us statutũ:sꝫ tenet'
ꝯteri ꝛ eē ī ꝓposito ꝯfitēdi:ꝛ
fundāt itētōez suā ex duobꝫ.

Primũ qꝛ p̄ceptũ de ꝯfitēdo
est p̄ceptũ affirmatiuũ: iō ñ
obligat nisi ꝓ loco ꝛ tp̄e det'/
minat'.tp̄s aut determīatũ
ab eccl'ia est q̄dragesima: iō
nullꝰ tenet' añ q̄dragesimā cō
fiteri:nec ī natali nec ī pente
costes.vt ptꝫ ꝑ c.secl'ares.de
ꝯse.di.ij.et c.oīs hō.ꝛ c.et si
nō freq̄nti.nisi eēt in ꝑiculo
mort'.Scðo qꝛ actꝰ ꝯfessio/
nis nō ē necessariꝰ ad iustifi/
cationē:qꝛ ꝑ ꝯtritōꝫ ē iustifi
catio.ꝛ ita solũ ꝯfessio est ne/
cessaria ex p̄cepto ꝛ obligati
one ecc'ie:ꝛ añ festũ pasce ec
clesia nō exigit.ḡ añ illð tp̄s
nēo tenet' nisi ī articl'o mort'
Aliȷ̄ dicũt ꝙ pctōꝛ existēs in
pctō mortl'i statī qñ hꝫ discre
ti ꝛ idonei sacerdot' copiā et
pctī ꝯmissi mēoriā dꝫ ꝯfiterī
pctm̄ suũ.Nec obstat ista de
cretal'.Ois vtusqꝫ sexꝰ:qꝛ il/
la decretal' ñ ðt q̄usqꝫ ꝯfessio
sit differēda:sꝫ ꝙ ñ expectet'
vltra.sic̄ ēt ꝓhibꝫ ne q̄s vltra
ānũ remaneat ī excōicatōe: ñ
tñ dat lnīam remanēdi vsqꝫ
ad illā horā.Iteꝝ fuit illa de
cretal' edita nō ꝓ negligētibꝫ
sꝫ ꝯ̄ negligētes.Sꝫ añq̄ꝫ illa
decretal' est edita pctōꝛ tene
bat' ꝯfiteri statī qñ offerebat
se optunitas.sic videt' ꝙ te/
net' pꝰ eiꝰ editōez.Que āt ista

rũ opinionũ sit verior fateor me nescire: sȝ dicere sic̃ ꝺt prima piculosũ videꝛ dicere sic̃ scꝺa videꝛ dur. Sctũs autẽ Tho. ꝺ aq̃no ĩ q̃dã qõne de qꝺlibetis põit aliq̃s casus ĩ q̃bꝰ exñs ĩ pctõ mortali stati teneꝛ ꝯfiteri. Primꝰ ẽ qñ ẽ in ĩfirmitate ꝺ q̄ ĩminet sibi piculũ mortꝭ. ⁊ iste casꝰ pt itelligi ex hĩs q̄ dicũꝛ extra ꝺ pe. ⁊ re. c. cũ ĩfirmitas. Scꝺs casus ẽ qñ hȝ aliq̃d facere de q̄ ĩminet piculũ mortꝭ: lȝ p tpe illo sit sanꝰ. sic̃ qñ hȝ trãsire mare vel lõgã facere viã: vel pugnare: vl' aliq̃d aliud tale. Tertiꝰ casus ẽ si hȝ facere aliq̃d qꝺ exñs in pctõ mortali ñ pt facere sine alio pctõ mortali. sic̃ si hȝ dicere missaȝ vel recipe vl' mĩstrare aliqꝺ sacrȝ eccĩe. Quartꝰ casus qñ cõmisit aliqꝺ pctm̃ ꝺ q̄ curatꝰ suꝰ nõ pt eũ absoluere: ⁊ timet q tpe statuto nõ poterit forte hr̃e copiã ipiꝰ ꝯfessorꝭ: tũc teneꝛ stati ꝯfiteri. Quītꝰ casus est qñ sua ꝯscĩa dictat sibi statim eẽ ꝯfitẽdũ: q teneꝛ ꝺponere eã. aut facere ẜm eã cuȝ ñ sit erronea sȝ salubrꝭ. Oẽs eĩ dicũt: lȝ nõ sit nec̃ariũ stati ꝯfiteri: est tñ multũ cõgruũ. iuxta dictũ sapiẽtis. Nõ tardes ꝯuerti ad dñm: ⁊ ne differas de die ĩ diẽ. subito eñ veniet ira illiꝰ: ⁊ ĩ tpe vidicte disꝑdet te. Jõ Ray. ĩ summa sua ponit q̃nq̃ rõnes ꝓpꝛ q̃s mľtũ vtile ẽ ⁊ ꝯgruũ stati cõfiteri. Pria ẽ ꝓpꝛ incertitudinẽ hore mortis. Vñ dñs in euã. Lu. xij. Veniet dñs ẜui illiꝰ die q̄ nõ sperat ⁊ hora q̄ nescit: ⁊ ptẽ eiꝰ cũ ĩfidelibꝰ ponet. Jtẽ diuiti pmittenti sibi lõgã vitã fuit dictũ. Stulte hac nocte repetẽt demones aĩam tuã a te: ⁊ ea q̄ ꝯgregasti cuiꝰ erũt. Scꝺa cã est: q morãs in pctõ sꝑ accumulat pctm̃ pctõ: ⁊ p ꝯñs penã pene. Vñ apl's Ro. ij. An ignoras qm̃ benignitas ꝺi te adducit ad pñiam ẜm duriciaȝ aũt tuã ⁊ impenitẽs cor thesaurizas tibi irã in die tribulatiõis ⁊ reuelatõis iusti iudicij dei: q̄ reddet vnicuiq̃ iuxta opa sua. Et Osee. iiij. Maledictũ ⁊ mẽdaciũ ⁊ furtũ ⁊ homicidiũ ⁊ adulteriũ ĩnudauerũt: ⁊ sãguis sãguinẽ tetigit. i. pctm̃ adducit aliud pctm̃. Vñ Gre. Pctm̃ qꝺ p pñiam ñ deleꝛ mox suo pondere ad aliꝺ trahit. Tertia cã ẽ: q q̃nto maiorẽ morã fecerit ĩ pctõ: tãto magꝭ elõgabiꝛ a ꝺo: ⁊ p ꝯñs tãto difficilior erit ꝯuersio. iuxta illud

qd dr ī Ouidio de remedio amorꝫ. Nec te vēturas dif- fer ī horas. Qui nō est hodie cras min⁹ apt⁹ erit. Et Ouid. Pricipijs obsta: sero medici na parat. Cū mala p longas ɔualuere moras. Et ps. lxxij Quia ecce q̄ elōgāt se a te pi būt. Quarta cā ē: qꝛ ī mag angustia ꝛ egritudīe vix pōt aliq̄s bn̄ penitere seu etiā de pctis cogitare. Vn̄ Hiero. Cū egritudīe opp̄meris vix poterꝭ aliđ cogitare q̄ sentꝭ. Et illic rapit ītētio mētꝭ vbi ē vis dolorꝭ. Multa ei vt ait Aug. occurrūt tūc īpedim̄ta. nā morbꝰ vrget: pena terret: filijvxorꝫ mōs q̄ illicite dile xit eū ad se vocāt. d pe. di. vij Tene ḡ certū ꝛ dimitte incer tū. i. age pniaȝ ꝛ ɔfitere dū sa nus es: ꝛ n̄ differas vsq; ad īfirmitatē. iuxta ɔsiliū sapiē- tꝭ dicētꝭ. Viu⁹ ꝛ san⁹ ɔfitebe rꝭ. Quita cā ē: qꝛ nisi pctōr ī vita sua exaudierit dn̄m cla- mātē q̄ ɔfiteat ꝛ faciat peni tētiā: clamabit postea īpe ad dn̄ȝ ꝛ n̄ exaudiet. Exēplū de diuite epulōe ī iferno seplto q̄ n̄ ē etiā exaudit⁹ p vna gut ta aq̄: ꝓpt q̄ n̄ differēda l tar dāda ē ɔfessio: sȝ ē multū vti le ꝛ ɔgruū q̄ stati fiat. Rich. tn̄ ī q̄rto suo sup sniās loq̄ns de hac matia dt. q̄ alit cēsen dū est in illo cāu d religioso alit d laico. Nā religios⁹ cū totum tp̄s vite sue sit sibi ij pi pnia habita copia sacerdotꝭ idonei si peccauerit mortalr credo q̄ tenet stati sine mora ɔfiteri. Et ītelligit sine mora sic recta rō ordinabit. Laic⁹ ꝟo rōabilr pt expectare tp̄s q̄dragesime. qd est tp̄s pnie vn̄ cū illd tp̄s sit laicꝭ magis oportunū ad ɔfitēdū ꝛ satis- faciēdū: si expectet illd rōna bilit audeo iudicare q̄ n̄ pec cauit: dū tn̄ ꝓponat firmiter tūc tpis ɔfiteri. De clericꝭ āt iudicare n̄ audeo. ɔsiliū aūt sanū do q̄ oēs q̄ cadūt p pec catū mortale ɔfiteat stati cū pn̄t. Nō ei videt ɔtrit⁹ q̄ tā- diu vuln⁹ pcti portat occultū ꝟba sunt Rich. Quicq̄d sit de ista m atia credo q̄ in casi bus q̄s ponit sctūs Tho. de aq̄no de necītate tenet q̄libet stati habita oportunitate cō fiteri. Credo etiā q̄ ɔsilium Richardi sanū est ꝛ salubre: ꝛ dȝ exeq̄ cū magna diligen- tia ꝛ ꝟtute. Hec sufficiāt de tpe q̄ tenet hō ɔfiteri.

Cui dȝ hō ɔfiteri. Ca. IIII

q Voniā ille cui faciē- da est cōfessio sacral oportȝ q̄ habeat cla

ues. videndũ est pmo aliqd de clauib9. Notandũ ē g q h nomē clauis trāslatũ est ĩ corpalib9 ad spũalia. Clauis em̄ in corpalib9 est instrm ad remouendũ aliqd obstaculũ qd impediebat vt nō possit hri bn̄ adit9 ad domũ. Sic ĩ spũalibus illud qd remouet pctm̄ mortale qd ē obstaculũ ad ĩgrediēdũ ad regnũ celeste vocat clauis. Et ista clauis ē triplex. Nā est clauis auctis: z istā sol9 hz de9. Nā d ista claue loqbant iudei dũ dicebāt Quis pt remittere pctā nisi sol9 de9. qsi diceret null9. z h est verũ autoritatiue. Alia est clauis excellētie: z hāc hz solus chrs hō. Et de hac claue loqt Esaias in psona dei loqns de chro. Dabo clauē dauid sup humerũ ei9. Et dicit chrs hō hre clauē excellētie inqntũ p passiōez suā ipe satisfecit p oib9 pctis nris: imo p pctis toti9 mōi. vt dt b. Joannes. Et h est verũ qntuz ad efficaciā. Ul' chrs hō dr hre clauē excellētie iqntũ effectũ sacroz pōt dare sine sacris. Tertia clauis est misterij: et istā clauez hn̄t sacerdotes: et dat eis in collatōe ordis sacerdotal'. Et de ista dictũ fuit Petro. Dabo tibi claues regni celoz: z de istz clauib9 loqt h. Sciendũ est g q duplex est clauis misterij. vna ē scia discernēdi. alia est ptās ligādi atq soluēdi. De scia āt discernēdi quō est clauis z quō non: z si est alia clauis fm rē a ptāte ligādi z soluendi est magna diuersitas iter doctores theologos: z iō n̄ dico nũc ampli9 de ista materia: psertim cũ dn̄s papa Joannes qndā loqns de clauibus in qdā extrauagāti sua q incipit: qrũdā faciat mētiōez de ista diuersitate doctoz et nihil determiat. Un̄ exq relinqt indetermiatũ temerarium eēt aliqd diffinire. Istō tn̄ firmit tenēdũ est q iste claues cuilibet sacerdoti dant in sua ordinatōe. Sz iste claues nō pn̄t exire in actũ donec sacerdos habeat materiā ĩ quā agat: z h vel p cōmissionē cure aiaz. sic hn̄t archipsbyteri z oēs hn̄tes curam aiaz: vel p puilegiũ sic hn̄t fres pdicatores vl' minores vl' aliq q ex puilegio dn̄i pape vel epoz pn̄t pdicare vel cōfessiōes audire. Ex his g patere pt cui sit sacralis confessio faciēda. Et dico sacralis ɔfessio ad excludēdũ confessionē ɔsiliatiuā siue dire;

ctiuā.s.qñ pctōꝛ ꝯfiteť alicui
pctm̄ suū vt sibi sup eo ꝯsu-
lat ⁊ eū dirigat:nō vt eū ab-
soluat:qꝛ tal' p̄t fieri cuicūqꝫ
bono viro q̄ pōt ꝯsulere vel
oꝛādo vl' instruēdo. Sȝ lo-
q̄ndo de ꝯfessiōe sacr̄ali que
fit ꝓpť absolutiōeȝ dico ꝙ ex
dictis patēt due ꝯclusiones
Prima ē. ꝯfessio sacramēta
lis est faciēda sacerdoti ⁊ nō
alteri.i.nō p̄t fieri nisi habē-
ti claues:⁊ iste est solꝰ sacer-
dos. Et rō est: qꝛ absolutio
fit ꝟtute clauiū:ita ꝙ nullꝰ
pōt absoluere ī foꝛo pnīe ni-
si habeat claues.qđ pȝ:qꝛ vt
dictū est claues oꝛdinanť ad
absoluēdū. Istđ tn̄ meliꝰ di-
ceť īfra qñ ageť de ptāte cla-
uiū. Sȝ nullꝰ hȝ claues:nisi
sacerdos cū claues danť in
collatiōe oꝛdīs sacerdotalis
ğ cōfessio sacr̄alis nō p̄t nec
debet fieri nisi soli sacerdoti
Et ita đt btūs Aug.⁊ pōiť đ
pe.dis.vj. Qui vult cōfiteri
pctā sua vt īueniat pnīam:q̄
rat sacerdotē scientē ligare ⁊
soluere. Scđa cōclusio est
ꝙ faciēda est ꝓꝓꝛio sacerdoti
⁊ ista ꝯclusio pȝ sic:licȝ em̄ vt
dictuȝ est ꝙ oēs sacerdotes
habeāt claues:ñ tn̄ oēs hn̄t
materiā.i.pochianos in quā
pn̄t exercere vsum clauiū: sȝ
solū illis q̄bꝫ cōmissa est cura
aīaꝝ:q̄ hn̄t vsuȝ ptātis respe
ctu illoꝝ q̄ꝝ cura est eis com
missa. Et iō solū talibꝫ est cō
fessio faciēda:⁊ tales sť ꝓꝓꝛij
sacerdotes.ğ solū ꝓꝓꝛijs sacer
dotibꝫ ē ꝯfessio faciēda. Sȝ
p̄t aliq̄s dicere.q̄s ē ꝓꝓꝛiꝰ sa-
cerdos. Aliq̄ dicūt ꝙ ꝓpꝰ sa
cerdos ē pochialis sacerdos
q̄ hȝ admīstrare ecc̄iastica sa
cr̄a:⁊ isti ꝯfessio ē faciēda Et
videť dictū istoꝝ fūdari ī rōe
ista. Illi dȝ fieri ꝯfessio q̄ hȝ
mīstrare sacr̄ȝ eucharistie:ad
ħ ei ē datū p̄ceptū đ ꝯfitēdo
ī q̄dragesīa vt fideles digne
accedāt ad sacr̄ȝ eucharistie
ī pasca. Cū ğ sacerdos pochi
alis sit obligatus ⁊ teneať ex
officio suo mīstrare sacr̄ȝ eu
charistie pochianis suis: iō
oēs pochiani sui sibi teneňť
ꝯfiteri đ nec̄citate ad minꝰ in
q̄dragesima:⁊ ita videť eē ī-
tētio illiꝰ đcretal'. Ois vtrius-
qꝫ sexꝰ.⁊ illiꝰ đ pe.di.vj.pla-
cuit. Istđ etiā videť đ ītētōe
sacre scp̄ture ī veťi testam̄to
vbi đꝛ Prouer.xxij. Diligē-
ter agn̄sce vultū pecoꝝ tui.ƙȝ
glo.vultꝰ ē ꝯscia q̄ ñ p̄t agn̄sci
nisi p ꝯfessiōeȝ:ğ optet ꝙ ille
q̄ hȝ curā agn̄scat cōfessiōem.
qđ nō p̄t fieri nisi audiat eaȝ
Hoc āt idē videť dicere scri

ptura etiã in nouo testamento: vbi dr Heb. vlt. Serui obedite p oĩa ppositis vr̃is: ipi em̃ puigilãt q̃si rõem reddituri p aĩab9 vr̃is. g si ille q̃ hz curã tenet rõnem reddere p aĩa subditi: videt necẽariũ q sciat statũ aĩe subditi. qđ nõ pt facere nisi audiat eius ɔfessiõem. q̃re optet q q̃libet subditus ɔfiteat curato suo. Alij distiguũt de ppo: z dicũt q ppriũ dr duob9 modis. Uno mõ dr ppriũ fm q diuidit ɔ alienum. Alio mõ dr ppriũ fm q diuidit ɔ naturã cõem. Nõ dicũt isti q q̃lib3 tenet ɔfiteri pprio sacerdoti fm q ppriũ oppõit alieno: nõ aũt fm q ppriũ opponit cõi. Nã ɔstat z certũ ẽ q si aliq̃s ɔfess9 fuiss3 pctã sua pape vł ẽpo vł archiepõ: fatuũ eẽt dicere q teneret illa eadẽ pctã ɔfiteri ppo suo parochiali curato. Lu3 g isti q̃ ex puilegio pdicãt et audiũt ɔfessiões sic vicarij dñi pape z ẽpo℞: ɔfessi eis ñ tenẽt iterũ ɔfiteri sacerdoti suo parochiali cũ tales sint q̃si q̃dã penitẽtiarij pticulares: z iõ sic ɔfessi penitẽtiarijs dñi pape z ẽpo℞ nõ tenent ite℞ ɔfiteri curat3 suis: ita nec ɔfessi ist3. Et ita est hodie detmĩatũ p dñm nr̃m dñm Joãnẽ papã xxij. in q̃dã sua extrauagãti: q̃ icipit. vas electrõis. Istud etiã videt eẽ d itẽtõe illi9 decretał Bonifacij. sup cathedrã: q̃ ponit extra d sep ultu. z d pe. z re. i ɔsti. dñi Clemẽt3. c. dudũ a bone mẽorie vbi dr q frẽs pdicatores z mi ores habeãt tãtũ d ptãte i cõfessiõib9 audiẽdis q̃tũ prochiales sacerdotes d iure noscũt hr̃e: s3 ɔfessi pochialib9 sacerdotib9 ñ tenet ite℞ ɔfiteri. g nc ɔfessi ist3. Et fm ista3 viã decretał illa. Oĩs vtriusq3 sex9. loq̃t de sacerdote p ppo put ppriũ diuidit ɔ alienũ: nõ put pprium diuidit ɔ cõe. vñ ẽ sens9 q ɔfiteat pprio sacerdoti. i. ñ alieo. Et q̃cq̃d sit d h tñ si illi q̃ audiũt ɔfessiões ex puilegio dñi pape i ducerẽt sibi ɔfitẽtes ad cõfitẽdũ seł i ãno curat3 suis bñ facerẽt. Et ad h iducũt i illa dcretali dñi Bñdicti. xi. q̃ fuit d ordĩe pdicato℞: q̃ incipit Int cũctas: z tenet ad h: q2 l3 illa decretał sit reuocata i q̃ntũ ɔriat decretali bonifacij. q̃ incipit: sup cathedram nõ tñ q̃tũ ad illa q̃ eq̃tatem z rõnem ɔtinẽt est reuocata

S3 nũq̃d sacerdos pochialis pt absoluere pochianum

suum de oī pctō suo. Dōm ē q̄ Ray. in sūma sua pōit q̄nq3 casus ō q̄b9 pochialis sacerdos nō p̄t se itromittere. nisi spēal'r sibi fuerit commissum. Prim9 ē qñ ē sibi solēnis penitētia iiiūgēda. Scōs ē vbicūq3 iuenit irregularitatē ɔ̄ctā. Terti9 ē qñ pctō ē ānexa excōicatio. Quart9 ē ō icēdiariis. Isti3 casib9 q̄ttuor hostiensis addit3 tres cas9. ⁊ sic sūt septē. Vñ q̄nt9 cas9 ē de publico peccatore. sc3 de publico blasphemo. Sext9 casus ē ō falsariis lrāꝝ dñi pape. Septim9 cas9 ⁊ q̄nt9 ſm Ray. ē si sit ɔsuetudo i ep̄atu q̄ aliq̄ certa crimia ad ep̄m refuent. sic obtiet ɔsuetudo i plerisq3 ptib9 seu ep̄atib9 de homicidiis: sacrilegi3: sortilegis: falsariis: violatorib9 imūitat3 ecclīastice: sodomit3: icestuoꝝ: piur3: ⁊ aliis enormib9 crimib9: q̄ epi sibi retinēt ſm q̄ eis videt expediēs. de q̄b9 certa regl'a dari nō p̄t: s3 vnusq̄sq3 curat9 h3 suū synodale cu3 q̄ se dirigat. In ma'ia ista dñs Guilhelm9 durādi i reptorio suo d̄t: q̄ ponere tot casus ñ est nisi auferre ptātē suā curatis cū possint oīa ō iure q̄ nō sūt eis ꝓhibita exp̄sse. hoc ꝓbat. c. nup. de sen. ex. añ finē.

Notādū etiā q̄ Ray. in sū. ponit sex casus in q̄b9 vn9 sacerdos pochial' p̄t absoluere ⁊ audire ɔfessionē subditoꝝ alterius sacerdot3. Primus cū ille extraneus deliquit in pochia sua. Scōs si mutauit domiciliū. sic ō scholarib9 studētib9 Parisi9 colonie: ⁊ alibi. Terti9 est si sit vagabūdus. sic isti paupes qui vadūt vagabūdi p̄ mūdum. Quart9 est qñ aliq̄s h3 sacerdotē impitū vel maliciosū ⁊ oīno insufficientē: ⁊ vult ire ad mag3 pitū ⁊ sufficientē q̄ sibi meli9 ɔsulat: p̄t ire ad eū petita tñ ꝑus ⁊ obtēta licentia a ꝓprio rectore siue sacerdote: ⁊ sacerdos tenet eā sibi dare. Quint9 casus est qñ aliq̄s volēs facere lōgū iter: vt pote ire ad sctm̄ Jacobū: vl' ad quācūq3 aliā pegrinatōe3 seu locū: petita lnīa a curato suo q̄ possit in itinere ɔfiteri q2 tūc q̄libet q̄ habet audire ɔfessiōes poterit ɔfessiōem ei9 audire. Sextus est qñ est in articl'o necessitat3: q2 i isto casu p̄t ɔfiteri cuilibet sacerdoti. In aliis aūt casib9 p̄fatis exceptis nō p̄t cōfiteri nisi potēti audire ɔfessiōes: vl' ex cōmissiōe vel ex ꝑuilegio. S3 q̄d fiet de militib9 siue

de nobilib9 vel de q̄buſcūq3 alijs q̄ hn̄t domiciliū3 in diuersis pochijs: ꝛ p vnā ptem anni morant in vno domicilio: ꝛ p aliā ptē morant i alio domicilio: cui ꝯfitebūt isti. Dōm q2 tales dn̄t ꝯfiteri illi curato in cui9 pochia hn̄t pncipale dn̄iū vel domiciliū: vl' i cui9 parochia morāt p maiorē ptē anni. Sȝ pone, hic ē vna mli'er fragilis ꝛ pna ad pctm̄ timet de curato suo q̄ est leuis ꝛ lubricus: q2 si ꝯfiteat sibi q2 sollicitet eā ꝺ peccato: vel q2 reuelet ꝯfessiōe3 suā: nūq̄d confitebit ista sibi: Dico q2 si timeat ꝟisil'r et pbabil'r de isto vl' de aliq̄ istorū dȝ petere licētiā a curato suo q2 ꝯfiteat alij: vl' si pt hr̄e copiā supioris, sic epi vl' penitētiarij sui: vl' alicui9 religiosi habēt3 ptātē audiēdi cōfessiōes ꝯfiteat sibi. Sȝ q̄d si forte ista nō pt hr̄e copia3 alicui9 istoꝝ: ꝛ curatus est ita maliciosus q2 n̄ vult sibi dare lnīam ꝯfitēdi alij. q̄d fiet ꝺ ista psona. Dico q2 si timeat de sollicitatōe cōmēdet se deo orādo q2 eripiat eā a tentatione: ꝛ donet sibi ꝟtutē ꝛ ꝯstantiā resistēdi: ꝛ ꝯfiteat in loco publico. Et de9 q̄ teste aplo neminē tentari pmittit vltra id qꝺ pt faciet cum tentatōe puentū ꝛ adiuuabit eā ꝛ sic nō cōmouebit. In casu at q2 timeret de reuelatōe cōfessiōis, credo q2 si timor ēēt iust9 ꝛ rōnabil' n̄ leuis ꝛ fatuus q2 sine lnīa sua si ipe negaret ei ius ꝯcedat sibi. s. q2 alteri hn̄ti ptātē audiēdi ꝯfessiones possit ꝯfiteri: ita tn̄ q2 sit i ꝓposito q2 si hr̄et curatū sufficientē ꝯfiteret sibi. Sic ēi ille q̄ ꝯhit mr̄imōiū apponēdo ꝯditōē īhonestā ꝯ subaȝ mr̄imonij ꝓuat iure mr̄imonij. vt. xxij. q. iiij. it' cera. xxxij q. ij. aliq̄n solet q̄ri. extra de ꝯdi. ap. c. iij. ꝺ spō. c. vl. ita sacerdos n̄ ꝓuās ea q̄ st' ꝺ suba ꝯfessiōis: imo faciēs ꝯ ea est ꝓuat9 iure qꝺ habebat i audiēdo ꝯfessiōes. Cū g̊ tenere secretū sit de suba ꝯfessionis q̄ntū est ex pte ꝯfitētis ꝛ ꝯfessoris sacerdos reuelans ꝯfessionē ē ꝓuat9 iure qꝺ habuit i audiēdo ꝯfessiōes. Et iō si timeat iuste ꝛ rōnabilit' q2 iste curat9 reuelabit ꝯfessionē null9 tenet sibi ꝯfiteri. verū ē q2 ista rō nō ꝯcludit nisi ꝯ eū q̄ reuelās est ꝯfessiōem sȝ n̄ ꝯ eū q̄ reuelatur9 ē. Itez ꝺm q2 dic hc. Bcr. qꝺ p charitate īstitutū est ꝯ charitatē militare n̄ dȝ. Sȝ ꝯfessio in

stituta est per charitatem quam quilibet tenetur diligere se ad honorem dei eum glorificando: et se humiliando eum sibi reconciliando. ergo non tenetur militare contra charitatem se ipsum prodendo et diffamando, quod faceret si homo teneretur illi confiteri de quo iuste et rationabiliter timeret seu presumeret quod reuelaret confessionem. Unde Aug. hortans ad confessiones et penitentiam dicit. Non dico vt te prodas. Sed si aliquis scienter confiteretur alicui qui confessionem reuelaret, proderet se. ergo non debet sibi confiteri. Sed pone quod proprius sacerdos est hereticus vel scismaticus: vel notorius simoniacus vel excommunicatus. numquid debet sibi confiteri. Dico sine preiudicio quod non. Et ratio generalis quantum ad omnes talis est. Cum enim participare cum excommunicato in sacris sit peccatum mortale: et omnes tales sunt excommunicati a iure: et confessio sacramentalis sit sacramentum: quicunque talibus confiteretur peccaret mortaliter. Sed quantum ad hereticum est specialis ratio: quia hereticus de facili sibi confitentem poneret in errorem vel induceret in desperationem. sicut fecerunt pharisei iude qui confessus fuit eis dicens. Peccaui tradens sanguinem iustum: et illi loco boni consilii dixerunt ei. quid ad nos. tu videris. Ulterius pone quod dicit communiter et verum est vt declarabitur infra quod nullus debet diffamare nec accusare alios in confessione: sed potest contingere quod si aliquis confiteatur curato suo oportebit quod diffamet alium. sicut ponatur quod aliquis peccauit cum matre sua vel cum sorore quos etiam curatus bene nouit: oportet quod talis exprimat et nominet personam in confessione dicendo: peregi talem rem cum matre vel cum filia vel cum sorore: et cum iste sint note curato vt dictum est remanebunt diffamate apud eum. Dico quod talis debet confiteri si habeat opportunitatem tali qui non habeat noticiam istarum personarum. vnde talis debet venire ad curatum exponendo et dicendo sibi: domine ego casum habeo quem non debeo confiteri vobis: non quin vos sitis sufficiens: sed casus est talis quem non debeo dicere vobis. ideo peto licentiam a vobis alteri confitendi: et sacerdos debet eam sibi dare: et ea habita tenetur habere confessorem idoneum: qui nullam noticiam habeat de persona cum qua peccauit. Et consulo sacerdotibus curatis quod sint faciles ad tales licentias concedendas: quia ex hoc prouenit duplex bonum. Unum est quod ipsi exonerantur. Aliud est quia peccatores apti melius et securius confitentur. Sed numquid mulier que peccauit cum curato suo tenetur sibi confiteri. Dico quod cum verecundia sit magna pars

ſatiſfactõis:⁊ hõ nõ tãtũ ꝟe-
cũdeꝛ de illo q̇ eſt ꝯſciꝰſceleſ-
ris q̄ntũ de vno alio: mulier
iſta ñ dꝫ ſibi cõfiteri: nec ipe
dꝫ eã audire: imo dꝫ ſibi dice
re vade ad aliũ. Tñ ſi ꝯfitere
tur ſibi ⁊ abſoluerꝫ eã eẽt ab
ſoluta. Sacerdos ãt curatꝰ
cui cõfitebiꝛ. Dico ꝙ qñ ſibi
cõmittiꝛ cura ipe petat ab
epo lñiaꝫ ꝙ poſſit eligere cõ-
feſſorẽ: vl̕ ſi i cõmiſſiõe cure
dicerꝫ ſibi epſ: ne ex h̄ ꝙ hẽs
curã alioꝝ detrimẽtũ aĩe tue
patiarꝭ ꝯcedimꝰ tibi ꝙ poſſiſ
eligere idoneũ cõfeſſorẽ q̇ te
abſoluere valeat: h̄ eẽt ml̕tũ
ſecuꝝ. Teneꝛ tñ cõĩt ꝙ ĩ cõ-
miſſiõe cure deꝛ eis tal̕ lñia
ĩplicite: al̕s ꝯmiſſio cure eẽt
eis ml̕tũ nociua. Sꝫ nunq̇d
ex h̄ poſſit ꝯfiteri ſimplicibꝫ
ſacerdotibꝫ q̇ ñ hñt auctẽm
ſeu ptãtẽ audiẽdi ꝯfeſſiões.
Dico ꝙ ñ de rigore iurꝭ. Et
ẽ duplex rõ. Una ẽ: qꝛ iſte ñ
eſt modꝰ dãdi iuriſdiciõeꝫ ei
q̇ alias nõ hꝫ. Alia ẽ qꝛ lꝫ cu
rati ſint licentiati ꝙ poſſint
aliis ꝯfiteri: tñ iſti nõ ſꝛ licẽ-
tiati ꝙ pñt eos audire: tñ cre
do ꝙ ex q̇ epi ſciunt ꝙ curati
ꝯfitenꝛ iſtis ⁊ ipi abſoluunt
eos ⁊ ñ ꝓhibẽt imo diſſimu-
lãt videꝛ eis tacite dare ptã-
tẽ audiẽdi ⁊ abſoluẽdi cura-
tos Notãdũ aũt ꝙ ſi aliq̇s
ſit in ꝑicl̕o mortꝭ ⁊ nõ poſſit
hr̄e copiã ſacerdotꝭ p̄t ⁊ dꝫ
cõfiteri laico fideli tñ nõ ex-
cõicato. vt hr̄ de pe. diſt. j. q̇
penitet. de ꝯſe. diſ. iiij. ſctm̄.
Et Aug. Tãta eſt vis ꝯfeſſi
onis vt ſi ĩmineat articulus
nec̄itatꝭ: ⁊ deeſt ſacerdos cõ
fiteaꝛ ꝓxio. Talis tñ ꝯfeſſio
nõ eſt ſacr̄m: cũ deſit ibi illď
qď eſt formale ĩ ſacr̄o. ſ. ptãs
clauis. rõe tñ bone volũtatꝭ
quã p̄tẽdit ⁊ ꝟecũdie quã in
currit abſoluiꝛ a deo. Et ille
q̇ audit ꝯfeſſiõeꝫ teneꝛ orare
ꝓ ipo di. Miſereaꝛ tui ⁊c̄. ſi
ſciat. vl̕ Pr̄ nr̄. Ita tñ ſi eua
dit ꝑiculũ teneꝛ illi iteꝝ cõfi
teri q̇ eũ p̄t abſoluere.

De q̇bꝫ dꝫ fieri ꝯfeſſio.
Capl̕m. V

e Xpedito q̄ſi ſuꝑficial̕r
cui faciẽda ẽ ꝯfeſſio re
ſtat videre ď q̇bꝫ dꝫ fieri. Et
ẽ ſciẽdũ ꝙ dꝫ fieri ď pc̄is. ita
ďr ĩ p̄ſ. Dixi ꝯfitebor aduer.
me ĩiuſti. m. dño. Iniuſticiã
dic̄ ñ iuſticiã. Et ĩ canonica
iacobi. Cõfitemini alterutrũ
pctã vr̄a: ñ bõa l̕ ꝟtutes. ſic̄
faciebat phariſeꝰ di. Gr̄as
ago tibi dñe: qꝛ nõ ſũ ſic̄ ceťi
hoĩes: fornicatores: adulťi:
velut ẽt h̄ publicanꝰ. ieiuno
bis ĩ ſabbato: deciaſ do oĩm

q̄ possideo. dʒ ꝑ fieri ꝺ pctis
Notādū aūt ꝙ pctōꝝ q̄dā sunt venialia. q̄dā mortalia. Quātū ad venialia pctā sim pliciter loq̄ndo nō sūt ꝯfiten da de necessitate. Cū ei ꝺ na tura sua sint venialia. qꝺ etiā ip̄m nomen iportat pn̄t ꝑ se veniā ꝯseq̄ :siue ꝑ pn̄iam ite riorē habēdo. s. ꝯtritōeʒ i ge nerali de ip̄is siue ꝑ exterio rē assumptā sic ꝑ ꝑcussiōem pectorꝫ ⁊ silia. Vn̄ notādū ꝙ venialia mltis modis remit tunẗ etiā absqꝫ ꝯfessiōe sacra li. Vno mō ꝑ ꝯfessiōeʒ gene ralē q̄ fit in p̄ma ⁊ in cōpleto rio: ⁊ in p̄ncipio misse: ⁊ in fi ne ẜmonis. Alio mō ꝑ bn̄di ctionē epalē: ⁊ idē credo: nō tn̄ assero ꝺ bn̄dictōe sacerdo tis q̄ fit i fine misse Alio mō ꝑ aspsiōeʒ aq̄ bn̄dicte. ꝺ ꝯse. di. iij. Aquā sale aspsam po pulis bn̄dicimꝰ vt ea cuncti aspsi sctificenẗ ⁊ purificenẗ. Alio mō ꝑ ꝑcussionē pecto ris. Alio mō qn̄ q̄s deuote dic̄ orōnē dn̄icā. s. pr̄ nr̄. ⁊ ħ ꝟtute illiꝰ ꝟbi. dimitte nob ꝺbita nr̄a. Alio mō vt dicūt aliq̄ ꝑ igressuʒ eccl'ie ꝯsecra te: ⁊ itellige qn̄ igrediẗ cā orō nis. Alio mō ꝑ elẏne largiti onē. vn̄ in Dan̄. iiij. ca. Pctā tua elemosynis redime. ꝺ pe nitētia di. j. medicinā. Et cre do ꝙ ꝑ q̄libet bonū opꝰ dele anẗ. vt c. ꝑallegato. Alio mō ꝑ deuotā sumptioneʒ alicuiꝰ sacr̄i: potissime sacr̄i eucha ristie. de ꝯse. dist. ij. cū oē cri mē. intelligas tn̄ qn̄ dico sic pctā venialia dimitti qn̄ ꝑ sona nō hʒ nisi pctā venialia qꝫ si haberet pctā mortalia nūq̄ꝫ venialia sibi remitterēẗ q̄usqꝫ mortalia eēnt remissa: ꝯ̄uis aūt venialia q̄tū est de natura sua nō sint de nec̄ita te ꝯfitēda: tn̄ est mltū ꝯgruū maxīe viris ꝑfectꝫ. sic̄ sūt p̄ lati ⁊ religiosi ꝙ ꝯfiteanẗ: qꝫ pena eoꝝ mltū minuiẗ ꝟtute clauiū. Notādū aūt ꝙ i ca su aliq̄ hō teneẗ ꝯfiteri pctm̄ veniale. ⁊ ħ duobꝫ mōis. Pri mo ꝑpt dubiū. s. qn̄ ꝓbabil'r dubitat de aliq̄ vtꝝ sit mor tale aut veniale; qꝫ si nō peni teat sic̄ de mortali discrimī se exponit: ⁊ iō dʒ ꝯfiteri sic̄ ia cet in ꝯsciā sua. ⁊ iudicio sa cerdotis relinq̄ẗ vtꝝ sit mor tale vel veniale. Et ꝯsulo sa cerdoti ꝙ nō sit nimis ꝓnus ad iudicandū pctā eē morta lia: sʒ p̄t dicere eē pctm̄: ⁊ in ducere hoīem ad pn̄iam. Te neẗ etiā scd̄o hō ꝯfiteri pctm̄ veniale ꝑpt eccl'iasticū statu tū. qn̄. s. nō hʒ remorsū ꝯscie

de aliq pctō mortali:q: cum ex statuto eccl'ie teneł qlibet ↄfiteri i qdragesima: tal' teneł ↄfiteri: ꝛ cū non habeat pctā mortalia q ↄfiteał optꝫ ꝙ ↄfiteał venialia. Dicūt tñ aliq ꝙ suffic ꝙ pñtet se sacerdoti dicēs. dñe nō habeo cō sciaꝫ de aliq' pctō mortl'i: tñ ꝓsento me vob vt videat̄ cō sciam meā. Tñ ꝓmū reputo veri⁹. Tenēdū ē ḡ ꝙ ñ est necessariū ↄfitēdi pctā vēialia ſm ꝙ talia sūt: tñ ml'tū vtile ē ꝛ expediēs: nec teneł qs ad ↄfitēdū ea nisi de bono ꝛ eq: nisi i duob casib ꝓdict̄. l'q: ligał a ꝓpa ↄscia. qñ. s. dubitat vtꝝ sit mortale vl' veniale vl' a ↄstitutōe eccīastica. qñ. s. nō hꝫ mortalia q confiteał.

Quātū āt ad pctā mortalia dico ꝙ oīa pctā mortalia taꝫ occulta q̄ꝫ māifesta teneł qlibet distīcte ꝛ singillatī ↄfiteri: ꝛ si exciderūt a mēoria sua teneł laborare qntū potit ꝙ recordeł. Et aūt teneł ↄfiteri pctā mortalia māifesta etiā sacerdoti pꝫ: q: ad h ꝙ sacerdos absoluat pctōrē optꝫ ꝙ sciat pctā vt de⁹ cui⁹ locuꝫ tenet ꝛ cui⁹ autoritate absoluit Sꝫ ñ ꝑt scire vt de⁹ nisi dicātur sibi i ↄfessiōe. Ergo qntūcūq pctm̄ sit māifestū ↄfessori pctōr dꝫ sibi dicere i ↄfessione ipm pctm̄. Uñ sic i foro iudiciali nō sufficit ꝙ iudex sciat cām vt ꝑuata persona: imo optꝫ vt sciat eā vt iudex ita i foro pnīali nō sufficit ꝙ ↄfessor sciat pctm̄ vt hō: imo optet ꝙ sciat pctm̄ vt de⁹. i. ꝙ dicał sibi i ↄfessiōe. Tenetur etiā ↄfiteri pctā qntūcūq occl'ta. Cui⁹ rō est. Sic ei medic⁹ corpal' nō ꝑt dare salubre remediū nisi ↄḡscat ifirmitatē: ita ↄfessor q ē medic⁹ aīe nūq ꝑt iponere pnīaꝫ salubrē nisi ↄḡscat pctm̄. Non ꝑt aūt ↄḡscere pctm̄ occultū nisi reueleł sibi in ↄfessiōe. ḡ optꝫ ꝙ pctm̄ qntūcūq occl'tū ↄfiteał. iustū ē ei vt pctōr q ñ erubuit peccare in cōspectu dei cui nihil ꝑt occultari nō erubescat ipm ↄfiteri hoī ↄfessori. Apparet ḡ ꝙ pctā mortalia qcūq siue sint occl'ta siue manifesta oīa ꝛ singula distīcte ꝛ singillatī sūt confitēda. Sꝫ nūqd circūstantie pctōꝝ sunt ↄfitēde. Dōꝫ ꝙ circūstātie q sūt attēdēde i ↄfessiōe in hoc ṽsu ↄtineł. Quis qd vbi per qs cui quō qñ. Quilibet attēdat aīe medicamīa dādo. Dicit em̄ qs id est vtꝝ ipe pctōr sit masculus vel femīa: senex vel iuue

nis:nobilis vl' ignobil':liber vel s̷uus:in dignitate seu officio ↄstitutus: aut plat⁹ sane mētis:vl' insanus sciēs vl' igrās:solut⁹ vl' ↄiugat⁹: claustralis cleric⁹ vel laic⁹: ↄsanguineus affinis vl' extrane⁹ chřianus:heretic⁹ :iude⁹ vel pagan⁹.ꝛ sil'ia. Quid.i.vtrū cōmisit adulteriū vl' fornicationē:stuprū vl' homicidium aut sacrilegiū ꝛ sil'ia. Itē vtꝝ qđ ꝑpetrauit sit enorme vel mediocre vel ꝑuū. Itē an illud sit māifestū vl' occl'tū:antiquū vel nouū. ꝛ sil'ia. Ubi scȝ i loco ꝓphano an sacro in domo dñi aut alibi. Per q̄s scȝ mediatores aut nūcios: q: oēs tl'es fac̄ eē ꝑticipes criminis ꝛ dānatōis:ꝛ ipe ē re⁹ ꝑ pctīs coꝝ. Itē ꝑ q̄s.i. cū q̄bus:ꝑ q̄bȝ:ꝛ ↄ q̄s. Quotiēs id ē q̄tiēs cognit adulterā vl' fornicariā:ꝛ vtꝝ vnā vl' pl'es q̄tiēs dixit ꝑrio v̄ba ↄtumeliosa vl' iniuriosa:ꝛ q̄tiēs iterauit iīurias.ꝛ sil'ia. vuln⁹ ei iteratū tardi⁹ sanaꝛ. Cur.s.q̄li tētatiōe vl' occasiōe h̄ fecerit.ꝛ vtrū ꝑuenerit ipam tentationē vel fuerit ꝑuēt⁹ ab ea Itē vtꝝ spōte vl' coact⁹: ꝛ q̄ coactōe ↄditōnali vel absoluta. Itē vtꝝ cupiditate vl' paupertate. Itē vtꝝ ludendi vel

nocēdi anīo:ꝛ sil'ia. Quō.i. de mō agēdi ꝛ patiēdi qđ melius actu q̄ȝ lectōe seu locutione scit. Qñ.s. an ī tꝑe sacro puta diebȝ festiuis.xl. ieiuniorū vel alijs diebȝ. Itē si añ acceptā pniam vl' post frāgēdo ipam pniam. Iste ḡ sunt circūstātie q̄ sūt in oī pctō attendēde: q̄ꝝ q̄dā respiciūt ꝑsonā ipi⁹ pctōris:aut ꝑsonā illi⁹ cui facta est iniq̄tas.sic ē q̄s. Quedā respiciūt ipȝ peccatū: ꝛ h̄ vel q̄ntū ad subam facti.ꝛ sic est qđ:vl' q̄ȝtum ad modū agēdi.ꝛ sic est quō:vel q̄ȝtū ad cām finalē.ꝛ sic ē cur vel q̄ȝtū ad cām adiuuantē.et sic est q̄s: vl' q̄ȝtum ad freq̄ntiā act⁹.ꝛ sic est q̄tiēs. Quedā respiciūt tp̄s. ꝛ sic est qñ. q̄dā respiciūt locū:ꝛ sic ē vbi Haꝝ aūt circūstātiaꝝ q̄dam mutāt spēȝ pctī.sic̄ accipe rē alienā iuito dño est pctm̄ furti:mō isti pctō addaꝛ ista circūstātia vbi.s. ꝙ accipiaꝛ de loco sacro:iā mutaꝛ spēs pctī q: nō solū est furtū imo sacrilegiū. Sil'r ↄgscere mulierē nō suaȝ est fornicatio. addaꝛ ista circūstantia q̄s.s. ꝙ ista sit ↄiugata iaȝ est adulteriū: vl' ꝙ sit v̄go:iā est stupꝝ.vel ꝙ sit ↄsanguinea:iā est īcest⁹ vl' addaꝛ ista circūstātia quō

id est q̃ ñ ɔgscat mō debito: iā mutatur spēs: q2 est pctm̄ ɔ̄ naturā. Sil'r inebriari ð sua natura nō est pctm̄ mortale. addatur ista circūstātia q̄tiens scȝ q̃ iā hȝ i vsu q̃ inebriet se iā est pctm̄ mortale. Sil'r ali um pcutere iiuriose est pctm̄ addatur ista circūstātia q̄s.s.q̃ ille q̄ pcutitur sit cleric⁹.iā mu tatur spēs: q2 ibi est excōicatio ꝛ sic ð aliis circūstātiis. Que dā ꝓo circūstātie nō mutant spēm pctī sȝ aggrauāt pctm̄. Verbi grā. Cognoscere solutā nō suā est fornicatio. mō ad dat ista circūstātia qñ.i.q̃ ɔg scatur tpe sacro: licȝ nō mutatur spēs pctī tñ agḡuat pctm̄: vl' addatur ista circūstantia q̄d.i. q̃ fornicetur publice ꝛ manife ste: certe iā aggrauat pctm̄. ꝛ sic ð aliis circūstātiis. Que dā ꝓo circūstātie sꝫ q̄ releuāt pctm̄: sicut pcutere clericū est pctm̄. addatur ista circūstātia. scȝ q̃ aliq̄s pcutiat cuȝ ludo iā minuitur pctm̄. Sil'r accipe rē alienā est pctm̄. addatur ista circūstātia qñ.i.q̃ aliq̄s acci piat eā tpe magne necitatis: certe minuitur pctm̄. ꝛ sic ð aliis. Patȝ g̃ q̃ circūstātiarum q̄dā sūt q̄ mutāt spēm pctī. q̄ dā q̄ agḡuāt sȝ nō mutāt: ꝛ q̄ dā q̄ alleuiāt. De circūstātiis q̄ mutāt spēȝ pctī dicūt ɔcor diter doctores q̃ sūt ð neces sitate ɔfitēde. Vñ ñ sufficit dicere i ɔfessiōe: accepi alie nā rē: imo si accepta fuerit ð loco sacro optet q̃ exꝓmatur dicēdo. Accepi illō ð eccl'ia vel de tali loco. Nō ei suffic̄ dicere. peccaui cum ml'iere: imo optet q̃ exꝓmatur si sit cō iugata vel ꝟgo vl' ɔsāguinea vel religiosa. ꝛ sic ð aliis. De circūstātiis aūt agḡuātib⁹ sȝ nō mutātib⁹ spēm pctī est di uersitas iter doc. Nā q̄dam dicunt q̃ tenentur de necitate. Alij aūt dicūt q̃ nō sūt ð ne cessitate ɔfitēde. Est tñ mul tū ɔgruū ꝛ vtile q̃ ɔfiteantur. ꝛ h̄ maxie viris ꝑfect ꝛ itel ligētib⁹. ꝛ credo q̃ ɔfessores dn̄t iterrogare de hmōi cir cūstātiis: ꝛ potissime simpli ces. de h̄ tñ magis dicetur ifra De circūstātiis aūt alleuiāti bus dicūt doc. q̃ nō dn̄t ɔfi teri nisi forte interrogentur ab eis. Ex ꝑdict ꝑȝ quō tā pctā venialia q̄ȝ mortalia sunt ɔfi tēda. Que āt sūt pctā morta lia dicetur ifra qñ agetur de iter rogatōib⁹ fiēdis in ɔfessiōe: q2 si ponerentur hic: oporteret iterum ponere ibi.

Qualis debet eē ɔfessio. Capl'm. VI.

a D sciēdū q̄lis dz eē cō fessio Notādū q̄ Dauid i scdo psalmo pnīali: q̄ ē tricesim⁹ in ordīe ponit summarie ꝯditōes ꝯfessionis dicēs. Dixi ꝯfitebor aduersuꝫ me iniusticias meas dn̄o: et tu remisisti īpietatē pctī mei. Ubi innuit q̄ ꝯfessio dz eē p̄mo p̄meditata. iō dt: dixi .i. ī corde meo disposui. Scdo dz eē apta: nō palliata. iō dt ꝯfitebor .i. nō tacebo ⁊ n̄ palliabo: nō excusando nec defendēdo me. Tertio dz eē accusatoria. iō dt: aduersū me. id ē ꝯ me: n̄ excusando ⁊ defendēdo me. Quarto dz esse ꝓecūda. iō dt: iniusticias .i. pctā d̄ q̄bꝫ hō ꝓecūdat. Quinto dz eē ꝓpria. iō dt: meas: nō alienas. Sexto dz eē meritoria. Nā seq̄r: ⁊ tu remisisti impietatē pctī mei. Ut āt magis pticularit̄ ꝓcedam⁹ notādū est q̄ cōfessio ad h̄ q̄ ꝓficiat dz h̄re .xvi. ꝯditōes q̄ in his ꝟsibꝫ cōtinent̄. Sit simplex hūilis ꝯfessio pura fidelis. Atq̄ frequēs nuda discreta libēs verecūda. Integra secreta lachrymabilis accelerata. Fortis ⁊ accusans: ⁊ sit parere parata. Prima ḡ ꝯditio ē q̄ sit simplex. Simplex dicit̄ q̄si sine plica. Un̄ confessio dz esse sine plica alicuius falsitatis: ita q̄ nō taceat̄ veꝝ: nec admīstret̄ falsuꝫ etiā hūilitatꝭ cā. vn̄ Aug. Cū humilitatis cā mētirꝭ si n̄ eras pctōr an̄q̄ꝫ mentiebarꝭ mentiēdo efficierꝭ reus. Un̄ ꝯfitēs nō dz celare q̄d fecit: nec dicere qd̄ nō fecit: sꝫ simpl'r ⁊ d̄ plano narrare oīa pctā sua q̄r vt dt sapiens. Qui ambulat' simpl'r ābulat cōfidenter Scda ꝯditio est q̄ sit hūil' Talis fuit ꝯfessio publicani de q̄ ait chr̄s in Luca q̄ n̄ audebat ad celos ocl'os leuare sꝫ pcutiebat pect⁹ suū dicēdo de⁹ ꝓpiti⁹ esto mihi pctōri: et iō recessit iustificat⁹. Jō dic btūs Petr⁹ apl's. Hūiliamini sub potēti manu dei vt vos exaltet ī tpe visitatōis: q̄r vt dicit Job. Humilē spū suscipiet gl'ia. Tertia ꝯditio est q̄ sit pura: q̄ nō fiat ꝓpt̄ hypocrisim vl' ꝓpt̄ vanā gl'iam sꝫ fiat pure ꝓpt̄ deū: ⁊ nō fiat timore ꝓuili .i. timore pene īferni: sꝫ timore filiali .i. timore offense diuie. sic̄ dictū fuit sup̄ de ꝯtritiōe. Fiat etiaꝫ sine fictōe: q̄r tal' ꝯfessio esset ꝯfessio lupi. d̄ q̄ fabl'ose narrat̄ q̄ sel' ꝯfitebat̄: ⁊ ꝯfessor dixit sibi. Pacꝭ sig̃ facis: animū tn̄ extimo fallacem. Uix

solitā vitā mutat solit⁹habi-
tus. Vix amic⁹ers ouib⁹ q̄c-
q̄d dicas. q. d. licȝ p̄tēdas cō
tritionē ⁊ pniam exti⁹ i facie
maliciā tñ retines in aīo īte
ri⁹. i. ī corde. Quarta ɔditō
est ꝙ sit fidel'. s. vt tā ɔfitēs q̄ȝ
ɔfessor sint ī fid catholica: ⁊
fiat ſm docrīnā eccl'ie ⁊ ñ ſm
doctrinā hereticoꝝ. Ita etiā
vt fiat sub spe venie: ne sit sic
ɔfessio iudepditorȝ: q̄ postq̄ȝ
fuit optie ɔfessus dicēs. pec
caui tradēs sāguinē iustū. d
spauit d venia: ⁊ abiēs laq̄o
se suspēdit. pbāt' ista d pe. di.
j. q. j. quē penitet. ⁊ dist. vj. q̄
vult Quīta ɔditio est ꝙ sit
freq̄ns. qd dupl'r itelligēdū
ē. Vno mō vt q̄ freq̄nt' ceci-
derit p pctm̄ mortale freq̄nt'
resurgat p pniam. de h̄ hr̄ de
pe. di. iiij. c. hec d charitate. §
repiūt'. ⁊. §. septies ī die cadit
iust⁹. ⁊. §. adhuc instāt pfidi.
Alio mō vt eadē pctā freq̄nt'
ɔfiteāt'. vñ Aug. Quāto ɔfi
tet' q̄s plurib⁹ turpitudinem
crimīs: tāto facili⁹ ɔseq̄t' ve-
niā remissiōis. De h̄ tñ quō
ad h̄ tenet' q̄s dicet' ifra quā
do aget' d iteratōe ɔfessiōis
Sexta ɔditio ē ꝙ sit nuda
q: ñ dȝ ɔfiteri p nūciū nec p
epl'am: sȝ viua voce ore, ppo
⁊ pñalit': vt q̄ p se peccauit p
se erubescat. Itē nō dȝ ɔfite
ri v̄bis vl' noīb⁹ criminū pal
liatiuis: sȝ q̄dlibȝ pctm̄ noīe
ꝓprio suo q̄ntūcūq̄ȝ turpe ex
p̄mat: tñ honeste. ⁊ oēs circū
stātias q̄ntūcunq̄ȝ turpes ⁊
abomiabiles exp̄mat: vt sic
tota sanies apostematȝ expel
lat'. De circūstātijs quō sint
ɔfitēde. hēs s̄. cap. p̄cedēti.
Nota etiā ꝙ mut⁹ p̄t et dȝ
ɔfiteri p siḡ: ⁊ hō q̄ est alteri⁹
ligue⁊ idiomatȝ. Ita ꝙ si cō
fessor nō itelligeret eū dȝ ɔfi
teri p iterp̄tē: ⁊ intp̄res ita te
net' tenere ɔfessiōe ȝ sic sacer
dos. Nota etiā ꝙ si aliq̄s
scribat pctā sua in charta vt
meli⁹ recordet' de eis ⁊ legat
chartā corā sacerdote bñ fac̄
Septīa ɔditio est ꝙ sit dis
creta. s. vt disticte⁊ sepatī cō
fiteat' pctā sua: ñ ɔfuse. iuxta
illd p̄s. Lauabo p singulas
noctes. i. p singl'a pctā. lectū
meū. i. ɔsciam meā. Itē ⁊ eli
gat pitū iudicē Aug. Sacer
dotē q̄ras q̄ te sciat ligare ⁊
soluere. ⁊ de h̄ q̄re s̄. cui faci
enda ē ɔfessio. Octaua cō-
ditō ē ꝙ sit libēs. i. volūtaria
vt nō sit sic ɔfessio Achor: q̄
coact⁹ ɔfessus est ⁊ lapidat⁹
sȝ sic ɔfessio dextri latrōis ī
cruce. Licȝ ei dolere debeat
ꝓt' pctā q̄ cōmisit: tñ gaude

re dȝ ꝓpt' vitā quaȝ recupat. vñ ↄtingit gaudiū ꝛ doloreȝ etiā sil'r sel' esse in eodē subiecto. Vñ i ps. Scdȝ mltitudinē dolorū meoꝝ in corde meo ↄso. tue letifi. aiam meā

Nona ↄditio ē q sit ꝟecūda. Cū mag' ei ꝟecūdia dȝ cōfiteri pctō. ꝛ sic merebit' veniā. Aug. Laboret mēs patiendo erubescētiā. Et qm ꝟecūdia ē mag' pēa: q̄ erubescit ꝑ pctō fit dign' venie. de pe. di. j. quē penitet. Nō tñ tāta dȝ esse ꝟecundia q ꝓpt' eā dimittat dicere ꝟitatē. Vñ sapiēs Ecci. iiij. Ne ↄfūdarl' ꝑ aīa tua dicere veꝝ. est ei ↄfusio adducēs ad gl'iaȝ siue ad veniā. Decia cōditio est q sit integra. s. vt dicat oīa pctā sua: ñ dicēdo ea int' duos sacerdotes: sed dicat oīa vni nihil penit' dimittēdo. De' ei sūme pfect' op' impfectiōis nō nouit: aut eñ totū hoīeȝ sanat aut nihil Versus circa h. Sūma dei pietas veniaȝ ñ dimidiabit. Aut nihil aut totū te penitēte dabit. Aug. Caueas g' ne ꝟecūdia duct' diuidas ↄfessiōeȝ. Undecima ↄditio est q sit secreta tā ex pte ↄfitēt' q̄ ex pte ↄfessor'. Ex pte ↄfitēt' vt ñ p̄dicet pctā sua i plateis ne aliq̄ scandalizēt' i pctō: ꝛ ne sit de ill' q̄ cū malefecerit gl'iant'. Quō āt dȝ eē secreta ex pte ↄfessor' dicet' ifra qñ aget' de sigillo ↄfessiōis. Duodecia ↄditō ē q sit lachrymabil'. Et de h Hieremias ait. Per diē ꝛ nocte ñ des reqe tibi: neqȝ taceant pupilli oculi tui. Vñ dic̄ Jo. Chry. Lachryme lauāt delictū qō pudor est ↄfiteri. Et i ꝟitate magnū signū sūt ↄtritōis lachryme potissime i hoīe adulto. Nā i puulo et mliere ñ ē mltū curādū ꝺ lachrymis. Nā de mliere dic̄. Oui. Ut flerēt ocl'os erudiere suos Tredecia ↄditio q sit accelerata. i. festina. Et ꝺ ista ↄditiōe reqre s. i cap. qñ faciēda ē ↄfessio. Deciaqrta ↄditō q sit fort'. exēplo b. marie magalene: q̄ adeo fuit fort' i penitēdo ꝓpt' amarā inti' cōpūctōeȝ q nll'o pudore obstāte publice ↄfessa fuit turpitudinē pctōꝝ suoꝝ. sic pctōr dȝ eē fort' in penitēdo ꝛ ↄfitendo pctā sua q nullo mō retrahat' a ↄfessiōe illoꝝ. qr sc̄ptū est i Cāti. Fort' est vt mors dilectio. Quītadecima ↄditō q sit accusatoria scȝ q dicat se pctm̄ cōmisisse ex ꝓpa malicia: accusādo se fortit': ñ p̄tēdēs excusatiōes

in pctis.sicut fecerunt primi parentes. Unde sapiens. Justus in principio accusator est sui. Veniet amicus eius et excusabit eum. Iste amicus est deus: et nisi peccator modo se accuset coram isto amico et coram sacerdote dei vicario habebit in futuro multos accusatores.s.deum: propriam conscientiam: diabolum: peccatum: et etiam totum mundum. quia ut dicit sapiens. Pugnabit totus orbis terrarum contra insensatos.i. peccatores. Si autem modo accuset se peccator: deus excusabit eum in futuro. Sedecima conditio quod sit parere paratus.i.quod sit obediens Aug. Ponat se penitens omnino in potestate iudicis.i.in iudicio sacerdotis nihil refutans: et omnia eo iubente paratus sit facere pro recuperanda vita anime quecunque faceret pro euitanda corporis morte: et hoc cum desiderio: quia recuperat vitam infinitam Cum gaudio ei debet facere immortalis futurus: quam faceret pro differenda morte moriturus. Raymundus autem in summa sua addit alias duas conditiones. Prima est quod sit propria .s. quod seipsum accuset peccator et non alium. Unde dicit ps. Deus vitam meam annunciaui tibi vitam inquit meam non alienam: alias si crimen vel peccatum alterius proderet non esset criminis illius corrector: sed proditor vel detractor. Unde nullus debet alium nominare in confessione: nec sacerdos debet de nomine eum interrogare. Fallit autem istud quando circumstantia peccati est talis quod aliter non potest confiteri peccatum: puta si cognouit matrem vel filiam. Quid autem et quomodo faciendum sit in hoc casu dictum est s.cap.cui facienda. Secunda conditio confessionis quam addit Ray. est quod sit morosa: ut non dicantur peccata in transitu sicut campsores computant numos: sed cum maturitate et morosa deliberatione: ut ex hoc attendatur deuotio et maior habeatur contritio et verecundia. Confiteatur ergo peccator iuxta formam supradictam: et habita remissione peccatorum habebit premia beatorum.

De iteratione confessionis. Capitulum. VII.

Licet ut dictum est supra multum utile sit et fructuosum frequenter confiteri: aliquando tamen est necessarium. Notandum ergo quod doctores ponunt aliquos casus in quibus de necessitate salutis confessio est iteranda. Primus est propter enormitatem sceleris.s.quando aliquis habet aliquem casum de quo confessor suus non potest eum absoluere: et remittit eum ad superiorem: debet confessionem quam fecerat inferiori iterare superiori ut sciat quae penitentia sit ei imponenda: nisi forte superior quantum ad casum illum committeret vices suas inferiori. probatur ille casus

xxxiij. q. ij. c. latorē. extra de pe. ꝛ re. significauit. Scḋs casus est ꝓpter ignorantiā ꝯfessoris. si ei ꝯfessor sit imperitus ꝛ nescit sibi īponere pniam pro pctīs ꝯfessis dꝫ eū remittere ad ꝯfessorē peritū q̇ ei scit penitētiā salutarē īponere: ꝛ iste tenetur pctā ṗmo cōfessa iterū ꝯfiteri. Vn̄ Aug. Sacerdotē q̄ras q̇ te sciat soluere ꝛ ligare. Tertius casus ē ꝓpter ꝯtēptū satisfactiōis. vt qn̄ aliq̇s fuerit ꝯfessus ď pctīs suis ꝛ ꝯtēpsit facere pniam sibi impositā ꝛ excidit a mēoria sua q̄ fuit illa pnia. tenetur iterū ꝯfiteri illa ac eadē pctā si recordetur de eis. pbatur iste casus ď pe. dis. iij. si apl's. Distinguēdū tn̄ est ī isto cāu: qꝛ aut iste ꝯfitetur eidē ꝯfessori cui ṗmo erat ꝯfessus aut alij. Si ꝯfiteatur eidem aut iste ꝯfessor recordatur ď pctīs ṗus ꝯfessis: tūc nō tenetur nisi velit iterū ꝯfiteri ea sibi sꝫ sufficit dicere. dn̄e ego alias fui ꝯfessus vob: ꝛ vos recordamini ď q̇bus sciatis q̄ ego ꝯtēpsi facere pnīam quā mihi īposuistis: nec recordor q̄ fuit. iō vēio ad vos vt illā vel aliā pnīaꝫ mihi īponatis. Si āt ꝯfessor n̄ recordetur ď pctīs ṗmo sibi ꝯfessis credo q̄ tenetur iterū ꝯfiteri. Et ideꝫ dico si ꝯfiteatur alij. Quartus casus ē ꝓpter maliciā fictōis pctōꝝ. s. qn̄ aliq̇s sciēter retinet aliqḋ mortale pctm̄ ī ꝯfessiōe q̄uis ꝯfiteatur oīa alia pcā sua tenetur illḋ qḋ retinuit ꝛ oīa alia iterū ꝯfiteri. Et rō ē: qꝛ ṗma cōfessio n̄ facta fuit ī charitate cū ipse remaneret ī pctō mortali. ergo fuit īpossibile pcā alia sibi dimitti. ergo si n̄ fuerint dimissa tenetur iterū ea cōfiteri. Vn̄ Aug. Scio dn̄m īimicū oī crimīoso: quō ergo q̇ pctm̄ reseruat de alijs recipiet veniā. de pe. di. iij. sūt plures. Nota tn̄ distictōꝫ positā ī pcedēti cāu qꝛ si ꝯfiteatur eid́ sacerdoti sufficit q̄ dicat. qn̄ fui ꝯfessus vob retinui maliciose istud pctm̄: ꝛ h̄ si ꝯfessor recordetur ď alijs pcīs: sꝫ si n̄ recordetur tenetur iterū oīa ꝯfiteri. Et idem dico si ꝯfiteatur alij Et q̄ ī istis q̄ttuor casibus sit ꝯfessio iterāda de necītate ꝯcordāt oēs doc. Sūt tn̄ alij casus ī q̇bus doctores variantur. Primus est ꝓpter pcti obliti recordatōem Scḋs est ꝓpter recidiuatōem Dicūt eī doctores aliq̇ q̄ qn̄ aliq̇s recordatur ď aliq̄ mortali pctō qḋ nō fuerit ꝯfessus vel qn̄ recidiuat in aliqḋ aliud pctm̄ qḋ ātea fuerat ꝯfessus puta q̄ fuerat ꝯfessus ď adul

pctā prius confessa teneť cōfiteri

terio: iterū ꝯmittit ⁊ relabiť i adulteriū: iterū teneť oīa pcā pꝰ ꝯfessa iterū ꝯfiteri. Et q̄ntū ad pmū casū est rō: qꝛ al's ñ eēt ꝯfessio integ̃. Quātū ad scd̄ȝ casū ē rō istoꝝ: qꝛ dicūt q̄ oīa pctā q̄ntūcūq ꝓus di͛missa redeūt ꝓpť ingratitudinē i recidiuatōeȝ. Aliĳ dicūt q̄ sufficit dicere i gñali se alias peccasse. ⁊ d̄ nouo d̄ hoc pctō recordatū fuisse: vel de nouo h̄ pctm̄ cōmisisse. Tertĳ dicūt q̄si medio mō dicentes q̄ in p̄dictꝭ duobꝫ casibꝫ pcā eiusdē gñis teneť iterū cōfiteri i spēali. pctā ꝟo alteriꝰ gñis suffic̄ ꝯfiteri i gñali. ꝟbi grā. Aliq̄s recordať se mō ꝯmisisse pctm̄. s. furtū: si al's fuerit ꝯfessus de furto teneť iterū ꝯfiteri d̄ eodē furto i spēali. vt d̄t opīo pma. d̄ aliĳs āt pctīs suffic̄ ꝯfiteri in gñali. vt d̄t scd̄a opinio. Et idē dico d̄ recidiuo. Que istaꝝ opinionū sit melioꝛ ⁊ venoꝛ relinq̄ iudicio melioꝛi: ⁊ vnusq̄sq quā voluerit eligat. mgr̃ godefridꝰ d̄ Fōtanis i theologia parisiꝰ mgr̃ i q̄dā q̄dlibeto suo addit vnū aliū casū s. q̄n aliq̄s ꝯfiteť aliqd̄ pctm̄ ⁊ ñ dolet nec penitet d̄ pctīs vl' d̄ pctō p̄terito: nec ꝓponit abstīere i futo: tal' teneť iterū ꝯfiteri. Et iter mľtas rōnes q̄s ad h̄ adducit vna ē. Qm̄ i eēntial'r oꝛdiatꝭ posteriꝰ nō pt eē sine p̄oꝛi: ⁊ mľto minꝰ pt stare cū opposito p̄oꝛꝭ sic̄ aliq̄s ñ pt ꝯfirmari: nisi fuerit baptizatꝰ: qꝛ baptismus ⁊ ꝯfirmatio h̄nt necariū ⁊ eēntialē oꝛdinē iter se. Sȝ ꝯfessio ⁊ ꝯtritio h̄nt necario eēntialē oꝛdinē iter se. q̄re ad h̄ q̄ ꝯfessio hmōi valeat optet q̄ ꝯtritio p̄cedat ꝯfessiōȝ. l' ad minꝰ sit sil' cū ea: sȝ i cāu ꝓposito ꝯtritio ñ p̄cedit: nec ē sil' cū ꝯfessiōe: imo eiꝰ oppositū ē sil' cū ꝯfessiōe. s. d̄lectatio ⁊ ꝯplacētia i pctō. q̄re illa ꝯfessio nihil valuit. ⁊ iō optȝ q̄ iteť. Uerū ē q̄ fr̄ Ber. ganacho d̄ galliato baccalaurius i theologia: ⁊ q̄ndā electꝰ claromō. i correctorio suo ꝯ dictū mgr̄m godo. d̄t q̄ tal' ñ teneť d̄ ncītate iterū ꝯfiteri: sȝ teneť iterū ꝯteri d̄ pctīs pꝰ ꝯfessis ficte. ⁊ d̄ ip̄a fictōe et ꝟtute ꝯfessiōis facte ⁊ ꝯtritionis p̄ntꝭ remittūť sibi pctā. Arguit g̃ sic. Tātū valȝ ⁊ pt ꝯtritio i ꝟtute ꝯfessiōis facte q̄ntū vȝ ⁊ pt i ꝟtute ꝯfessiōis faciēde: sȝ ꝯtritō i ꝟtute ꝯfessiōis fiēde delet oīa pctā. vt tȝ doct̄na fidei chr̄iane. g̃ ⁊ i ꝟtute ꝯfessiōis iā facte. Cō-

fessio ei iā facta habuit exñti
am realē: ⁊ iō ꝓt⁹ ei⁹ pt opari
meli⁹ ꝙ̄ illi⁹ ꝯfessiōis q̄ nō-
dū fuit. Que istaꝝ opinionū
sit verioꝛ nescio: tñ credo ꝙ
tenet̃ ꝯfiteri saltē in gñali .s.
ꝙ fuerit alias ꝯfessus multa
pctā de q̄b⁹ ñ penitebat nec
ꝓponebat abstinere: sed mō
ꝯterit̃ de ip̄is: ⁊ ē pat⁹ facere
pniam iniūctā. Et credo ꝙ si
in spēali ꝯfiteret̃ oīa pctā bñ
faceret. Et istō videt̃ sentire
Ray. i sū. sua. Rōez ei⁹ vid̄ s.
i isto eodē ca. ꝟ si. q̄rt⁹ casus

Quō debeat se hr̃e sacerdos ad ꝯfitētē. Ca. VIII.

Ostenso de ꝯfessiōe q̄
est ⁊ q̄lis debeat esse:
restat oñdere de ꝯfes
sore. Et p̄mo quō debeat se
hr̃e ad ꝯfitētē. Circa qd no
tādū ꝙ ꝯfessoꝛ dꝫ gerere vicē
spūal' medici. pctōꝛ ꝓo vicēs
spūal' egroti. Sicͭ ei corpalis
medic⁹ ad egrotū accedēs p̄
mo mulcet ip̄m egrotū ⁊ cō
patit̃ ei se ꝯformādo infirmo
ꝟbis blādit̃: sanitatē pollicet̃
vt eger ꝯfidēti⁹ detegat mor
bi q̄ntitatē ⁊ doloris acerbi
tatē: sic sacerdos q̄si medic⁹
spūal' dū ad euꝫ accedit pctōꝛ
q̄ est q̄i spūal' egrot⁹: dꝫ pctō
rē ꝟbis allicere: blādimentꝭ
mulcere. vt facili⁹ egrotus. i.
pctōꝛ detegat morbū. i. pctm̄.
Dꝫ ḡ ꝯfessoꝛ pctōrē docere ⁊
monere vt ad pedes ei⁹ hūi-
lit̃ sedeat: nec patiat̃ eū sede-
re ō pari. Et si sit mulier dꝫ
eā docere vt sedeat ex trāsuer
so ne r̄spiciat sacerdos faciē
mulierꝭ. qꝛ vt dr̃ in Abach.
Facies mlieris facies leōis
⁊ vēt⁹ vrēs. Nec etiā respici
at quēcūqꝫ ꝯfitentē i faciē: qꝛ
exide audaci⁹ ꝯfitebit̃. Ex in
de pio ac dulci suauiqꝫ collo
quio dꝫ ip̄ꝫ iducere ad cōpū
ctōeꝫ ꝓponēs bñficia q̄ chr̄s
ei ꝯtulit potissime i passiōe
sua qñ. s. p saluādis pctōrib⁹
voluit tātū dolorē sustinere
Itē qꝛ ip̄e dixit. Nō veni vo
care iustos ſꝫ pctōres. Item
oñdat ei ꝙ illi q̄ pl⁹ peccaue
rūt si bñ penitēt mag' diligū
tur a deo postea ⁊ exaltāt̃. sicͭ
ptꝫ i Dauid. Petro. Paulo
Maria magdalena: ⁊ latro-
ne: q̄ oēs fuert maximi pctō-
res. Et qꝛ bñ penituerūt de
pctis suis postmodū fuerūt
amati ⁊ singularit̃ a deo ex-
altati. Exponat etiā sibi pie
tatē: miam: charitatē ⁊ man-
suetudinē dei: q̄b⁹ pat⁹ est re
cipe pctōres. Suadeat ēt ei
ꝙ nō verecūdet̃ ꝯfiteri sibi:
qꝛ ip̄e sit pctōꝛ sicͭ ⁊ ip̄e q̄ ꝯfi
tet̃: imo forte pl⁹ ꝙ̄ ip̄e. et ꝙ

nõ ꝯfitebiꝛ ei sicͤ hoi: sꝫ sicͤ tenẽti locũ dei: ꝛ ꝙ ipe citiꝰ dimitteret se iterfici ꝙꝫ ꝙ reuelaret pctã ipiꝰ. Et si forte ex oib9 istꝫ pctõꝛ nõ vult ꝯfiteri ꝓponat ei ꝯfessoꝛ terroꝛẽ iudicij ꝛ penas inferni: ꝛ q̃nta mala pata sunt pctõꝛib9: ꝛ ꝙꝫ dire pũit deꝰ eos q̄ nolũt penitere: ꝛ ꝙꝫ mi̾icoꝛditer pcit penitẽtib9: ꝛ oib9 istꝫ expositis audiat simplr̄ ꝯfessiõem ipiꝰ. Caueat ãt ꝯfessoꝛ ne expuat vel aliqd̄ signũ abominatiõis oñdat: q̃ntũcũqꝫ peccatoꝛ ꝯfiteaꝛ pctm̃ flagitiosũ ꝛ enoꝛme: sꝫ oĩa audiat cũ mãsuetudine ꝛ pietate.

De interrogatõib9 faciendis in ꝯfessione

Caplm̄. IX.

Quanis q̄dã dicũt ꝙ interrogatões nõ sũt faciẽde in ꝯfessiõe: tñ qꝛ dictũ eoꝝ est multũ piculosum ꝓpt̄ simplicitatẽ ꝛ ꝟecũdiã hoim. iõ credo ꝯriũ. s. ꝙ sꝫ faciẽde iterrogatões in ꝯfessiõe. Vñ Aug. sup illũ locũ. Qui sine pctõ est pmꝰ i ipaꝫ lapidẽ mittat. inq̄t. Caueat spũalis iudex ꝙ sicͤ non cõmisit crimẽ neq̄tie: ita nõ careat munere sciẽ. optet eñ ꝙ sciat cognoscere q̄cq̄d debeat iudicare. Judiciaria ei ptãs h̄ expostulat vt qd̄ debet iudicare cognoscat. Diligẽs igiꝛ inq̄sitoꝛ exp̄mat sibi ꝛ subtilr̄ inuestigatoꝛ sapienter ꝛ quasi astute iterroget a pctõꝛe qd̄ foꝛsitan igꝛat vel verecundia velit occultare. Cognito itaqꝫ crimĩe ꝛ varietatib9 eiꝰ nõ dubitet inuestigare: ꝛ locũ ꝛ tp̄s ꝛcͤ. Quibus cognitis assit beniuolꝰ patus erigere ꝛ secũ onꝰ poꝛtare: habeat dulcedinẽ in affectõe: pietatẽ i alteriꝰ crimine: discretõẽ i varietate. Hec ꝛ multa alia ponũꝛ de pe. di. vj. Cui aũt. §. opoꝛtet. Et vt vult Hꝛe. Clauis apitiõis ẽ ꝟmo coꝛrectõis: q̄ iterrogãdo ꝛ increpando culpã detegit quã sepe nescit ipe etiaꝫ q̄ ꝑpetrauit. xliij. dis. si rectoꝛ. Et ita ꝑꝫ ꝟbũ bti Job. Subtiliꝛ educẽdꝰ ẽ de sinu pctõꝛꝫ manu obstetricãte. i. idustria cõfessoꝛꝫ coluber toꝛtuosus Viso ĝꝙ iterrogatões faciẽde sꝫ i ꝯfessiõe. videdũ est de q̄b9 faciẽde sũt: ꝛ q̄ oꝛdie. vñ sciẽd̄ ꝙ intrrogatões faciẽde sũt ð pctis moꝛtalib9 ꝛ circũstãtijs eoꝛũdẽ. Vt ĝ sciaꝛ de q̄b9 sũt faciẽde intrrogatões optet scire q̄t sũt pctã moꝛtalia. Pro q̄ notãdũqꝫ pctm̃ ꝑt eẽ moꝛtlẽ duplr̄ Uno mõ ex

pctm pt esse mortale dupliciter

nakã sua sic̃ fornicari ẽ pctm̃ mortale ex natura sua. Alio mõ aliq̃s act⁹ pt eẽ peccatũ mortale ex intẽtõe. sic̃ cãtare in eccl'ia nõ est pctm̃ mortale imo põt eẽ meritoriũ: sʒ cantare vt placeat ml'ieri vt alliciat eã ad peccandũ mortale est pctm̃. Et q̄r intẽtões hũane sunt q̃si infinite: iõ de his q̃ sunt pctã mortalia ex intẽtiõe nõ pt certa regula dari. Loq̃mur ḡ de his q̃ mortalia sũt ex natura sua. Vñ sciendũ q̄ oẽs trãsgressiões p̃ceptoꝝ decalogi sc̃ pctã mortalia. de his tñ dicek in tertia pte hui⁹ opis qñ agek de decẽ p̃ceptis decalogi. Quedã em̃ numerank ab apl'o i epl'a ad Rom̃. xiij. ca. vt est idolatria: viciũ ꝯ naturã: iniq̃tas malicia: fornicatio: auaricia neq̃tia: inuidia: homicidiũ: cõtentio: dol⁹: malignitas: vsura: susurratio: detractio: ꝯtumelia: supbia: elatio: inuẽtio maloꝝ: inobediẽtia: isipiẽtia incõpositio. Et istʒ adiungit illos q̃ sũt sine affectõe: sine federe: sine mia. Et q̄ oĩa ista sint pctã mortalia ptʒ ex h̃ qd̃ seq̃k. s. q̄ q̃ talia agũt digni sc̃ morte. Null⁹ ãt est dignus morte: nisi p̱ pctõ mortali. ḡ oĩa p̃dicta sc̃ pctã mortalia. Sʒ vt de pctĩs mortalib⁹ certa habeak regl'a notãdũ q̄ oĩa pctã mortalia reducunk ad. vij. vicia capitalia q̃ ꝯtinenk i hac dictõe saligia. Vñ notãdũ q̄ i hac dictiõe saligia sc̃ septẽ lr̃e: q̃ꝝ q̃libet deseruit suo mortl'i pctõ. nã p̱ lr̃am s itelligik supbia. p̱ p̃mũ a. auaricia. p̱ l luxuria. p̱ p̃mũ i. ira. p̱ g. gula. p̱ scd̃m i inuidia. p̱ scd̃m a acidia. vñ v̱. Dat septẽ vicia tibi hec dcõ saligia. Iste ãt sc̃ septẽ male radices q̃ in tra deserta iuia ⁊ inaq̃sa aĩaꝝ hoĩm pctõꝝ. d̃ q̃b⁹ ego sũ vn⁹ radicãk. Ex q̃libet v̱o radice eaꝝ multi rami pullulãt. vt tradit Greg. sup Iob. Nã ex ista mala radice q̃ ẽ supbia oriũk. vij. pessimi rami. vicʒ iobediẽtia: iactãtia: hypocrik. ptinacia: cõtentio: discordia: p̃sũptio. Et nota q̄ ista vocãk mortl'ia: q̄r ꝑpt ista icurrit hõ sniaʒ spũalẽ. Primũ ḡ ⁊ p̃ncipale inc ista ẽ supbia. i. amor iordiat⁹ suĩpi⁹. s. ꝑp̃e excellẽtie ⁊ honoꝝ: ñ r̃ferẽdo ad honorẽ di n̄ actu nec hitu: nec ad edificatõʒ alt̃i⁹ pxĩ. Et sũt q̃ttuor modi supbie. Prim⁹ est qñ hõ appetit videri ⁊ reputari ab aliq̃ melior q̃ sit ⁊ p̃sumit d̃ se q̄ sit bon⁹: ⁊ ẽ tñ mal⁹ et

pctã mĩa: mortalia mortalia

pctõꝝ: ł ꝙ hẽat aliq̄ bõa q̄ n̄ hꝫ. Scõs modꝰ est qñ hõ reputat se hr̄e bona a seipo q̄ hꝫ a dõ. Tertiꝰ modꝰ supbie est qñ hõ r̄putat se hr̄e illa q̄ habꝫ a deo ꝓ ꝓꝛijs meritꝭ ꝛ ꝑ gr̄az dei. Quartꝰ qñ q̄s ꝑ nobilitatẽ vł diuitias vł q̄cūq̄ꝫ alia vult appere excellentioꝛ suꝑ alios iordiate ꝛ plꝰq̄ꝫ status suꝰ exposcat. Et nota ꝙ rami supbie q̄ supdicti sꝭ ab aliq̄bꝫ nūcupāt filie q̄ aliq̄lit ꝓpt̄ simplices sꝭ describēde. Vñ iobediētia est ꝯtẽptꝰ p̄cepti supioꝝ .s. dei vł cuiuscūq̄ꝫ hoīs cui tenet̄ obedire: vt ꝑ h̄ hõ inobediēs videat̄ nõ alti subijci vł eē subiectꝰ. Hypocrisis est exteriꝰ oñde re deuotõem ficte ꝓpt̄ laudē hoīm hñdā. Cõtētio vł ꝯtendere ē resistere alijs ꝑ v̄ba ꝛ n̄ velle ab alijs supari i v̄b ꝛ lite vt ꝑ h̄ excellentioꝛ videat̄ Pertinacia ē qñ ꝓꝓe opinioni vł scie hõ nimis inordiate innitit̄: nolēs credere ꝯsilio maioꝝ: vt ꝑ h̄ appeat sapiētioꝛ. Discordia est qñ aliq̄s rebellat ꝛ ꝯdicit volūtati melioꝝ ꝓterue ꝛ ex supbia cordꝭ Pꝛesūptio ē qñ q̄s ꝑ vestes iordiatas ꝛ alia q̄cūq̄ꝫ mirabilia vult apparere ꝛ gl'iari ꝛ ab illis a q̄bꝫ videt̄ valētioꝛ reputari De radice auaricie nascūt̄ sex .s. ꝓditõ: fraus: fallacia: piuriū: inq̄etudo mētꝭ ꝯ miscōiam cordis obduratio. Proditio est dolꝰ in rebꝫ iterioribꝫ. Fraus ē deceptio i rebꝫ extioribꝫ ꝓpt̄ defectū vēdite rei vł empte. Fallacia ē deceptioꝛ dolꝰ i v̄bo ad decipiēdū ꝓximū siue i vēdēdo siue in emēdo. Periuriū est v̄bū ꝯ mētē ꝓlatū cū iuramēto: vł iuramentū mēdosuꝫ ꝓpositū ꝛ affirmatū. Inq̄etudo mētꝭ est nimia ꝛ iordiata sollicitudo circa diuitias adq̄rēdas ꝛ ꝯsil'ia. Cordis obduratio est qñ auarꝰ obdurat et ꝯfirmat coꝛ suū ꝙ nihil dabit paupibꝫ: nᶜ mīicorditer subueīt alteri. Auaricia ē appetitꝰ inoꝛdiatꝰ habēdi indebite diuitias: vł q̄cunq̄ꝫ pñt emi vł vēdi ꝑ pecuniā. Est āt duplex auaricia. q̄dā qñ hõ nimis ardenter custodit res suas n̄ iiuste rapiēdo alienū Et tal' auaricia ē pctm̄ moꝛtale tm̄ i duobꝫ casibꝫ Primꝰ est qñ hõ tm̄ diligit diuitias suas ꝛ occupat se i eis ꝙ ꝑuipēdit honorē dī ꝛ p̄cepta eiꝰ Scõs qñ hõ n̄ subueīt ꝓꝛio paupi i necẽitate ꝯstituto: qꝛ tūc tal' auaricia ē pctm̄ moꝛtale. Alia auaricia ē qñ ali-

q̄s cupit alienū cape vl' deti
nere iiuste q̄q̄ mō cū certo p-
posito. Et auaricia tal' sp est
pctm̄ mortl'e: nisi qn̄qꝫ ꝓpt' p-
uitatē rei ablate: puta furari
morsellū pāis vl' aliq̄d tale n̄
est pctm̄ mortale. Pret' istas
q̄t filias auaricie sūt alie a q̄-
busdā supaddite. s. rapīa: fur
tū: pditio: vsura. Rapīa ē ac
ceptio rei aliene cū violētia.
Sꝫ furtū ē acceptio iiusta ꝛ
occl'ta rei aliene inuito dn̄o
suo. Proditio ē dol' circa p-
sonas: puta cū vna psōa pdit
vl' tradit aliā. vt patefactū ē
de iuda pditore. Usura ē qn̄
p dilatōe termi vl' rōe mutui
accipit' aliq̄d vltra sortē: saltē
i reb' i q̄b' n̄ differt vs' rei et
ɔsūptio ei' vt panis. De infe
cta radice luxurie nascūtur
octo filie. s. cecitas mētꝭ: icō
sideratio: incōstātia: pcipita
tio: amor sui: odiū dei: amor
pn̄tꝭ secl'i: despatio siue hor-
ror futuri secl'i. Cecitas men
tis ē qn̄ hō ꝓpt' delectatōem
hmōi venerꝭ ipedit' ꝛ abstra
hit' i mēte. Incōsideratio est
qn̄ ipedit' ꝛ sopit' rō hois ꝓpt'
vehemētē luxuriā. Incōstā-
tia ē qn̄ hō ꝓpt' delectatiōem
hmōi venerꝭ retardat' ne faci
at vl' pficiat bona q̄ icepit fa
cere vl' ꝓposuit facere. Preci
pitatio ē qn̄ ꝓpt' delectatōeꝫ
hmōi ipedit' ɔsiliū i agēdis.
Amor sui ꝛ odiū dei ē ex pte
volūtatꝭ: qn̄. s. hō pl' appetit
ppetrare luxuriā ꝛ icurrere
odiū dī q̄s a luxuria abstiere
l' abstrahere. Amor pn̄tꝭ secl'i
ꝛ horror fut'i iudicij ē qn̄ lu-
xurios' itātū dlectat' i mā ere
i luxuria q̄ vellet h' sp mane
re ꝛ viuere: nec curat de et'na
vita. Luxuria ē appetit' ior-
dinat' circa delectatōeꝫ vene
ris. Et hꝫ sex spēs. f'm alios
tn̄ ponūt' septē. vt postea pa-
tebit. Pria ē pctm̄ ꝯ naturā.
s. qn̄ fit mō q̄ n̄ ɔuēit gn̄atōi
hūane. Fornicatio gn̄al'r est
oīs ɔcubit' soluti cū soluta
extra legē mr̄imonij. Adul-
teriū est ɔcubit' fact' in mr̄i-
monio: qn̄. s. vterqꝫ ē mr̄imo
nio copulat': vel saltē alt' co
rū. Incest' ē ɔcubit' cū ɔsan
guinea. Stupꝝ ē defloratō
vgis. Rapt' ē qn̄ ml'ier rapit'
ꝯ voluntatē pentū suoꝝ. Et
notādū q̄ oīs ɔcubit' fact'
extra legē mr̄imonij est pctm̄
mortl'e: q2 ꝯ legē nat'e: ꝯ pce-
ptū dī: ꝛ ꝯ iusticiā pri. Sil'r
oīs tact' ipudicus fact' cū in
tētōe puocādi ad actū luxu-
rie ē mortl'e pctm̄: vl' saltē cā
mortal' pcti. De pestifera ra
dice ire pullulāt sex rami. scꝫ

rixa:tumor mētꝭ:ꝯtūelia:clamor:īdignatio:ꝛ blasphēia Ira ē mot⁹ sāguis circa cor ꝑpᷣ appetitū vīdicte. Uñ sciendū ꝙ ira qñqꝫ ē ꝟtuosa:n̄ est pctm̄:qñ.s.appetit⁹ vindicte est ꝑm ꝺbitū ordinē iustitie ꝛ cū charitate:qñ hō q̄rit correctōēꝫ pcti ꝛ n̄ vīdictā ꝓpriā:nec nocumētū ꝓxi:sꝫ solū offense culpe q̄rit vīdictā ꝛ talᷓ vocaᷣ zel⁹. Qñ aūt talᷓ appetit⁹ vīdicte est ad vincēdū ꝓpriā iniuriā ꝛ ad nocendū ꝓxio:talᷓ iā ē pctm̄: ꝛ nō licet hoī talē vīdictā accipe nisi hn̄ti auc̄tatē. Est aūt pctm̄ mortale qñ talᷓ appetit⁹ vindicte est ad īferēdū aliqꝺ nocumētū: q̄ ē ꝯ charitatē ꝓxi sꝫ ꝓut ē mot⁹ sēsualitatꝭ ꝑuenīēs rōnē ꝛ īdeliberat⁹,sic est pctm̄ vēiale. Indign̄tio ē qñ alteꝝ iniuriātē sibi despicit i corde suo: ꝛ iudicat eū indignū ꝛ ꝺspiciēdū ꝯsiderās defect⁹ e⁹ Tumor mētꝭ ē qñ hō irat⁹ q̄si inflat⁹ cogitat viā ꝛ modū nocēdi ei q̄ fecit sibi iniuriā. Blasphēia ē locutio ꝯ deū.eo ꝙ ꝑmittit sibi talē iniuriā fieri vᷓ euēire. Clamor ē locutō iiuriosa ꝯ ꝓxiꝫ sine expssiōe deᷣmiate iiurie. Et h̄ i euāgelio vocaᷣ racha.i.sꝫ sānatiōis signū. Cōtūelia est locutio ꝯ ꝓxim cū expssiōe i iurie:puta cū aliq̄s vocat ex ira alteꝝ latronē ᷓ homicidā ꝛ siᷓia. Rixa ē ꝯtū ad irā in ope extioꝛi.s.ꝟberatio:abscisio:vulneratio:ꝛ siᷓia De voraci radice gule nascūᷣ q̄n qꝫ.s.iepta leticia:scurrilitas: īmūdicia:multiloquiū:hebetudo sēsuū. Gula ē appetit⁹ iordiat⁹ ꝛ īmoderat⁹ comedēdi vel bibēdi ꝯ regulā recte rōis.s.sumēdo pl⁹ de cibo ꝛ potu q̄ naᷣe ꝯueiat ꝛ ꝯplexioni hoīs sumētꝭ ꝛ ꝯuersatiōi eoꝝ inᷣ q̄s hītat. Sciēdū tn̄ ꝙ gula nō ē pctm̄ mortale ex natura sua nisi i duob⁹ casib⁹. Un⁹ qñ ꝓpter timorē vᷓ amorē ꝺi n̄ retrahit se a pctō gule:sed intātū appetit cibū ꝛ potū ꝙ nō retraherēᷣ etiāꝫ ꝓpter ꝑceptū diuinū. Scꝺs qñ hō iebriat se libēter in tali statu ꝙ nescit se regere: et tūc gula ē pctm̄ mortᷓe. Hebetudo mētꝭ ē abstractō ītellect⁹ circa speculabilia ꝛ agibilia ꝑpᷣ nimiā sūptiōeꝫ cibi ꝛ pot⁹. Inepta leticia ē deordiatio volūtatꝭ circa ꝺlectatiōe cibi ꝛ pot⁹:qñ.s.hō vage ꝛ icōposite circa tᷓia nimis ꝛ supflue letaᷣ. Mᷓtiloquiū ē qñ hō supflue ꝛ nimis i ꝟbis icōpositꝭ ꝛ cachiuatōib⁹

deordinat se. Scurrilitas ē qñ hō se inordinate ad exteriores act⁹ ad modū ioculatoris habet. Immūdicia est vomit⁹ seq̄ns ex inordinata comestione vel potu: vel etiā pollutio semīs ꝓueniens ex repletōe nimia. De ficta radice iuidie nascunt̄ q̄nq̃. scz odiū: susurratio: detractio: exultatio in aduersis ꝓximi ꝛ afflictio in ꝓspis ei⁹. Inuidia est tristicia de bono alterius inq̄ntū impedimētū est ꝓprie excellētie. Odiū est velle malū alicui⁹: ꝛ ꝑ h̄ bonuz ꝓximi diminuere. Susurratio est diminutio fame alterius ꝑ v̄ba occulta ꝛ nō expͥmētia manifeste maliciā siue infamiā ei⁹. Detractio est alteri⁹ ꝑ v̄ba manifesta īfamatio: tñ i absentia ei⁹. Derisio est vilipēsio dictoꝝ vl' factorū alteri⁹ ludibrio ꝛ risu. Exultatio in aduersis ꝓximi est cū aliq̄s gaudet de aduersitate ꝛ dāno ꝓximi. Afflictio in ꝓspis est dolor ꝛ displicētia de bonis ꝛ ꝓspitate aliorū quā nō p̄t ipedire. De radice nequā acidie ꝓcedūt sex scz malicia: rācor: pusillanimitas: despatio: torpor circa p̄cepta: vagatio mentis erga illicita. Acidia vel pigricia ē tediū seu fastidiū diuini boni. s. qñ hō nō hꝫ deuotiōem bonā: nec delectatōēz ī amore dei: sꝫ tediū magis ꝛ fastidiū ꝛ mētalē recessū. Et istō repugnat charitati quā q̄libet hō tenet̄ hr̄e diligēdo deum sup oīa ꝛ d̄lectabili amore tenet̄ ei inherere. Et causat̄ tal' pigricia ex rebellione carnis ad spiritū. Vagatio mētis circa illicita est qñ aliq̄s nō inuenit delectatiōem in sp̄ūalibꝫ: ꝛ vacat delectationibꝫ carnalibꝫ ꝛ q̄rit ea. puta nimis ludēdo: nimis iacēdo. Despatio est recessus a bono diuīo cui firmit̄ est inherendū. Torpor circa p̄cepta est ꝓpt̄ acidiā negligere ꝛ ꝯtēnere diuia p̄cepta q̄ sunt faciēda de necessitate salut̄. Rancor est indignatio quaz hꝫ hō piger ꝯ illos q̄ monēt eū bñfacere illa ad q̄ tenetur. Malicia est odiū ꝛ indignatio quā hō piger hꝫ ꝯ illos q̄ docēt pigros hr̄e sp̄ūalia bona inq̄ntū ipediūt a delectatiōibꝫ corꝑalibꝫ. Tepiditas est puus amor dei ꝛ p̄ceptoꝝ ei⁹. Mollicies est qñ hō piger nō vult sustiere quācūq̃ pniam ꝓpt̄ amorē dei: nec facere aliq̄d bonū ad q̄d tenet̄. Somnolētia ē somni nimie

tas ad modũ brutoꝝ: ꝛ pigricia ad surgēdũ ad bñfaciēdũ illa q̄ tenet̄ facere: ꝛ qñ tenet̄ ea facere. Pusillanimitas ē boni ardui ꝑtermissio. qđ cadit sub ꝯsilio: puta tarde ꝯfiteri: tarde pniaȝ facere. Ociositas ē cessatio a bono opꝫ qđ tenet̄ hō facere: ꝛ qñ tenetur facere: ꝛ attētio ad inutilia ꝛ nociua. Et vltra sex ramos vł filias ipi⁹ acidie supꝫ addite sunt q̄ttuoꝛ q̄ dicte sꝫ multũ faciētes ad declarationē materie. Iste igit̄ sunt septē radices cũ ramuscul' suis: q̄ i vniuerso sꝫ q̄draginta tres. ꝛ sic ipis cōputatꝫ cũ septē radicib⁹ erũt i toto q̄nq̄gita. De q̄ q̄nq̄genario dicit Helias ꝓpha. Si fu⁹ dei sũ descēdat ignis đ celo: ꝛ đuoret te ꝛ q̄nq̄ginta tuos. Ita dꝫ dicere ꝯfessoꝛ ꝯfiteti. Si ꝓ q꞉ fu⁹ dei sũ: q꞉ loco dei sũ descēdat ignis đ celo. i. ignis spũsſcti descēdat i aīaȝ tuā: et deuoꝛet te. i. veterē hoīeȝ alias errātē. ꝛ q̄nq̄ginta tuos. i. radices ꝛ ramos Nũc ḡ videndũ ē quō sacerdos dꝫ iterrogare de istꝫ. Si eī pctoꝛ ꝑ se vł ad iterrogatōeȝ sacerdotis ꝯfiteat̄ đ supbia: dicēdo Peccaui pctō supbie. sacerdos dꝫ iterrogare đ mō dicēdo: ꝑ quē modũ fuisti supb⁹ fuisti vnq̄ȝ iobediēs mādatꝫ supioꝝ tuoꝝ. sic eccie vł plati: vł ꝑentũ tuoꝝ: vł dñi: vel mgrī: ꝛ h̄ ſm ꝯditōeȝ ꝑsōe q̄ sꝑ dꝫ īspici. Si dicat ꝙ sic. iterroget q̄b⁹ mādatꝫ: quō: q̄tiens: q̄re: qñ: ꝛ vbi. q̄ circũstātie vt dictũ ē s. i oīb⁹ pctis sꝫ attēdēde ꝛ ꝯsiderāde. Deīde iīterroget. iactasti te vnq̄ȝ de bonis a deo tibi collatis: siue sint bōa nature: sic pulcritudo: foꝛtitudo: aptitudo nobilitas ꝛ silīa: siue sint bona foꝛtune. sic sũt diuitie: vt denarij: vestes: oꝛnamenta: eq̄ agri: possessiōes: ꝛ silīa tꝑalia bona: siue sint bōa gr̄e. sic sapīa: eloq̄ntia: scīa: ꝟtutes ꝛ silīa. Debꝫ igr̄ ꝯfessoꝛ dicere fuisti vnq̄ȝ elat⁹ i mēte tua vł gl'asti vnq̄ȝ đ pulcritudīe: foꝛtitudīe: aptitudīe: nobilitate diuitijs: sapīa: eloq̄ntia ꝟtutib⁹ ꝛ ceterꝫ bonis a deo tibi collatꝫ: ita ꝙ nō te hũiliasti corā đo ꝑ hmōi bonis q̄ntũ đbuisti: vł credidisti ista hr̄e ex meritꝫ tuis ꝛ ñ ex mera gr̄a dei: vł ꝓpt̄ illa credidisti pl⁹ valere q̄ȝ alij: ita ꝙ facta ꝛ dicta alioꝝ ꝯtēneres ꝛ dedignaris eis eē eq̄lis. Si dicat ꝙ sic. iterroget: q̄tiēs: quō: ꝛ sic de alijs. Deīde iīterroget ad

Helias ꝓpha

Natura bona

Bona gratie

huc vtrū ad h vt cōmēdareris ꝛ honorareris p̄ alijs fuisti ne vnq̄ꝫ hypocrita: ita ꝙ exteriꝰ oñderes sctitatē ꝛ bonitatē: ꝛ īteriꝰ retineres maliciā ꝛ iniquitatē. Si dicat ꝙ sic. īterroget: q̄tiens: quō ꝛc. Deinde īterroget. nunq̄d qꝛ nō honorabarꝭ vel ꝓmouebaris p̄ alijs mouisti aliq̄n ꝯtētōes ꝛ discordias in ciuitate: villa: societate: vel collegio. Si dicat ꝙ sic. interroget si mala fuerūt īde secuta: qꝛ si sic: oīm illoꝝ ip̄e est reꝰ. Deīde īterroget. nūq̄d ꝓpter supbiā ne viderer ꝭ supari ab alijs fuisti ꝑtinax in sustinendo ꝯ̄ ꝟitatē ꝛ iusticiā cōsiliū tuū vel sn̄iam tuā ꝛ ꝟbū tuū. Si dicat ꝙ sic iterroget vtꝝ aliqḋ dānū est īde secutū: qꝛ si sic ip̄e tenet̄ repare. Deide īterroget eū: p̄sūpsisti ne vnq̄ꝫ aliq̄d facere qḋ excederet vires tuas: statū tuū: ꝯditionem tuā ꝛ tuoꝝ. Si dicat ꝙ sic. iterroget si fuerit īde alicq̄s lesus vel dānificatꝰ: qꝛ si sic ip̄e tenet̄ reparare. Et sic ista pessima radix supbie poterit euelli de corde pctōris. Eodē mō dicēdū est de radice auaricie: qm̄ si pctōꝛ ꝑ se vł ad iterrogatōem sacerdotis cōfiteat̄ de pctō auaricie īterroget sacerdos ꝺ mō dicēdo. Fecisti vnq̄ꝫ fraudē vel fallaciā: vel dixisti vnq̄ꝫ mendaciū vł ꝑiuriū in emēdo vł cōmutādo: vł aliquē aliū ꝯ̄tractū faciēdo. Si dicat ꝙ sic: īterroget quā fraudē vel fallaciā: ſꝫ ip̄e sacerdos nō specificet eā illi. Istḋ eī habēdū est ꝓ regła generali ꝙ in istꝭ īterrogatōibꝫ sacerdos n̄ dꝫ descēdere ad sp̄ealia pctā vł ad sp̄eales circūstātias pctōrū: qꝛ forte młti pꝰtales iterrogatōes delinq̄rēt: qm̄ oñderent̄ eis modi ꝛ maneries pctōꝝ q̄s ipi nescirēt cogitare. Et iō sp̄ īterroget in gn̄ali dicēdo vt dictū ē: fecisti vnq̄ꝫ fraudē vel fallaciā ꝛc. Et si dicat ꝙ sic: iterroget quā ꝛ q̄re q̄bꝫ modis: ꝯ̄ q̄s: q̄tiens ꝛ q̄bꝫ casibꝫ. Deide īterroget eū dicēdo. Dimisisti vnq̄ꝫ ꝓpter auariciā tuā adimplere septē opa mīe: ꝛ specificet illi ea dicendo. vidisti ne vnquā esuriētē cui nō dedisti mādu care: ꝛ sic de alijs opibꝫ mīe. de q̄bꝫ dicet̄ infra in tertia pꝫte huiꝰ opis. Si dicat ꝙ sic īterroget eū de circūstātia vt dictū ē. Circa etiā pctm̄ auaricie īterroget eū ꝺ ludo: furto: rapīa: vsura: de q̄bꝫ aliq̄d dicetur infra. Circa fedissi

mā radicē luxurie notādū q luxurie septē sunt spēs. Prima est fornicatio. scda adulteriū. tertia stuprū. q̄rta incestus. q̄nta raptus. sexta sacrilegiū. septima est pctm̄ ɔ naturā. Fornicatio est ɔcubitus soluti cū soluta. Adulteriū ē alterius thori violatio. Stuprū est illicita ꝟgīs defloratio. Incestus est affiniū vl' ɔsā guineoꝝ abusus. Raptus est cū puella ð domo pentū violenter trahit: vt corrupta ī vxorē vel ɔcubinā habeat. Sacrilegiū put h' sūit est religiosoꝝ vl' religiosaꝝ vl' pmotoꝝ ad sacros ordīes ɔcubitus. Pctm̄ ɔ naturā fit mlt' modis. Vñ mō qñ ñ suat spēs sic qñ fit cū iumēto: ⁊ istð vocat bestialitas. Et de h' ð' in lege Moysi. Qui coierit cū iumēto morte moriat. Alio mō qñ suat spēs ſ₃ nō sexus sic qñ masculus peccat cū masculo: vel femīa cū feīa: ⁊ istð vocat ꝓprie pctm̄ sodomiticū q' isto pctō sodomite laborabāt: ⁊ iō cremati fuerūt igne sulphureo. Gene. xix. ⁊ alie q̄ttuor ciuitates pierūt ꝓpt vicinitatē eoꝝ. de pe. dis. j. ſ₃ ⁊ ɔtinuo. Alio mō fit qñ nō suat vas debitū: vl' modus debitus lic₃ suet sexus: sic qñ vir abutit vasculo mulieris: vel qñ nō cognoscit eā mō naturali. Alio mō fit qñ idem est agēs ⁊ patiēs: sic qñ vir corrūpit seipm vel mlier seipā₃ ⁊ vocat istð pctm̄ molliciei. Vñ ð apl's. Neq₃ molles neq₃ masculoꝝ cōcubitores regnū dei possidebūt. Circa ḡ istð maledictū pctm̄ luxurie cautissime d₃ sacerdos ꝓcedere: ita q nō nimis ad ꝑticularia descēdat: qm̄ sic frequēnter cōptū est tam viros q̄₃ mlieres ꝑ nimis expssa₃ nominationē ⁊ īterrogatiōem criminū ī pctā q̄ nō nouerāt īcurrisse. Vñ si pctor ꝑ se vel ad īterrogationē sacerdotis dicat se peccasse pctō luxurie sacerdos īterroget eū vtꝝ sit solutus vl' nō: ⁊ vtꝝ peccauit pctō fornicatōis vl' adulterij: vel stupri: vl' īcestus: raptus: sacrilegij: vl' pctō ɔ naturā. i. īterroget eū: si illa cu₃ qua peccauit erat soluta: vidua vl' ɔiugata: affinis: ɔsanguinea: religiosa vl' virgo: ⁊ vtrū illā habuerit ꝑ violētiā vl' nō: ⁊ istud sufficit si ꝑsona ɔfitēs ē ītelligēs: ſ₃ si ē ꝑsona simplex interroget sacerdos vtꝝ aguerit eā mō natali: nō tñ ðscēdēdo ad ꝑticularia. i. ñ īterroget an ɔguerit eā añ

vel retro. ⁊ sic de aliis iterrogatōib⁹. Interroget etiā de nūero psonaꝝ.i.si ɔgnouit vnā vl' plres: tñ ñ iterroget d̄ noībus psoāꝝ. Interroget isup d̄ nūero actuū.i.an sel' vel bis vl' plies. Interrogz ēt d̄ tpe.i. si tpe sacro vl' ñ sacro: ⁊ etiā de loco: ⁊ q̄li tentatōe peccauit. ⁊ vtꝝ p̄ueniēs tētatiōem vel p̄uent⁹ ab ea: ⁊ vtꝝ peccauit spōte vel coacte: ⁊ q̄ coactiōe vtꝝ ɔditionali vl' absoluta: ⁊ vtꝝ peccauit ex libidine vel ex pauptate. Et istud h₃ locū potissime in mulieribus: ⁊ ita de multis aliis q̄ magistra reꝝ expientia docebit. Sed q̄ ista radix pessima luxurie extēdit ita palmites suos ꝙ etiā coopit lectos lege mr̄imōii ɔiūctos. Sciendū ꝙ maritus pt peccare pctō luxurie mlt̄s mōis etiā mortal'r cū vxore sua: q̄ modi ɔtinent' in his v̄sib⁹. Tpe mēte loco ɔditōe mō. Quinꝙ modis peccat vxore maritus abutens. Tpe.i.si in tpe mēstruoꝝ ɔgscat eā: q̄ si sciēter h̄ faceret peccaret mortaliť: ⁊ i veteri lege mādabat' iterfici. S₃ q̄d d̄ mliere mēstruata. nunq̄d peccat sic̄ vir Dico ꝙ si vir tpe mēstruoꝝ petat d̄bitū sibi reddi ab vxore ipa d₃ ei q̄ntū pt psuadere ne petat: dicēdo se eē ifirmā nec eē patā tūc ad op⁹ illud. Nō tñ d₃ ei dicere se eē i passiōe illa nisi ɔstaret ei d̄ ɔstātia viri ⁊ prudētia seu discretiōe ei⁹: q̄ ipe possz tātā abominationē ɔcipe ꝯ eā ꝙ dimitteret ipaz. S₃ si ɔstaret sibi d̄ discretōe ⁊ prudētia viri possz ei reuelare. Et si ipe nollet d̄sistere reddat sibi cū dolore ⁊ amaritudīe cordis Tpe etiā vt si vxorez ɔgscat tpib⁹ ieiunioꝝ vel dieb⁹ sctōrū: vl' dieb⁹ cōicatōis: vl' tpe puerperii. Nō tñ credo ꝙ i isto cāu sit pctm̄ mortale: dū tñ nō transgrediant' limites mr̄imonii. sic̄ dicet' stati: licz sint monēdi ꝙ tpe tali abstineāt ab actu carnali. Et d̄ h̄ h̄r̄.xxxiii.q.iiii.sciat̄.⁊ c. seq̄nti. Mente.i.intētōe. Pōt ei vir ad vxorē accedere trib⁹ modis. Uno mō vt generet ex ea plē q̄ sit ad dei s̄uitiū ⁊ cultū. Alio mō vt reddat debitū qd̄ ab ea exigit': ⁊ si cū tali mēte ad eā accedat nō peccat mortal'r nec venial'r: imo meret' dūmō nihil aliđ committeret ibi. Alio mō cā cōcupiscentie carnis: ⁊ si talis ɔcupia maneat ifra limites mr̄imonii .s. ꝙ nullo mō ac-

cederet ad eā nisi eēt vxor sua est solū pctm̄ veniale. Si āt ista ɔcupia trāsgrediat̄ limites mr̄imonij: ita .s. q̄ accedit ad eā: nō solū sic̄ ad vxorē sȝ sic̄ ad mľierē: ita q̄ si haberet aliā i ,pmptu ita bn̄ accederet ad eā sic̄ ad istā: iā est pctm̄ mortale. Loco .i. si cognoscat eā in eccľia vľ in cimiterio: vel in alio loco sacro. Et in isto casu ego credo q̄ vterqȝ peccat mortalr̄. Conditiōe .i. si cognoscat eā ɔditiōe inhonesta vel etiā illicita: sic̄ visuȝ fuit s̄. qn̄ agebat̄ de mr̄imōio. Mō .i. si vir eā ɔgscat ɔ̄ modū istitutū a natura: ⁊ istō ē guissimū pctm̄ in vxore. Un̄ s̄m q̄ dt̄ Aug. Usus q̄ est ɔ̄ naturā execrabilit̄ fit i meretrice: sȝ execrabili⁹ fit in vxore .xxxij .q .vij. adulterij. Scdȝ ista ḡ poterit sacerdos formare īterrogatōes suas d̄ pctō luxurie circa vir̄ ⁊ vxorē: saluo tn̄ q̄ nō nimis descēdat ad ptic̄laria. Circa pctm̄ ire. si pctōr p se vľ ad īterrogatōeȝ sacerdotis ɔfiteat̄ de eo: potit sacerdos īterrogare. si ,ppt̄ irā dixerit blasphemiā d̄ deo vľ sctīs ei⁹. Si dicat q̄ sic: interroget eū: quō: q̄tiēs: q̄re: ⁊ sic d̄ aliȷs. Deide introget: dixisti vnq̄ȝ ,ppt̄ irā v̄ba ɔtumeliosa ,pxio. si dicat q̄ sic. īterroget q̄ v̄ba: q̄re: q̄tiens: vbi: ⁊ corā q̄b⁹. Introget etiam si fuerit iniuriat⁹ ,pxio .s. aliquē p irā pcutiēdo vľ v̄berādo. Si dicat q̄ sic. iterroget q̄s erat: vt si erat cleric⁹ vel laic⁹ vľ religiosus: vľ seclar̄: ⁊ vbi ⁊ q̄re: ⁊ sic d̄ aliȷs circūstātiȷs psone. Interroget etiā q̄tiēs iterauit iniurias: ⁊ vbi: ⁊ q̄re ⁊c̄. Circa peccatū gule. si pctōr p se vľ ad īterrogatōem sacerdotis ɔfiteat̄ de eo. interroget si ,ppt̄ gulā vnq̄ȝ fregerit ieiuniū ecclesie: vľ si cōederet carnes i eis: ⁊ q̄re ⁊ q̄tiēs. Et si iebriauerit se: ⁊ si hēat ɔsuetudinē q̄ iebriet se: ⁊ si ,ppt̄ ebetatē dixit v̄ba scurrilia: īhonesta vľ iiuriosa: ⁊ q̄tiēs: ⁊ q̄b⁹ dixit ⁊c̄. Et nota q̄ s̄m qd̄ dic̄ Gre. q̄nqȝ modis peccat hō p gulā: q̄ modi ɔtinent̄ in v̄sib⁹ his. Certū stat q̄ q̄nqȝ modis gula dānat edentem Dū nimiū ɔmedit: ɔmedēdi p̄ueit horā. Querit delitias parat escas d̄litiose. Aut sumit auide qd̄ n̄ erat d̄litiosū. Nota q̄ multū comedere aut rōe cōplexiōis vľ etat̄ vľ labor̄ n̄ ē pctm̄: dū tn̄ nō studio vel ardore vel auiditate

sūmit. Itē pciositas ciboꝝ moderata maxīe in diuitibꝫ q̄ talibꝫ vti solēt nō est pctm̄: dū tn̄ nō nimis auide sumāt nec obstet status suus. Et qꝛ facta est mentio de ebrietate notandū ꝙ ebrietas dꝛ tribꝫ mōis. Uno modo dꝛ plenaria mētis obliuio: ꝛ ita nō ē pctm̄ si ex igꝛātia ꝓuenit. xv. q. j. sane. Scdo mō dꝛ ebrietas freq̄ns actio bibēdi. Et h̄ vt ait Aug. est pctm̄ venia le: nisi sit assidua: qꝛ tunc est pctm̄ mortale: maxīe si nouit vires vini ꝛ nō vult apponere aquā. xxxv. di. in p̄n. Tertio mō dꝛ ebritas q̄dā dispositio ꝛ studiū ad inebriādū se de facili: ꝛ ita sp̄ ē pctm̄ mortale. xxxv. dis. an̄ oia. Circa pctm̄ inuidie: si pctōꝛ p se vel ad iterrogationē sacerdotis ꝯfiteat̄ de eo. īterroget eū sacerdos si placuit ei dānū vel malū ꝓximi: ꝛ si bonū vł cōmodū illiꝰ displicuit ei: ꝛ si ex īuidia detraxit vnq̄ꝫ ꝓximo suo: falsuꝫ crimē ei īponēdo: vł bonū qd̄ ī eo erat diminuendo vł occłtādo: vł qd̄ ī eo erat augmētādo: vł illis q̄ n̄ nouerūt māifestādo. Itē q̄tiens fecerit ista: ꝛ q̄re. ꝛ sic de aliis circūstātiis. Itē si portat odiū vł rācorē vel malaꝫ volūtatē ꝯ ꝓximū suū: ꝛ q̄re: ꝛ sic de aliis. Circa acidiā īterroget sacerdos si potuit pctōꝛ młta bona facere q̄ nō fecit: dicere q̄ nō dixit: cogitare q̄ nō cogitauit: et multa mala vitare q̄ n̄ vitauit. Itē si ex negligētia omisit ire ad missam: ad s̄monē: ꝛ ad alia bona opa ꝛc̄. Scdꝫ h̄ istam doctrinā sacerdos potit formare interrogatōes suas: et ī istꝫ vnctio quā accepit a dō ꝛ expientia magꝫ docebit q̄ꝫ a'iq̄ lectio. Ueꝝ qm̄ iuxta varietatē ꝯfitentiū sacerdos dꝫ variare interrogatōes. Un̄ si ꝯfitens sit religiosus īterroget̄ de tribꝫ votis regłe. s. de obediētia: paupertate: ꝛ castitate. Interroget̄ etiā de regularibꝫ obs̄uātiis ꝛ potissime de abusiōibꝫ claustri q̄bꝫ freq̄nt' statꝰ religiosoꝝ corrūpit: q̄ sūt duodecim. s. p̄latꝰ negligēs: discipulꝰ iobediēs iuuenis ociosus: senex obstinatus: mōachus curiał: monachus seu canonicꝰ regłarꝫ causidicꝰ: habitꝰ pciosus: cibus exq̄sitꝰ: rumoꝛ ī claustro lis ī caplo: dissolutio in choro: irreuerentia circa altare. Et s̄m illas ꝛ s̄m etiaꝫ alias obs̄uātias regłares ꝯfessoꝛ debꝫ formare īterrogatōes

Circa etiã clericos secl'ares sunt faciẽde iterrogatiões ꝺ simonia: de negociatõe: ⁊ ꝺ aliis q̄ ptinent ad simoniã ⁊ ad auariciã: ⁊ si habeãt administrationẽ vel officiũ siue bñficiũ ĩterrogẽt de dilapidatõe bonoꝝ: vel si expẽderint in malos vsus bona ecclesie. Itẽ vtꝝ interfuerit diuinis officiis ⁊ horis canonicis: vtꝝ portẽt coronã ⁊ habitũ ꝯgruentẽ. Itẽ si dicãt integre ⁊ pfecte diuinũ officiũ Itẽ iterrogent de luxuria: ꝺ venatõe: de irregl'aritate: de ludo aleaꝝ ⁊ sil'ibꝫ: in q̃bꝫ solent sepꝰ peccare. Circa pncipes sũt faciẽde ĩterrogationes de iusticia. Circa milites de rapina. Circa mercatores ⁊ alios officiales mechanicas artes exercẽtes de fraude ⁊ dolo: de mẽdacio: ꝺ piurio ⁊c. Circa burgẽses et ciues cõit' de vsur; ⁊ pignoribꝫ. Circa rusticos ⁊ agricolas de ĩuidia ⁊ furto: maxie circa decias: pmitias: tributa ⁊ census. Vñ notãdũ q̄ licꝫ forma gñalis sup̄ posita sit obſuãda i oibꝫ: tñ ſm diuersitatẽ psonaꝝ ⁊ officioꝝ studiosiꝰ ⁊ spẽaliꝰ ẽ circa specialia crimia insistendũ. Factis ipis iterrogatõibꝫ si ꝯfitẽs sit psõa simplex interroget eum sacerdos si sciat Pr nr̄ Aue maria Credo i deũ: ⁊ si sciat se sigre: ⁊ si nesciat ĩstruat eũ vl' moneat vt addiscat. Deide iterroget si tẽtet aliq̃ tẽtatõe: ⁊ q̄: ⁊ quõ se habeat i resistẽdo: ⁊ doceat eũ modũ Si ei tẽtet ꝺ supbia cogitet de hũilitate filii dei: ꝺ q̄ hũiliauit semetipꝫ factꝰ obediẽs vsqꝫ ad morte. Cogitet etiaꝫ de cãu diaboli: q̃ ꝓpt' supbiã suã cecidit ꝺ padiso i ifernũ: ⁊ ꝺ ãgelo factꝰ ẽ diabolꝰ. Si tẽtet ꝺ auaricia cogitet ꝺ breuitate vite ⁊ ĩstabilitate ⁊ vanitate mõi: ⁊ q̄ nihil hic portabit secũ ꝺ diuitiis suis. Si tẽtet ꝺ luxuria cogitet ꝺ morte ⁊ q̃l' erit pꝰ mortẽ. Vñ nõ meliꝰ poterit hois caro viua domari q̄ꝫ q̃l' fuerit hec mortua pmeditari: cogitet etiã ꝺ penis iferni ⁊ gaudiis padisi. Hec ⁊ alia multa dꝫ ei oñdere ⁊ docere: h̄ facto recolligat ⁊ repetat ĩ gñali ꝯfessione dicẽs. Amice tu fuisti cõfessꝰ pctã ista: ⁊ oñdat ei gruitatẽ pcõꝝ eũ dure icrepãdo ⁊ ĩducẽdo eũ ad lachrias: cõpũctõꝫ ⁊ ꝯtritõꝫ. Et ad h̄ mlt' tũ vꝫ si sacẽdos oñdat vultũ dolorosũ ⁊ lachriabilẽ pctõri sic legit' ꝺ s. Amb. q̄ q̃n aliq̃s

ɔfitebatᷣ ei suũ lapsũ ita ama re flebat ꝙ ɔfitẽtẽ q̃ntũcũq; obstinatũ ad fletũ ⁊ lachrymas ꝓmouebat. Sic etiam debet facere sacerdos: et sic pctõꝛ verecũdia duct⁹ ad lachrymas inuiteᷣ: vt lachryme admonẽtẽ excitẽt lachrymas penitẽtis. Jõ sumopere caueat sacerdos ꝙ nõ aduleᷣ ali cui in ɔfessiõe: imo q̃tũcũq; sit magna ꝑsona ⁊ reuerẽda increpet ⁊ corrigat eã dure. Caueat tñ ꝙ ne nimis exasperet: vel ꝙ nõ sit nimis durus in ꝟbo. Sȝ si pctõꝛ vult bñ penitere ꝓmittat vitã eternã ⁊ veniam de pctis: ita ꝙ pctõꝛ sp̃ recedat cõsolat⁹ ab eo. Jstȝ rite pactis faciat sibi dicere ɔfessiõem generalẽ: monẽs ꝙ si recordeᷣ ꝺ alꝗ̃ pctõ reuertaᷣ ad ɔfessiõeȝ ⁊ sic imposita ei pñia absoluat eũ in noĩe dñi: ita tñ ꝙ si sit excõicat⁹ excõicatõe maiori nullo mõ eũ absoluat: donec sit ab illa excõicatõe absolutus. Sed ꝺm cõem doctrinã q̃libet curat⁹ habens curã aĩaꝝ p̃t absoluere a minori excõicatiõe: iõ añq; absoluat eum a pctis absoluat eũ ab illa minori excõicatõe di. Auc̃te ꝺi mihi commissa absoluo te a vinculo excõicationis minoris si quã incurristi p̃ ꝑticipationẽ excõicatoꝝ: ⁊ postea absoluat eũ de pctis ɔfessis ⁊ oblitis. Sȝ pone curat⁹ hȝ aliq̃s pochianos surdos vel mutos vł cecos vel furiosos vel demoniacos: ⁊ forte scit istos esse in pctõ mortali. q̃d faciet de istis. Si em̃ moneat surduȝ ad pñiam nõ ꝓdest q: nõ audit. Si mutũ nõ p̃t cõfiteri. Cecus nõ p̃t videre signum nec etiã p̃t eligere: sic̃ nec mutus furiosus nõ est capax rationis: nec etiã demoniacus. Dico ꝙ sacerdos dȝ facere posse suũ vt eos inducat ad ɔtritionẽ: pñiam: ⁊ cõpũctionẽ. ꝺm ꝙ ẽ eis possibile. s. ꝟbis vel scp̃tis: vł nutib⁹: vł signis: ⁊ etiã aliis modis q̃bus poterit. Et si p̃ illa vł similia nõ p̃t oret deũ ⁊ faciat orare pp̃lum suũ: vt de⁹ illustret corda eoꝝ ad pñiam: et si nihil omiserit de ɔtingẽtibus non imputaᷣ sibi. Quõ ãt se debeat hr̃e sacerdos ad infirmũ q: amisit loq̃lã ⁊ nõ p̃t ɔfiteri. vide s̃. in p̃ma p̃te tractatu ꝺ eucharistia. c. ix.

De p̃tãte clauiũ. Capl'm. X.

q Uia sup̃ dictũ est cũ agereᷣ de pñia pctã i

ꝯtritiõe dimitti: dubiũ exi-stit q̃d dimittat sacerdos ꝟ-tute clauiũ ĩ absolutõe cũ nõ dimittat culpã: q: illa vt di-ctũ est dimittiꝛ ĩ ꝯtritõe: nec penã: q: adhuc postq̃ꝫ peni-tẽs est absolut⁹ remanet obli gat⁹ ad penã. Circa istã ma teriã istõ videꝛ mihi cẽ dicẽ dũ. Jlle ei q̃ accedit ad ꝯfes-sionẽ aut est ꝑfecte ꝯtrit⁹ aut non. Si est ꝑ fecte ꝯtritus tũc deus ꝟtute ꝯtritiõis re-mittit sibi pctã. teste Ezech. q̃ d̃t in ꝑsona dei. Quacunq̃ꝫ hora ingemuerit pctõr oĩm iniq̃tatũ ei⁹ non recordabor ita ꝙ añq̃ꝫ accedit ad ꝯfessio nẽ mũdat⁹ est a culpa. Si ãt nõ est ꝑfecte ꝯtrit⁹ tũc ꝟtute ꝯfessiõis ista imꝑfecta ꝯtri-tio reduciꝛ ad ꝑfectã: ita ꝙ d̃ attrito fit ꝟtute ꝯfessiõis cõ trit⁹: ꝛ sic ꝟtute ꝯfessiõis re-mittũꝛ pctã q̃ ad culpã. No tãdũ tñ ꝙ qñ d̃r ĩ ꝯfessiõe vł ꝯtritõe pctã dimitti: ĩtelligẽ-dũ est deũ dimittere pctm̃: ñ ꝯtritionẽ vł ꝯfessionẽ. vnde Amb. ꝛ poniꝛ de pe. dis. j. c. pnĩa ꝟa. §. de⁹ aũt. Et Aug. ꝛ poniꝛ d̃ ꝯse. di. iiij. Nemo tollit pctm̃ nisi sol⁹ chr̃s q̃ est agn⁹ tollẽs pctã mũdi. Tol-lit aũt dimittẽdo pctã q̃ fa-cta sunt: ꝛ adiuuãdo ne fiant ꝛ ꝑducendo ad vitã vbi pctã fieri nõ pñt. Q aũt dicit so-lus chr̃s: nõ excludit pr̃em nec spm̃ sctm̃: cũ indiuisa sint opa trinitat. Et istõ ver̃ est q̃ꝫtũ ad opa q̃ sunt ad extra. Quid ḡ faciũt ibi claues vł absolutio sacerdot. Dõr ꝯm aliq̃s ꝙ de⁹ mũdat aĩam ĩ cõ tritõe a macła culpe: ꝛ sacer dos absoluit eã a vinculo pe ne eterne. Fateor ꝙ nõ ĩtelli go istos: q: nõ video ꝙ ali-q̃s postq̃ꝫ mũdat⁹ est a macu la culpe mortał sit obligat⁹ pene et̃ne: cũ ista pena nõ de beaꝛ nisi culpe vł mortłi pec cato. Si igiꝛ de⁹ mũdat aĩaꝫ in ꝯtritõe a culpa mortali: ꝑ ꝯñs absoluit eã a vinclõ pe-ne et̃ne: ꝛ iõ dicũt aliȷ̃ ꝙ q̃ꝫ-uis pctm̃ ĩ ꝯtritiõe dimittaꝛ q̃ꝫtũ ad culpã ꝛ q̃ꝫtũ ad reatũ pene et̃ne: tñ pctõr adhuc re manet obligat⁹ ad duo. s. ad ꝯfitendũ pctm̃: ꝛ ad aliquaꝫ satisfactõem ꝑ pctõ faciẽdã. Et iõ sacerdos ꝟtute clauiũ absoluit istũ a viculo q̃ tene baꝛ ad ꝯfessionẽ: ꝛ ligat eum ad satisfactionẽ. Et sic d̃r sa cerdos ꝟtute clauiũ soluere ꝛ ligare. Quãuis illõ ver̃ sit ꝙ pctõr sit obligatus ad illa duo: nõ tñ videꝛ ꝙ ꝯm viaꝫ istã ꝟba forme sacralis abso

lutõis possint bñ verificari. Nã dic̃ sacerdos. Absoluo te a pctis: ꝛ non dicit. absoluo te a ꝯfessiõe. ꝙ ſm istã viam optet ꝙ absoluat aliquo mõ a pctis. Et iõ dicũt aliq̃ ꝙ pctõr ꝑ pctm̃ nõ solũ obligat̃ deo quẽ offendit: sʒ etiã eccl'ie cui se peccãdo abstraxit: ꝛ iõ q̃uis in ꝯtritõe recõciliet̃ deo: tñ remanet adhuc recõciliãdus eccl'ie i faciendo ꝯfessionẽ illi q̃ rector est eccl'ie. Et lʒ istud sit veꝝ: nõ tñ videt̃ sufficere: cũ claues nõ solũ se extendãt ad soluẽdũ ꝛ ligãdũ i terr̃; imo ꝛ i cel' dicẽte chr̃o. Quecũqꝫ ligaueris sup t̃r. ꝛc̃. Et iõ dicũt alij ꝙ sacerdos ꝟtute clauiũ nõ facit aliq̃d nisi oñsiue. vñ dicunt ꝙ absoluit. i. absolutũ oñdit. Vñ qñ dic̃. absoluo te: tãtũ valet. i. absolutũ oñdo te. Et isti vident̃ dictũ suum fundare i autoritate Ambrosij dicẽtis. Sacerdos q̃dẽ officiũ suũ exhibet sʒ nullius ptãtis iura exercet. Sʒ dictũ istoꝝ parũ videt̃ attribuere clauibꝫ: ꝛ ꝟbũ Ambrosij intelligẽdũ est ꝙ sacerdos nulli⁹ ptãtis iura exercet autoritatiue sed misterialit̃ bñ. Et iõ dicũt alij ꝙ sacerdos ꝟtute clauiũ absoluit a culpa si inuenit eã dũmõ ꝯfitẽs nõ ponat obicẽ: ꝛ absoluit a pena purgatorij cui peccator erat obligat⁹: nõ eã relaxãdo sʒ eã cõmutãdo in penã tpalẽ vel corpalẽ. Et h̃ sub ꝯditiõe. s. si implet iniũctã pniãʒ ita ꝙ si iniũcta pnia sit ꝯdigna: absoluit̃ a tota pẽa purgatorij: ꝛ si nõ est ꝯdigna nõ absoluit̃ a tota pena purgatorij sʒ a tanta: ꝛ iõ si moriat̃ expleta pnia ꝯdigna nõ punietur in purgatorio. si aũt penitẽtia nõ fuerit ꝯdigna: vel si fuit ꝯdigna nõ tñ cõpleuit eã in vita sua cõplebit eam i purgatorio. Et ista opio videt̃ mihi satis rõnabil'. Alij dicũt ꝙ cũ oẽ mortale pctm̃ sit offensiuũ diuie bonitatꝭ q̃ est ĩfinita: pena debita pro pctõ mortali est infinita: ꝛ ꝑ ꝯñs est viribꝫ nr̃is ĩproportionabil'. ꝟtute autẽ clauiũ fit nob̃ ꝓportionabil': ĩnq̃ntũ ꝟtute clauiũ ꝯfitẽti cõicat̃ passio chr̃i q̃ dat efficaciã sacr̃is oibꝫ: ꝛ q̃ fuit sufficiẽs ad satisfaciẽdũ ꝑ pctis toti⁹ mũdi. Vñ ſm hãc viã ꝟt⁹ clauiũ est ꝙ ꝟtute eaꝝ cõicat̃ ꝯfitenti passio chr̃i: i cui⁹ ꝟtute p̃t satisfacere ꝑ pctis: qđ nõ faciebat añ. Vñ credo ꝙ vnũ p̃r nr̃ ĩpositũ ĩpnia a sacerdote

Omne quod viri … ad
sed …
Ergo …

efficaci⁹ est ad satisfaciēdū p pctis q̄ꜭ si aliq̄s diceret cētū milia p semetipm: qꝛ illō bꜭ meritū a passiōe chri. illa ꝟo a merito dicētis. Et ista opinio est multū rōnabilis.

De sigillo ꝯfessionis.
Capl'm. XI.

Sigillū ꝯfessiōis dꜭ eē secretū: qꝛ nullo mō: nullo pacto: p nll'a re dꜭ frāgi: imo sacerdos debe ret poti⁹ sustiere quācūqꜭ pe nā: etiā morte āñqꜭ reuelaret ꝯfessionē: nec ꝟbo nec scpto nec mutu: nec signo. Et de h̄ sigillo dicit Gre. ꝛ hī de pe. dis. vj. c. sacerdos. vbi dicit sic. Sacerdos añ oīa caueat ne de his q̄ ei ꝯfitent pctā alicui reuelet: nō ꝓpinq̄s neqꜭ extraneis: neqꜭ qō absit p scādalo aliq̄. Nā si h̄ fecerit deponat: ꝛ om̄ib⁹ diebꝰ vite sue ignominiosus p egrinan do vadat. Itē de pe. ꝛ re. c. Ois vtriusqꜭ sexus. Caueat oīs sacerdos ne ꝟbo: aut sig̃ aut alio q̄uis mō pdat aliq̄tenus pctōrē: sꜭ si prudētiori ꝯsilio indiget illud caute absqꜭ vlla exp̄ssiōe requirat: qm̄ q̄ in pniali iudicio pctm̄ sibi decretū reuelare p̄sūpserit: nō solū a sacerdotali officio deponēdū decreuim⁹: ve rūetiā ad agendū pniam i arto mōasterio ꝑpetuo detrudendū: Ita q' i decretali ista instruit ꝯfessor de h̄ q̄d agere debeat ꝛ a q̄ cauere debeat. Si ei sacerdoti i ꝯfessiōe occurrat casus sup q̄ nō possit bñ cōsulere penitentē: dꜭ sup h̄ ꝯsulere ꝑitiorē se vt videat q̄d agere debeat. Sub q̄ aūt forma reuelabit isti pito pctm̄ qō alter ꝯfessus ē sibi. Credo q' sub ista: si tal' casus accideret q̄d faciēdū eēt vel si aliq̄s cōfiteret de tali pctō q̄d esset sibi ꝯsulendū. Non aūt dꜭ dicere vt credo. ego audiui istō i ꝯfessiōe: qꝛ dicēdo sic ipe mentiret: qm̄ ipe nō audiuit vt ipe: sꜭ vt vicari⁹ ꝛ locū tenēs dei. Et mlto min⁹ dꜭ dicere: q̄dā ꝯfess⁹ est mihi: qꝛ dicēdo sic i gñali ꝛ iplicite reuelat ꝯfessionē ꝛ etiā mētit: qꝛ ꝯfessio fuit facta deo ꝛ non sibi: nisi vt locū tenēti dei. Sꜭ pone: sacerdos sup crimē qō audiuit in ꝯfessiōe iducit i testē: ꝛ cōpellit iurar. q̄d faciet: si dicat reuelat ꝯfessiōeꜭ ꝛ puniet: si negat piurat. Dico q' si solū sciat p ꝯfessiōeꜭ: ipe dꜭ iurare se nil' scire d̄ ista mat'ia sup q̄ itrogat nec piurat: qꝛ ipe nihil de h̄ scit. Esto ei q' sci

at istud crimē sibi fuisse ꝯfessum nescit tñ vtꝝ ꝯfitēs ī cōfitēdo dixerit verꝫ vel falsuz ꝛ iō pt ꝓe dicere se nihil scire Sꝫ q̄d si iudex erit cavillosus: ꝛ īterrogabit eū ꝑ iuramētū vtꝝ audierit aliq̄d ď crimīe de q̄ agit. Dōm ꝙ iuramētū nō ligat euz ad dōm aliq̄d in hac materia: cū iuramentū nō sit inuentū vt sit vinculū iniq̄tatꝭ. extra ď iureiur. c. v. Jn nullo qđ fit ꝯ mādatū dei est obligatoriuz iuramētū. vñ cū reuelare cōfessionē sit ꝯ mādatū dei. scꝫ ꝯtra illud. Nō falsum testimoniū dices: nullū est iuramētū ad ħ obligatoriū. Vñ talꝭ pt licite iurare nihil se audiuisse: ꝛ ītelligat ꝙ nihil audiuit vt hō: vel ꝑ modū q̄ debeat testificari. Vlteriꝰ pone ꝙ sacerdos sciat ꝑ ꝯfessionē aliquē hereticū in parochia sua vl' alibi q̄ alios īducit ad heresim q̄d faciet iste sacerdos. Raymūdus in sū. sua videt dicere in isto casu ꝯfessiōem posse reuelari. Et rō sua est: q2 talꝭ nō ꝓuat fidē eccl'ie cū sit hereticꝰ ꝛ infidelꝭ iō fides nō est ei ꝓuāda. xxiij q. j. noli. Salua tñ reuerentia eiꝰ videt magꝭ ꝯsona ꝑita ti alia opinio: quam etiā ipe Ray. recitat. s. ꝙ sacerdos ñ dꝫ reuelare ꝯfessiōem ipius sꝫ dꝫ ire ad epm vel ad inq̄sitorē ꝛ dicere. Custodi ꝛ vigila sup oues tuas lupus est ī grege tuo. Et ꝙ dīc Ray. ꝙ cū iste nō est fidelꝭ nō est ei seruāda fides. Dico ꝙ reuelando ꝯfessiōez fides nō frāgit hoī sꝫ deo q̄ ē fidelꝭ ī oībꝫ vijs suis. Sꝫ nūq̄d ꝯfitēs pt licētiare ꝯfessorē: sic ꝙ dicat illa q̄ dīt ei ī ꝯfessiōe. Dico ꝙ ꝯfitēs bñ pt facere ꝙ illa q̄ ꝯfessor scit vt deꝰ etiā sciat vt hō: dicēdo. s. ei extra ꝯfessionē q̄ eidē dixit in ꝯfessiōe: et sic ꝯfessor poterit illa dicere ex q̄ audiuit illa vt hō extra ꝯfessiōem. Sꝫ nūq̄d sufficit ꝙ ꝯfitēs dicat ꝯfessori dicēdo: ego do vobꝭ licētiā dicēdi ea q̄ dixi in ꝯfessiōe: vel optet ꝙ replicet sibi oīa extra ꝯfessiōez. Aliq̄ doctores dicūt ꝙ sufficit vt licentiet ꝯfessorē. Tñ Durādus i. iiij suo dicit ꝙ nō sufficit: imo tenet om̄ia replicare sibi extra ꝯfessiōem: ꝛ rō sua q̄ occurit est ista: q2 in his q̄ sunt ď necessitate sacramēti nullꝰ pōt dispensare: nec etiā papa: de q̄ magis videret: sꝫ tenere secretū est de necessitate ꝯfessionis sacralis. vt probat dis-

De satisffactione

fuse. ꝗ nullus pt ꝯ h dispensare: ꝛ p ꝯñs nullꝰ pt licẽtiare ꝙ illa q̄ p eũ dicũt in ꝯfessione reuelent. iõ ad h ꝙ reuelent optet ꝙ sciant alit q̄ꝫ p ꝯfessionẽ. Et ex his ptꝫ ꝙ si q̄s sciat aliq̄d p ꝯfessionẽ: et extra ꝯfessionẽ pt illð reuelare: ꝛ testificari sup illo eodẽ mõ q̄ scit extra ꝯfessiõem

Nota etiã ꝙ sigillũ ꝯfessionis directe ꝛ pncipalr respicit pctã. vt patꝫ ex pallegato decreto. Oĩs vtriusqꝫ sexus vbi dr. Caueat oĩs sacerdos ne verbo aut signo: aut q̄uis alio mõ pctã pdat. ex ꝯsequẽti tñ ex q̄dã ꝯgruitate respicit alia. Et hec de cõfessione sufficiãt.

Tractatus

q̄rtus scðe ptis pncipalis ð satisffactõe. habẽs sex capitula pncipalia.

Expeditis p dei grãm duabꝫ ptibꝫ pnie. s. ð cõtritõe ꝛ ꝯfessiõe. de tertia. s. de satisffactiõe ẽ agẽdũ: Circa quã ꝯsiderãda sũt sex. Pmo q̄d ẽ satisffactio: ꝛ in q̄bꝫ ꝯsistit. Scðo ð elꝫyna q̄ ẽ pma ps satisffactõis. Tertio ð ieiunio: q̄ est scða ps. Quarto de orõne: q̄ est tña ps. Quĩto de mẽsura satisffactiõis. s. q̄ pnia est iponẽda p vnoq̄qꝫ pctõ. Sexto vtꝝ vnꝰ pt satisfacere p alio.

Quid ẽ satisffactio Ca. I.

Satisffactio sm Greg. est pctõꝝ cãs excidere ꝛ eaꝝ suggestiõibꝫ aditũ nõ indulgere. Ita ꝙ ĩ ista diffinitõe duo tãgunt q̄ dñt eẽ ĩ oĩ satisffactõe. Sicẽt bona ꝛ cõpleta medicina dꝫ eẽ curatiua ĩfirmitatꝫ pterite: ꝛ pſuatiua respectu future: ita ꝛ satisffactio dꝫ esse remediũ pctĩ pteriti: ꝛ cautela respectu futuri. Pmũ tãgit cũ dr: pctõꝝ cãs excidere. Scðm cũ dr. eaꝝ suggestiõibꝫ aditũ

nō indulgere. Quia etiā medicina si sit ɔueniēs dʒ eē appropata īfirmitati: ꝛ ordinari directe ꝯ īfirmitatē. teste btō Hieronymo q̄ dt: medicina cuilibʒ morbo ē adhibēda: nō em̄ sanat oculū qd sanat calcaneū. Et ꝑm qd dic btūs Joānes in ꝑma cano. sua. Oē qd ē ī mōdo aut ē cōcupia carnis: aut ɔcupia oculoꝝ: aut superbia vite. Et vult dicere. ꝙ tres sunt radices oim pctōꝝ. s. auaricia q̄ dat intelligi ꝑ h̄ qd dr: ɔcupiscētia ocloꝝ: luxuria q̄ dat intelligi ꝑ h̄ qd dr: ɔcupia carnis. ꝛ supbia ꝑ h̄ qd dr: supbia vite. Jdcirco ɔtra istas tres radices pctōꝝ ordināt tres ꝑtes satisfactōis. s. elemosyna q̄ ordiat ꝯ auariciā ieiuniū ꝯ luxuriā: orō ꝯ supbiā. Et sic sūt tres ꝑtes satisfactōis. s. elemosyna: ieiuniū ꝛ oratio. Et de his trib ꝑtibus ꝑ ordinē est agendū.

Capitulū scōm de elemosyna: qd habet sub se q̄ttuor considerata.

Licet mlta ꝛ varia ac diuersa de ꝟtute elemosyne sint a doctoribꝰ sctīs scpta: tn̄ sctūs Tobias eā breui ꝑmōe ɔphēdit di. Elyna a morte et a pctō libat aiaʒ: ꝛ n̄ patiet eā ire in tenebras. Elyna est triplex. Pria ɔsistit ī cordis ɔtritōe qn̄. s. aliqs se offert sacrificiū do. d q̄ ī ps. Sacrificiū deo spūs ɔtri. ꝛc. Et d elyna ista dt sapiēs. Misere anie tue placēs do. Et elyna sic dicta nō ē ꝑs satisfactiōis: imo est ꝑs iteglis ɔtritōis indiuisa a satisfactiōe. put dr ꝙ pnie tres st ꝑtes. s. ɔtritio: ɔfessio ꝛ satisfactio. Alia ē elyna q̄ ɔsistit ī passiōe. pxi: ī q̄ ɔpatimur aliēis miserijs sic nr̄is. Et d ista dt Job. Ab īfantia creuit mecū mifatō: ꝛ ab vtō mr̄is egressa ē mecū. Tertia ɔsistit ī largitōe manuali: qn̄ s. aliqs exhibet idigēti aliqd tpale sbsidiū ꝓpt deū: ꝛ d ista itēdimꝰ h̄. Et d hac dt saluator ī Luca. Date elynā: ꝛ ecce oia mūda st vob. Et Ambro. Pasce fame moriētē: si nō paueris occidisti. Et sub ista elemosyna ɔtinet septē opa mie. de q̄b dicet in tertia ꝑticla Sʒ q̄tū ad nūc circa elynā ɔsiderāda st q̄ttuor Prio de q̄b dʒ fieri. Scdo qs pōt eā facere. Tertio cui dʒ fieri. Quarto quō fiet.

Primū ɔsideratum circa elemosynā. s. de q̄b debet fieri elemosyna.

Missa illa distinctõe o ꝺ necessario ⁊ supfluo dõm ꝙ in h̃ ꝯcordant cõit oẽs doctores ꝙ nec de alieno nec de illicite adq̃sitꝫ dꝫ fieri elemosyna. Uñ Tobias oñdẽs filio suo de q̃ faciẽda esset elemosyna dicit. Honora deũ de tua suba. ꝺt de tua: nõ ꝺ aliena. Et Gre. Nõ est putãda el'yna si pauperibꝯ dispẽseť: qꝺ ex illicitꝫ rebꝯ adq̃riť. Nota tñ circa h̃ ꝙ illicite adq̃sitũ pt eẽ tribꝯ modis. Sũt em̃ q̃dã illicite adq̃sita i q̃bꝯ nõ trãsferť dñium i accipientẽ: vt i rapina ⁊ furto. Sũt alia i q̃bꝯ trãsferť dñiũ ſꝫ tñ cõpetit repetitio: vt i vsura ⁊ simonia. Et in istꝫ casibꝯ nõ pt fieri el'yna Sũt alia i q̃bꝯ trãsferť dñiũ ⁊ nõ cõpetit repetitio: vt i pecunia ⁊ aliis rebꝯ adq̃sitis ex histrionatu ⁊ meretricio. In duobꝯ pmis casibꝯ qñ ñ trãsferť dñium vel si trãsferť cõpetit tñ repetitio nõ pt fieri el'yna: ſꝫ dꝫ restitui iuxta modũ q̃ poneť infra. Uñ ꝺ rebꝯ adq̃sitꝫ furto: rapia: vsura: ⁊ simonia nõ pt fieri elemosyna. In tertio aũt casu. s. cum trãsferť dñium ⁊ nõ cõpetit repetitõ: sic̃ i adq̃sitꝫ ex histrionatu vel meretricio: de istꝫ pt fieri el'yna. Et hãc distinctõez approbat Ambro. xiiii q. v. Nõ sane. i fi. Sꝫ nunq̃d ꝺ his q̃ adq̃runť ex ludo alee vl' taxilloꝝ vl' q̃cũqꝫ alio ludo pt elẽosyna fieri. Dõꝫ ꝙ qñ loq̃r ꝺ ludo nõ ĩtelligo de ludo q̃ fit cã solatii vel recreatõis: qꝛ tal' lud⁹ est licit⁹ dũmõ sit honest⁹: ac debitis circũstãtiis ĩuestitus. Sed ĩtelligo de ludo q̃ fit cupiditatis cã: q̃ est oĩno ⁊ sp illicitus: ⁊ i eo ꝯcurrũt pctã ml'ta Prĩo ei ibi ẽ desideriũ lucrãdi. Ecce cupiditas q̃ ẽ radix oĩm maloꝝ. Scdo ẽ ibi voluntas spoliãdi ꝓximũ. Ecce rapia. Tertio ẽ ibi vsura maxima. s. vndecim ꝓ duodecim nõ solũ in ãno vel ĩ mẽse ſꝫ i eodẽ die. Quarto multiplicãtur ibi mẽdacia ⁊ ꝟba ociosa ⁊ vana. Quĩto est ibi blasphemia Ecce hereť. Sexto ẽ ibi ml'tiplex corruptio ꝓximoꝝ q̃ ludũ aspiciũt. Septimo ẽ ibi scãdalũ bonoꝝ. Octauo ẽ ibi ꝯtẽpt⁹ ꝓhibitõis sctẽ mr̃is eccl'ie. Nono ẽ ibi amissio tpis ⁊ alioꝝ bonoꝝ q̃ illo tpe hõ teneť facere. Ex q̃bꝯ patꝫ q̃tũ peccãt q̃ talibꝯ ludis vacãt. Et de pena clericoꝝ q̃ talibꝯ ludis vacãt legit i canõibꝯ aploꝝ sic. Eps

p̄sbyter vł diaconus alee aut ebrietati deseruiēs aut d̄sinat aut certe dānet. Subdiaconus aut lector aut cātor siłia faciēs: aut desinat aut cōione puet. Pt3 g̃ q̄ illō qd̄ tali ludo adq̄rit illicite adq̄ritur Sz nūq̄d pōt repeti. Dicūt aliq̄ doctores q̄ ñ: sz ille q̄ lucrat9 est dz illō erogare pauperib9. ar. xiiij. q. v. Nō sane Cū em̄ turpitudo v̄sat ex pte vtriusq3: melior est ɔditio occupāti9 seu possidētis. Alij dicūt & fere oēs canoniste q̄ pt repeti. & pbat. ff. de aleatorib9. l. vlti. in fi. Et dic̄ greca ɔstitutio q̄ vsq3 ad q̄nq̄ginta annos pōt repeti. Et sm̄ istos de adq̄sitis in ludo nō pt fieri elyna. Ray. etiā cū q̄ ɔcordat sctūs Tho. & q̄i oēs doctores theologi d̄t. q̄ distinguendū est: q2 aut aliq̄s lusit volūtarie & ex cupiditate nō coactus p aliquē: tunc si amisit nō pōt repetere illud qd̄ amisit: sed ille q̄ lucrat9 ē tenet paupib9 erogare vł restituere in iudicio anie sue. Aut lusit attract9 p vim vel p iportunitatē alteri9: & tūc si amisit pōt repetere. si vo lucrat9 est nō tenet restituere: sz qd̄ lucrat9 ē paupib9 dz erogare. Istā sniam pbat p mł-ta iura: & est sat3 ɔsona rōi & eq̄tati. Notādū tñ q̄ sūt aliq̄ psone q̄b9 indistincte tenet q̄s restituere q̄cq̄d ab eis lucrat9 est i ludo. vt furiosi: pdigi: pupilli minores. xxv. ānorū: mente capti: surdi: ceci: & muti: & q̄ morbo ppetuo laborāt: q2 tales reb9 suis pesse nō pñt: iō dant eis tutores & curatores. Idē videt eē de mōachis & ceter3 religios & et filijsfamilias q̄ nō hñt peculiū castrēse vel q̄si castrēse. et d̄ vxore q̄ nō h3 res paternales: & etiā d̄ admīstratiōe rez ecclasticaz. q̄ paupez sunt & siłib9. Vñ nec plati nec curati pñt ea remittere debitoribus ne pdigi vel dissipatores videant. Nā cū tał pecunie administratio młtiplici rōe iuris & facti sit culpabił & viciosa restituēda ē: nō dico ei q̄ eā amisit i ludo: sz tutori vel curatori: vel marito vł pñi: vł eccłie vł mōasterio

Scd̄m ɔsideratum circa elemosynā. s. q̄s pt facere elemosynam.

E Lemosynā pt facere q̄cūq3 sui est iuris: et h3 dñiū vel admīstrationē aliq̄z bonoz tpalium. Nūq̄d g̃ monach9 vł aliq̄ psona religiosa pōt facere ele-

mosynā. Dico q̄ talis psona aut hʒ administratōem: aut nō. Si hʒ admistratōem pt ꝛ dʒ: imo q̄cq̄d sibi supest i necessitatib⁹ eccl'ie ꝛ caus̄ piis est exponēdū: dicēte b. Ber. Bona eccl'ie bona pauperū sūt: ꝛ q̄cq̄d a mistris eccie vltra vlctū ꝛ vestitū retinet̄ totū est sacrilegiū ꝛ rapina. Si aūt nō hʒ admistratōem saluo meliori iudicio vel ꝯsilio credo q̄ nō pt nec dʒ facere elemosynā nisi de plati sui licētia petita ꝛ obtēta. Monachus ei nō pt tractare etiā vtilitates sui mōasterij: nisi d̄ pcepto abbat̄ sui. xvj. q. j. monachi. de ꝯse. di. v. nō optet. Et h̄ intelligo: nisi ille q̄ petit elemosynā sit in extrema nec̄itate ꝯstitutus. i. īdigeat ad mortē: q2 in illa dʒ ei dare si pt. esto etiā q̄ plat⁹ expsse ībiberet sibi: q2 i tali cāu oīs hō tenet̄ ex pcepto dei subuenire pxīo. iuxta illō. Pasce fame moriētē ꝛc. xlvij. di. sic̄ hi Et etiā i tali casu oīa st̄ cōia xlvij. di. sic̄ hi. Nota tñ q̄ si mōach⁹ n̄ hñs admistratōeʒ de pcepto abbatis vadat ad pegrinatōeʒ vel ad studiū sine aliq̄ distictōe pt dare elemosynā. nā eoīpo q̄ plat⁹ dedit sibi lniam stādi i scholis vel eūdi ad pegrinatōeʒ videtur sibi dedisse licētiā faciendi oīa q̄ scholares honesti ꝛ pegrini solēt facere: ita tñ q̄ moderate faciat. Quilibʒ ei dʒ se ꝯformare morib⁹ illoꝝ īnt q̄s viuit. xlj. dis. c. Quisq̄s. Sed nūq̄d vxor pt elemosynā facere absq3 lnia viri sui. Dōm q̄ si vxor hʒ res pafernales. i. ꝓprias pter dotē: sic dicta a para qd̄ ē iuxta ꝛ fernas qd̄ est dos. q̄i iuxta dotē: pt de ill' facere elemosynā ēt inuito marito. C. d̄ pac. le. c. q̄ hac. De reb⁹ etiaʒ viri sic̄ d̄ pane ꝛ vino ꝛ aliis reb⁹ q̄ bono ac approbato ꝛ laudabili more solēt ad dispēsatiōnē vxoris ptinere pt facere elemosynā moderate: ꝛ s̄ʒ facl'tatē viri: ꝛ s̄m maiorē vl' miorē indigētiā ꝛ multitudinē paupuʒ. Et dʒ sibi formare ꝯsciaʒ q̄ nō displiceat marito in corde: etiā si q̄nq3 phibuit ei ore. Solēt ei mariti talē facere phibitionē vxoribus nō vt retrahāt eas a toto: sʒ ab excessu quē suspicāt̄ eas facturas si hr̄ent habenas nimis laxas. Pōt etiā sibi formare ꝯsciaʒ ex q̄litate ꝛ miseria paupis: cogitās q̄ si marit⁹ videret illū oīb⁹ modis placeret ei q̄ faceret sibi

Qui caret argento frustra utitur argumento

elemosynā. Sȝ si oīno ⁊ pci-
se dictet sibi ꝙ viro displice-
at deponat ↄsciaȝ si pt: si nō
pt nō det: ⁊ doleat ꝙ ñ pt da
re. Et sic itelligo istō.c.xxxiij
q.v.mlīcrē ↄstat.i fi. vbi ōr
ꝙ cū scādalo viri vxor nō ōȝ
facere elemosynā. Et istō in-
telligo nisi paup sit in extrēa
nec̄itate ↄstitut⁹: qr tūc itre-
pide ōȝ dare: alias peccaret.
Et qō dixi de reb⁹ viri etiaȝ
de dotalib⁹ dixi. Nā rex do
taliū illibatū dñiū apō virū
est. C. de iure do. l. in rebus
Dñs aūt Alber. ōt ꝙ si mu
lier sit lucrosa.i. si ex officio
suo vł misterio lucret: esto ꝙ
nō hȝ bona pafernalia de eo
qō lucrat pōt facere elynā si
ne mādato ⁊ ↄsensu viri sui.
Etiā filiusfamilias ñ pt face
re elynā de reb⁹ pr̄is sine ei⁹
lnīa ⁊ mādato nisi supponat
ꝙ placeat pr̄i. sic̄ sup dixi ō
vxore. Et intelligo h nisi tal
fili⁹ habeat peculiū castrense
vł q̄si castrēse. De tali ei pe-
culio pt facere elynā pr̄e etiā
īuito. Peculiū castrēse ē qō
adq̄siuit ex militia. Peculiū
q̄i castrēse est qō adq̄siuit ex
scia vł artificio honesto. In
telligo etiā nisi videat paupe
rē i extrēa nec̄itate cōstitutū
De filio etiā euti ad pegrina
tiōeȝ vel exn̄te i studio itelli-
ge vt sup dixi ō mōacho. Et
mlto min⁹ ku⁹ vel ancilla pt
facere elemosynā ō reb⁹ dño
rū: nisi forte fuit eis cōmissa
ministratio bonoꝝ: qr tūc pos-
sent: tñ moderate si sciant ꝙ
dño nō displiceat.

Tertiū ↄsideratū circa ele
mosynā.s.cui ōȝ dari elyna.

Elemosyna nō ōȝ dari
nisi idigēti: ⁊ h sonat
nomē elemosyne Vñ
elyna vt ōt Eberhardus ōr
ab eloys qō ē miser: ⁊ moys
qō ē aq̄.q̄si miseroꝝ.i.idigē-
tiū aq̄. Hoꝝ aūt q̄ petūt elēo
synā q̄dā petūt q̄si ex debito.
sic̄ religiosi mēdicātes q̄ pdi
cāt vbū dei: ⁊ celebrāt q̄tidie
p bñfactorib⁹ suis. Et isti dū
mō ↄstet eos hēe illō officiū
sūt oib⁹ alijs pferēdi. Et isti
dicūt petere q̄si ex debito: qr
nō solū dāt eis tpalia imo ēt
spūalia accipiūt ab eis. Vñ
i psōa taliū ōt apl's. Si spū-
alia vob seminam⁹: nō est mi
rū si tpalia vr̄a metam⁹. Alij
petūt tm p vite sue sustētati-
one: sic̄ isti paupes q̄ mendi
cāt: ⁊ i isto cāu aut hō pt da-
re oib⁹: aut ñ. Si pt oib⁹ da
re tūc ōȝ oib⁹ dare absq̄ vlla
distictōe. Et ad h iducūt exē
pla Abrae ⁊ loth: q̄ qm̄ oēs

ĩdifferẽt recipiebãt hospitio
angelos etiã ĩ hospitio susce
perũt. Si ei aliq̃s repulissent
forsitan int' illos angelos re
pulissent. Et ĩ h' cãu ait Jo.
Chrys. Quiescam⁹ ab absur
da .i. nephãda ac diabolica
curiositate .s. discernẽdi ĩter
paupem ꝛ paupem. Nõ eñ
ex vita eoꝝ q̃ accipiũt vl' q̃b⁹
das mercedẽ tibi tribuet de
us: sꝫ ex volũtate ꝛ honorifi
cẽtia m'lta ꝛ mĩa ꝛ bonitate
xl. di. q̃escam⁹. Itẽ Greg. xj.
q. iij. qm̃. ĩ fi. di. qꝫ excõicato
etiã dãda ẽ elemosyna. Et h'
ĩtelligo tã de excõicato q̃ꝫ d'
q̃libꝫ alio pctõre notorio. qd'
ĩtelligendũ ẽ nisi ob saturita
tẽ sibi negligerent iusticiã: ꝛ
fierẽt deteriores: q2 in tali cãu
nõ ẽ eis faciẽda el'yna. vt ait
Aug. v. q. v. Nõ ois. Et h' ĩ
tellige nisi esuriãt ad mortẽ
Tũc ei q̃ntũcũqꝫ negligerẽt
iusticiaꝫ dñt pasci: nisi forte
iudex scl'arꝫ dãnassꝫ eos ꝓpt'
scelera sua ad fame moriẽdũ
In scdo casu in q̃ nõ pt oib⁹
dare elemosynã posito qꝫ oẽs
eq̃lit' ĩdigeãt. dt Amb. decẽ
circa h' eẽ ꝯsiderãda .s. fideꝫ:
cãꝫ: locũ: tps: modũ: necessi
tudinẽ: sanguĩs ꝓpinq̃tatẽ:
etatẽ: debilitatẽ: ꝯditionẽ si
ue nobilitatẽ. Fidẽ: q2 fidel'
ꝑferẽd⁹ est ĩfideli. Cãm: q2 si
duo tenent' capti: vn⁹ ꝓpt' cul
pã suã. ali⁹ sine culpa: iste ẽ ꝑ
ferẽdus aliĩ. Locũ: q2 capt⁹
siue detẽt⁹ ĩ carcere ꝑferẽd⁹ ẽ
illi q̃ libere pt ire q̃cũqꝫ vult
Tps: q2 si vn⁹ ĩ tpe psecutio
nis patit' ꝑferẽd⁹ ẽ illi q̃ nl'laꝫ
psecutõꝫ patit'. Modũ: vt ñ
totũ det' vni: nec sil' effundãt'
opes: sꝫ discrete dispẽsent': ni
si forte aliq̃s vellet relinq̃re
ex toto secl'm. Necessitudinẽ
vt mag' ĩdigẽs min⁹ ĩdigẽti
ꝑferat'. Sanguĩs ꝓpinq̃tatẽ
vt ꝓpinqu⁹ ꝑferat' extraneo.
Etatẽ: q2 senes sũt iuueníb⁹
ꝑferẽdi. Debilitatẽ vt ĩfirm⁹
ꝑferat' sano: ꝛ dbil' forti. No
bilitatẽ: vt nobil' ꝑferat' ig'bi
li. Et istd' totũ intelligẽdũ est
ceterꝫ parib⁹. Tal' eñ ꝯditõ
possꝫ eẽ ex vna pte qꝫ ĩforma
ret pactũ ĩ ꝯ̃riũ. Sic pone: q̃
dã hꝫ p'rem ĩfidelẽ q̃ indiget
el'yna: ꝛ extrãs fidel' ĩdiget eti
am el'yna: nec ipe pt subueni
re vtriqꝫ sꝫ vni tm̃: cui subue-
niet. an p'ri ĩfideli. an extra-
neo fideli ĩ exhibitiõe nutri-
mẽti. In isto casu dicũt aliq̃
qꝫ p'ri ĩfidel' est ꝑferẽd⁹ extra-
neo fideli ĩ exhibitõe nutrim̃
ti. Sꝫ extrane⁹ fidel' ꝑferen-
dus est p'ri ĩfideli ĩ dilectiõe.
ar. xxx. di. c. ij. Et fundat' ista

opĩo sup istõ p̃ceptũ. hono-
ra prẽz tuũ: ꝛ itelligit si eq̃lit
idigeãt. Si ei extrane⁹ idige
ret ad mortẽ: ꝛ pr̃ nõ. tũc ex-
trane⁹ eẽt p̃ferẽd⁹ prĩ. Aliȷ̃ di
cũt ꝯriũ. s. ꝙ boni extranei sꝫ
mal' ꝓpinq̃s p̃ferendi. Quis
istoꝝ dicat meli⁹ iudicio le-
ctoris relinquo

Quartũ ꝯsideratum circa
elemosynã. s. quõ debet fieri
elemosyna.

q Uia ẜm qd̃ dic̃ ph̃s
i ethic. Mod⁹ impo
nit spẽm actui vl' acti
oni. qd̃ itelligo d̃ spẽ moris
nõ ei sufficit facere bonũ ni-
si bene fiat. Uñ dñs p̃cepit
Moysi. Juste qd̃ iustũ fue-
rit exeq̃ris. Jõ ad h̃ ꝙ el'yna
sit meritoria req̃rit ꝙ d̃bito
mõ fiat. Uñ el'yna dꝫ fieri g̃-
tãter siue letãter vt ait apl's
ij. Coꝝ. ix. Qui pce seminat:
pce ꝛ metet: ꝛ q̃ semiat i bñ-
dictõib⁹ de bñdictõib⁹ ꝛ me-
tet. vnusq̃sqꝫ put destiauit in
corde suo: nõ ex tristicia aut
ncitate. Hilarẽ ei datorẽ di
ligit de⁹. Scd̃o dꝫ fieri secre
te. Uñ saluator. Cũ fac el
mosynã noli tuba canere añ
te: sic hypocrite faciũt. ꝛ seq̃t
Te ãt faciẽte elemosynã ne-
sciat sinistra tua q̃d faciat de
xtra tua. Tertio dꝫ fieri abũ
dãter: ꝛ h̃ ẜm facl'tatẽ dãtis
Uñ Tob. iiij. Fili si ml'tũ ti
bi fuerit abũdant tribue: si ãt
exiguũ libẽter impꝫtiri stude
Quarto dꝫ fieri prudent: vt
fiat ẜm traditã formã. i ca. p̃-
cedẽti. Quĩto dꝫ fieri festinã
ter. Unde sapiẽs. Qui cito
dat bis dat. Sexto dꝫ fieri
ardẽter. i. cũ intẽtõe recta: vt
scꝫ fiat ꝓpt deũ ꝛ nõ ꝓpt va-
nã gl'iam. Uñ sic ait Grego.
Qui celũ mereri poterat nõ
ventũ trãsitoriȷ̃ fauoris q̃rat

Capl'm tertiũ q̃rti tracta-
tus secunde ꝑtis ꝑncipalis
est d̃ ieiunio q̃ est scd̃a ꝑs sa
tisfactionis. habens q̃ttuor
capitula sub se.

ſ Ecũda ꝑs satisfacti-
onis est ieiuniũ. de q̃
d̃r in Tobia. Bona ẽ
elemosyna cũ ieiunio. Circa
qd̃ ꝯsiderãda sꝫ q̃ttuor. Pri
mo q̃t modis d̃r ieiunium.
Scd̃o qñ fuit istitutũ. Ter-
tio q̃t req̃rant ad h̃ ꝙ ieiuni
um sit meritorium. Quarto
q̃t bona facit ieiuniũ.

Primũ ꝯsideratũ circa ie
iuniũ. s. q̃t modis d̃r ieiuniũ

n Otandũ ꝙ triplex est
ieiuniũ. Primũ ẽ cor-
poris a cibo ꝛ a potu
materiali. Scd̃m ẽ afflictio
nis a gaudio tꝑali. Tertiũ ẽ

abstinere a pctō mortali. Et h triplici ieiunio dēm⁹ castigare iumētū.i.corp⁹ nr̄z. Parū ē ei ieiunare a cibo nisi ieiunet a pctō. Vñ Esa. Quare ieiunauim⁹ ꝛ nō aspexisti: hūiliauim⁹ aīas nr̄as ꝛ nescisti. Loqt Esaias ī psōa ieiunātiū ī pctō mortali. Et subdit rn̄siōez ī psona dei loqns Ecce ad lites ꝛ ꝯtētōes ieiunat; ꝛ pcutit; pugno ipie. Et seqt. Nūqd ē tale ieiuniū qd elegi: q.d.nō: imo istō. Dissolue colligatōes ipietat;: solue fasciculos deprimētes: ꝛ omē on⁹.s.pcī dirūpe. Frāge esurieti panē tuū: ꝛ egenos vagosq; īduc in domū tuā. Cū videris nudū opi eū: ꝛ carnē tuā ne despexeris.

Scōm ꝯsideratū circa ieiuniū.s.qñ fuit institutū.

Dominus īstituit ieiuniū ī padiso terrestri: qñ pcepit pmis parētib; ne comederēt d ligno sciētie boni ꝛ mali. Sz postea sctificauit ipm ī deserto qñ ieiunauit quadraginta dieb; ꝛ qdraginta noctib;.

Tertiū ꝯsideratū circa ieiuniū.s.qt reqrūt ad ieiuniū

a D h q ieiuniū sit meritoriū reqrūt qttuor q dnt ipm cōcomitari.s.cz largitas: leticia: hora ꝛ mēsura. De largitate dt hieronym⁹. Qd māducatur⁹ esses si nō ieiunares da paupib;: vt ieiuniū tuū sit saturitas aīe n̄ marsupij lucꝝ. Illud ieiuniū de⁹ approbat vt ait Gre. qd ad eū man⁹ elȳnarū eleuāt. Jō istō qd tibi sbtrahis alti largire: vt vñ caro tua affligat: iō īdigēt; pxīi caro releuet. De leticia dicit chrs. Cū ieiunat; nolite fieri sic hypocrite tristes. exterminat ei facies suas vt appareāt hoib; ieiunātes. De tertio.s.d hora notādū q hora comedēdi ī dieb; ieiunioꝝ ē hora nona vl circa: ita tñ fz q dt Tho. ī qrto suo n̄ opz aspicere astralabiū: sed sufficit q nō anticipet nimis notabilr pdicta hora Vñ legit in libro.j.Reg.xiiij. q Jonathas q anticipauit horā comedēdi morti fuit adiudicatus. De qrto.s.d mēsura notandū q ieiunās dz mltū sobrie comedere Vñ dr.j.Pe.v. Sobrij estote ꝛc. Et sobrietas ista attēdit tā in cibi qlitate q; ī qntitate. Jn qlitate cibi.vt.s.bō n̄ cōedat cibaria phibita: sic carnes vel lacticinia. Et silr n̄ qrāt cibaria exqsita: exqsito ꝛ singlari

mō pata. Uide de h̄ s̄. c. d̄ iterrogatōibꝰ faciēdis i ꝯfessione. Sobetas etiā attēdenda est i q̄ntitate vt nō sumat̄ cibꝰ nisi q̄ntū sufficit ad nature sustētationē. Supfluitas ei cibi mlta mala fac̄: qꝛ puocat ad luxuriā: ꝛ oē opꝰ bonū dissoluit. Uñ i figura huiꝰ legit̄ i q̄rto libro Reg. xxv. q̄ Nabuzardan: q̄ iterptat̄ pnceps cocoꝝ: p quē itelligit̄ vētris ingluuies: destruxit muros hierl'm p q̄s itelligunt̄ v̄tutes aīe fidel'. Uñ Aug. Mens auiditate ciborū laxata pdit oꝛōis v̄tutē: ꝛ Hiero. Uēter mero estuās de facili spumat in libidinē.

Quartū cōsideratū circa ieiuniū. s. q̄t bona facit.

Ieiuniū debito mō obseruatū tria bona fac̄. Prīo repmit stimulum carnaliū vicioꝝ. Scd̄o mētē eleuat ad ꝯtēplatiōem diuioꝝ. Tertio ipetrat grām v̄tutū ꝛ celestiuꝫ p̄mioꝝ. Et ista tria tāgūt̄ in p̄fatōe q̄dragesime i q̄ d̄r. Qui corpali ieiunio vicia cōprimis: mentē eleuas: v̄tutē largirꝭ ꝛ p̄mia. Notādū isup q̄ p ieiuniū itelligūt̄ oēs afflictōes corpales. sic̄ vigilie: pegrinatiōes flagella ꝛc̄.

Caplm q̄rtum ꝛ pncipale est de oꝛone que est tertia ps satisfactionis.

Oratio q̄ ē tertia ps satisfactōis diffinit̄ sic a Damasceno. Oꝛo est piꝰ affectꝰ mētꝭ i deū tēdēs ꝛ plerūqꝫ ne animꝰ pigritet̄: in vocē prūpēs. vl' sic. Oꝛo ē ꝯgeries vocū ad aliq̄d ipetrādū i deū tēdētiū. Notādū q̄ i oꝛoe nō dn̄t peti tpalia ad minꝰ pncipalr: sed dn̄t peti spūalia ꝛ ptinētia ad salutē. iuxta illd̄ v̄bū saluatorꝭ Primū q̄rite regnū dei ꝛ iusticiā eiꝰ: ꝛ hec oīa. s. tpalia adijcient̄ vob. Que aūt sunt petēda i oꝛone oñdit xp̄s q̄n discipulis dicētibꝰ sibi: mgr̄ doce nos oꝛare dixit. Cum oꝛatꝭ dicite Pr̄ nr̄ ꝛc̄. Et d̄ h̄ dicet̄ ifra i. iij. pte vbi tractabit̄ d̄ ista mat̄ia i spēali Notādū āt ē q̄ ad h̄ q̄ oꝛo sit meritoria ꝛ satisfactoria reqrit̄ q̄ habeat tredeci ꝯditōes. s. q̄ sit fidel': secura: humil': discreta: d̄uota: v̄ecūda: secreta pura: lachꝛymosa: attēta: feruida: oposa: ꝛ assidua. Et de istꝭ ñ plꝰ psеq̄r: qꝛ d̄ se sūt note cuilibꝫ aduertere volēti. Ualet āt oꝛo pcipue ꝯ vicia spūalia. Uñ Hiero. sup illū locū. Hoc genꝰ demonioꝝ nō

eijcit nisi i oroe r ieiunio: ait sic. Medicina e cuilibz morbo adhibeda: r io non sanat oculu qd sanat calcaneu. Jeiunio sanant pestes corpis. orone at sanat pestes aie vl metis. Si aut qrat. q aut istaz triu ptiu satisfactois sit potior. s. oro: eleosyna: vl ieiunium. Dom q si copent qntu ad obiectu qd immediate respiciut: l qtu ad materia circa qua sut. Si pmu. sic oro est dignior alijs duab. Oro em hz deu p imediato obiecto. vt pz ex e diffinitoe. Na oro est pi affect mentis ad deu rc. Elemosyna aut hz p imediato obiecto miseria pximi: r ad hac relevada ordinat. Jeiuniu aut hz p imediato obiecto lasciuia carnis: qr ad hac reformanda ordinat. Oro etia est circa spualia: elemosyna aut r ieiuniu circa corpalia. qre maifestu est q oro e dignior r potior elemosyna r ieiunio. Si aut copant qtum ad ambitu: sic elemosyna est potior orone r ieiunio: qr elemosyna otinet in se orone r ieiuniu. Jlle ei q dat eleosyna indigeti obligat ipm ad oradu p se deu: r sic oro icludit i eleosyna. Jlle etia q facit eleosyna est pticeps ieiunij r abstinetie illi q recipit ea: r sic ieiuniu i elemosyna otinet. Vn credo q elyna e vtilior r potior ad satisfaciedu ieiunio r oroe. Et ista videt intetio bti Pauli i pma epla ad Timo. iiij. vbi sic inqt. Exerce aut teipz ad pietate. i. ad elemosyna. Na corpal exercitatio. i. ieiuniu ad modicu est vtil. pietas at ad oia vtil est pmissioez habes vite q nuc est r future.

Que pnia dz imponi pro vnoquoqz pcto

Caplm. V.

Quanto pctm est gui tato ceteris parib dz fieri r iponi maior et grauior pnia seu satisfactio pro eo: r dico ceteris parib qr tales circustatie pnt ee ex pte psone peccatis: vel etia ex pte pcti q p minus gui pcto debeat imponi grauior pnia seu satisfactio. vbi gra. ostat q iterficerere mrem est gui pctm qz intficere vxore: r tn grauior pnia dz iponi de iurevxoricide qz matricide. Et ro e: qr pnia dz ee tal q sit remediu pcti pteriti r cautela futuri. Et io qr hoies st magis pni ad vxoricidiu qz ad matricidiu vt mag retrahat maior pnia dz iponi p vxori

cidio q̄z p matricidio. Et in filii cāu maior pnīa debet imponi iuueni lubrico q̄z seni. Sed ceteris paribꝫ quanto pctm̄ est ḡuius tanto maior pnīa debet imponi p eo. Ad videndū ḡ q̄ pnīa p vnoq̄qꝫ pctō sit imponēda. videndū est de gradibꝫ pctōꝝ. qd scꝫ pctm̄ ḡuius est altero No tādū est ḡ q ḡuitas pt attendi ī pctis tribꝫ modis. Uno mō circa idē pctm̄: ꝛ h̄ duobus modis. Uno mō ex pte cāe īducēt ad pctm̄. Nā ſm qd dt Gre. pctm̄ tribꝫ mōis cōmittit. s. aut ignorātia: aut infirmitate aut studio. i. certa scia perpetrat. Mō pctm̄ qd ppetrat ex ifirmitate est ḡuius q̄z si ppetraret ex ignorātia: sꝫ multo ḡuiꝰsi ppetratur ex certa scia. de pe. di. ij. sciēdū. Uñ maior pnīa iponēda est p pctō ppetrato ex ifirmitate. i. tentatōe vl' fragilitate q̄z p pctō ppetrato ex ignorātia: ꝛ m'lto maior pro pctō ppetrato ex certa scia. Nec est h̄ ꝯ illd dictū qd dt Amb. dicēs. Grauiter peccat q̄ sibi pmittit impunitatē ḡuius q̄ ꝯtēnit: sed ḡuissime q̄ ignorat: qꝛ exponēdū est ḡuissime. i. piculosissime: q̄a speāl' pnīa ñ agit de pctō qd ignorat. Uñ Joan. Chrys. alias os aureū. Nullū iuenitur dlictoꝝ tale remediū sicut coꝝ ꝯtinua mēoria. d pe. di. iij. Judas. Et hoc itelligas cū hō rcordat d pctō ad ꝯtritionē ñ ad delectatōeꝫ. Alio mō pt attēdi ḡuitas circa idē pctm̄ ex pte ipiꝰ pcti. Nā vt dicit Aug. Sicut tribꝫ gradibꝫ puenit ad pctm̄. s. suggestiōe: dlectatōe: ꝛ ꝯsensu: ita ipiꝰ pcti sūt tres differētie. s. pctm̄ in corde: pctm̄ in ore ꝛ ope: ꝛ pctm̄ in ꝯsuetudīe: ita q pctm̄ i ope est grauius q̄z pctm̄ i corde: sꝫ ḡuissimū ē in ꝯsuetudine. Uñ iste tres differētie siue offense pctōꝝ itelligūt p tres mortuos quos xp̄s dr suscitasse. s. filiā archisynagogi: filiū vidue: ꝛ lazarū. Puellā suscitauit vbo tm̄ pueꝝ vbo ꝛ motu: lazaꝝ verbo ꝛ motu ꝛ lachrymis: ad oñdēdū q maior pnīa ē iponēda p pctō operatiōis q̄z p pctō cogitatōis: sꝫ m'lto magis p pctō ꝯsuetudinis. Uñ puellā suscitauit i domo: ecce pctm̄ cogitatōis. pueꝝ in porta ciuitat: ecce pctm̄ opatiōis. Lazarū q̄triduanū in monumēto: ecce pctm̄ ꝯsuetudis. Alio mō pt attēdi ḡuitas int diuersa pctā: ita tūq

sint pctā eiusdē generꝭ. sic dicit Aug. ꝺ pctō luxurie. Adulterij malū vincit fornicationē: vincit adulteriū ab īcestu. peiꝰ est em̄ cū mře ꝗȝ cuȝ alia muliere ꝯcūbere: ſȝ oīm hoꝝ pessimū ē qꝺ ꝯ naturaȝ fit. Tertio mō ꝑt attēdi grauitas in pctis: ꝛ h̄ iter diuersa pctā diuersoꝝ generū. sic dic̄ Aug. ꝙ grauius est homicidiū ꝗȝ adulteriū. xxxiij. q. ij. Si qꝺ veriꝰ. Et vniuersalit̄ pctā q̄ directe cōmittūt̄ ꝯ deū: sic idolatria: heres̄: blasphemia ꝛ sil̄ia sunt grauiora alijs. De q̄ tn̄ maḡ dicet̄ in t̄tia pte qn̄ aget̄ de decē p̄ceptis legis. Viso quō ē gradus i pctis. vidēdū est quō dȝ se hr̄e sacerdos circa ipositionē pnīe. Circa qꝺ sciēdū ꝙ cōis sn̄ia doctoꝝ tenet ꝙ oēs pnīe sūt arbitrarie. i. arbitrio sacerdotis taxāde: et h̄ ꝯsideratꝭ criminū q̄ntitate ꝛ q̄litate. Itē ꝯsideratꝭ ꝑsone dignitate: officio: paupertate: īfirmitate siue debilitate: cōplexiōe: ꝯsuetudine societate: lachrymis: ꝺuotōe religiōe: regiōis ꝛ tpis q̄litate: necnō ꝛ oībꝫ alijs circūstātijs supdictꝭ. Et nota ꝙ circa iposītōeȝ pnīaꝝ bonū est scire casus pniales. q̄s ponit Hosti. in sū. sua. ti. de pnīa. vbi ꝺt ꝙ q̄ istos casus igrat ñ meret̄ hr̄e nomē sacerdotꝭ ꝛ dȝ ꝯfitēti pctōri sacerdos declarare q̄ ad h̄ dȝ eē discretus. pnīaȝ tn̄ ꝑt moderare ꝭȝ q̄litatē: ꝛ sic ꝑt dicere ꝑ q̄libȝ pctō. tu debes sic penitere: ſȝ forte vita nō sufficeret: ideo do tibi taleȝ ꝛc̄. ꝑ oībꝫ pctis tuis ꝯcedo tibi ꝙ īdulgētie facte ꝑsint tibi: ꝛ oīa bona q̄ facies: ꝛ mala q̄ ꝑ amore dei sustinebꝭ iniūgo ꝑ pnīa. Vn̄ Leo papa. Tpa penitudis. i. pnīe. habita moderatōe ꝯsiderāda sunt iudicio tuo ꝑut ꝯuersoꝝ. i. penitētiū aīos ꝑspexeris eē deuotos. Itē i octaua synodo h̄ fuit impositū i iudicio coꝝ q̄ ꝑsunt vel q̄nto tpe vel q̄li mō penitere ꝺbeāt q̄ ꝺliquūt. xxvj. q. vij. Tpa ipa. ꝛ c. h̄ sit. Hoc ideȝ dic̄ Hiero. ꝺ pe. di. j. mēsurā s. i arbitrio sacerdotꝭ eē derelictū tps pnīe. Vt aūt ptic̄larit̄ sciāt simplices quō in impositōe pnīaꝝ ꝑcedere debeant. Notādū ꝙ reḡlarit̄ ꝑ piurio: adulterio: fornicatōe homicidio volūtario: ꝛ ceteris crimibꝫ capitalibꝫ ē septēnis pnīa iponēda: ꝛ h̄ dupli ci rōe. Vna est: qꝛ deꝰ ꝑcepit mariā sororē moysi ꝛ aaron

lepra ꝑcussaꝫ:ꝑ quã ĩtelligit
lepra cuiuslibet pctĩ mortal'
septeꝫ dieb⁊ manere extra ca
stra:ꝛ pᵒ mũdatõeꝫ redire ad
castra Hec rõ põit.xxxiij.q.
ij.hocipm.ꝛ ꝟm h̄ ꝑ diẽ intel
ligimᵒ annũ.iuxta verbũ dñi
dicẽtis ꝑ ꝓphaꝫ.Diẽ p anno
dedi tibi.Alia rõ est.vt sicꝫ ꝑ
pctm̃ mortl'e pctõr amisit se
ptiformẽ grãꝫ spũsscti:ita ꝑ
pniam septennẽ recupet eã.

Notãdũ ãt ꝙ lꝫ dictũ sit ꝙ
hmõi crimib⁊ est imponẽda
pnia septẽnis:tñ magꝫ vl' mi
nᵒ aspa dꝫ ĩponi ꝓut maiori
tas vl' minoritas crimĩs pẽ
satis ceterꝫ circũstãtijs h̄ ex
poscit.vt ĩ seq̃ntib⁊ appebit
Sũt ãt pl'es casus in q̇b⁊ ꝓ
pt' peccãtꝫ dignitatẽ vel pctĩ
enormitateꝫ imponit maior
pnia:vl' etiã ex varijs causis
minor. Nã p̄sbr̃ si fornicatio
nẽ fecerit dꝫ agere pniam .x.
annoꝝ:ꝟm formã traditam.
lxxxij.di.p̄sbyter. Et istõ in
telligunt q̇dã de simplici for
nicatõe. Alij ꝛ forte veriᵒ de
ĩcestu vl' õ adulterio:vtputa
q: ↄg̃uit ↄsanguineã vel affi
nẽ:vel ↄiugatã. Itẽ p̄sbyt' q̇
cog̃uit filiã suã spũalẽ quam
baptizauit:vl' õ sacro fõte le
uauit: vl' cuiᵒ ↄfessiõeꝫ audi
uit:vl' ĩ ↄfirmatõe tenuit dꝫ
agere pniaꝫ.xij.annoꝝ:ꝛ etiã
dꝫ relinq̃re ꝛ ponere res su
as paupib⁊:ꝛ ĩ mõasterio do
vsqꝫ ad mortẽ ꝟuire.xxx.q.j.
Si q̇s sacerdos. Itẽ q̇ cog̃
uit monialẽ dꝫ agere pniam
x.annoꝝ:ꝛ ipa silr ꝟm formã
positã.xxvij.q.j.de filia.ꝛ c.
deuotã. Matricida dꝫ peni
tere decẽ ãnis ꝟm formã satꝫ
asperã positã.xxxiij.q.ij.La
torẽ. Uxoricide adhuc ĩpo
nit maior pnia.xxxiij.q.ij.ad
monere. Notandũ etiaꝫ ꝙ
ꝑentib⁊ ĩ q̇ꝝ lectꝫ inueniunt
filij mortui:ille ex cuiᵒ culpa
ↄtigit si sit solutᵒ dꝫ ĩduci vt
ĩtret mõasteriũ eiusdẽ epatᵒ
vbi pctã sua ꝑpetua deploret
pnia. Si tñ nõ poterit ad h̄
ꝓpt' carnis fragilitatẽ induci
ↄcedẽda est ei licẽtia ↄhendi
mrĩmoniũ imposita sibi ĩ se
culo ꝑmanenti g̃ui pnia: silr
nõ dꝫ ĩduci ĩgredi mõasteriũ
in alijs duob⁊ casib⁊:q̇ꝝ vnᵒ
ẽ si alter ↄiugũ viuit: nisi for
te ↄiũx vellet silr ĩgredi. Aliᵒ
casus ẽ si hẽat filios ꝑuos a
q̇b⁊ nõ p̄t recedere:nisi aliq̇s
timẽs deũ sine suspiciõe fili
os educaret. Si ãt nesciẽter
istõ acciderit:puta q: negli
gent' collocauit secũ filiũ ĩ le
cto:ꝛ ĩ mane ĩuenit cũ extin
ctũ:dꝫ agere vt dicũt docto

res pniam trium annorum quorum vnus sit in pane et aqua: extra de his que fi. oc. c. ij. et iij. et ij. q. j Consuluisti. Pro homicidio casuali iponenda est pnia quinque annorum quando culpa precessit casum: aliter nulla nisi forte ad cautelam. l. di. de his clericis: et duobus. c. sequentibus. Et credo quod idem iudicium est de homicidio necario. De ista materia vide in. iij. parte i tractatu de. x. preceptis. De vicio sodomitico quod sit detestabile patet per Aug. dicentem. quod longe maius crimen est quam agnoscere matrem. Patet etiam per penam sodomitis inflictam que in igne sulphureo de celo misso perierunt Istud etiam peccatum clamat specialiter vindictam ad dominum. Unde in Genesi dicit dominus. Clamor sodomorum et gomorreorum venit ad me: quia vt ait Augu. violatur per istud peccatum societas que nobis debet esse cum deo: cum eadem natura cuius ipse est actor libidinis peruersitate polluitur. xxxij. q. vij. flagitia. De isto peccato etiam dicit Augu. Uides deus in humana natura tantum nephas contra naturam fieri desijt incarnari. Et infinita mala de isto nephando crimine possunt dici. Est enim tante maledictionis non solum actus sed etiam ipsa noiatio siue platio quod os loquentis aures audientium ipsaque quodammodo polluit elementa. Et istud male cogitant hispani. pueri enim in cunabulis exeuntes. etiam mulieres verecundia muliebri postposita istud nephandum et execrabile verbum quod castellani nominant omnibus verbis suis immiscent Et sic vt dictum est os loquentis aures audientium et ipsa elementa polluit. Unde labia talium deberent cum ferro candenti cauterizari. Unde credo quod pro huiusmodi nephandissimo crimine grauissima pena sit iniungenda. Multa alia crimina ponuntur i diuersis capitulis in corpore decretorum: pro quibus maior pnia quam septenis est iponenda. que omitto hic: quia talia crimina de iure et consuetudine reseruantur iudicio episcoporum: quos credo talia iura melius me scire. Et etiam quia indistincte credo oes pnias hodie esse arbitrarias. i. arbitrio sacerdotum taxandas pensatis contritione et conditione peccatorum: et omnibus alijs circunstantijs Unde etiam possit esse tanta contritio confitentis quod pro peccato mortali esset ei modica: imo quandoque nulla pnia iponenda: sicut fecit dominus Clemens quartus: qui cum quadam die equitaret per romam. quedam mulier que de remotis venerat accessit ad eum portans vnum puerum puulum i brachijs: et voce magna cum lachrymis clamauit. Pater sancte miserere mei pec-

catricꝫ: ⁊ da mihi pniam: qꝛ
babui istū filiū quē ħ poꝛto
a filio meo. Et papa coꝛā oi-
bus absoluit eā: ⁊ iposuit si-
bi pniaȝ q̄ ieiunaret ꝑ annū
sextas ferias i pane ⁊ aq̄. Et
mlr recedēs ⁊ reuoluēs secū
ḡuitatē pcti ⁊ ꝑuitateȝ pnie
credidit q̄ papa nō bn̄ itelle
xit eā: ⁊ i crastinū accessit ad
papā eq̄tātē ⁊ ꝯfessa ē sibi sic̄
ꝑus: ⁊ papa absoluit eā iniū
gēs sibi pniaȝ q̄ diceret tria
Pr̄ nr̄. Mlier itaqȝ recedēs
⁊ secū vt ꝑus pctm̄ ⁊ pniam
reuoluēs iterato ad papā re-
diēs: ⁊ coꝛā oib9 vt ꝑus fece
rat ꝯfessa ē: quā papa absol-
uit iponēs ei pniam vt dice
ret vnū pr̄ nr̄. Et cū iterroga
ret q̄re ei ita modicā iponerȝ
pniam. Rn̄dit papa. Plus
ascēdit doloꝛ ⁊ ꝟecūdia quā
passa est ita publice ꝯfitēdo
pctm̄ suū q̄ȝ si oib9 dieb9 vite
sue i pāe ⁊ aq̄ ieiunasset. Exē
plo ḡ isto ꝯfessoꝛ i impositōe
pnie dȝ attēdere ꝯtritōȝ do
loꝛēqȝ ꝟecūdiā ꝯfitētꝫ: ⁊ ꝼm
q̄ videbit maioꝛē vel mino
rē ꝯtritōeȝ dȝ iponere maio
rē vl' minoꝛē pniam. Notā
dū aūt q̄ ꝓ pctō vbi dȝ fieri
renūciatio sic̄ simonia: vl' re
stitutio: sic̄ in furto vel rapi-
na: depdatiōe: incēdio: vsu-
ra: fraudulētia: ⁊ dolosa ne-
gociatōe: ludo ꝼm distincti-
onē suppositā dȝ iponi pnia
q̄ renūciet vel restituat si pt
vl' si nō pt q̄ habeat animū
restituēdi ⁊ doleat qꝛ nō pt:
⁊ ꝓmittat q̄ si de9det sibi de
q̄ possit restituere q̄ restitu-
at: alias nō absoluat': nec pe
nitētia ei iponat'. Notādū
etiā q̄ sacerdos sꝑ dȝ ipone-
re pniam ꝑ ꝯtriū coꝛrn̄dentē
ipi pcō. vt supbo oꝛonē: aua
ro elēosynā: luxurioso ieiu-
niū. ⁊ si videat' expedire ꝑegri
natiōem vel loci mutatiōem
vt sic maceret' caro ⁊ frenet': ⁊
nō reficiet' ad delectatōeȝ ex
memoꝛia facti vl' aspectu ꝑ-
sone vel loci cū q̄ ⁊ in q̄ pec-
cauit: ⁊ fuit pctm̄ ꝑpetratuȝ.
vt. lxxxj. di. valet. xv. q. j. mu
lier. Notandū etiā q̄ dȝ ca
uere sacerdos ne iponat pe-
nitētiā ꝟuo ꝑ quā fiat ꝑiudi-
ciū dn̄o: nec discipl'o ꝑ quaȝ
fiat ꝑiudiciū mgr̄o: nec ecō-
uerso. Et istō maxie caueat
circa virū ⁊ vxoꝛē q̄ nō ipo-
nat alicui pniam talē ꝑ quaȝ
ali9 possit ꝑuenire i cognitio-
nē pcti. Sȝ ponat' q̄ aliq̄s
pctōꝛ ꝯfiteat' d̄ pctis suis et
penitet: vl' dic̄ se penitere de
pctis: nō tn̄ vult subire onus
pnie dicēs se delicatū vl' in-

firmū vł male cōplexionatū: ⁊ silia q̄d faciet de isto. Dico φ si ipe dicat se penitere de pctis ⁊ proponat decetero se abstinere cū allegat fragilitatē ⁊ recusat satisfactionis aspitatē dz sacerdos īducere ipm vt habeat animū patuz ad oēm satisfactionē portandā: oñdēdo sibi magnitudinē pctōꝝ suoꝝ: ⁊ q̄ ⁊ q̄nta bona amisit ꝓpter ista: q̄ oīa recupabit p pniam. Oñdēdo etiā q̄ ⁊ q̄nta sustinuit chr̄s ꝓ pctis nr̄is: q̄ tū sūme erat delicat⁹: ⁊ q̄t ⁊ q̄nta sustinuerūt scti martyres ⁊ sctē ꝟgines tenere ⁊ delicate ⁊ a peccatis īmunes. Quāta ḡ pena debeaꝛ tātꝭ ⁊ talib⁹ pctis q̄ tu cōmisisti: ⁊ multa talia dz sibi oñdere. Et si cuz oīb⁹ istis nō pt ipm īducere iponat ei talē pniam quaz ꝟisilr credit eum portare posse. Et ad h̄ inuitat nos exēplū chr̄i q̄ nunq̄ȝ legiꝛ graue īposuisse pniam: nisi vade ⁊ ampli⁹ noli peccare. Vñ Chryꝭ. sup illū locū. alligant onera grauia ⁊c. dic̄ sic. Si erram⁹ modicā pniam īponētes. nōne meli⁹ est ꝓpt̄ pniam puā dare rōem q̄ȝ ꝓpt̄ nimiā crudelitatē succūbere penitentē. xxvj. q. vij. alligāt. Aug. Si ñ pt gaudere sacerdos d̄ oīmoda purgatōe pctōꝝ: gaudeat saltim q̄ liberatū a gehēna mittit ad purgatoriū. Ex q̄ pꝫ φ si pnia imposita a sacerdote nō est ꝯdigna cōplebiꝛ ī purgatorio. Itē pone φ aliq̄s ꝯfiteaꝛ pctā sua ⁊ ñ vult abstinere ab eis: vł vult abstinere ab vno ⁊ nō ab altero. nū q̄d admittēdus est ad pniaz Dico φ sacerdos dz ꝯfessionē isti⁹ audire ⁊ recipe: nō tñ dz eū absoluere: sꝫ dz sibi de pctis ꝯfessis salubri⁹ ꝯsiliū q̄d potit exhibere ⁊ cōsulere φ faciat aliquā pniaz ꝑ pctis ⁊ inducere ad bonū q̄ntū poterit: ⁊ oīa bona q̄ d̄ ꝯsilio sacerdotꝭ iste faciet q̄ntūcūq̄ȝ īformia. i. sine charitate facta q̄ṁuis sibi nō valeant directe q̄ntū ad vitā eternā obtinendā: tñ valebūt sibi ad q̄ttuor vł ad aliq̄d ipoꝝ. Primo ad extremi iudicij suppliciū tolerabili⁹ subeundū. de pe. di. iiij. Si q̄s āt nō hꝫ charitatē. Scdo ad tpalē ꝓspitatē obtinēdā. de pe. di. iij. cauendū. xxij. q. ij. Si q̄b⁹. Tertio ad h̄ vt illustreꝛ citi⁹ cor eius ad pniam. de pe. di. iij. flens. in fi. Quarto q̄ diabol⁹ nō pōt sibi tātū nocere: sic̄ patꝫ de iudeo. de q̄ narrat Greg.

in libro dialogoꝝ: ꝙ q2 se si-gnauerat demões ñ potuerũt sibi nocere. Ex dictis ptꝫ ꝙ ad hͦ ꝙ pnĩa sit satisfactoria ꝛ meritoria oportet ꝙ sit facta ĩ charitate .i. ꝙ ille q̃ facit eã sit sine pctõ mortali. Sed pone alicui penitẽti iniũcta fuit pnĩa: ꝛ añq̃ cõpleat pe-nitẽtiã suã labit̃ ĩ pctm̃ mor-tale: ꝛ exñs in pctõ complet pniam iniunctã. postea redit ad statũ grẽ. nũq̇d valet illa pnĩa: vel tenet̃ eã iterare. Ad hͦ dicit sctũs Tho. de aq̇no ĩ q̃rto suo. ꝙ q̃dã sunt opa sa tisfactoria q̃ꝝ effect⁹ manet postq̃ꝫ ipa facta sũt. sicˉ post-q̃ꝫ facta est elemosyna adhuc manet ei⁹ effectus .s. diminu tio sube tpalis dantis. Sil'r postq̃ꝫ aliq̇s ieiunauerit ad huc manet effectus ieiunij: q̇ est dbilitas corpal' ieiunã-tis. Et talia q̃uis sint ĩ pctõ mortali facta: nõ oportet ꝙ ite rent̃. Alia sũt opa satisfacto ria q̃ postq̃ꝫ facta sũt nihil re manet de eis: sicˉ oĩo: ꝛ iõ si fi ant in pctõ mortali oportet ꝙ iterent̃. Vñ si alicui fuit in-iũctũ in pnĩa ꝙ dicat centũ pr̃ nr̃. si dicat ea exñs ĩ pctõ mortali nõ ꝯplet pnĩaꝫ: imo oportet ꝙ iteret eã exñs ĩ grã. secus d elemosyna ꝛ ieiunio vt dictũ est. Et circa hͦ sciẽn duꝫ ꝙ opa facta in charitate mortificant̃ per seq̇ns pctm̃ mortale: ꝛ viuificant̃ postea p verã pnĩam si sequat̃. Sꝫ illa q̃ nũq̃ꝫ fuerũt viua .i. illa q̃ fuerũt facta ĩ pctõ morta-li nunq̃ꝫ põt viuificari. Vñ ꝟsus. Illa reuiuiscũt q̃ viua nata fuerũt. Viuere nõ põt q̃ mortua nata fuerũt.

Caplm sextũ q̃rti tractat⁹ scõe ptis pncipalis. Utrum vn⁹ possit p alio satisfacere.

Unc restat videre vtꝝ vnus possit p alio sa-tisfacere. Circa qd sci-endũ ꝙ iste p q̃ q̇s satisfacit aut est viu⁹ aut mortu⁹. Si sit viuus aut ipe pt p se satis facere: aut nõ pt. Si pt dico ꝙ viuus nõ põt p alio viuo satisfacere. Et rõ q̃ me mo-uet ad hͦ est ista. Eq̇tas ei di-uine iusticie exigit vt qui pec cat satisfaciat: ꝛ hͦ si pt p se: sꝫ iste peccauit ꝛ põt p se satis-facere. g oportet ꝙ p se satisfa ciat. Si aũt nõ põt p se satis-facere. tũc dico ꝙ ali⁹ põt p eo satisfacere. Sꝫ ad hͦ req̇run tur mlta. q̃dã ex pte illi⁹ q̃ sa-tisfacit. q̃dã ex pte illi⁹ p q̃ sa tisfit. q̃dã ex pte vtriusq̃ꝫ. q̃-dã ex pte opis satisfactorij Ex pte illi⁹ q̃ satisfacit req̇ri

Doctrina bona

tur ꝓpinq̄tas.s.ꝙ ille q̄ satis-
facit sit obligat⁹ ꝓpinquitate
sanguinis illi ꝓ q̄ satisfacit.
Sicut credo ꝙ si pr̄ eēt im-
potēs ad satisfaciēdū: filius
posset ceterꝭ ꝯcurrētibꝫ satis
facere ꝓ eo. Et rō est: q̄r pr̄ ꝛ
fili⁹ sūt q̄si vna ꝑsona. Ex pte
illi⁹ ꝓ q̄ satisfit req̄rit̄ necītas
scꝫ ꝙ īdigeat: ꝛ etiā īpossibi
litas.s.ꝙ nō possit ꝑ se satis-
facere. Et ex pte vtriusq̄ req̄
rit̄ charitas.s.ꝙ vterq̄ sit in
charitate: q̄r charitas est ra
dix merēdi: ꝛ sine ipa nulluꝫ
opus est satisfactoriū. Ex pa-
te opis req̄rit̄ maioritas. ꝙ
scꝫ ille q̄ satisfacit ꝓ alio faci
at pl⁹ q̄ꝫ ille ꝓ q̄ dꝫ satisfacere
vt si ille ꝓ q̄ satisfaciat est ob
ligat⁹ ad ieiunādū vnā sextā
feriā nō sufficeret ꝙ ille q̄ sa-
tisfaceret ꝓ illo ieiunaret illā
sextā feriā: imo oporteret ꝙ
ampli⁹ ieiunaret. Et credo
etiā ꝙ req̄rat̄ ꝙ fiat autorita
te supioris. Si āt ille ꝓ q̄ sa-
tisfaciat sit mortu⁹. tūc aut
est in padiso: ꝛ tūc nō indiget
ꝙ aliq̄s ꝓ eo satisfaciat: q̄r vt
ait Aug. Iniuriā facit mar-
tyri q̄ orat ꝓ martyre. qđ in-
telligēdū est de q̄libet q̄ est ī
padiso. vt expsse đr extra đ
cele. mis. Cū marthe. Aut ē
in iferno. ꝛ tūc ꝺm opinionē
oīm theologoꝝ nihil qđ fi-
at ꝓ eo ꝓficit sibi: q̄r in infer
no nulla est redēptio. Aut ē
in purgatorio: ꝛ tūc pt satis-
fieri ꝓ eo a viuis. Et ita dic̄
Aug. i li. ꝓ agēda cura mor-
tuoꝝ: vbi sic đt. Non estime
mus ad mortuos ꝓ q̄bꝫ curā
gerim⁹ ꝑuēire: nisi qđ ꝓ eis si
ue altarꝭ siue elynaꝝ siue oro
nū sacrificijs solēnit̄ suppli-
cam⁹. xiij. q. ij. Nō estimem⁹
Et Greg. in c. anie. xiij. q. ij.
Aie defunctoꝝ q̄ttuor mo-
dis soluunt̄: aut oblatōibꝫ sa
cerdotū: aut orōnibꝫ sctōꝝ:
aut charoꝝ elemosynis: aut
ieiunijs cognatoꝝ. Licet āt
de pnīa multa alia eēnt dicē
da. hec tn̄ q̄ dicta sūt breuita-
tis cā sufficiant. Sup opis
imꝑfectōe veniā postulans a
lectore: vt q̄ corrigēda vide-
at ꝛ addēda nō inuidēdi ani
mo: sed benigno corrigat et
emendet.

Explicit scđa ꝑticula hu-
ius operis.

Incipit tertia pticula pncipalis hui⁹ libri: in q̄ agiť de articulis fidei: ꝛ de his q̄ ptinēt ad ppli informationē.

Q Voniam dñs ꝛ mgr̄ nr̄ Jesus chřs de mūdo ascensur⁹ ad prēm discipl'os quō se hrēnt ad fideles q̄s suo redemerat sanguie īstruens dixit. Eūtes docete oēs gētes: Jn q̄ rectores eccłiaꝝ discipul' succedētes īstruxit ꝛ monuit vt sibi sbditos doctrina sana ꝛ salutifera informarēt. Qđ i lege veteri pulcerrime ē figuratū: vbi legiť ꝙ in rōnali iudicio qđ legal' sacerdos gerebat i pectore: doctna ꝛ vitas erāt sculpta. Jn q̄ re dabať itelligi ꝙ euāgelici sacerdotes vitatis doctrinā dn̄t i se gerere: ꝛ eā suis subdit; nūciare: alioquin sn̄iam maledictōis etne icurrūt. Sic dñs p Esaiā cōminať dicēs. Ve vobis canes muti ñ valētes latrare. Merito ğ rector eccłiastic⁹ canis dr̄: q̄ latratu p̄dicatōis ꝛ doctrīe euāgelice lupos. i. dēmones arcere dz a grege dñi: et dormiētiū in pctis aīas excitare. Sz tunc mut⁹ efficiť cū desidia torpet: vł ex ignorātia tacet: et merito a dño reprobať. Qua ex re sumope laborare dz: ꝛ sollerti ac sollicito aīo vigilare ne diuine scīe ignorās existat: q̄nimo tātū de ea scire teneť ꝙ sciat suū officiū debite exeq̄ ꝛ sibi pplm cōmissum informare. Et h̄ q̄ntū ad ea q̄ ipe pplus dz scire. Que q̄ ad nūc pn̄t reduci ad q̄nq₃. vi₃ ad credenda: ad petēda: ad faciēda: ad fugienda: ꝛ ad spanda. Dz ğ rector eccłiasticus sibi subditos īstruere q̄d credēdū: q̄d petendū: q̄d faciēdū: q̄d fugiendū: ꝛ etiā q̄d sit spandū. Primū ptineť i articul' fidei scđm in petitōib⁹ orōis dñice. tertiū ꝛ q̄rtū in p̄cept; decalogi. q̄ntū i dotib⁹ glīe paradisi. Et de ist; i ista tertia pticula est agendū. Et ꝺm h̄ ista tertia ptic'la in q̄ttuor capitula diuidiť. Capl'm p̄mu₃ erit de articul' fidei. Capl'm scđm erit đ petitōib⁹ orōnis dñice. Capl'm tertiū erit de decē p̄cept;. Capl'm q̄rtum erit de dotib⁹ btōꝝ.

De articulis fidei. Capl'm. I.

T Este aplo sine fide impossibile ē placere do

i senas cōminatur; vi vob ...

fides em̄ est fundamētū oīm
bonoꝝ opeꝝ: sine q̄ oīs spūa
lis edificatio ↄstructa deficit
atq̨ cadit. Ista aūt fides i ar
ticulis fidei cōpletissime cō-
tinet: q̄ articuli i symbolo ↄti
nent ꝛ colligunt. Notādū
aūt q̄ttuoꝛ eē symbola: q̄ lꝫ i
ꝟbis sunt varia: in sensu tn̄ ꝛ
snia sꝫ vnū. Prim vocat sym
bolū apl'oꝝ. illō. s. Credo: qō
dr̄ in cōpletorio: ꝛ in p̄ma: ꝛ
vocat apl'oꝝ: qꝛ apl'i recepta
spūsscti gr̄a illō cōposuerūt
Et ex h̄ vocat symboluꝫ: qꝛ
dr̄ de singulus ꝛ bolꝰ: qꝛ q̄li-
bet ipoꝝ posuit bolum suū.
Vn̄ b tūs Petrꝰ icepit dicēs
Credo i deū p̄rem oīpotētē
ceteri apl'i fuerūt ceta p̄secū-
ti. Scōm credo vocat sym-
bolū nicenū: qꝛ scti p̄res illō
in nicena synodo cōposuert
ꝛ illō cātat i missa: sic dictū ē
i p̄ma pte p̄mi tractatꝰ ō eu
charistia. ca. x. Tertiū vocat
symbolū athanasij: qꝛ sctūs
Athanasius illō cōposuit: ꝛ
istud in p̄ma dr̄. s. Quicūq̨
vult saluus esse. Quartū vo
cari p̄t symbolū innocentia-
num siue lateranense: qꝛ fuit
cōpositū sub Innocētio i cō
cilio lateranēsi: ꝛ istō ponit
extra de sū. tri. ꝛ fi. catho. c.
Firmit credimꝰ. Et ita sicut
in q̄ttuoꝛ euāgelijs tota veri
tas doctrine ꝛ fidei chr̄iane
cōp̄hēdit: ita in istis q̄ttuoꝛ
symbol' oēs articuli fidei cō-
tinēt. Et sic oīm q̄ttuoꝛ euā
gelistaꝝ doctrina est vna: ita
ꝛ oīm q̄ttuoꝛ symboloꝝū est
vna scia atq̨ fides. Et sic iu-
xta visionē Ezechiel' rota fit
in medio rote. c. j. Materia
istoꝝ q̄ttuoꝛ symboloꝝ sunt
articuli fidei: q̄ q̄dē artic'l'i ab
aliq̄bꝫ dicūt esse. xij. ꝛ ab ali-
q̄bꝫ. xiiij. Illi q̄ dicunt eē. xij.
distinguūt eos penes nūerū
apl'oꝝ q̄ symbolū vt dictū ē
cōposuerūt: ꝛ fidē catholicā
p̄dicauerūt: ꝛ eccl'iam funda
uerūt. Illi q̄ dicūt esse. xiiij.
distinguūt eos penes mate-
riā de q̄ sūt. Cū g̊ materia de
q̄ sūt articuli fidei sit deitas
ꝛ hūanitas: qꝛ dn̄s nr̄ iesus
chr̄s verus deꝰ ꝛ hō est. Igit
s̄m istos septē sūt artic'l'i p̄ti
nētes ad diuinitatē: ꝛ septē p̄
tinentes ad hūanitatē. Arti
culi p̄tinētes ad diuītatē dis
tinguunt sic: qꝛ vnꝰ respicit
essentiā: tres respiciunt p̄so-
nas: ꝛ tres op̄a p̄sonaꝝ. Ar-
ticulus ille q̄ respicit essenti-
am est credere in deū trinū ꝛ
vnū. vnū quidē in essentia ꝛ
trinū in p̄sonis. Et ↄ̄ istū ar
ticulū errauit Manicheꝰ: q̄

posuit duos deos.vnū bonū
alterꝝ malū.Et ad remouen⸗
dū istū errorē cū in symbolo
aploꝝ diceret solū Credo in
deū.in symbolo niceno fuit
additū:in vnū deū.Et ꝺ isto
articulo ꝺr in symbolo atha
nasij. Fides autē catholica
hec est:vt vnū deū in trinita⸗
te ꝛ trinitatē in vnitate vene
remur:q̄si dicat.credamꝰ de⸗
um esse vnū in essentia:ꝛ tri
nū in ꝑsonis.Articuli aūt ꝑ⸗
tinentes ad ꝑsonas sūt tres
.Primus est credere i ꝑsonā
p̄ris.Et de isto articulo ꝺr i
vtroq; symbolo: p̄rem oīpo
tentē:ita ꝙ p̄r est ꝓma ꝑsona
ī trinitate: nō q̇dē prioritate
nature vel t̄pis:ſʒ solū ꝓori⸗
tate originis: qꝛ ꝑsona p̄ris
a nullo originat̄: sed alie ꝑso
ne originant̄ ab ea.Et istꝺ tā
git̄ in symbolo Athanasij cū
ꝺr.Pr̄ a nullo est factus nec
creatꝰ nec genitꝰ.Scꝺs ar⸗
ticulus de illis q̇ ꝑtinent ad
ꝑsonas est credere in ꝑsonā
filij.Et ꝺ isto ꝺr ī vtroq; sym
bolo.Et in iesum chr̄m fili⸗
um eiꝰ vnicū:ita ꝙ dēmꝰ cre
dere ꝙ ꝑsona filij non sit nec
creat̄:ſʒ generat̄ a p̄re. Et h̄
tāgit̄ in symbolo Athanasij
cū ꝺr.filiꝰ a p̄re solo est:nō fa
ctus nec creatꝰ sed genitꝰ.Et

ꝯtra istū articulū errauit Ar
rius:q̇ dixit filiū eē creaturā
purā ꝛ minorē p̄re.Jdꝺ ꝯ er
rorē Arrij fuit additū i sym⸗
bolo niceno.deū de deo:lu⸗
men de lumine:deuʒ verꝝ de
deo vero genitū nō factū cō⸗
substantialē patri.Licet eñ
chr̄s inq̄ntū hō sit minor pa
tre: tñ inq̄ntū deus est eq̄lis
patri ſm diuinitatē: vt dicit
Athanasius.Eq̄lis p̄ri ſm
diuinitatē:mīor p̄re ſm hu⸗
manitatē.Fuerūt etiā q̇daʒ
heretici vocati Ambrite vel
Ambionite: q̇ dixerūt filiuʒ
eē genitū a p̄re ex t̄pe:ꝛ nō fu
isse ab eterno.Et ꝯ istū erro⸗
rē fuit additū in symbolo ni
ceno.Et ex p̄re natuʒ añ oīa
secl'a.Tertiꝰ articulꝰ de illis
q̇ ꝑtinēt ad ꝑsonas ē credere
in ꝑsonā spūssctī.Et de isto
articulo ꝺr in symbolo aplo⸗
rū.Credo in spm̄sctm̄:ita ꝙ
dēmꝰ credere spm̄sctm̄ eē ve⸗
rū deū a p̄re ꝛ filio ꝓcedentē
Jta ꝺt Athanasiꝰ.Spūssā
ctus a p̄re ꝛ filio nō factꝰ nec
creatꝰ nec genitus ſʒ ꝓcedēs
Et ꝯtra istū articulū errant
greci dicētes spm̄sctm̄ a solo
p̄re ꝓcedere.Et ꝯ errorē eoꝝ
addit romana eccl'ia in sym
bolo niceno. Qui ex patre fi
lioq; ꝓcedit.Fuerūt aliq̇ he⸗

retici q̃ dixerūt spm̄sctm̄ esse
creaturā ꝛ nō deū. Et ꝯ erro
rē istoꝝ fuit additū i symbo-
lo niceno. Qui cū patre et fi
lio sil'adoraẗ ꝛ ꝯglorificatur
Nulla em̄ creatura dꝫ ado-
rari eq̄li adoratōe cum deo.
Cōtra istos tres artic'os d̄
trinitate ꝑsonarum errauit
Sabellius q̃ posuit ꝯfusio
nē ꝑsonaꝝ dicēs ꝙ eadē ꝑso
na qñq3 erat paẗ: qñq3 erat fi
lius: qñq3 spūssctūs. Cōtra
quē d̄t Atha. Alia est ei ꝑso
na pr̄is: alia filij: alia spūssci
Vñ sciendū ꝙ vna ꝑsona est
alia ab altera: nō tñ est aliđ
Vñ ista est vera: pr̄ est aliꝰ a
filio: sꝫ ista est falsa ꝛ hereti-
ca: pr̄ est aliud a filio: qꝛ hec
dictio aliꝰ q̄ est masculini ge
neris dic̄ diuersitatē in ꝑso-
na: sꝫ hec dictio aliđ q̄ ē neu
tri generis d̄t diuersitatē in
essentia. Alij tres articuli ꝑ-
tinēt ad opa trinitatꝭ: q̄ꝝ q̄-
dā ꝑtinēt ad opꝰ nature. vicꝫ
ad opꝰ creatiōis. Et de h̄ est
vnꝰ articulꝰ. s. q̃ dicit ꝙ debe
mus credere deū eē creatorē
oīm creaturaꝝ. Et d̄ isto ar-
ticulo d̄r in symbolo apl'oꝝ
creatorē celi ꝛ terre. Et ꝯ istū
articulū errauit Manicheꝰ
q̃ dicit ꝙ deus bonus crea-
uit res inuisibiles: sꝫ deꝰ malꝰ
creauit res visibiles. Vñ ꝯ
errorē istū fuit additū in sym
bolo niceno. visibiliū oīm ꝛ
inuisibiliū. Notandū etiā
ꝙ in symbolo apostoloꝝ di
citur creatorem. in symbolo
autē niceno diciẗ factorem.
Et ratio est: qꝛ differētia est
inter creatorē ꝛ factorē: simi
liter inter creare et facere: qꝛ
creare est aliq̄d ex nihilo ꝓ-
ducere: ꝛ facere est aliquid ꝓ
ducere ex aliq̄. Quia ḡ deus
in ꝑncipio creauit angelos
ꝛ materiā oīm tam celestiuꝫ
q̄ꝫ terrestriū: ex qua postea fe
cit alia: ideo d̄r creatorꝫ: qꝛ
ꝑo postea ex illa materia fec̄
oēs alias creaturas: ꝛ ideo
diciẗ factorē. Opeꝝ etiā dei
quedā ꝑtinēt ad opus gr̄e. s.
ad opus iustificationis. Et
de h̄ est vnus articulus. s. ꝙ
debemus credere ꝙ ꝑ gr̄am
dei fideles spūal'r vniunẗ: et
remittunẗ pctā fidelib' vni-
tis in vnitate eccl'ie ꝛ catho-
lice fidei. Et de hoc d̄r i sym
bolo apl'oꝝ. sanctā eccl'iam
catholicā. i. vniuersalē: sctōꝝ
cōionem: remissionē pecca
toꝝ. Et in isto articulo com
prehenduntur omnia sacra-
menta eccl'ie: ꝛ quicq̄d sacro
sancta romana eccl'ia de ba-
ptismo ꝛ eucharistia ꝛ alijs

sacramētis eccl'ie in q̄bꝰ fideles sibi ad inuicē cōicāt: ꝛ p̄ q̄ fit pctōꝝ remissio credit p̄cipit ꝛ docet eē credendū. Et ꝯ istū errauit Pelagiꝰ q̄ posuit q̄ p̄ solū actū liberi arbitrij absq̄ grā dei poterit haberi remissio pctōꝝ. Contra etiā istū articulū errauerunt Jacobite ꝛ Nichoalite Joniniani: Ualdenses: ꝛ vniuersaliter oēs heretici: iudei saraceni: gētiles: ꝛ pagani: ꝛ q̄cūq̄ de baptismo ꝛ eucharistia ꝛ alijs sacramētis credūt aliter q̄ꝫ romana eccl'ia. Contra istū tñ articulū errāt spēaliter greci ꝛ oēs alij scismatici q̄ negāt sacrosctām romanā eccl'iam esse caput ꝛ magistrā oīm eccl'iaꝝ. Uñ ꝯ istuꝫ errorē fuit additū in symbolo Niceno. vnā apl'icā ecclesiā. Cōtra etiā errorē Donati q̄ posuit baptismū debere iterari fuit additū in symbolo Niceno cōfiteor vnū baptisma. Operū etiā dei q̄dā ad opus gl'ie ptinent. scꝫ ad opus gl'ificatiōis: ꝛ de h̄ est vnus articulus. vicꝫ q̄ credimus v̄tute dei oēs resurrecturos tā bonos q̄ꝫ malos: ꝛ bonos eē p̄miandos: ꝛ malos esse puniēdos. Et d̄ isto articulo fidei d̄r in symbolo apl'oꝝ. Carnis resurrectōeꝫ ꝛ vitā eternā amen. Et ī symbolo niceno. Expecto resurrectionē mortuoꝝ: ꝛ vitā venturi seculi amen. Circa istū articulū errabant Saducei q̄ negabāt resurrectōem esse futurā. Contra etiā istū articulū errauit Plato: q̄ posuit resurrectōem esse naturalē: ꝛ fieri rōe nature. in fine. s. magni anni q̄ cōplet' i.xxxvj. mil'ibꝰ annis. Cōtra etiā istū articulū errauit Origenes: q̄ posuit malos in inferno puniri solū vsq̄ in dieꝫ iudicij. Uñ ꝯ oēs istos errores d̄r in symbolo athanasij. Ad cuius aduentū: h̄ est v̄tute cuiꝰ hoc est ꝯ errorē Platonis: oēs hoīes resurgere hñt cuꝫ corp̄ibꝰ suis. ꝯ erroreꝫ Saduceoꝝ. Et reddituri sunt d̄ factis p̄prijs rōnem: ꝛ q̄ bona egerūt ibūt in vitā eternā q̄ v̄o mala in ignē eternuꝫ. ꝯ Origenis errorē. Jsti sūt septem articuli ptinētes ad diuinitatē. alij aūt septē ptinēt ad hūanitatē. Primus est d̄ ꝯceptōe filij. scꝫ credere q̄ filius dei fuit ꝯceptus in vtero btē Marie v̄ginis v̄tute spūsscti. Et de h̄ d̄r in symbolo apl'oꝝ. Qui ꝯceptꝰ est de spūsctō: ꝛ ī symbolo niceno

Qui ꝓpter nos hoies et ꝓpt nr̄am salutē descendit de celis: ⁊ incarnat⁹ est de spūsctō Contra istū articulū errauit Maniche⁹ dicēs filiū dei nō verā carnē sꝫ phātasticā assūpsisse. Et ꝯ istum errorē dr̄ i symbolo Athanasij. Perfectus de⁹: ꝑfect⁹ hō: ex aīa rōnali ⁊ hūana carne subsistēs Scd̄s articul⁹ de ꝑtinētibꝫ ad hūanitatē est de natiuitate chr̄i .s. credere dei filiū ab eterno natū a p̄re: ex tp̄e natū ex Maria ꝟgine: q̄ ꝟgo extitit an̄ ꝑtū: i ꝑtu ⁊ post ꝑtū. Et d̄ isto artic̄lo dr̄ i vtroqꝫ symbolo. Natus ex Maria virgine. Cōtra istū articulū errāt ꝑfidi iudei: negātes dei filiū ex Maria ꝟgine eē natū Cōtra istū articulū etiā errauit ille nephād⁹ Iouinian⁹ q̄ dic̄ ꝙ lꝫ btīssima ꝟgo maria ꝯcepat ꝟgo: tn̄ i ꝑtu fuit corrupta. Et ꝯ istū errorē dr̄ in vtroqꝫ symbolo. Ex Maria ꝟgine. Terti⁹ articulus ꝑtinēs ad hūanitatē est de passione dn̄i nr̄i iesu chr̄i .s. ꝙ credimus dei filiū ꝓ salute nr̄a passum: crucifixū: mortuū et sepultū. Et h̄ est q̄ ad naturā hūanā: qꝛ natura diuīa nihil patiebat̄. Et de isto articulo dr̄ in vtroqꝫ symbolo .s. apostoloꝝ ⁊ niceno. Passus sub pontio pilato: crucifix⁹ mortuus ⁊ sepultus. Et ꝯ istū articulū errauit spurcissimus Mahumetus: q̄ q̄uis i altero canone suo dicat chr̄m ex Maria ꝟgine natū: tn̄ negat eū passum vel crucifixū fuisse sꝫ vnū aliū loco ei⁹. Cōtra etiā istū articulū errauit Origenes dicēs chr̄m nō solum passuꝫ ꝓ hoībꝫ: imo etiā ꝓ demonibꝫ in aere qn̄ ascēdit in celū. Et ꝯ istū errorem dr̄ in symbolo niceno. Qui ꝓpter nos hoies ⁊ ꝓpt nr̄am salutē ⁊c. Quart⁹ articul⁹ ꝑtinēs ad hūanitatē ē de descēsu ad inferos .s. ꝙ credimus ꝙ aīa chr̄i q̄ in morte sepata fuit a corpe: vnita tn̄ diuinitati corpore etiam diuinitati vnito i sepulcro remanente descendit ad limbū sctōꝝ patꝝ: q̄ ē q̄dā ps inferni: ⁊ istos p̄res q̄ in fide de chr̄o incarnādo ⁊ in charitate decesserūt īde libauit: pctōribꝫ in īferno remanētibꝫ dānatoꝝ. Et d̄ isto articulo dr̄ in vtroqꝫ symbolo: descēdit ad inferos. Quītus articulus ꝑtinēs ad humanitatē est de resurrectiōe scꝫ ꝙ credim⁹ dei filiū resurrexisse a mortuis tertia die: ſm ꝙ scp̄ture ꝓphaꝝ ⁊ aploꝝ

p̄dixerāt. Et de isto articulo dr̄ in vtroq3 symbolo: tertia die resurrexit a mortuis.
Notādū aūt q̄ chr̄s nō fuit in sepulcro nisi q̄dragita horis: s3 dr̄ ibi fuisse trib9 dieb9 qd̄ s̄m Aug. intelligendū est p synecdochen: vt ponat̄ ps diei p tota die. vñ ip̄e fuit ibi p vltimā p̄tē diei veneris: q2 in cōpletorio isti9 diei fuit positus in sepulcrū: 7 fuit ibi p totā diē sabbati: 7 p p̄mā p̄tē diei dominice: q2 in aurora surrexit. Sextus articulus ad humanitatē p̄tinēs est de ascensu ad celos. s. q̄ credimus q̄ q̄dragesima die a resurrectōe sua chr̄s cum magna comitiua angeloꝝ 7 aīarū sctōꝝ patrū q̄s ab inferno extraxerat ascēdit in celū. Et de isto articulo hr̄ in vtroq3 symbolo. Ascendit ad celos sedet ad dexterā dei patris oīpotētis. Septim9 articulus ad hūanitatē p̄tinēs ē aduētū chr̄i ad iudiciu3 credere. s. q̄ chr̄s ī fine mūdi in forma hūana apparebit cum v̄tute magna 7 p̄tāte in valle Josaphat: 7 ibi iudicabit bonos 7 malos. Et de isto articulo dr̄ in vtroq3 symbolo. Inde vēturus est iudicare viuos 7 mortuos. Isti sunt. xiiij. articuli fidei: q̄ꝝ septē p̄tinent ad diuinitatē: 7 alij septē ad hūanitatē chr̄i. Et istos articulos dn̄t sacerdotes subditos suos edocere: 7 maxime illos q̄ p̄tinēt ad hūanitate3: 7 potissime illos d̄ q̄b9 ecclesia solennizat: sic̄ est articul9 ɔceptōis: de q̄ est festū in annūciatōe btē Marie: 7 articulus de natiuitate: de q̄ fit festū in natali: 7 articulus de passiōe: de q̄ fit festū in p̄asceue: 7 articulus de resurrectione: de q̄ fit festū in die pasce 7 articulus de ascensiōe: d̄ q̄ fit festū in die ascensiōis dn̄i. Istos eñ articulos cū articulo de aduētu ad iudiciū q̄libet fidelis postq̄3 venit ad annos discretiōis tenet̄ scire explicite. Et de istis articul' ad hūanitatē p̄tinētib9 habētur v̄sus. Nascit̄ abluit̄ patitur descendit ad ima. Surgit 7 ascēdit veniet discernere cūcta. Hec ē fides catholica quā corde credo 7 ore cōfiteor: in q̄ fide viuere volo 7 mori: p̄testās me in oīb9 credere sicut sctā romana ecclesia credit. Et si q̄d minus bñ dixerim totū reuoco: 7 totū habeat̄ p nō dicto.

De petitōib9 oōis dn̄ice
Caplm. II.

Modū ꝛ formā orandi saluator tradēs dixit Matth. vj. ꝛ Lu. xj. Cum oratis dicite. Pr̄ nr̄ q̄ es ꝛc̄. Circa qđ notādū est ꝙ ista oratio excellit omnes orones in trib᷒. Primo rōne mgr̄i q̄ eam cōposuit: q̄ fuit chr̄s verus deus ꝛ hō verus in quo oēs thesauri sapiē et sciē dei sunt abscōditi. Quāto ḡ magister q̄ istam orōnē cōposuit excellit oēs alios mgr̄os: tāto ista orō excellit oēs alias orones. Uñ vocat̄ ista orō dñica oratio: qꝛ dñs dñantiū eam cōposuit ꝛ ordinauit. Scđo excellit oēs alias orōnes rōe forme. Est eñ orō breuissima: ita ꝙ nemo p̄t se excusare ꝛ dicere ꝙ rōne plixitat̄ sue generet tediū vel fastidiū. Notanduȝ tñ ꝙ licet vt dictū est sit breuis in verbis: est tñ multū ꝓfunda in sensu: ꝛ ad impetrādum efficacissima. vñ đ ea dicit sapiens. Breuis orō penetrat celos. Tertio excellit oēs alias orōnes rōne materie de qua est. In ip̄a ei cōtinent̄ oīa necessaria tā in vita ista q̄ȝ in alia. Uñ notandū ꝙ saluator in ista orōne sic ꝓcedit: qꝛ p̄mo docet nos captare dei beniuolentiam. Secūdo docet nos orandi modū ꝛ formā. Primū facit cum dicit̄. Pater noster ꝛc̄. Secundū facit cum dr̄. Adueniat regnū tuuȝ ꝛc̄. Circa primū duo facit. Primo docet nos captare dei beniuolentiā. Secundo docet nos optare orōnis efficaciā: ibi. sanctificetur nomen tuū ꝛc̄. Dicim᷒ ergo. Pater noster q̄ es in celis ꝛc̄. Ubi p̄mo cōfitemur deū esse oīm reꝝ p̄ncipiū: quia pater. Secundo allegamus nostrū ꝓuilegiuȝ qꝛ dicimus: noster. Tertio nominamus nomen eius ꝓpriū: ibi. qui es. Quarto assignamus sibi certū domiciliū: quia in celis. Dicimus ergo: Pater noster qui es in celis. Ubi sciendum ꝙ s̄m qđ dicit Eberhardus pater accipit̄ q̄nq̧ modis: qꝛ primo dicitur pater rōne cure: alio modo rōe geniture: alio modo ratiōe etatis: alio mō rōne honoris: alio mō rōne creatiōis. Istis q̄nq̧ modis deus est pater oīm. Primo ratione cure. Ita dicit paulus apl's dicēs. Omnē sollicitudinē vestrā ponentes in deū: qꝛ ip̄e curat de omnib᷒ vt ipsemet dicit christus in Matth. Noliti sollicite esse

dicētes. q̄d manducabimus
aut q̄d bibemus: aut q̄ opie-
mur. scit ei pr̄ vester celestis
q: his oībꝫ indigetis. Scđo
de⁹ est pr̄ oīm rōne geniture
Uñ de eo dr̄ apl's. Uolūta-
rie genuit nos v̄bo v̄itatis:
vt sim⁹ initiū aliqđ creature
ei⁹. Uñ q̄libet pt̄ dicere illđ
p̄s. Dñs dixit ad me fili⁹ me
us es tu ego hodie genui te.
Et de q̄libꝫ dr̄ ds illđ qđ dr̄
ij. libro Regū. Ego ero illi ī
prēm: ꝛ ipe erit mihi in filiū
Tertio de⁹ est pr̄ rōe antiq̄ta
tis. Uñ d eo dr̄ Daniel. An-
tiquus dieꝝ sedit: ꝛ libri vi-
delicet ꝯsciaꝝ apti sunt corā
eo. Uñ oēs possumus dice-
re qđ dicit apl's. Unū prēm
habemus deū. Quarto de⁹
est pr̄ oīm rōe honoris: q: de-
um habemus honorare spe
ciali honore ꝛ reuerētia: q̄ a
doctoribꝫ dr̄ latria: q̄ honor
nulli creature dꝫ exhiberi nec
decet. Uñ q̄libet dꝫ dicere
illđ qđ dr̄ in Mattheo. Cō-
fiteor tibi dñe pr̄ celi ꝛ terre:
ita ꝗ ꝯfiteri ibi idem est qđ
laudare siue honorare. Qui
to de⁹ est pr̄ oīm rōe creatio-
nis. Uñ Moyses. Nunq̄d
nō ipe est de⁹ q̄ possedit te: fe
cit te: ꝛ creauit te. Uñ ex hoc
qđ dicim⁹: pr̄ habem⁹ fiduci
am ad obtinendū illđ qđ ī il
la orōne petim⁹. Uñ possu-
mus arguere sic. pr̄ dat filio
illđ qđ petit ab eo dummō il
lud qđ petit sit iustum ꝛ filio
necessariuꝫ: sed deus est pat̄
oīm: ꝛ illđ qđ petimus ī ista
orōne est iustissimuꝫ ꝛ valde
nobis necessariū: q̄re fiduci
am habemus ꝗ de⁹ totū da
bit nobis. Et fundat̄ ista rō
sup v̄bū saluatoris ī Luc. vbi
dicit sic. Si vos cū sitis ma-
li nostis dare bona filijs ve-
stris: q̄nto magis pr̄ vr̄ dabit
spm̄ bonū petētibꝫ se. q̄si di-
cat. ꝗ imo dabit. Scđo in
ista orōne allegam⁹ nr̄m ꝓui
legiū: cū dicim⁹ nr̄. Uñ notā
dū ꝗ q̄uis vt dictū est deus
sit pr̄ oīm illis q̄nqꝫ modis:
tñ nos q̄ sum⁹ regenerati in
chr̄o possum⁹ dicere spēalit̄
pr̄ nr̄. Uñ ipe est pr̄ nr̄: quia
nos sum⁹ ab eo liberati mi-
sericordi⁹: adoptati spēalius
educati nobilius: informati
salubrius. Dico ꝗ de⁹ est spe
cialiter pat̄ nr̄: q: nos chrīa
ni sumus ab eo redēpti siue
liberati misericordi⁹. vñ pos
sumus de eo dicere illud qđ
dr̄ ī Apocalypsi. Redemisti
nos deo in sanguīe tuo. De
qua redemptiōe dicit btūs
Petrus. Nō ex corruptibili

bus auro vel argēto redempti estis de vana vr̃a ꝯuersatiōe: sȝ p̄cioso sanguīe īmaculati agni dñi nr̃i Jesu chr̃i. Scđo dico ꝙ de⁹ est sp̄ealiter pr̃ nr̃: qꝛ nos chꝛiani sumus ab eo adoptati specialius. Et de h̄ dic̄ apl's. Misit de⁹ sp̄m̄ filij sui in corda nr̃a in q̄ clamam⁹ abba pr̃: vt adoptionē filioꝝ dei recipem⁹. Tertio dico ꝙ deus est speāliter pr̃ nr̃: qꝛ nos chꝛiani sumus ab eo educati nobili⁹. Jn sacro em̄ eucharistie pascit nos de⁹ corpe ꝛ sanguīe chꝛi. Jta dicit ip̄emet chꝛs in Joāne dicēs. Caro mea vere est cibꝰ: ꝛ sanguis meus vere est pot⁹. De isto cibo dt ps. Panē angeloꝝ māducauit hō. De q̄ pane dicit chꝛs Qui māducauerit ex h̄ pane viuet i eťnū. Uñ eccl'ia tātū bñficiū recogñscēs ivocē gr̃a rũa actiōis ꝓrũpens dt. O q̄ȝ suauis est dñe sp̄ũs tu⁹ i nob̄ vt em̄ dulcedinē tuā i filios demōstrares pane de celo p̄stito: esuriētes hũiles reples bōis: fastidiosos diuites dimittēs inanes. Quarto dico ꝙ de⁹ est sp̄eal'r pať nr̃: qꝛ nos chꝛiani sum⁹ ab eo iformati salubꝛius: ꝛ p h̄ doctrinā euāgelicā: q̄ sola ē doctrina salutifera ꝛ salubꝛis. Et istā doctrinā petebat Dauid cū dicebat. Bonitatē ꝛ disciplinā ꝛ sciāȝ doce me. De ista doctrina dicit sapiēs. Audi fili mi disciplinā p̄ris tui. Ex h̄ ḡ ꝙ dicim⁹. pr̄ nr̃: habem⁹ fiduciā ꝙ illđ qđ a deo petimus mediāte orōe dabit nobis. vt arguamus sic. p̄ncipale trahit ad se minus p̄ncipale ꝛ accessoriũ: extra đ ꝯse. ec. vel al. c. si eccl'iam. li. vj. sȝ de⁹ dedit seip̄m nobis: ꝛ idō vocamus eũ nr̃m: ꝛ respectu ei⁹ oīa sunt accessoria. Ergo certi sum⁹ qđ ista dabūť nob̄ a deo. Et fundať ista rō sup ṽbo apl'i dicentis in ep'la ad Ro. viij. Si de⁹ p nob̄ q̄s ꝯ nos: q̄ etiā ꝓprio filio suo nō pepcit: sȝ p nob̄ oibꝰ tradidit eũ. Quō nō etiā cuȝ illo oia nob̄ donabit: q̄si dicat. imo. Tertio in orōne ista nominamus nomē dei ꝓpriũ cum dicim⁹: q̄ es. Circa qđ scienđũ est ꝙ q̄ȝuis ꝑm doctores in vita ista nesciam⁹ nomē ꝓpriũ dei: tñ inť alia noīa q̄ dicũť de deo istđ nomē q̄ es est magis ꝓpriũ. qđ ptȝ ex h̄: qꝛ Moysi iterrogāti q̄d rñderet filijs isrl'si iterrogarēt qđ cēt nomē ꝓpriũ dei, dixit de⁹ sic dicēs filijs isrl': q̄ est misit

me ad vos. Dicim⁹ ğ deo: q̃ es: q₂ de⁹ ē firma entitas nūq̃ deficiēs sed oēs pficiens: sūma bonitas oīb₉ sufficiēs pura vitas oēs erudiēs: vera charitas oēs reficiēs. Primo dicim⁹ deo q̃ es: q₂ ipe ē firma entitas nūq̃ deficiēs Vñ ipe dicit de se in Exodo Ego sum q̃ sum. Et ps̃. A seculo vsq₃ in seculū tu es. Secūdo dicimus deo q̃ es: q₂ deus est sūma bonitas oīb₉ sufficiēs. Vñ iuueni vocāti se bonū dicit chr̄us. Nemo bonus nisi solus de⁹. Et de deo dicit p̄s. Bon⁹ es tu: ⁊ ī bonitate tua doce me iustificatiōes tuas. Et apl's. Sufficiētia nr̄a ex deo est. Tertio dicimus deo q̃ es: q₂ de⁹ est pura vitas oēs erudiēs. Vñ dicit chr̄s in Joā. Ego sum via vitas ⁊ vita. Et ī Mat. Mgr̄ scim⁹ q₂ verax es: ⁊ viam dei ī vitate doces. Quarto dicimus deo q̃ es: q₂ de⁹ est vera charitas oēs reficiens. Vñ in p̄ma canonica Joānis. Deus charitas est ⁊ q̃ manet in charitate in deo manet ⁊ de⁹ in eo. Et ipemet dicit ī Mat. Venite ad me oēs q̃ laboratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego reficiā vos. Dicēdo ğ q̃ es, fiduciā habem⁹ q̄ de⁹ q̃ est firma entitas nulli deficiet s₃ oēs pficiet: q₂ est sūma bonitas oīb₉ sufficiet: q₂ est pura vitas oēs erudiet: q₂ est vera charitas oēs reficiet.

Quinto dico q̄ in ista oīōe captādo dei beniuolētiā assignamus certū sibi domiciliū cū dicim⁹ in celis. Circa qd notandū q̄ celū q̃ ad nūc est q̃druplex: q₂ est celū supnaturale: materiale: spūale: ⁊ ītellectuale. Celū supnaturale ē ipa trinitas. Et de isto celo dr̄ in Genesi. Suspice. i. respice celū. i. ipam trinitatē: ⁊ numera stellas. i. ei⁹ pfectōes ⁊ pprietates si potes. Celu₃ materiale q̃ ad nūc est celum empyreū. de q̃ dicit̄ Geñ. j. In p̄ncipio creauit de⁹ celū ⁊ terrā. qd s̄m Strabum intelligit̄ de celo empyreo. Celū spūale est deuota aīa. de q̃ ps̄. Dn̄s in celo sedes eius. Celū intellectuale est natura angelica. de q̃ ibidē. Verbo dn̄i celi firmati sūt. i. angeli ɔfirmati sunt in bono. Et in q̃libet istoꝝ celoꝝ est de⁹: q₂ in p̄mo celo. i. in trinitate est īdiuisus p essentiā. In scd̄o celo. i. in empyreo est clare visus p glīa₃. In tertio celo. i. in aīa deuota est inhabitās p grām. In q̄rto celo. i. ī na-

tura angelica est ipm eleuãs p excellẽtiã. Dico pmo q de us est in pmo celo.i. in trini tate indiuisus p essentiã: ⁊ de h dr in pma canonica Joã nis. Tres sunt q testimoniũ dant in celo: pr. vbũ: ⁊ spũs sctũs. hi tres vnũ sunt: vicz p essentiã. Scdo dico q de us est in scdo celo.i. in empy reo clare visus p gliam. Et de h dr in Apoca. Aptũ est ostiũ in celo: ⁊ arca testamẽ ti visa est. Arca testamẽti est deus: q vt dt apls Heb. ix. noui testamẽti mediator est Tertio dico q deus est i ter tio celo.i. in aia deuota ibi inhabitãs p grãm. Vñ ps. cxxij. Ad te leuaui ocl'os me os q habitas in celis.i. i ani mab⁹ deuotis. Quarto dico q de⁹ est in qrto celo.i. in an gelica natura ipam eleuãs p excellentiã. Vñ ps. viij. Ele uata est magnificẽtia tua su per celos.i. sup nouẽ ordĩes angelo⁊. Dicendo g in celis habemus fiduciã q q⁊ deus est i pmo celo in ipm trãsfor mabimur: q⁊ in scdo p ipum inhabitabimur: q⁊ in tertio p ipm viuificabimur: q⁊ i qr to p ipm eleuabimur. Et sic terminat pma ps dñice orõ nis: in q captam⁹ dei beniuo lentiã. Seqt scda ps dñice

orõis i q optam⁹ siue petim⁹ orõis efficaciã dicẽdo. Sã ctificet nomen tuũ. Et est p ma petitio in ordĩe: sz est vlti ma in re seu in intentõe Cir ca qd sciendũ est q ad h q orõ nra hẽat efficaciã.i. q ex audiat a deo reqrunt qttuor scz q fiat cũ firmitate fidei cũ bonitate rei: cũ deuotiõe animi: ⁊ q fiat in noie chri. Dico pmo q ad h q orõ ha beat efficaciã optet q fiat cũ firmitate fidei. Sic ei instru mẽtũ est inefficax nisi sit de bito signo signatũ: ita orõ no stra est iefficax: nisi sit signa culo fidei signata. Et ideo di cebat chrs. Quicqd orãtes petit credite.i. sigculo fidei sigte ⁊ accipiet ⁊ fiet vobis Vñ dr Joã. ix. Scimus q⁊ pctõres de⁹ nõ audit. Vt ãt dt apls ad Ro. xiiij. Oẽ qd nõ ẽ ex fide pctm ẽ: ⁊ idẽ vt dt chrs Joã. iiij. Veri adorato res adorabũt prem in spũ et vitate.s. fidei. Scdo dico q ad hoc vt orõ habeat effica ciã oportet q fiat cũ bonita te rei.i. q in orõne nõ petan tur inania sed vtilia. sicut em libellus ineptus est nullus: ita orõ inepta est nlla. In cu ius signũ dicit apls Jac. iiij Petitis ⁊ non accipietis eo q male petatis. Tertio dico

q ad h q oro habeat efficaciã: optet q fiat cũ deuotiõe animi. Sicut ei ad h vt fum⁹ ascẽdat de thuribulo optz q sit ibi ignis: ita ad h q oro ascendat ad deũ optet q sit igne deuotõis accẽsa. In cuius signum legit Apoc.viij. Stetit angel⁹ dñi añ altare hñs thuribulũ aureũ in manu sua: et data sũt ei incẽsa mlta: q sũt orones sctõr: et ascẽdit fum⁹ incẽsor de oronib⁹ sctõr d manu angeli. Jdõ petebat Dauid in ps. Dirigat dñe oro mea sicut incensũ i cõspectu tuo. Quarto dico q ad h q oro habeat efficaciã optet q fiat i noie chri. Sicut eñ illd qd pcurator agit nõ valet nisi agat noie pcuratorio: ita cũ sum⁹ orãdo pcuratores chri: si volum⁹ exaudiri optet q petamus in noie chri. Vñ dt chris. Qdcũq petieritis pꝛem in nomine meo dabit vob Jo.xv. Ista qttuor optamus ee in orone nra cũ dicimus: scificet nomen tuũ. Tria pma tangũtur in h q dicimus sctificet sm q sctm pmo idem est qd firmũ: in quo firmitas fidei Scdo idẽ est qd sine terra: i q vtilitas rei. Tertio idẽ est qd sanguine tinctũ: in q animi deuotio designat. Quartũ tangit in h qd dicim⁹ nomẽ tuũ. De q noie dr Mar. vlti. Jn noie meo demonia eijcient: linguis loqnt nouis serpẽtes tollẽt: et si mortiferũ qd biberint nõ eos nocebit: sup egros manus imponent et bene habebũt. Et sic terminat scda ps oronis dñice: in q optamus siue petim⁹ orationis efficaciã. Sequit tertia ps pncipalis: in qua docemur orandi modũ et formã cũ dr. Adueniat regnũ tuuz Circa qd sciẽdũ q ab isto loco vsq in finẽ ptinent sex petitiones: in qb⁹ petimus oẽ qd est nob necessariũ tam in vita ista q in alia. Cũ eñ tota pfectio hois psistat i duobus. s. in declinatõe mali: et psecutõe boni. iuxta illud ps. Declina a malo et fac bonuz ideo in ista orone petimus a deo vt nobis pferat oẽ bonũ: et oẽ malũ auferat. Quãtũ ad collatõem boni ponũtur tres petitiões. Cũ eñ sit triplex bonũ. s. bonũ glie: bonum gratie: et bonum nature istud triplex bonuz petimus nobis dari. Nam bonũ glorie petimus nobis dari: cuz dicim⁹ Adueniat regnũ tuũ id ẽ regnũ padisi: et est sensus

De orōne domica

O pr̄ q̄ es in celis petim⁹ ꝙ regnū tuum adueniat nob.i. ad nos veniat. Sed q̄re potius dicim⁹.adueniat regnū tuū:ꝙ̄ dicamus.adueniam⁹ in regnū tuū. Dico ad denotandū ꝙ gl'ia padisi nō habetur ex ꝓprijs merit3:s3 ex mera grā dei. iuxta v̄bū apl'i dicentis. Nō ex opib⁹ iusticie q̄ fecim⁹nos: s3 s̄m suā misericordiā saluos nos fec. Jō dicimus adueniat.i.grā tua ad nos veniat:nō āt dicim⁹ adueniam⁹: q2 vt dictū ē ex meritis nr̄is nō possum⁹ in illō venire. Nemo ei p̄t venire ad me nisi pr̄ qui misit me traxerit eū.vt dr̄ Jo.vj. De isto regno dt̄ Aug.loq̄ns in psona chr̄i. Uenale habeo regnū celoꝝ.q̄d emit̄:paup'tate regnū:vilitate gl'a:labore req̄es:tristicia gaudium: morte vita. Bonū grē petimus cū dicimus. Fiat volūtas tua sic in celo ꝛ in terra. Ad cui⁹ euidētiā sciendū ꝙ hō vocat̄ i sacra sc̄ptura terra. Vn̄ ps. Aīa mea sic t̄ra sine aq̄ tibi. Vn̄ hoi iusto dr̄ ibidē. Bn̄dixisti dn̄e t̄rā tuā Angeli autē ꝛ sc̄ti in padiso exn̄tes vocant̄ celū. Vn̄ ps. Celi enarrāt gl'iam dei. Est ḡ sensus. O pr̄ nr̄ q̄ es in cel' fiat volūtas tua i terra:h̄ est in nobis hoib⁹ terrenis sicut fit in celis.i.sicut fit in angelis ꝛ in btīs. Vel p terrā intelligit̄ eccl'ia militās: p celū eccl'ia triūphās.vt sit sensus sicut in eccl'ia triūphante fit volūtas tua:ita petimus ꝙ fiat in eccl'ia militante. Que āt sit ista volūtas docet nos apl's dicēs. Hec est volūtas dei sc̄tificatio vr̄a. Et dr̄:fiat volūtas tua: nō aūt voluntas nr̄a:q2 vt dicit chr̄s. Nō oīs q̄ dic̄ mihi dn̄e dn̄e itrabit in regnū celoꝝ:sed q̄ facit volūtatē pr̄is mei q̄ in celis est. Bonū nature petim⁹ cū dicimus. Panē nr̄m q̄tidianum da nobis hodie. Et est sciēdū ꝙ panis dr̄ a pan grece qd̄ est totū latine. Jn h̄ ḡ ꝙ petimus panē petim⁹ oīa que sūt nobis necessaria ad sustentationē huius misere ꝛ trāsitorie vite. Nec est illud ꝯ istō qd̄ dictū est s̄.i.pte.ij. tracta.iiij.i ca. de oīoe: vbi dicebat̄ ꝙ in oīoe nō sunt petenda tpalia.qd̄ est intelligēdū ꝙ nō sūt petēda directe ꝛ p se:sed inq̄ntū sunt necessaria ad habēdū celestia ꝛ eterna sic bn̄ pn̄t peti. Vn̄ Gre. in collecta. Sic trāseam⁹ p bona tpalia vt nō amittam⁹

eterna. Uel est intelligendū q̄ nō sunt petēda ad sup̄flui tatē sed ad sustētationē: ꝛ sic petim⁹ ea hic. vn̄ dicim⁹ ho= die: q2 nō petim⁹ nisi inq̄ntū est necessariuꝫ ꝑ hoc die. Et ita petebat Salomon dum dicebat. Diuitias ꝛ paup̄ta= tes ne dederis mihi: sꝫ tm̄ vi ctui meo tribue necessaria. Et Paul⁹. Habētes alimē= ta ꝛ q̄b9 tegamur his ꝯtēti si mus. Notandū etiā q̄ tri= plex est panis quē petim⁹ in ista orōne. Prim⁹ est panis sp̄ualis austere pn̄ie. Iste est panis hordeace⁹ rōe asp̄itatꝫ Et de isto pane dr̄ Joā. vj. Est puer vnus hic hn̄s q̄nqꝫ panes hordeaceos. Isti q̄n= qꝫ panes sunt q̄nqꝫ p̄tes p̄fe cte pn̄ie. s. ꝯtritio: confessio: orō: elemosyna: ꝛ ieiuniū. d̄ q̄b9 dictū est i. ij. p̄te. Scd̄s panis est sacr̄alis. s. euchari stie. De q̄ pane dr̄ Joan. vj. Ego sum panis viuus q̄ de celo descēdi: si q̄s manduca uerit ex h̄ pane viuet in eter nū. In fortitudine istius pa nis ambulāt fideles vsqꝫ ad montē p̄adisi. Terti⁹ panis est materialis ꝛ t̄p̄alis subē. De isto pane dr̄ Gen̄. iij. In sudore vult⁹ tui vesceris pa= ne tuo. Et istos tres panes petimus in orōne ista. iuxta v̄bū saluatoris in Luca dicē tis. Amice accōmoda mihi tres panes. Iste ḡ tres peti= tiōes respiciūt collatiōeꝫ bo ni. Sunt alie tres q̄ respici unt ablationē mali. Circa qd̄ notandū est q̄ duplex est malū. s. malū culpe ꝛ maluꝫ pene. Malū culpe ē duplex scꝫ p̄teritū ꝛ futuꝝ. s̄m h̄ ḡ sc̄ tres petitōes ablatōis ma= li. In p̄ma petim⁹ malū cul= pe p̄teritū nobis dimitti cuꝫ dicim⁹. Dimitte nob̄ debita nr̄a sic̄ ꝛ nos dimittim⁹ debi torib9 nr̄is. Ista debita sunt pctā iuxta p̄abolā cb̄ri: quaꝫ ꝓposuit Simoni leproso di cēs. Duo debitores erāt cui dam feneratori ꝛc̄. q̄ p̄abola s̄m glo. intelligit̄ de debito pcti. Debita ista petim⁹ nob̄ dimitti a deo sic̄ dimittim⁹ debitorib9 nr̄is. i. illis qui ꝯ̄ nos peccauerūt. Et istō itel= ligit̄ de debito iniuriaꝝ q̄s debem⁹ remittere: alioq̄n si nos nō dimittam⁹ deus nō dimittet nob̄: dicēte christo. Pr̄ vr̄ celestꝫ nō dimittet vo bis nisi vos dimiseritꝫ vnus q̄sqꝫ de cordib9 vr̄is. Qua ei mēsura mensi fueritis eadē remetiet̄ vobis. Si ḡ vis q̄ de⁹ tibi dimittat pctā tua: et

tu dimitte illis q̄ ꝯ te pecca-
uerunt: alioq̄n dicet̄ tibi. Ex
ore tuo te iudico serue neq̄.
Dicis em̄: dimitte mihi sicut
ego dimitto: ſ₃ tu nō dimit-
tis. ḡ dicis ꝙ tibi nō dimit-
tere debeā. S₃ nūq̄d ille q̄
in fraterno odio dicit istam
orōnē peccat. Dico ꝙ nō: q₂
nō d̄r eā in ꝑsona ꝓpria ſ₃ ī ꝑ-
sona eccl'ie. qd̄ pt₃: q₂ d̄r no-
bis ⁊ nō dicit mihi: ⁊ cū vni-
uersal' eccl'ia regat̄ a spūsctō:
errare nō possit. iō nūq̄ q̄s
errat dicēdo istā orōnē. In
scd̄a petitōe petimus nos a
malo culpe futuro p̄cauerī:
cū dicim⁹. Et ne nos iducas
in tentationē. Notandū ꝙ
tent[atio] aliq̄n sumit̄ ī bonū
sic ī [G]eñ. q̄n d̄r. Tentauit
de⁹ Abraā. Et ī libro Sap.
cū d̄r. Deus tētauit illos: et
[inue]nit eos dignos se. Et d̄r
de[u]s tentare duob⁹ modis
Uno mō ꝑmissiue: ⁊ ita su-
mit̄ q̄n d̄r: de⁹ tētauit illos. i.
tentari ꝑmisit. Et sic tētauit
Job. Alio modo dicit̄ ten-
tare vt oñdat aliis exemplū
v̄tutis: sic tentauit Abraā₃:
vt oñderet virtutē obedien-
tie eius. ⁊ de tali tentatōe nō
loq̄mur hic. Aliq̄n etiā ten-
tatio sumit̄ in malū: ⁊ sic est
duplex. Nā quedā est ab ho-

ste. i. a demone: ⁊ q̄dā a car
ne. i. inq̄ntū caro ꝯsurgit ad
uersus spūm. Tentatio q̄ est
ab hoste nō est pctm̄: nisi cō-
sentiat̄ ei: imo si resistat̄ sibi
est multū meritoria. Et isto
mō chr̄s fuit tētat⁹. de q̄ dic̄
Mattheus. Duct⁹ est iesus
in desertū a spū vt tētaret̄ a di
abolo ⁊c̄. Tētatio q̄ ē a car-
ne sp ꝯsurgit ex pctō. inquā-
tū. s. ipa rebellio carnis ad-
uersus spm̄ ꝓuenit in nobis
ex pctō ꝑmoꝝ ꝑentū: ⁊ ē ma
terialis ipm pctm̄ originale
mō ista rebellio q̄ntū ad sui
ꝑncipiū non est in ptāte nr̄a
inq̄ntū dicim⁹ ꝙ ꝑmi mot⁹
nō sunt in ptāte nr̄a: ſ₃ resiste
re isti tentatōi siue cōsentire
ꝑmis motib⁹ bñ est in pote-
state nr̄a: ⁊ iō ꝯsentire tenta
tioni siue sit ab hoste siue a
carne sp est pctm̄: ita ꝙ si sit
cōsensus cū deliberatiōe est
pctm̄ mortale: ſ₃ si sit cōsen-
sus subitus ⁊ q̄si surreptici⁹
est solū pctm̄ veniale. Mo-
do in ista petitiōe nō petim⁹
vt in tentatōem non induca
mur: sed vt in tentatōe nō cō
sentiamus. Et iō in ista peti-
tiōe nihil aliud petimus q̄
ꝙ deus det' nobis v̄tutē re-
sistēdi tentatōi. qd̄ apl's pro
mittit eum facturū dicens.

Fidelis de⁹ q̇ non patit̄ vos tentari sup᷑a id qđ potestis sed faciet cū tentatōe ꝓuētū vt possitis sustinere. In vltima petitione petimus nos a malo pene libari: cū dicim⁹: Sed libera nos a malo, qđ intelligim⁹ a malo pene eterne qđ est simplicit̄ malū. Nā malū pene tp̄alis pōt esse et est aliqñ bonū. sicut bonū fuit martyrib⁹ sustinere m̄ltas penas ⁊ multa to᷑mēta. Vñ a tali malo nos nō petimus liberari: sꝫ a malo pene eterne. ꝑm qđ petit eccl̄ia dicēs in canone misse. Libera nos q̄sumus dñe ab oib⁹ mal̄ ⁊c̄.

In fine oīm petitionū subiungit̄ amen. i. ita fiat: q̄si cōfirmatio oīm petitionū. Sicut ḡ in o᷑one dñica sunt septē petitōes. in q̄rū ṗma petimus o᷑onis efficaciā: cuꝫ dicim⁹. sanctificet̄ nomē tuum. q̄si dicam⁹: nomē tuū ē sctm̄ ⁊ firmū: ita illđ qđ petimus ī ista o᷑one optam⁹ esse firmū cum in fine dicimus Amen. i. sic fiat: ⁊ firmū sit sicut petim⁹. Et iō lꝫ ista petitio sit ṗma in intētiōe: est tñ vltia ī execut̄oe. In alijs sex petitōib⁹ petim⁹ nob̄ oē bonū ꝯferri ⁊ a nobis oē malū auferri donec nob̄ hec oīa cōcedant̄. Et hec q̄ꝫtū ad nunc sufficiant.

De decē p̄cept̄ꝫ ꝑ o᷑dinē. Capl̄m. III.

Interroganti iuueni q̇d faciēdo vitā eternam h᷑et. rñdit ch᷑s Matth. xix. Si vis vitā ingregi serua mādata. q̄si diceret. Ingressus in vitā eternā est obꝑuatio mādatoꝝ. Que q̇dē mādata sunt p̄cepta decalogi. Et d᷑ decalog⁹ a deca qđ est decē: ⁊ logos qđ est ꝑmo quasi decē mandatoꝝ ꝑmo. Sunt ḡ p̄cepta legis decē: q̄ꝝ q̄dā o᷑dināt hoīem ad deū: q̄dā ad ꝓximū. P᷑ecepta q̄ o᷑dināt hoīeꝫ ad deum sunt tria: ꝑm q̇ hō est obligatus ipi đo ad tria. Sic em̄ vasallus dꝫ dño suo tria scꝫ fidelitatē vt nō recognoscat aliquē aliū dñm. reuerētiā vt ñ faciat ei opp᷑obriū. famulatū vt ipendat ei debitū obsequiū: sic q̇libꝫ dictamine iur̄ natural̄ est obligatus đo ad ista tria. Et iō q̄ntū ad ṗmū est istud p̄ceptuꝫ. Nō habeb̄ deos aliēos corā me Exo. xx. Quātū ad secundū est istđ. Nō assumes nom̄ dñi đi tui ī vanū. Quātū ad tertiū est istđ. Memēto vt diē sabbati sanctifices

Precepta q̄ ordinant hoīez ad ꝓximū sunt septē. Ordīat̄ em̄ hō ad ꝓximū duob⁊ modis.s.vt bonum sibi faciat:ꝛ ne sibi noceat. Quātū ad ꝓ:mū est vnū p̄ceptū.s. Honora prēz tuū ꝛ mrēz tuā. Quātum ad scōm sūt sex p̄cepta. Pōt em̄ hō nocere ꝓxio tribus modis. Uno mō facto alio mō v̄bo. alio mō volūtate. Facto p̄t nocere sibi tribus modis.s.vl'ī ꝑsona ꝓpa vel in ꝑsona sibi ꝯiūcta: vl'ī reb⁊ ꝓꝓrijs. Quātū ad ꝓmū est istō p̄ceptū:nō occides:q̄ꝫtū ad scōz est istō.nō mechaberis.q̄ꝫtū ad tertiū est istud nō furtū facies. Quantū ad istō ne hō noceat ꝓxio v̄bo ē istō. Nō falsum testimoniū dices. Quātū ad h̄ ne hō noceat ꝓxio volūtate sunt alia duo:qꝛ ne noceat sibi voluntate libidīs est istō. Nō ꝯcupisces vxorez ꝓximi tui. Ne aūt noceat sibi volūtate cupiditatis est istō. Nō ꝯcupisces rē suā:nō ancillā:nō bouē nō asinū ꝛc̄. Ista ḡ sunt decē p̄cepta legꝭ. de q̄ꝝ q̄libet aliq̄ ꝑ ordinē sunt dicēda.

Primū p̄ceptū.

P Rimū p̄ceptū ē. Nō habeb̄ deos alienos corā me. Exo.xx. Ita q꞉ in isto p̄cepto ꝓhibet̄ oīs idolatria ꝛ oīs heres̄:ꝛ oēs spēs sortilegij siue diuinationis q̄cūq꞉ mō fiant:siue fiant in igne siue in aere:siue ī aq̄ siue in terra:siue in corpibus mortuoꝝ:siue ī aspectu garritus vl' volat⁹ auiū:siue in characterib⁊:siue in vana inspectōe psalterij vel euāgelioꝝ vl'aliaꝝ scp̄turaꝝ. Et regularit̄ oīs diuinatio q̄cūq꞉ mō p̄dictoꝝ:vl' quōcūq꞉ aliter fiat ꝓhibita est ī isto p̄cepto:ꝛ est maledicta a deo ꝛ a scā eccīa tāq꞉ idolatria ꝛ ifidelitas reprobata. Cū eī futura q̄ soli⁹ dei sīt̄ ꝯgscere aliq̄ ꝑ tales supstitōes vl' īuenire laborēt deitatꝭ iura creaturis attribuūt. Ita inquit Esaias dicēs. Priora ꝛ nouissima annūciate mihi:ꝛ dicā q꞉ dij estꝭ vos. Aug. Nō obs̄uetꝭ dies q̄ dicūt̄ egyptiaci:aut kalendas ianuarij:ī q̄b⁊ cātilene ꝛ q̄dā cōmissiones ꝛ ad īuicē dona donant̄ q̄si in p̄ncipio noui āni boni fati p̄sagiū existāt: aut aliq̄s mēses vl' tpa dies vl' annos lune aut mēsis:aut sol' cursū qꝛ q̄ hasꝛ q̄scūq꞉ diuīatiōes aut auguria fac̄ aut obs̄uat: aut attēdit:aut ꝯsentit obs̄uantib⁊:aut talib⁊ credit:aut

ad domū eoꝝ vadit: aut ī suā
domū itroduc̄: aut interrogat
sciat se fidē chꝛianā ꝛ bapti-
smū p̄uaricasse: ꝛ paganū et
apostatā ꝛ inimicū dī se eē: et
irā dei ḡuit in et̄nū icurrisse
nisi i ecc̄ia emēdat᷒ pn̄ia deo
recōcilie t. Nota tñ ꝙ agri
cole q̄ obſuāt tp̄a ad seminā
dū: vel arbores succidēdas
vel ad similia q̄ certā ꝛ natu-
lē hn̄t rōez: ꝛ physici q̄ ad me
dicinas dādas vl' minutōes
faciēdas ꝛ ad silr̄a obſuāt di
es certos ꝛ tp̄a nō ꝯdēnāt̄ h̄
Cū ei oīa ista iferiora subsint
q̄tū ad naturā corpeaz ifluē
tijs corpoꝝ supcelestiū: nō ē
ꝓhibitū: imo ē d̄bitū ꝛ neca
riū respicere habitudies tali
um: ꝛ attēdere ifluxū stellaꝝ
ꝛ planetaꝝ. Sꝫ cū aīa rōna-
lis i nullo subsit ifluētijs cor
poꝝ supioꝝ: dicente Salo-
mōe ac etiā Ptolomeo. Aīa
sapiēs dn̄abit astris: iō respi
cere talia i his q̄ a libero ar-
bitrio ꝓcedūt est supstitiosuz
ꝛ vanū. Vn̄ ex clamore cor-
nicis p̄nosticare pluuiā futu
rā nō ē supstitiosum: cū talia
aīalia ex dispositōe aeris ꝛ
mutatōe tp̄is p̄nt in corpib᷒
suis sentire talē imutatōꝫ ꝛc̄
Notādū etiā ꝙ si aliq̄s vel
aliq̄ colligat aliquā herbam
dicēdo symbolū fidei vl' orō-
nē dn̄icā: vt ponat eā sup ali
quē ifirmū ista intētōe. vt in
istis de᷒ creator oīm ꝛ deus
honoret: nō reprobat: dūmō
aliq̄ alia obſuātia supstitio-
sa ñ obſuet vl' imisceat. xxvj
q. v. ñ liceat. ꝛ. q. vij. ñ obſue
tis. Et istō hn̄dū est ꝑ reg'la
ḡnali i mat'ia ista ꝙ oīs inq̄-
sitio q̄ fit ꝑ iuocatōez demo
nū tacitā vl' expssā quocūq̄
fiat: siue ꝑ characteres siue ꝑ
figuras siue q̄cūq̄ alio mō ē
in isto p̄cepto ꝓhibita. Sꝫ
q̄d erit d̄ ist' ꝯiuratōib᷒ i q̄b᷒
ponūt ꝛ recitāt noīa dei ꝛ an
geloꝝ i q̄b᷒ ponūt m'lta bona
v̄ba. Dico ꝙ i talib᷒ ē caue-
dū ne sub spē boni lateat ma
lū. Vn̄ diligent' ē aduertēdū
ne int' illa noīa imisceant ali
q̄ noīa igt̄a q̄ magis sīt noīa
demonū q̄ noīa āgeloꝝ. Cū
eñ ſm q̄d dic̄ Beda. Nulla
sit falsa doctrina q̄ ñ aliq̄ v̄a
fals' imisceat: ipossibile ē ꝙ
i ist' supstitōib᷒ ñ admisceat
aliq̄ vera cū fals': ꝛ aliq̄ bona
cū mal'. Et q̄ modicū fermē
tū totā massā corrūpit: q̄ntū
cūq̄ sint ibi m'lta bōa si sint
ibi aliq̄ mala totū ē corruptū
ꝛ suspectū: q̄ etiā sepe ange-
lus mal᷒ trāsfigurat se i āge-
lū lucis. Nō est igit' facile cre

dendū illis phātasticis q̇ di
cūt se videre angelos vel ali
q̄s sctōs. Vn̄ dt apl's. Pro
bate spūs si ex deo sunt.

Scdm p̄ceptū.

Secūdū p̄ceptū ē. Nō
assumes nomē dn̄i di
tui i vanū: ita q i isto p̄cepto
phibet p̄mo ⁊ p̄ncipal'r oēs
spēs piurie q̄ sūt m'lte. Ad c⁹
euidētiā sciēdū est q ad h' vt
iuramētū sit licitū oportȝ q
sint ibi tria. s. v̄itas: iudiciū
⁊ iusticia. Jta dicit dn̄s per
Osee pphām. Jurabūt i v̄i
tate ⁊ iusticia ⁊ iudicio. xxij.
q. j. ⁊ iurabūt. Si aliqd isto
rū defuerit ē piuriū. xxij. q. iij
aīaduertendū. Veritas ei sp
dȝ eē in ɔsciā iurātis vt firmit'
sciat ita eē sic iurat: aliter si
solū credit ⁊ nō sciat p certo
ita eē nō dȝ de certa sciā: sed
ex credulitate iurare. Judici
um dr hic discreta delibera
tio. s. vt nō iuret: etiā verū ni
si ppt necitatē. i. cū dic alicui
aliqd verū qd ei expedit vel
vtile est credere: ⁊ nō vult cre
dere simplici assertōi: tūc po
terit illud affirmare iuramē
to. Justicia vt illd qd iurat
sit licitū ⁊ honestū. extra de
iureiur. ⁊ si chris. Quocūq
g̊ iuret siue iuramentū sit as
sertoriū siue pmissorium qd
cūq istorū deficiat: siue iuret
falsū siue verū cū iurās credit
iurare falsū: siue q iuret abs
q aliq necitate: siue q iuret
aliqd illicitū: sp ē piuriū. ⁊ ē
directe ɔ istd p̄ceptū. Sed
q̄d fiet d istis iuramētis q̄tidia
nis q̄ fiūt ex q̄dā mala ɔsue
tudie. nūq̄d est ibi piuriū cū
deficiat ibi iudiciū. Dico q
sic: sȝ si fiāt d re licita ⁊ sine in
tētiōe dcipiēdi vl' fallēdi. istd
n̄ ē piuriū sȝ pctm̄ veniale: sȝ
si fiāt d re illicita vl' cū itētōe
fallēdi vl' decipiēdi est pctm̄
mortale. Vn̄ nota cū iura
mētū nō fuerit istitutū vt sit
vinculū iniq̄tatis: iuramētū
qd fit d re illicita vl' ɔ chari
tatē: ⁊ qd nō pt s'uari sine ite
ritu salutis et'ne. sic si iurem
me aliquē interfecturū vl' nō
daturū elemosynā: vel aliqd
ɔsil'e piuriū ē: ⁊ n̄ est aliq̄ten⁹
obseruandū. Vn̄ Hiero. Jn
mal' pmissis rescide fidē: i tur
pi voto muta decretū. xxij. q
iij. Jn mal'. Notādū etiā q
scdario phibet hic iuramen
tū qd fit p falsos deos. qd n̄
dȝ fieri a chrianis Tn̄ credo
q chrian⁹ vbi eēt expediēs
posset recipe iuramētū a pa
gano p deos suos Nota ēt
q nō est iurādū p creaturas
nisi p aliq̄s. vicȝ p euāgeliū

p altare: p crucē: per reliq̄as sctōꝝ. In manu etiā epi pōt iurari. xxij. q. j. Si aliq. z. q. v. Qui piurat. Uñ nota q̄ q̄ iurat p creaturā nō ꝯcessam dȝ acerrime castigari. vt dic̄ Raymūdus in sūma sua.

Tertiū p̄ceptū.

t Ertiū p̄ceptū ē. Memēto vt diē sabbati sctifices: ita q̄ in isto p̄cepto p̄cipit̄ p̄mo z p̄ncipal'r obs'uari dies dñica z cōit̄ p̄cipiunt̄ alie festiuitates solēnes q̄ ponūt̄ d̄ ꝯse. di. iij. pnūciādū. vbi sic d̄r. Pronūciādū ē vt sciāt tpa feriādi p annū. i. oēȝ dñicā a vespa vsq̄ ad vesperā: ne a iudaismo capiant̄ Feriādi ꝟo p ānū sunt isti dies. Natiuitas dñi. sanctorū Stephani. Joānis euāgeliste. Innocentū. scti Siluestri. Circūcisio dñi. Epiphania. Purificatio btē Marie virgis. Sctm̄ pasca cū tota hebdomada. Tres dies rogationū. Ascensio dñi. Dies Pentecostes. scti Joānis baptiste. duodeci apl'oꝝ: z maxime sctōꝝ Petri z Pauli: q̄ mūdū sua p̄dicatōe illuminauerūt. scti Laurētij. Assumptio btē Marie: z natiuitat' eiusdē. Eccl'ie dedicatio. scti Michaelis. Dedicatio cuiuscūq̄ oratorij. Oim sctōꝝ. scti Martini: z ille festiuitates q̄s singuli epi in suis episcopatib⁹ cū ppl'o collaudauerint: q̄ vicinis tm̄ cōmorātibus indicēde sūt: nō tñ oib⁹ general'r. Tñ h̄ vltimū ītellige de sctis canonizat' ab ecclesia romana: q: epi p se nō possent aliquē sctm̄ canonizare seu erigere. extra d̄ r'li. z vene. sctōꝝ. c. j. Reliq̄ ꝟo festiuitates nō sūt cogēde ad seruādū nec p̄hibēde. Hec itaq̄ scp̄ta sūt z det'miata in c. p̄allegato pnūciādū. Itē Eusebius papa statuit festū Inuentiōis sctē crūc' q̄nto nonas Maij solēniter celebrari. de ꝯse. di. iij. crucis. Nota etiā q̄ in c. pnūciandū nō fit mētio de ꝯceptōe z annūciatōe btē Marie ꝟgis: cuȝ tñ q̄lbet sit festū solenne z celebre. Rōnem vide in glo. ibidē. Sȝ forte dicerȝ aliq̄s Istud p̄ceptū d̄ die sabbati z nō de die dñica est ītelligēdū. Ad hui⁹ euidētiā est notandū q̄ ī lege veteri fuerūt q̄dā p̄cepta cerimōialia: z q̄daȝ moralia. Cerimonialia erāt illa q̄ ptinebāt ad spēalē cultū di: sīc q̄ die t'li fieret tale sacrificiu l' t'le: z ēt q̄ ptinebāt ad cerimonialia ppl'i: sic

q̄ iduerent tali veste ꝛ sil'ia.
Et ista pcepta ex q̄ chr̄s r̄sur
rexit: ꝛ ē ꝑmulgatū euāgeliū:
n̄ fuerīt obſuata: imo q̄ ea ob
ſuaret peccaret mortl'r. Mo
ralia āt erāt illa q̄ erāt de di-
ctamie leg' nat̄e: sic̄ ſuire d̄o
honorare pentes: ꝛ sil'ia. Et
ista p̄cepta adhuc manent in
v̄tute sua. Nō pceptū d̄ ob-
ſuātia sabbati pti erat mora-
le: q̄ntū ad h̄.s. vt d̄bit⁹ honor
ipēderet d̄o: ꝛ istud ē d̄ dicta
mie leg' nat̄e. Sꝫ tali die de
termiata tal' honor ipēderet
magis q̄ȝ alia die erat ceri-
moniale .s. inq̄ntū reqes illi⁹
diei erat figura illi⁹ sabbati
magni i q̄ xp̄s reqeuit i sepul
cro. ꝛ id̄o q̄ntū ad ist̄d cessa-
uit ist̄d p̄ceptū ita q̄ dies sab
bati fuit mutata i diē dn̄icaꝫ
ꝛ rōabil'r. In hac ei die mōs
sūpsit exordiū. resurrexit xp̄s
mors interitū et vita accepit
p̄ncipiū. Et ista ē intentio .b.
pauli in ep'la ad Col'.ij. Neo
vos iudicet in cibo vel potu:
aut in parte diei festi. aut neo
menie aut sabbatoꝝ. q̄ sūt vm
bra futuꝝ. ꝛ d̄ hoc m'ltū dispu
tat ap'ls ibidē. Et h̄n̄t sup h̄
m'lta ca. d̄ ɔse. di. iij. In dieb⁹
festiuis dn̄t homines vacare
hymnis ꝛ psalmis ꝛ canticis
spūalib⁹. ꝛ aliis hoīs operib⁹
magis q̄ȝ aliis dieb⁹. Et id̄o
dn̄t abstier̄ ab oi ope ſuili n̄
solū a pctō qd̄ ꝑpe ſuile d̄r:
q̄r fac̄ hoīem ſuū diaboli: sꝫ
etiā ab opib⁹ mechanic': et a
negociis scl'arib⁹: ꝛ mercatū
n̄ fiat n̄c placitū: n̄c aliq̄s ad
mortē siue penā iudicet: nec
sacr̄o iuret: nisi ꝑ pace fiēda.
d̄ ɔse. di. iij. rogatōe. De his
mechāic' ꝛ scl'arib⁹ exp̄ssit de
us di. Exodi. xx. Sex dieb⁹
opaberis: ꝛ facies oīa opa tua
septīo āt die sabbatū dn̄i dei
tui ē. Nō facies oē op⁹ i eo tu
ꝛ fili⁹ tu⁹ ꝛ filia tua: ſu⁹ tu⁹ ꝛ
ācilla tua: iumtū tuū ꝛ aduēa
q̄ ē itra portas tuas. Nota
tn̄ q̄ ꝑpt' piculū hostiū vl' ꝑpt'
iminētē tēpestatē pn̄t fruct⁹
colligi dieb⁹ dn̄ic' ꝛ festiuis
ita tn̄ q̄ illi q̄ꝝ hmōi res sūt
studeāt ꝑ posse suo largiores
elynas erogare. Scholares
etiā i hmōi dieb⁹ pn̄t scribe-
re i q̄ternul' suis lectōes suas
q̄s p hebdomodā audierūt.

Quartū p̄ceptū

q Uartū p̄ceptū ꝛ p̄mū
d̄ ill' q̄ ptinēt ad p̄xim
est. Honora prēꝫ tuū ꝛ mr̄eꝫ
tuā: ita q̄ in isto p̄cepto dire
cte p̄cipit̄ q̄ pentes honoret̄
Et est itelligēdū n̄ solū d̄ ho
nore reuerētie: sic̄ q̄ osculent̄
ei⁹ mā⁹: vl' genua flectēt̄ corā

eis ꝛ filia: imo ꝺ honore sub
sidij ꝛ ꝓuidentie .s. ꝙ ꝓuideat
eis i necarijs ꝯm facltatē vni
uscuiusqꝫ. Noie ēt pris ꝛ ma
tris intelligant ꝑlati eccie ꝛ
mgri ꝛ dni tpales: qb9 oib9 ē
honor debit9 ipēdēd9 seu ex
exhibēd9. Noie ēt pris ꝛ ma
tris itelligūt oēs pxi qb9 si in
digeāt sūt eis septē opa mie
exhibēda. Et notād ē ꝙ ope
rū mie q̄dā st opa spūalia: et
q̄dā corpalia. Spūalia sūt
ista: ꝯsulere nesciētes: corri
gere deliq̄ntes: r̄mittere iiu
riātib9: ꝯsolari tristes: suppor
tare iportūos: orare ꝓ ꝑsecu
torib9. Vñ v̄. Consule casti
ga r̄mitte solare fer ora. Cor
poralia st ista: pascere esuriē
tes: potare sitiētes: vestire nu
dos: visitare ifirmos: r̄dime
re captiuos: colligere i hospi
tio vagos: sepelire mortuos
Vñ v̄sus. Visito poto cibo
redimo tego colligo condo

Quintū p̄ceptū

q Vintū p̄ceptū ꝛ secū
dū ꝺ ꝑtinētib9 ad pxi
mū ē. Nō occides suppleiiu
ste. In q̄ p̄cepto ꝓhibet ho
micidiū: ꝛ sub noie homici
dij itelligit ois iiuria corpal
q̄ pt iferri pxio. Et ē notādū
ꝙ duplex est hōicidiū: qꝛ q̄d
dā est spūale: ꝛ qdā corpale
Spūale fit q̄nqꝫ modis. scꝫ
odiēdo. ꝺ q̄ Joā. i p̄ma cano
nica sua. c. iij. Qui odit frēm
suū hōicida ē: ꝺtrahēdo: ma
le ꝯsulēdo: vl' nocēdo. Et de
ist tribus hi ꝺ pe. di. j. homici
dior. ꝛ c. ois iiq̄tas. ꝛ c. noli
putare. Vl' victū s̄btrahēdo
di. lxxxvj. Pasce fame moriē
tē: si nō pauisti occidisti. Et
qōlibꝫ istor homicidior ꝯm
doc. ē pctm̄ mortale. Homi
cidiū corpale ꝯm doc. fit du
ob9 mōis. Vno mō v̄bo. a
lio mō facto. Verbo fit trib9
mōis. s. p̄cepto: ꝯsilio ꝛ defē
siōe. di. l. si q̄s viduā. ꝺ pe. di.
j. ꝑiclose. Et q̄dlibꝫ istor si fi
at iiuste est pctm̄ mortl'e. Fa
cto fit q̄ttuor modis. s. iusti
cia: necessitate: casu ꝛ volūta
te. Justicia vt cū iudex vl' mi
ster reū iuste ꝯdēnatū ad mor
tē occidit: h̄ hōicidiū si fiat
ex liuore l' amore fūdēdi hūa
nū sāguinē: lꝫ tal' occidat iu
ste: qꝛ merebat mortē: tn̄ qui
ita occidit eū peccat mortal'r
ꝓpt intētiōem corruptā. Si
v̄o fiat ex tiore iusticie tūc n̄
peccat iudex ꝯdēnādo ipꝫ ad
mortē: nc p̄cipiēdo mīstro ꝙ
occidat eū: nec mīster exeq̄n
do mādatū iudicis: dū tn̄ faci
ant ꝯuato ordie iuris. ꝓbat h̄
ex v̄bis apl'i ad Ro. xiij. vbi

dic̄ sic. Oīs aīa ptātib⁹ subli mioꝛib⁹ subdita sit: seq̄r. Nō eī sine cā gladiū poꝛtat: dī eī mīster ē vidēx ī irā eī q̄ malū agit. Si fiat nc̄itate: tūc dī stīgue: qꝛ illa nc̄itas aut fuit euitabil': sic φ poťat euadꝛe absq̄ occasiōe hoīs. tūc re⁹ ē homicidij: qꝛ dz agere pniāz tāq̄ p moꝛtl'i: aut fuit ieuita bil': vt qꝛ occidit hoīez absq̄ odij meditatiōe: imo libādo se ꝛ sua cū doloꝛe. In isto ca su ñ dꝛ peccare: nᶜ astrigiť ad pniāz: tñ dz dolere ꝛ suis pec catꝭ ascribere: qꝛ ī istā deuēit nc̄itatē. Piaꝝ eī mētiū ē ibi culpā agscere vbi cl'pa ñ ē. ex tra ď homi. c. ĭťfecisti. si āt fi at cāu iteꝝ distingue: qꝛ aut dabat opaz rei licite aut illi cite. Si dabat opaz rei illici te: vtputa qꝛ piecit lapidē ꝑ sus locū p quē ↄsueuerť ho mies trāsire: vel dū furabať equū vl' bouē aliq̄s ab eq̄ vl' boue pcuss⁹ iterijt: ꝛ silia. In isto cāu tal' ē simpl'r re⁹ hōici dij. Si dabat opaz rei licite: puta qꝛ icidebat arboꝛē sibi nc̄ariā: vl' depōebat fenū ď curru: l' silia. si adhibuit dili gētiā quā dbuit vicz respiciē do et pclamādo ñ nīs tarde nec r̄misse: s; tpe ↄgruo: ꝛ ita alte φ si aliq̄s erat ibi vl' ve niebat poťat fugere ꝛ sibi ca uere: ꝛ tūc ñ iputať sibi. vt hꝫ l. di. sepe ↄtigit. ꝛ extra ď ho. c. q̄dā. Si āt fiat hōicidiū vo lūtate sine oī distinctōe tenē dū ē φ sit ḡuissimū ꝛ enoꝛme pctm̄. di. l. Si q̄s volūtarie.

Sextū pceptū.

Sextū pceptū est. Nō mechaberꝭ: ita φ ī isto pcepto phibeť oīs ↄcubit⁹ p terq̄ q̄ rite fit cū legitia vxo re. Que āt sūt ꝛ q̄t sūt spēs ta lis ↄcubit⁹. vide s̄. ī pte scda tractatu. iij. c. ix. Quis q̄dā

Septimū pceptū

Septimū pceptū ē. nō facies furtū: ita φ in isto pcepto phibeť oīs vsura rapina: fraus: dol⁹: ꝛ genera liť oīs adq̄sitio illicita aliene rei q̄cūq̄ mō: q̄cūq̄ pallio si ue titulo fiat.

Octauū pceptū.

Octauū pceptū ē. Nō falsūz testioniū dices ita φ ī isto pcepto phibeť oē mēdaciū. Et ē h̄ sciēdū φ sc̄d̄z Aug. ī li. de mēdacio octo sť genera mēdacioꝝ. Primū ē qd̄ fit ↄ doctrīā fidei ꝛ bono rū moꝝ: vt dicere xp̄z ñ eē na tū ď ꝟgīe: vl' ñ eē passū ī cru ce l' aliqd̄ sil'e ↄ articl'os fidei vl' bonos moꝛes. Scd̄z ē φ nulli pdest s; alicui obest: sic

mēdaciū detractoꝝ vel falsi testꝫ i cā crimiali. Tertiū est qđ ꝓdest vni sꝫ obest alt'i: vt mēdaciū falsi testꝫ i cā pecūiaria Quartū ē qđfit sola mētiēdi libidie: ⁊ q̄si absq3 cā et vtilitate. Quītū ē qđ fit placēdi cupiditate: sic̄ mēdaciū adulatoꝝ. Sextū ē qđ nulli nocet sꝫꝓdest alicui ad euitādū piculū pecūie vl' alt'i⁹ rei: sic̄ si aliq̄s sciēs pecūiā alic⁹ tollēdā a fure vl' raptore mētiat̄ sibi dicēdo se nescire vbi sit. Septim̄ ē qđ nll'i nocꝫ sꝫ ꝓdest alicui ad euitādū piculū ꝑsone: vt si aliq̄s q̄rat̄ ad morte ⁊ ali⁹ mētiat̄ dicēdo se nescire vbi sit. Octauū est qđ nll'i nocꝫ sꝫ ꝓdest alicui ad h̄ vt ab imūdicia corꝑali tueat̄ vt si volēti corrūpe ꝟginē mētiat̄ aliq̄s dicēs eā eē ꝯiugatā Alia distictio pōit̄ ab eodē Aug. s. q mēdaciū aliđ est ꝑniciosū: ⁊ istđ ꝯphēdit q̄nq3 gn̄a ꝓme distictiōis: ⁊ est sp̄ pctm̄ mort'le. xxij. q. ij. ꝓmū. Aliđ ē officiosū: ⁊ istđ ꝯphēdit vltia tria gn̄a ꝓme distinctōis: ⁊ istđ est pctm̄ veniale Aliđ ē iocosuꝫ: ⁊ istđ credo etiā eē pctm̄ veniale. qđ itelligo qn̄ ille cui đr tale mēdaciū nouit ip̄m cā iocādi esse dictū: ⁊ qn̄ n̄ dicat̄ ex libidie mētiēdi. De mēdacio adulatōis notāq aliq̄s ꝑt alt'i adulari duob⁹ mōis. Uno mō attribuēdo ei bonū qđ n̄ hꝫ: ⁊ de isto dicūt oēs q sit mortale. Alio mō extollēdo bonū qđ habet: ⁊ de isto dicūt oēs q sit veniale.

Nonū ⁊ decimū p̄ceptū.

Nonū ⁊ decimū p̄ceptū ꝓhibēt actū iteriorē. s. actū volūtatꝫ. s. q null⁹ ꝯcupiscat alienā vxorē: ⁊ nomie vxoꝝ itelligit̄ q̄cūq3 mulier. q2 vt đt chr̄s. Qui viderit mł'ierē ad ꝯcupis. eā iā mecha. ē eā i cor. suo. Sil'r nēo ꝯcupiscat illicite rem alienā ad possidēdū eā. Hec g̃ sūt decē p̄cepta legꝫ: q̄ꝝ q̄dā sūt affirmatiua: q̄dā negatiua. Affirmatiua obligāt sp̄ sꝫ n̄ ad sp̄: sꝫ ꝓ loco ⁊ tp̄e. Negatiua āt obligāt sp̄ ⁊ ad sp̄. De istꝫ p̄ceptꝫ hn̄t̄ ꝟsus. Unū cole deum: nec vane iures ꝑ ip̄um. Sabbata sctīfices: venerareq3 ꝑentes. Nō sis occisor: fur: mech⁹: testꝫ iniqu⁹. Uiciniq3 thoꝝ: resq3 caueto suas

De dotib⁹ btōꝝ Ca. IIII

Uia teste Aug. nullū bonū irremuneratuꝫ sil'r nullū malū īpunitū. iđ vltio vidēdū ē de dotibus. i. đ ꝓmijs q̄ hēbūt illi q̄

De dotibus beatoꝝ

obſuabūt illa ꝑcepta ſupᷓ di
cta. Nota ḡ ꝙ obſuatoribꝫ
iſtoꝝ ꝑceptoꝝ dabunť ſeptē
dotes.i.ſeptē glīe in padiſo:
tres ex pte aīe:ꝛ q̄ttuoꝛ ex p-
te corpiſ. Pria dos ex pte aīe
ē clara viſio.qꝛ.ſ. videbimꝰ
deū clare ſine aliq̄ velamīe:ꝛ
ī iſta viſiōe ꝯſiſtit tota btitu
do nr̄a Vn̄ Aug. Viſio tota
erit merces. Et iſta viſio cla-
ra ſuccedit viſiōi fidei:ſic dic
Paulꝰ. Videmꝰ nūc.ſ. in vi-
ta iſta ꝑ ſpeculū ī enigmate.
ſ.fidei:tūc aūt facie ad faciē.
Scd̄a dos ex pte aīe eſt fir-
ma tētio .ſ.ꝙ ita firmiť tene-
bimꝰ eū ꝙ ipʒ amittere n̄ poſ
ſumꝰ. De iſta tētōe dr̄ ī Cā-
ticis. Tenui eū nec dimittā
Et iſta firma tentio ſuccedit
ſpei. Tertia dos ex pte anie
erit ꝑfecta fruitō.ſ.ꝙ aīa btā
ꝑfecte fruer deo:ꝛ adherebit
ei ſatiabilr ꝛ delectabilr ī eo
ꝑs. Satiaboꝛ cū ap.glā tua
Et iſta ꝑfecta fruitio ſucce-
dit amori ꝛ charitati. Et de
iſtꝫ tribꝫ dotibꝫ di. Aug. Vi
debimꝰ amabimꝰ ꝛ laudabiꝰ
Nā iſtō offm̄ hēbimꝰ ī padi
ſo.ſ.videre:amare ꝛ laudare
deū. Pꝰ reſurrectōꝫ āt hēbi
mus quattuoꝛ dotes ex pte
corpis:qꝛ corpa nr̄a erūt agi
lia.i.mouebūť ꝑ q̄dcūqꝫ ſpa-
ciū ſine aliq̄ fatigatōe ꝛ labo
re. Erūt etiā impaſſibilia:qꝛ
nullo mō poterūt pati: ma-
xime corpa btōꝝ. Erūt etiāʒ
īmortalia:qꝛ nullo mō pote
rūt mori. Erunt etiā clariſſi-
ma. Vn̄ ſaluatoꝛ. Fulgebūt
iuſti ſic ſol in regno pr̄is mei
Cuiꝰ regni ꝯciues nos faci-
at rex regū ꝛ dn̄s dn̄antiuʒ.
Jeſus chr̄s. Amen.

Hec circa officiū curato-
rū breuiť a me ꝯſtricta ſꝫ vt
ſimplices in aliq̄bꝫ inſtruanť
ꝛ magꝫ ꝓuecti ad altioꝛa īue
ſtigādū laboꝛare coneť. Ob
ſecrās vt ſi in h̄ libello lectoꝛ
aliq̄ vtilia inueniat. ipa ſoli
deo attribuens grās ei refe
rat ꝙ aliq̄ntulā ſcintillā ītel
ligentie mihi impṫiri digna
tus eſt. Ea aūt q̄ minus be-
ne dicta videnť humane fra
gilitati aſcribēs charitatiue
corrigat:ꝛ ꝓ me pctōꝛe ꝑces
ad deū fideliter fūdat. Hec
inſuꝑ exarata ſunt in impiali
oppido Hagenaw ꝑ indu-
ſtrium Henricū gran:expen
ſis ꝓuidi viri Joānis knob-
lauch ciuis īclyte vrbis Ar-
gen. Anno virginei partus
Milleſimo quingenteſimo
octauo. xx. die menſis Au-
guſti.

De conditionibus requisitis in sumente eucharistie sacramentum.

V Ndecim sunt conditiones quas debet ad minus habere qui celebrat: vel qui recipit eucharistie sacramentum. Prima quod sit homo, ideo non debet administrari animalibus. Secunda quod sit viator et ideo non administratur angelis sive bonis sive malis: nec mortuis si forte in visione eos apparere contingeret. Tertio quod sit fidelis, ideo non administratur paganis: saracenis: aut aliis infidelibus. Quarta quod sit adultus, et ideo non administratur iunioribus nisi doli capacibus, quod relinquitur sacerdotis iudicio. Quinta quod sit sane mentis: et ideo non debet administrari stultis et vesanis tempore furoris. Si vero habeat furorem per lucida intervalla tempore quo sit sane mentis bene potest sibi ministrari hoc sacramentum. Sexta quod sit ieiunus, et si fiat instantia de isto quod christus post cenam communicavit cum discipulis suis. Potest dici quod cenavit ratione veteris testamenti, quod finis erat temporis quod erat ante legem gratie: et sic sub lege communicavit: quia tunc incipiebat tempus gratie. Alia ratio est causa necessitatis: et sic infirmis potest ministrare quocunque tempore. Et ideo quia christus erat moriturus pro redemptione nostra: ideo tunc communicavit cum discipulis. Septima quod sit devotus. Octava quod non habeat conscientiam sive remorsum alicuius peccati mortalis. Nona quod non sit notatus crimine: et subaudi notorio nisi forte sit emendatus. Decima quod sit mundus mente et corpore. Undecima quod habeat puram et rectam intentionem.

Casus episcopales patent in his versibus.

Qui facit incestum deflorans aut homicida. Sacrilegus patrum percussor vel sodomita. Transgressor voti: periurus sortilegusque. Et mentita fides: faciens incendia plus Oppressor: blasphemus: hereticus: omnis adulter. Pontificem super his semper dicendis adibis.

De Luca [illegible] canonis

[illegible]

[illegible]

